

สำนักวิทยบริการฯ ม. ราชภัฏเชียงใหม่

1000426975

ความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์

THE CONFLICTS OF MAIN CHARACTERS IN SEAWRITE LITERATURES

รัตติกา กรรณิกา

เลขทะเบียน 426975
วันที่ 13 พ.ย. 2560
เลขเรียกหนังสือ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. 2559

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์

ผู้วิจัย นางสาวรัตติกา กรรณิกา

สาขาวิชา ภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์นราวัลย์ พูลพิพัฒน์

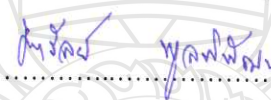
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์สนธิ สัตย์โยภาส

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สนม ครูฑาเมือง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์นราวัลย์ พูลพิพัฒน์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สนธิ สัตย์โยภาส)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

วันที่ 13 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์

ผู้วิจัย นางสาวรัตติกา กรรณิกา

สาขาวิชา ภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: รองศาสตราจารย์นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

: รองศาสตราจารย์สนธิ สัตย์ภาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์ และวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครเอกแหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาผู้วิจัยได้เลือกวรรณกรรมเฉพาะวรรณกรรมซีไรต์ ประเภท นวนิยาย ปีพ.ศ.2540 ถึง พ.ศ.2555 จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน คนแคะ ถั่วแกล้งคอย ความสุขของกะทิ ช่างสำราญ และอมตะ โดยใช้เครื่องมือในงานวิจัยคือ แบบวิเคราะห์สาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุความขัดแย้งของตัวละครเอกในวรรณกรรมซีไรต์ตามทฤษฎีทางจิตวิทยาของซิกมันด์ฟรอยด์คาร์ล จุงและอัลเฟรด แอดเลอร์พบว่ามีอยู่ 7 แบบ คือสาเหตุเกิดจากบุคลิกภาพ การป้องกันตัวเอง สิ่งแวดล้อม จิตสำนึกการทดแทน การเก็บกดและจิตใต้สำนึกสาเหตุที่กล่าวทั้งหมดนี้เป็นความขัดแย้งเกิดจากโครงสร้างของบุคลิกภาพ ได้แก่ อิด อี โก้ และซูเปอร์อีโก้ที่ไม่สมดุลกัน ส่วนแนวทางการจัดการความขัดแย้งของตัวละครเอกตามแนวคิดของโทมัสและคิลแมนน์พบว่ามีจัดการความขัดแย้งอยู่ 5 แนวทาง คือ การเอาชนะการร่วมมือ การประนีประนอม การหลีกเลี่ยง และการยอมให้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อทำให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นยุติลงหรือเกิดความเข้าใจไปในทางเดียวกันโดยใช้การเจรจาต่อรองเพื่อให้เกิดการยอมรับฟังกันมากยิ่งขึ้น

Title :The Conflicts of Main Characters in Seawrite Literatures

Author : RattigaKanniga

Program:Thai

Thesis Advisors: Assoc. Prof.NarawanPoonpipat Chairman

Assoc. Prof. SanitSattayopat Member

ABSTACT

The purpose of this study was to investigate The Conflicts and Managing conflicts of the main characters in Seawrite Literatures. The data of the study, selected form six Seawrite Literatures in 1978-

2012 of document: Prachathippataibonsen khanankhonkhrae lae lae kaeng khoi Khwamsukkhonggat hi Changsamran and Ammata. The Instrumentation is used in the research is An analysis of Conflicts and Managing conflicts of the main characters

The research found that The Conflicts of the main characters in Seawrite Literatures of Theoretical Psychology can types of seven conflicts: relate to Personality, Self-Defense, Environmentally, Conscious, Compensation, Suppressed and Subconscious. Because the conflict stems consisted from the structure of personality for example, Id Ego Super-Ego which they were unbalanced. And Managing conflicts of the main characters Thomas Mann and Kilpatrick can be classified into five types: Competition, Collaboration, Compromising, Avoiding and Accommodation as well as humans when they had some problems that they found some solutions solved the problem

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องด้วยผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและรองศาสตราจารย์ สนิท สัตโยภาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ และติดตามความก้าวหน้าของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองท่านนี้เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สนม กรุฑเมือง ที่รับเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้เพื่อให้งานวิจัยออกมาอย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณ คณะอาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือการวิจัยและขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ประโยชน์อันพึงได้จากการศึกษาครั้งนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา ผู้ที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

รัตติกา กรรณิกา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณกรรม.....	5
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนวนิยาย.....	10
ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมซีไรต์.....	18
ทฤษฎีความขัดแย้ง.....	21
วิธีการจัดการความขัดแย้ง.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
รูปแบบการวิจัย.....	36
แหล่งข้อมูล.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ตอนที่ 1 สาเหตุของความขัดแย้งของตัวละครเอกตามทฤษฎีทางจิตวิทยา	39
ตอนที่ 2 การจัดการความขัดแย้งของตัวละครเอกตามแนวคิดของโทมัส	
และคิลแมนน์.....	64
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	75
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ประวัติผู้วิจัย.....	89
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	90
ภาคผนวก ข เรื่องย่อ.....	98
ภาคผนวก ค แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร	103
ภาคผนวก ง นิยาม	143

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมคือศิลปกรรมประเภทหนึ่ง เปรียบได้กับจิตรกรรมหรือปฏิมกรรม มีรูปเป็นหนังสือ คำว่า "วรรณกรรม" นิยมใช้กันแพร่หลายมาตามลำดับ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงตราพระราชกฤษฎีกาตั้งวรรณคดีสโมสร ขึ้นเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2457 เพื่อส่งเสริมการแต่งหนังสือให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ซึ่งหนังสือที่ได้รับยกย่องว่าแต่งดี นั้นคือมีการใช้ภาษาอย่างดี มีศิลปะการแต่งที่ยอดเยี่ยมทั้งด้านศิลปะการใช้คำ ศิลปะการใช้โวหารและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และภาษานั้นให้ความหมายชัดเจน ทำให้เกิดการโน้มน้าวอารมณ์ผู้อ่านให้คล้อยตามไปด้วย ต่อมาในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามได้จัดตั้งสำนักงานวัฒนธรรมทางวรรณกรรมรวมอยู่ในกระทรวงวัฒนธรรมแห่งชาติเมื่อ พ.ศ. 2485 มีหน้าที่เผยแพร่วรรณกรรมและส่งเสริมศิลปะการแต่งหนังสือ เพื่อรักษาวัฒนธรรมไทยอย่างเป็นทางการสืบต่อจากวรรณคดีสโมสร ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6

ปัจจุบันถึงแม้ไม่มีการมอบรางวัลวรรณคดีสโมสรแต่ก็ยังมีพิจารณาให้มีรางวัลสำหรับนักประพันธ์หลายประเภท เช่น รางวัลช่อการะเกด เป็นรางวัลที่มอบให้กับนักประพันธ์เรื่องสั้นดีเด่น แล้วได้คัดเลือกเรื่องสั้นที่เด่นมาจัดพิมพ์ออกเผยแพร่ รางวัลนายอินทร์ อวอร์ด เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่มุ่งหวังให้เป็นเวทีแสดงความสามารถของนักประพันธ์ โดยแบ่งงานประพันธ์ออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ สารคดี วรรณกรรมเยาวชน หนังสือภาพสำหรับเด็ก นวนิยาย กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น และรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (The South East Asia Write Award) ชื่อย่อ คือ S.E.A. Write Award เรียกชื่อย่อแบบทับศัพท์เป็นภาษาไทยว่า รางวัลซีไรต์ มีงานเขียนที่ได้รับรางวัลได้แก่กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น นวนิยาย ละครเวที คติชนวิทยา รวมไปถึงงานเขียนด้านสารคดีและงานเขียนทางด้านศาสนา

รางวัลซีไรต์มีวัตถุประสงค์คือมุ่งส่งเสริมให้เกิดความเคลื่อนไหวและเพิ่มสีสันให้วงการวรรณกรรม เนื่องจากหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 วงการวรรณกรรมตกต่ำมาก ไม่มีนักเขียนใหม่เกิดขึ้น รางวัลซีไรต์จึงจัดขึ้นเพื่อเผยแพร่วิทยาความสามารถในเชิงสร้างสรรค์ของ

นักเขียนในกลุ่มประเทศอาเซียนทำให้ทราบถึงทรัพย์สินทางปัญญาด้านวรรณศิลป์ รวมทั้งเพื่อรับทราบ รับรอง ส่งเสริมจรรโลงเกียรติอัคริยะทางวรรณกรรมของนักเขียนและเป็นการสนับสนุนนักเขียนใหม่เกิดขึ้น รางวัลซีไรต์จึงจัดขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ความสามารถในเชิงสร้างสรรค์ของนักเขียนรุ่นใหม่จากประเทศแถบอาเซียนที่มีผลงานดีเด่น การตัดสินรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน(ซีไรต์) ประกอบด้วย บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

วรรณกรรมซีไรต์ถือเป็นงานวรรณกรรมที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในสังคมไทย จะเห็นได้จากคำประกาศของกรรมการตัดสินรางวัลซีไรต์ในแต่ละปี ถ้วนแต่แสดงให้เห็นถึงความโดดเด่น และคุณค่าของงานชิ้นนั้น ๆ อย่างต้องแท้ เช่น นวนิยายเรื่องอมตะได้รับรางวัลปีพ.ศ. 2543 คณะกรรมการได้แสดงความคิดเห็นว่ากล่าวไว้ว่าเป็นนวนิยายเชิงจินตนาการถึงโลกในอนาคต เกี่ยวกับการแสวงหาความเป็นอมตะของชีวิต โดยใช้รูปแบบวิวาทะระหว่างแนวคิดบริโภคนิยมกับแนวคิดทางศาสนาของโลกตะวันออก นอกจากนี้มีตัวอย่างคำประกาศของคณะกรรมการตัดสินรางวัลซีไรต์ ปีพ.ศ. 2557 คณะกรรมการได้ มีมติให้หนังสือรวมเรื่องสั้น อสรพิษและเรื่องอื่นๆ ของ แคนธอร์ญ แสงทอง ได้รับรางวัล โดยกล่าวว่า เป็นเรื่องที่แสดงถึงการไหลเวียนของเรื่องเล่าที่ไร้กาลเวลา โดยผู้เขียนนำเรื่องจากเทพปกรณัม ชาดก ตำนาน เรื่องย้อนอดีต ฯลฯ มาเล่าใหม่ด้วยลีลาภาษาอันวิจิตร สร้างพลังอันเข้มข้นเร้าใจ รวมเรื่องสั้นชุดนี้นำเสนอการต่อสู้ในสองระดับ ทั้งการต่อสู้ภายในจิตใจมนุษย์กับกิเลสต่างๆ และการต่อสู้กับกระแสความคิดความเชื่อที่ครอบงำสังคม ผ่านมุมมอง น้ำเสียง สำเนียงภาษาที่แตกต่าง และรูปแบบการเล่าเรื่องอันหลากหลาย เช่น วรรณกรรมแนวพาฝัน วรรณกรรมสยองขวัญ เป็นต้น ทำให้ผู้อ่านครุ่นคิดถึงอำนาจของชะตากรรมและความยิ่งใหญ่แห่งพลังศรัทธา

ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมสังเกตเห็นได้ว่าผู้เขียนจะต้องพยายามสร้างปมความขัดแย้งเกิดขึ้น เช่น ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม เพื่อให้วรรณกรรมน่าสนใจมากยิ่งขึ้นมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความขัดแย้งไว้หลายคนดังนี้

ปริญญ์ เกื้อหนุน (2537 : 33) ได้อธิบายว่า ความขัดแย้ง คือ ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน หรือความไม่ลงรอยของพฤติกรรม การกระทำ ความคิด ความปรารถนาหรือความตั้งใจของตัวละครในเรื่อง

рінฤทัย สัจจพันธุ์ (2538: 64) กล่าวถึงความขัดแย้งว่าเป็นการต่อสู้หรือปะทะกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกัน นอกจากนี้ยังมีการปะทะกันระหว่างมนุษย์กับสิ่งอื่น ๆ อีก เช่น อำนาจของธรรมชาติ สังคม สภาพแวดล้อม จุฬหมายในชีวิต อารมณ์ จิตใจ ภูตผีร้าย วิญญาณ ฯลฯ

ดวงมน จิตรจันทน์ (2540: 98) อธิบายความหมายของความขัดแย้ง คือ พฤติกรรมของตัวละคร และเหตุการณ์มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน คือ โครงเรื่องจะประกอบไปด้วยความขัดแย้ง และพฤติกรรมของตัวละคร เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นในตัวละคร ระหว่างตัวละคร หรือ ตัวละครกับสิ่งอื่น ๆ หมายความว่า ได้เกิดปมปัญหาขึ้น ผู้เขียนจะต้องแสดงให้เห็นว่าปมปัญหาความขัดแย้งนั้นมาจากสาเหตุใดและคลี่คลายไปอย่างไร

ความขัดแย้ง เกิดได้จากความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติและมนุษย์กับสังคม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความขัดแย้งของมนุษย์โดยใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาอันเกิดจากจิตสำนึก บุคลิกภาพ และสิ่งแวดล้อม โดยศึกษาจากตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งของมนุษย์ เมื่อเผชิญกับปัญหาในขณะนั้น

โจทย์วิจัย (คำถามวิจัย)

1. ความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์มีสาเหตุมาจากอะไร
2. ตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์มีวิธีการจัดการความขัดแย้งอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์
2. เพื่อศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. รู้ถึงสาเหตุและวิธีการขจัดความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์
2. เป็นแนวทางในการวิเคราะห์พฤติกรรมของมนุษย์
3. เป็นแนวทางให้ผู้สนใจได้ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมประเภทอื่น ๆ ต่อไป
4. เป็นแนวทางแก่ผู้สนใจนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่พบได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลได้แก่ วรรณกรรมซีไรต์ประเภทนวนิยาย ปีพ.ศ.2540 ถึง พ.ศ.2555 จำนวน 6 เรื่อง คือ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน คนแคระ ลับแลแก่งคอย ความสุขของกะทิ ช่างสำราญ และอมตะ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ทฤษฎีองค์ประกอบวรรณกรรม ทฤษฎีความขัดแย้ง (จิตวิทยา) ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) อัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler)

และคาร์ล จุง (Carl Jung) และวิธีการจัดการความขัดแย้งหรือพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้ง 5 แนวทาง ของ โทมัสและคิลแมนน์

นิยามศัพท์เฉพาะ

วรรณกรรมซีไรต์ หมายถึง งานประพันธ์ที่มีความดีเด่นด้านวรรณกรรม ประเภท นวนิยาย กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น โดยมีนักประพันธ์ส่งผลงานเข้าร่วมประกวดจากกลุ่มประเทศอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และ เวียดนาม ชื่อเต็มในภาษาไทย คือ “รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน” แต่มักจะเรียกย่อๆว่า รางวัลซีไรต์อันเป็นชื่อซึ่งรู้จักกันทั่วไปในวงการประพันธ์ของประเทศไทย ในงานวิจัยนี้หมายถึงนวนิยายทั้ง 6 เรื่อง ได้แก่ ลับแลแก้งคอย ความสุขของกะทิ ช่างสำราญ อมตะ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน คนแคระ

ตัวละคร หมายถึง บุคคลที่ผู้ประพันธ์สร้างขึ้นจากจินตนาการ โดยมีบทบาทและแสดง พฤติกรรมออกมาตามสถานการณ์สิ่งแวดล้อมหรือภาวะที่ตัวละครต้องเผชิญในวิถีชีวิตของเราซึ่ง ประกอบไปด้วยตัวละครเอกและตัวละครประกอบ ในงานวิจัยนี้หมายถึงตัวละครเอกในนวนิยาย 6 เรื่อง

ความขัดแย้ง หมายถึง สภาพความไม่ลงรอยกันโดยทั่วไปของมนุษย์มีสาเหตุมาจาก สิ่งแวดล้อมทางสังคม การอบรมเลี้ยงดู การดิ้นรนต่อสู้เพื่อเอาชนะอุปสรรค

ความขัดแย้งของตัวละคร หมายถึง พฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกมาเพื่อขัดแย้ง กับสิ่งที่ตนเองไม่ปรารถนา และเป็นการขัดแย้งที่เกิดจากพฤติกรรมภายในอันเกิดจากสิ่งแวดล้อม ในสังคม จึงทำให้ความขัดแย้งของตัวละครในแต่ละเรื่องจะมีลักษณะแตกต่างกันหรือเหมือนกัน ขึ้นอยู่กับผู้ประพันธ์ที่ต้องการให้ตัวละครแสดงความขัดแย้งออกมาตามบทบาทและหน้าที่ของ ตัวละคร ในงานวิจัยนี้หมายถึงความขัดแย้งของตัวละครทางจิตวิทยา

การจัดการความขัดแย้ง หมายถึง การสร้างและการพัฒนาทัศนคติ เพื่อหาแนวทาง ตลอดจนวิธีการที่เหมาะสมในการลดความขัดแย้ง ในงานวิจัยนี้ หมายถึงการจัดการความขัดแย้ง ตามแนวคิดของโทมัสและคิลแมนน์ 5 แนวทาง คือการเอาชนะ การร่วมมือ การประนีประนอม การหลีกเลี่ยงและการยอมให้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งในตัวละครของวรรณกรรมที่รับรางวัลซีไรต์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการตามประเด็นดังต่อไปนี้

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณกรรม

ความหมายของวรรณกรรม

คำว่า "วรรณกรรม" ก็ได้นิยามใช้กันแพร่หลายมาตามลำดับ และสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้จัดตั้งสำนักงานวัฒนธรรมทางวรรณกรรมรวมอยู่ในกระทรวงวัฒนธรรมแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. 2485 มีหน้าที่เผยแพร่วรรณกรรมและส่งเสริมศิลปะการแต่งหนังสือเพื่อรักษาวัฒนธรรมไทยอย่างเป็นทางการ สืบต่อจากวรรณคดีสโมสรในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 (ชวัญ ปุณโยทก, 2527 : 1)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 754) อธิบายว่า วรรณกรรม หมายถึง งานหนังสือ งานนิพนธ์ที่สร้างขึ้นทุกชนิด ไม่ว่าแสดงออกมาโดยวิธีหรือในรูปอย่างใด เช่น หนังสือ จุลสาร สิ่งเขียน สิ่งพิมพ์ ปาฐกถา เทศนา คำปราศรัย สุนทรพจน์ สิ่งบันทึกเสียง ภาพ

พระยาอนุมานราชธน (2515 : 24) กล่าวว่า วรรณกรรม หมายถึง การกระทำหนังสือหรือหนังสือที่แต่งขึ้นทั่วไปโดยมิได้จำกัดว่าเป็นหนังสือพวกใดพวกหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนจะมีคุณค่ามากน้อยเพียงใดนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก

สิทธิา พินิจภูวดล และคณะ (2515 : 35) กล่าวว่า วรรณกรรม หมายถึงงานเขียนในรูปบทกวีนิพนธ์ ร้อยกรอง และข้อเขียนทั้งหมดที่ใช้ภาษาร้อยแก้ว ได้แก่ บทความ สารคดีนวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องความ บทละคร บทภาพยนตร์ บทโทรทัศน์ ตลอดจนคอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2517 : 7) กล่าวว่า คำว่า "วรรณกรรม" มาจากการสร้างศัพท์ใหม่ แทนคำว่า "Literature" โดยวิธีสมาส หรือรวมคำ จากคำว่า วรรณ หรือ บรรณ ซึ่งหมายถึง

ใบไม้ หรือ หนังสือ รวมกับคำว่า กรรม ซึ่งหมายถึงการกระทำนั้นวรรณกรรม จึงหมายถึง การกระทำที่ เกี่ยวกับหนังสือ โดยความหมายของวรรณกรรม หมายถึง สิ่งซึ่งเขียนขึ้นทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นไปในรูปใด หรือเพื่อความมุ่งหมายใด ซึ่งอาจจะเป็นใบปลิว หนังสือพิมพ์ นวนิยาย คำอธิบาย จลลลลล เป็นต้น ก็ได้

มล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ และเจตนา นาควัชร (2520 : 58) ให้ความหมายของ วรรณกรรมว่า หมายถึง หนังสือ หรือเอกสาร ที่มีศิลปกรรมในฐานะที่มีรูปแบบ มีสาระเนื้อหาที่ ผู้เขียนพยายามสื่อความคิดด้วยวิธีการหนึ่ง

สมพร มั่นตะสูตร (2525 : 10-11) อธิบายว่า วรรณกรรม หมายถึง งานเขียนทุก ชนิด ทุกชิ้นที่สามารถสื่อสารได้น่าจะเป็นวรรณกรรม ซึ่งหมายความว่า เมื่อผู้แต่งส่งสารไปยังผู้รับ ผู้รับสามารถสื่อความเข้าใจจากสารที่ผู้แต่งส่งมาได้ ก็ถือว่ามี การสื่อสารกันขึ้นแล้วงานเขียนนั้น นับว่าเป็นวรรณกรรม

จากความหมายและการอธิบายเกี่ยวกับความหมายของวรรณกรรม สรุปได้ว่า วรรณกรรม หมายถึง งานหนังสือ งานนิพนธ์ที่สร้างขึ้นทุกชนิดที่ผู้เขียนสื่อความคิดด้วยวิธีการใด วิธีการหนึ่ง ที่มีความหลากหลายลักษณะทั้ง เรื่องสั้น นวนิยาย และกวีนิพนธ์ ซึ่งผู้แต่งพยายามสื่อออกมาให้ผู้อ่านเข้าใจและคล้อยตามไปด้วย

ประเภทของวรรณกรรม

วรรณกรรมคือวรรณคดีหรือศิลปะ ที่เป็นผลงานอันเกิดจากการคิดและจินตนาการ แล้ว เรียบเรียง นำมาบอกเล่า บันทึก ขับร้อง หรือสื่อออกมาด้วยกลวิธีต่างๆ

มล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539 : 58-62) จำแนกวรรณกรรมตามลักษณะคำ ประพันธ์ไว้ 2 ประเภท คือ

1. บันเทิงคดี คำนี้มีความหมายอยู่ในคำว่า วัตถุประสงค์ของการเขียนคือ การให้ ความเพลิดเพลิน แต่ทั้งนี้มิได้ หมายความว่า บันเทิงคดีเป็นวรรณกรรมไร้สาระ ความเพลิดเพลิน ของนักอ่านบางคนหรือบางกลุ่มขึ้นอยู่กับสาระของวรรณกรรม ถ้าเป็นหนังสือไร้สาระแล้ว คนอ่าน กลุ่มนั้นก็ไม่ได้ได้รับความเพลิดเพลิน ความบันเทิงของผู้อ่านขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการคน ต่างวัย ต่างระดับการศึกษา ต่างวัฒนธรรม ต่างการอบรม ย่อมหาความบันเทิงจากสิ่งต่างกันหนังสือ ที่มีรูปเป็นบันเทิงคดีอาจมีสาระในด้านปรัชญา ในด้านความเข้าใจด้านการเมือง หรือประวัติศาสตร์ ดีกว่าหนังสือสารคดีบางเรื่องก็ได้ อย่างไรก็ตามบันเทิงคดีนั้น ผู้เขียนหรือผู้ประพันธ์มุ่งหมายให้ ความบันเทิง อีกนัยหนึ่ง ต้องกระทบอารมณ์ผู้อ่าน มิใช่สำหรับให้ผู้อ่านได้ความรู้หรือความคิดเห็น ถ้าขาดคุณสมบัตินี้จามีสาระหรือไร้สาระก็สงเคราะห์เข้าในจำพวกบันเทิงคดีไม่ได้

โครงเรื่อง คือ เรื่องราวที่ผู้เขียนผูกขึ้น โดยนำประเด็นหรือแก่นของเรื่องที่ตั้งไว้ มาสร้างเป็นเรื่องราวที่ต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์กัน มีเหตุผล อาจเสริมแต่งด้วยจินตนาการเพื่อเสนอ ให้เห็นปัญหาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีตัวละครทำหน้าที่ดำเนินเรื่องราวเหล่านั้น

มานพ ถนอมศรี (2546: 66) อธิบายว่า โครงเรื่องมี 2 แบบ คือ โครงเรื่องใหญ่ (Main Plot) เป็นแนวเรื่องสำคัญที่ผู้เขียนต้องการให้เรื่องดำเนินไปจนจบ และโครงเรื่องย่อย (Sub Plot) คือ แนวเรื่องที่แทรกอยู่ในโครงเรื่องใหญ่เพื่อให้เรื่องซับซ้อนและสนุกสนานยิ่งขึ้น ในเรื่องหนึ่งเรื่องอาจมีหลายโครงเรื่องย่อยก็ได้

2. แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่องคือ แนวคิดอันเป็นจุดสำคัญของเรื่อง หรือสาระสำคัญหรือหัวใจของงานเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เขียนสะท้อนหรือแสดงให้ผู้อ่านเห็นและเข้าใจ อาจจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า แก่นเรื่องคือ ความหมายที่สรุปได้จากการอ่านงานเขียน ผู้อ่านจะเข้าใจและสรุปความหมายของแก่นเรื่องได้ต่อเมื่อได้อ่านเรื่องราวเหตุการณ์และชีวิตของตัวละครที่ผู้เขียนแต่งขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบแล้วเท่านั้น แก่นเรื่องที่ผู้อ่านสรุปหาความหมายของเรื่องที่อ่านจึงมักจะเป็นข้อความสั้นๆ แก่นเรื่องมักจะเป็นข้อความที่มีความหมายซึ่งคนส่วนใหญ่เห็นพ้องด้วย ไม่มีข้อขัดแย้ง เป็นเสมือนความจริงที่เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ผู้เขียนสร้างแก่นเรื่องขึ้นจากสิ่งที่คิดว่าเป็นความเป็นจริงในชีวิตของคนในสังคมนั่นเอง แก่นเรื่องของ นวนิยายมักจะสะท้อนให้เห็น ความคิด ความเชื่อ และค่านิยมต่างๆ ของคน ซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลของสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง

3. ฉาก (Setting)

ฉาก คือ เวลาและสถานที่ที่เรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นตามเค้าโครงเรื่อง เรื่องราว เหตุการณ์ ตัวละคร สิ่งที่ตัวละคร ทำ คิด และรู้สึก อาจเกิดขึ้นในอดีต ในปัจจุบันหรือในอนาคต สถานที่ที่ตัวละครเกิด มีชีวิตอยู่ต่อสู้ปัญหาและอุปสรรค มีความสุขหรือมีความทุกข์ อาจเกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน ในโลกที่มีแต่ในจินตนาการ ในป่า ในเมือง ในถ้ำ ฉากอาจจะรวมถึงสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่ปรากฏอยู่ในสถานที่ที่ตัวละครมีชีวิตร่วมสัมผัสเกี่ยวข้องอยู่ด้วย สิ่งเหล่านี้ทำให้เราเรารู้จักและเข้าใจตัวละครดีขึ้นว่าตัวละครแต่ละตัวจะคิด จะพูดและจะมีปฏิกิริยาอย่างไรต่อเหตุการณ์หรือปัญหาต่างๆ ที่ต้องเผชิญ สรณี วงศ์เบ็ญสัจจ์ และคณะ (2547: 17)

4. ตัวละคร (Character)

ตัวละครคือ บุคคลที่ผู้เขียนสมมติขึ้นมาเพื่อให้กระทำพฤติกรรมในเรื่อง คือ ผู้มีบทบาทในเรื่อง หรือเป็นผู้ทำให้เรื่องเคลื่อนไหวดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง ตัวละครตามนัยดังกล่าวนี้มิได้หมายถึงมนุษย์เท่านั้น หากแต่รวมถึงพวกพืช สัตว์ และสิ่งของด้วย ซึ่งตัวละครมี 2 ประเภท คือ ตัวละครมิติเดียว (Flat Character) และตัวละครหลายมิติ (Round Character)

5. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนา คือ คำพูดของตัวละครที่ใช้โต้ตอบกันในเรื่อง บทสนทนานับเป็นองค์ประกอบสำคัญ เพราะช่วยให้ผู้อ่านได้ทราบถึงแนวคิดของผู้เขียน ทราบถึงบุคลิกลักษณะของ

ตัวละคร ข้อขัดแย้งระหว่างตัวละคร ภูมิหลังและรายละเอียดต่างๆ ได้ โดยผู้เขียนไม่ต้องบรรยายหรือพรรณนาความให้ยืดยาว

6. เทคนิคในการนำเสนอเรื่อง (Point of View)

เทคนิคในการ นำเสนอเรื่อง คือ คือวิธีที่ผู้เขียนเลือกผู้เล่าเรื่องมาเป็นผู้สะท้อนเรื่องราวในงานเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจ

7. ท่วงทำนองในการแต่ง (Style)

ท่วงทำนองในการแต่ง คือ แบบแผนในการแต่ง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัว เช่น การเลือกใช้คำท่วงทำนองโวหาร น้ำเสียงของผู้แต่ง

8. การปิดเรื่อง (Ending)

การปิดเรื่อง คือ ตอนจบของเรื่อง ผู้เขียนจะกำหนดไว้ว่าจะจบเรื่องอย่างไร ซึ่งแล้วแต่โครงเรื่องที่ผู้เขียนวางเอาไว้การจบเรื่องมี 4 ลักษณะ ดังนี้ ประการแรก การจบเรื่องแบบสุมนาฏกรรม คือการจบเรื่องแบบให้ตัวละครเอกสามารถแก้ปัญหาของตัวเองได้ หรือประสบความสำเร็จในการทำงานหรือมีความสุขในชีวิต ประการที่สอง การจบเรื่องแบบโศกนาฏกรรม คือการจบเรื่องแบบให้ตัวละครเอกพบกับความผิดหวัง การสูญเสียสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นของรักหรือบางครั้งอาจจบด้วยความตายซึ่งก่อให้เกิดความสะเทือนใจแก่ผู้อ่านเป็นอย่างมาก ประการที่สาม การจบเรื่องแบบหักมุม หรือพลิกความคาดหมาย คือการจบเรื่องแบบผิดความคาดหมายของผู้อ่าน ทั้งนี้เพราะขณะที่อ่านเรื่องอยู่นั้น ผู้อ่านคาดหมายว่าเรื่องน่าจะจบอย่างหนึ่ง แต่เมื่ออ่านเรื่องจนจบแล้ว เรื่องกลับไปจบลงอีกแบบหนึ่งซึ่งผู้อ่านไม่เคยคาดฝันมาก่อน และประการสุดท้าย การจบเรื่องแบบทิ้งท้ายหรือทิ้งปัญหาให้ผู้อ่าน ขบคิด คือการจบเรื่องโดยผู้แต่งยังไม่ได้เฉลยวิธีการแก้ไขปัญหาซึ่งตนได้สร้างไว้ในเรื่อง แต่จะปล่อยให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบเอาเอง จิตรา รุ่งเรือง(2551: 23-24)

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและองค์ประกอบของวรรณกรรม สามารถทำให้ผู้วิจัยทราบถึงองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ฉาก ตัวละคร บทสนทนา และเทคนิควิธีการนำเสนอของผู้เขียน จากแนวคิดดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ในการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจถึงรูปแบบและเนื้อหาของวรรณกรรมไทย

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนวนิยาย

ความหมายของนวนิยาย

นวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่ได้รับการนิยามอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน โดยเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งซึ่งเป็นรูปแบบบันเทิงคดีที่รับมาจากตะวันตก มีลักษณะเป็นบันเทิงคดี ร้อยแก้วที่ผู้เขียนสมมุติขึ้น สำหรับนวนิยายของไทยเล่มแรกนั้นมาจากการนำนวนิยายตะวันตกมาแปลเป็นภาษาไทย ซึ่งนำรูปแบบมาจากตะวันตกในช่วงปลาย รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากนักเรียนไทยที่ได้ไปศึกษาต่อต่างประเทศ รับรูปแบบ นวนิยายเข้ามาเผยแพร่ในสังคมไทย โดยในความหมายของนวนิยายนั้นได้มีผู้อธิบายไว้ดังนี้

มล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ(2517:113) อธิบายความหมายคำว่า นวนิยายเป็นเรื่องแต่งที่มีตัวละคร โดยผู้เขียนใช้กลวิธีให้ผู้อ่านเห็นได้ง่ายว่าไม่ใช่เรื่องจริง แต่วิธีการสร้างตัวละครให้มี การเจรจาในเรื่องจะเลียนแบบชีวิตจริงและการเจรจาของตัวละครยังขึ้นอยู่กับฐานะ วัย เพศและการศึกษา

เปลื้อง ณ นคร (2540:191)อธิบายความหมายของนวนิยายว่า นวนิยาย หมายถึงเรื่องราวที่มีเหตุการณ์ต่อเนื่องกัน เรื่องเช่นนี้เป็นเรื่องที่สมมุติแต่งขึ้นแต่อาจมีมูลความจริงแฝงอยู่ก็ได้ ไม่กำหนดตัวละคร มีความยาวตั้งแต่ 40,000 คำขึ้นไป ความมุ่งหมายเพื่อความเพลิดเพลินแต่บางทีนักเขียนก็ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับเขียนโน้มน้าวใจ แฉหรือแสดงความคิดทางการเมืองหรือหลักธรรมต่างๆ

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543:178-182) อธิบายความหมายคำว่า นวนิยายว่าเป็นงานเขียนที่อาศัยเค้าโครงเรื่องมาจากชีวิตจริง มีความยาวเพียงขึ้นอยู่กับผู้เขียน มุ่งแสดงแนวคิดของเรื่องไว้หลายแนว ตัวละครมีไม่จำกัดทั้งตัวละครเอกและตัวละครประกอบ บทสนทนายาว เนื้อหากว้างขวาง ซึ่งบทสนทนามีความจำเป็นมาก เพราะช่วยให้เรื่องน่าสนใจ สำหรับฉากและบรรยากาศมีความจำเป็นพอๆกันกับส่วนอื่นๆเพราะฉากและบรรยากาศที่ดีช่วยในการดำเนินเรื่องไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วนิดา บำรุงไทย (2544:14-15) อธิบายความหมายของนวนิยายว่า เป็นเรื่องเล่าที่มุ่งถ่ายทอดหรือจำลองภาพชีวิตของมนุษย์อย่างคำนึงถึงความจริง คือมีความสมเหตุสมผล เป็นไปได้เช่นเดียวกับชีวิตจริงๆของมนุษย์ โดยรายงานพฤติกรรมของตัวละครแต่ละตัว พร้อมด้วยรายละเอียดที่สมบูรณ์และเพียงพอจะสร้างภาพลวงที่ดูเสมือนความจริงแท้แห่งความจริงของโลกมนุษย์

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนวนิยาย สรุปได้ว่า นวนิยาย หมายถึงงานเขียนซึ่งอาศัยเค้าโครงเรื่องจากชีวิตจริงหรือจินตนาการของผู้แต่ง แต่งขึ้นโดยมีความมุ่งหมายเพื่อความเพลิดเพลินโดยสะท้อนการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในมุมมองต่างๆ

องค์ประกอบของนวนิยาย

นวนิยายเป็นเรื่องเล่าร้อยแก้วที่ยึดหลักความจริงเป็นเกณฑ์ กล่าวคือเขียนให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงเท่าที่สามารถจะทำได้แต่ไม่ได้พยายามแสดงให้เห็นว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงเป็นเพียงเรื่องแต่งขึ้นเท่านั้น องค์ประกอบที่สำคัญของนวนิยายอันจะทำให้ผู้อ่านเกิดความบันเทิง คือ

โครงเรื่อง (Plot)

ลาวัวลีย์ สังขพันธ์ชานนท์ (2529: 30-33) กล่าวว่า โครงเรื่อง คือ แบบแผนหรือระบบที่นักประพันธ์สร้างขึ้นเพื่อเล่าเหตุการณ์ พฤติกรรม และปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวละคร ถ้าจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็อาจจะกล่าวได้ว่า โครงเรื่องเป็นแนวทางที่นักประพันธ์ใช้กำหนดลักษณะบทบาทและอาการของตัวละคร โครงเรื่องจึงเป็นตัวกำหนดเหตุการณ์และข้อเท็จจริงของเรื่อง ทั้งโครงเรื่องยังมีบทบาทต่อการดำเนินเรื่องและการพัฒนาของตัวละครไปในแนวที่นักประพันธ์วางไว้ โครงเรื่องจึงเปรียบเสมือนกรอบของเรื่องที่นักประพันธ์กำหนดขึ้นเพื่อใช้เขียนเรื่อง

ยุวพาส์ ชัยศิลป์ วัฒนา (2544:111) กล่าวว่า โครงเรื่อง คือ การลำดับเรื่องของเหตุการณ์ตามที่ถูกแต่งผูกขึ้นมา แต่ละเหตุการณ์จะต้องมีความเกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยงกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล นั่นคือเหตุการณ์หนึ่งจะต้องส่งผลกระทบให้เกิดอีกเหตุการณ์หนึ่งตามมาและต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่จนกว่าเรื่องนั้นจะจบลง

พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ (2547:176) กล่าวว่า โครงเรื่อง คือความขัดแย้งที่ทำให้เกิดเนื้อเรื่องขึ้นและผู้เขียนสามารถจะดำเนินเรื่องต่อไปได้อีก มีการสร้างอุปสรรคในการดำเนินชีวิตให้แก่ตัวละคร ความขัดแย้งในบางเรื่องอาจเห็นได้ชัดเจน บางเรื่องอาจเห็นไม่ชัดเจน การสร้างโครงเรื่องที่สมควรสร้างให้สมเหตุสมผล มีสิ่งเร้าใจให้ชวนติดตาม ไม่เป็นการบังเอิญจนเกินไป

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริและบาหยัน อิมสำราญ (2547:189) กล่าวว่าโครงเรื่องคือการเล่าเรื่องโดยเรียงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องให้สอดคล้องกันอย่างมีเหตุผลเพื่อนำผู้อ่านไปสู่จุดมุ่งหมายหรือแนวคิดหลักที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ ฉะนั้นโครงเรื่องจึงไม่ใช่เรื่องย่อที่จะบอกว่าใครทำอะไรที่ไหน อย่างไร แต่เป็นรูปแบบของการดำเนินเรื่องซึ่งปรากฏเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ของการเปลี่ยนจากสถานการณ์ต้นเรื่องไปสู่สถานการณ์ปลายเรื่อง และสถานการณ์เหล่านี้จะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุเป็นผลเป็นผลเสมอ

จากแนวคิดของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน สรุปแล้ว โครงเรื่อง คือ แนวทางลำดับ หรือทิศทางของเรื่องที่วางไว้เป็นกรอบ เป็นแนวทางในการสร้างเรื่อง ซึ่งมักแสดงความขัดแย้งที่เป็นเหตุของเรื่องราวต่างๆ อาจเป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครฝ่ายหนึ่งกับอีกฝ่ายหนึ่งโดยนวนิยายจะประกอบไปด้วยโครงเรื่องใหญ่ และโครงเรื่องย่อย

แก่นเรื่องหรือความคิดหลัก (Theme)

ยูวพาส์ ซัยคิลปี วัฒนา (2544: 153) ให้ความหมายว่าแก่นเรื่อง คือ ความคิดหลักที่ผู้แต่งต้องการเสนอเป็นความหมายรวมของเรื่องทั้งเรื่อง ดังนั้น แก่นเรื่องจึงเป็นตัวควบคุมองค์ประกอบทุก ๆ ส่วนในเรื่องไม่ว่าจะเป็น โครงเรื่อง ตัวละคร ผู้เล่าเรื่อง ความขัดแย้งของเรื่อง เหตุการณ์ สถานที่ ตลอดจนแนวและลีลาการเขียน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2545: 598)อธิบายว่าแก่นเรื่องหมายถึง ทัศนคติในการมองชีวิตและโลกที่ผู้เขียนถ่ายทอดมาสู่ผู้อ่าน โดยอาศัยวรรณกรรมเป็นสื่อ ในขณะที่เรื่องดำเนินไปนั้น แก่นของเรื่องก็จะปรากฏขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อยืนยันเจตนาของผู้เขียนที่จะเปิดเผยธรรมชาติ หรือลักษณะของชีวิตมนุษย์ในวรรณกรรมนั้น ๆ

จุไรรัตน์ ถักษณะศิริและบาหยัน อิมสำราญ (2547: 192)ให้ความหมายว่าแก่นเรื่องคือทัศนคติที่ผู้แต่งต่อชีวิต หรือสารที่ต้องการจะสื่อให้ผู้อ่านทราบ โดยผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายจะให้ผู้อ่านเข้าใจชีวิตเพิ่มขึ้นมากกว่าการที่จะได้รับความเพลิดเพลินอย่างเดียว สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือ แก่นเรื่องไม่ใช่สิ่งที่มุ่งสอนศีลธรรม

พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ (2547: 180) ให้ความหมายว่า แก่นเรื่อง แนวคิด หรือสารัตถะของเรื่องหมายถึง สารสำคัญที่ผู้เขียนต้องการบอกแก่ผู้อ่าน แก่นเรื่องที่ดีต้องเป็นสิ่งที่สามารถแสดงถึงความคิดรวบยอด ที่ผู้แต่งมีต่อเรื่องนั้น ๆ ได้ ซึ่งในวรรณกรรมประเภทนวนิยายมีแนวคิดได้หลาย ประเภทแล้วแต่จุดประสงค์ของผู้แต่ง เช่นแนวคิดที่ต้องการเน้นความบันเทิง แนวคิดที่ต้องการเขียนเพื่อเสียดสีหรือประชดประชันสังคม แนวคิดที่ต้องการสะท้อนเรื่องราวทางการเมือง แนวคิดที่ต้องการสะท้อนสภาพสังคมแนวคิดที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจแนวคิดที่เกี่ยวกับศาสนา คติความเชื่อไสยศาสตร์

แนวคิดหลักของเรื่องเป็นความคิดของผู้แต่งที่สามารถสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจโดยจะเป็นตัวควบคุมองค์ประกอบทุกส่วนได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร ผู้เล่าเรื่อง ความขัดแย้งของเรื่อง เหตุการณ์ สถานที่ อาจจะกล่าวได้ว่าแนวคิดหลักหรือแก่นของเรื่องคือสิ่งที่สามารถแสดงถึงความคิดรวบยอดของผู้แต่ง

ตัวละคร (Character)

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2525: 11) กล่าวว่า “ตัวละครจะต้องเหมือนมนุษย์ หรือใกล้เคียงที่สุด แต่ต้องไม่ใช่มนุษย์จริงคนใดคนหนึ่ง มิฉะนั้นจะกลายเป็นบุคคลจริงในจดหมาย เหตุชีวิตประวัติ หรือในประวัติศาสตร์พงศาวดารไป”

เปลื้อง ณ นคร (2535: 33) กล่าวถึง เพอร์รีน (Perrine) อธิบายความหมายของ คำว่าตัวละครไว้ 2 ประการด้วยกัน คือ ประการแรก ตัวละคร คือบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีส่วน เกี่ยวข้องกันในเรื่อง (Any of the person involved in a story) ความหมายประการที่สอง คือ คุณสมบัติพิเศษทางศีลธรรมและรูปร่างหน้าตาอย่างใดอย่างหนึ่งของตัวละคร (อ้างในปริญา เกื้อหนุน 2537 : 45) หรือคือภาพบุคคลอันมีอุปนิสัย หรือลักษณะอันใดอันหนึ่งซึ่งเด่นชัดยิ่งกว่า ปกติ และความที่มีอุปนิสัยและลักษณะอันนั้น นำผลอย่างใดอย่างหนึ่งมาสู่ตัวเองหรือคนอื่น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2541: 219) กล่าวว่า ตัวละครหมายถึงผู้ทำ ให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามเหตุการณ์ในเรื่อง หรือผู้ที่ได้รับผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตาม โครง เรื่องที่ผู้ประพันธ์กำหนดขึ้น ตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมามีบทบาทไม่เท่ากัน ตัวละครที่มีบทบาท สำคัญในการดำเนินชีวิตหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เกือบทุกตอน เรียกว่า ตัวละครเอก ส่วนตัวละครที่มี บทบาทในฐานะตัวประกอบในการดำเนินเรื่องเท่านั้นเรียกว่า ตัวละครประกอบ ตัวละครที่ดีจะต้อง แสดงบทบาท พุค คติ มีปฏิกริยา เช่นเดียวกับบุคคลจริง ๆ ลักษณะนิสัยของตัวละครนั้น ผู้ประพันธ์ อาจนำมาจากชีวิตของคนจริง หรือสร้างจินตนาการขึ้นเองก็ได้แต่ต้องมีลักษณะสมจริงที่สุด

ยุวพงศ์ ชัยศิลป์ วัฒนา (2544:121) กล่าวถึงตัวละครว่า ตัวละครเป็นสิ่งที่ มี บทบาทอยู่ในเรื่องโดยจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือตัวละครมิติเดียวเป็นตัวละครที่ผู้แต่งเสนอให้ ผู้อ่านได้รับรู้เพียงด้านเดียว เป็นตัวละครที่ไม่มีความสลับซับซ้อนและไม่มีพัฒนาการในเรื่องนิสัย ใจคอ และตัวละครหลายมิติคือตัวละครที่ผู้แต่งเสนอให้ผู้อ่านได้รับรู้เกี่ยวกับลักษณะนิสัยหลาย ๆ ด้าน เป็นตัวละครที่มีความลึกและมีพัฒนาการทางด้านพฤติกรรม อุปนิสัย ตลอดจนมีการ เปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดและทัศนคติ

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริและบาหยัน อิมตำราญ (2547 : 191) ให้ความหมายว่าตัว ละครคือ บุคคลเคลื่อนไหว ดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง ตัวละครในเรื่องเป็นได้ทั้งมนุษย์ สัตว์ และสิ่งของ

ตัวละครหมายถึง บุคคลที่ผู้ประพันธ์สร้างขึ้นจากจินตนาการ โดยมีบทบาท และแสดงพฤติกรรมออกมาตามสถานการณ์สิ่งแวดล้อมหรือภาวะที่ตัวละครต้องเผชิญในวิถีชีวิต ของเราซึ่งประกอบไปด้วยตัวละครเอกและตัวละครประกอบ

ฉากและบรรยากาศ (Setting and Atmosphere)

เปลื้อง ณ นคร (2535: 234) กล่าวไว้ว่า “...ที่จริงบรรดาสถานที่ต่าง ๆ ก็เป็นไปตามสภาพของมันนั่นเองแต่ความรู้สึกของเรานั้นเมื่อได้เห็น เช่น เห็นโบสถ์เก่าปรักหักพัง มีพระพุทธรูปพระสอขาด สถานที่ที่ร่ม เราก็คิดไปเองว่าต้องมีปีศาจสิงอยู่ บรรดาสถานที่ต่าง ๆ ย่อมนำความรู้สึกของเราให้เกิดได้ และนักเขียนย่อมวาดฉากขึ้น เพื่อเตรียมอารมณ์ของผู้อ่านให้เข้ากับเหตุการณ์ที่จะปรากฏในฉากนั้น ๆ...”

ยุวพาห์ ชัยศิลป์ วัฒนา (2544:141) กล่าวถึงฉากว่า คือ เวลาและสถานที่ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ซึ่งรวมทั้งสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมแล้วฉากจะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 4 อย่าง ได้แก่ ภูมิประเทศ สภาพท้องที่ ทิวทัศน์ การจัดแบ่งสถานที่ เช่น ที่ตั้งของประตูหน้าต่างในห้อง อาชีพ สถานภาพทางงานและความเป็นอยู่ประจำวันของตัวละคร เวลา ยุคสมัย ที่เกิดของเหตุการณ์ในเรื่อง เช่น ยุคทางประวัติศาสตร์หรือฤดูกาลของปี สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของตัวละคร เช่น สภาวะเงื่อนไขทางศาสนา จิตใจ ศีลธรรม สังคม หรือสภาวะอารมณ์

พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ (2547: 178) ให้ความหมายของฉากว่าหมายถึงสถานที่หรือบรรยากาศในท้องเรื่อง ถ้าเป็นวรรณกรรมประเภทนวนิยายฉากอาจมีได้หลาย ๆ ที่และหลายรูปแบบเพราะเนื้อเรื่องยาว ฉากที่สำคัญในนวนิยายมีได้ 2 ประเภทคือ

ฉากสมจริง (realistic setting) หมายถึงสถานที่ในท้องเรื่องซึ่งเป็นสถานที่ที่เป็นจริงสามารถพบในชีวิตประจำวัน เช่น โรงพยาบาล ตลาด ร้านค้า มหาวิทยาลัย ท้องถนน สวนสนุก ฯลฯ

ฉากสมมุติ (non realistic setting) หมายถึงสถานที่ในท้องเรื่องซึ่งเป็นสถานที่ที่เกิดจากจินตนาการของผู้เขียนเป็นสถานที่ที่ไม่สามารถพบในชีวิตประจำวัน เช่น ฉากย้อนยุค ฉากนรกสวรรค์ ฯลฯ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2551: 19) ให้ความหมายของคำว่า ฉาก คือ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง บอกให้รู้ว่าเหตุการณ์นั้นเกิดที่ใด การใช้ฉากที่มีจริงและเป็นที่รู้จักย่อมทำให้เรื่องมีความสมจริงมากขึ้น

พัชจิรา จันทรดำ (2554:42) ให้ความหมายของฉาก ไว้ว่า สถานที่และเวลาที่เรื่องแต่ละเรื่องเกิดขึ้น ในบางครั้งฉากมีบทบาทเสมือนตัวละครด้วยตัวหนึ่งในโครงเรื่อง คือมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับพฤติกรรมตัวละครในเรื่องที่ได้ดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนจบนั่นเอง

จูไรต์น์ ลักษณะศิริและบาหยัน อัมสำราญ (2547:192) กล่าวว่า ฉากคือสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่อง ซึ่งหมายรวมถึงเวลาและสภาพแวดล้อมของเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วย นวนิยายสามารถมีฉากได้หลายฉาก และเปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสมของเหตุการณ์ในเรื่อง จากที่กล่าวมาข้างจนพอจะสรุปได้ว่า ฉาก หมายถึงทุก ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นจะเกิดขึ้น ณ ที่ใดที่หนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เป็นองค์ประกอบของเรื่องทีบอกให้เราารู้ถึงสถานที่ บรรยากาศ อารมณ์ ความรู้สึกและเวลาของเหตุการณ์ต่าง ๆ

บทสนทนา (Dialogue)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2541: 221) ให้ความหมายของบทสนทนาว่าหมายถึงถ้อยคำในการสนทนาระหว่างตัวละครในเรื่อง การสนทนานั้นนับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของนวนิยาย เพราะบทสนทนาจะช่วยสร้างความสมจริง จะบอกลักษณะอุปนิสัยใจคอของตัวละคร ช่วยให้การดำเนินเรื่องและช่วยให้งานประพันธ์น่าอ่านลักษณะของบทสนทนาที่ดีนั้นต้องมีลักษณะเป็นธรรมชาติคล้ายคลึงกับที่บุคคลพูดคุยกันในชีวิตจริง ต้องมีความเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของตัวละครแต่ละตัวด้วย คือต้องเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ ครอบครัวยการศึกษา สภาพทางสังคม ตลอดจนอุปนิสัยใจคอของตัวละคร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2545: 1035-1036) ให้ความหมายของบทสนทนาว่า คือ การโต้ตอบระหว่างตัวละคร บทสนทนาที่ดีต้องง่ายและเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะและสภาพแวดล้อมของตัวละคร

จูไรต์น์ ลักษณะศิริและบาหยัน อัมสำราญ (2547: 192) กล่าวว่าบทสนทนา คือถ้อยคำที่ตัวละครใช้พูดโต้ตอบกัน บทสนทนาช่วยให้เรื่องดำเนินไปได้โดยผู้แต่งไม่ต้องอธิบายมากทั้งยังช่วยสะท้อนบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของตัวละครหรือช่วยสร้างบรรยากาศของเรื่องให้เป็นไปตามธรรมชาติ และช่วยหลีกเลี่ยงความซ้ำซากของการบรรยาย ซึ่งในนวนิยายนั้นสามารถมีบทสนทนาได้ยาวและหลากหลายรูปแบบลักษณะบทสนทนาที่ดีควรช่วยให้เนื้อเรื่องคืบหน้าไป ทำให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครชัดเจนขึ้น และยังช่วยให้เห็นสภาพสังคม ประเพณี วัฒนธรรม การศึกษา การปกครองสภาพเศรษฐกิจและอื่น ๆ ประกอบไปด้วย ดังนั้นบทสนทนาจึงเป็นส่วนประกอบให้เข้าใจเรื่องราวพฤติกรรมได้มากขึ้น ในการอ่านนวนิยาย จะเห็นว่าบทสนทนาจะแยกออกจากบทบรรยายหรือบทพรรณนา

สรุปแล้วบทสนทนาหมายถึง ถ้อยคำที่ตัวละครใช้ในการพูดคุยกัน ซึ่งแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด สติสัมปชัญญะ อารมณ์และเจตนาของผู้พูด บทสนทนามีส่วนช่วย

ในการดำเนินเรื่อง ลักษณะของบทสนทนาที่ที่จะต้องเลือกใช้เหมาะสมกับฐานะและบทบาทของตัวละคร

ทฤษฎีของผู้แต่ง (Point of view)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2551: 19) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีของผู้แต่ง คือข้อคิดความเห็นที่ผู้แต่งต้องการเสนอต่อผู้อ่าน ส่วนใหญ่มักเสนอผ่านตัวละครในเรื่อง เช่น ดอกไม้สดเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับผู้ดีในนวนิยายเรื่องสามชายว่า ผู้ดีที่แท้จริงจะยังคงเป็นผู้ดีมีความประพฤติดีอยู่ไม่ว่าจะตกต่ำหรือยากจนเพียงใด เป็นต้น

ศิริวรรณ หอมสุวรรณ (2535:19 – 20) มุมมอง คือ กลวิธีในการเล่าเรื่องหรือเทคนิคเกี่ยวกับผู้เล่าเรื่อง หมายความว่า ในการเขียนเรื่องสั้นหรือ นวนิยายใด ๆ ก็ตาม ผู้ประพันธ์เป็นผู้เล่าเรื่องนั่นเองหรือกำหนดให้ตัวละครในเรื่องเป็นผู้เล่า และผู้ประพันธ์หรือตัวละครที่เล่าเรื่องนั้นมีฐานะอะไรในเรื่อง กลวิธีในการเล่าเรื่องจึงอาจแบ่งได้หลายวิธีดังนี้

ใช้บุรุษที่หนึ่งเป็นตัวละครสำคัญในเรื่องเป็นผู้เล่า (The first person narrator as a main character) คือ ให้ตัวละครสำคัญเล่าเรื่องของตนเองโดยใช้สรรพนาม “ผม” “ฉัน” “ดิฉัน” “ข้าพเจ้า” หรือ “เรา” กลวิธีในการเล่าเรื่องแบบนี้มีอยู่มากในการแต่งเรื่องนี้ แต่ใน นวนิยายก็มีปรากฏบ้าง เช่น เรื่อง ละครแห่งชีวิต ของ ม.จ. อากาศคำเริง รพีพัฒน์ หรือ เรื่องของ จัน ดารา ของอุษณา เพ็งธรรม เป็นต้น

ใช้บุรุษที่หนึ่งซึ่งเป็นตัวละครรองในเรื่องเป็นผู้เล่า (The first person narrator as a minor character) คล้ายวิธีแรกแต่ใช้ตัวละครรองซึ่งมักจะเป็นผู้ใกล้ชิดกับตัวละครสำคัญเป็นผู้เล่า เช่น ในเรื่อง ซาเกะ ของมณีส จรรย์รงค์ หรือเรื่อง สัญชาติญาณมืด ของ อ.ศุภากร เป็นต้น

ผู้ประพันธ์ในฐานะเป็นผู้รู้แจ้งเห็นจริงทุกอย่างเป็นผู้เล่า (The omniscient author) กลวิธีในการเล่าเรื่องแบบนี้มีปรากฏในนวนิยายไทยส่วนใหญ่ แต่ในเรื่องสั้นก็มีอยู่ไม่น้อยเช่นกัน

ผู้ประพันธ์ในฐานะเป็นผู้สังเกตการณ์เป็นผู้เล่า (The author as an observer) คล้ายวิธีที่สาม ต่างกันที่ผู้ประพันธ์ไม่สามารถทราบความรู้สึกนึกคิดของตัวละครได้เลย มีหน้าที่เพียงรายงานเฉพาะสิ่งที่ตนได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง ได้สังเกต การสนทนาหรือการกระทำของตัวละครเท่านั้น เช่น เรื่อง สัมมนาในทุ่งกว้าง ของมณีส จรรย์รงค์ เป็นต้น และเป็นที่สังเกตว่าวิธีในการเล่าเรื่องแบบนี้มีอยู่ไม่มากนัก

ใช้บุรุษที่หนึ่งเป็นผู้เล่าด้วยวิธีกระแสจิตประหวัด (Stream of consciousness) คือ การให้บุรุษที่หนึ่งเล่าเรื่องของตนเอง แต่ปรากฏในรูปกระแสความคิดประหวัดไปถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ กลวิธีในการเล่าเรื่องแบบนี้แม้จะเคยมีนักเขียนไทยบางคนได้กระทำมาบ้างเมื่อนานมาแล้วเช่น

ในเรื่อง คนจรจัด ของมนัส จรรย์งค์ เป็นต้น แต่กำลังได้รับความนิยมจริงจิงในงานประพันธ์ของนักเขียนรุ่นใหม่สมัย ปัจจุบันดังที่มีปรากฏอยู่มากในหนังสือรวมเรื่องสั้นร่วมสมัยชื่อ “ถนนสายที่นำไปสู่ความตาย” ซึ่งมีสุชาติ สวัสดิ์ศรี เป็นบรรณาธิการ

ท่วงทำนองแต่งหรือกลวิธี (Style)

ในด้านท่วงทำนองแต่งหรือกลวิธีนี้ ผู้แต่งสามารถใช้กลวิธีหรือเทคนิคได้หลาย ๆ ทางดังที่จะกล่าวถึง ดังขพันธ์านนท์ (2529: 32-33)กล่าวควบคู่ไปกับหลักการพิจารณา ดังนี้

1. กลวิธีเกี่ยวกับการดำเนินเรื่อง ได้แก่การเล่าเรื่องตามลำดับปฏิกิณ การเล่าเรื่องย้อนคั่น การเล่าเหตุการณ์ต่างสถานที่สลับไปมา การผูกเรื่องให้น่าสนใจด้วยการสร้างความไคร้รู้เรื่องต่อไป การสร้างความขัดแย้งในการดำเนินเรื่อง สามารถสื่อความคิดจากแก่นเรื่องได้ สามารถใช้สัญลักษณ์และบุคลาธิษฐานได้ดี การจบเรื่องอย่างน่าประทับใจ

2. กลวิธีเกี่ยวกับผู้เล่าเรื่อง ได้แก่

2.1 ผู้แต่งเป็นผู้เล่าเอง (Omniscient Point of view) คือผู้แต่งเป็นผู้รู้หมดทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับตัวละคร ทั้งที่เป็นเหตุการณ์ และความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร

2.2 ตัวละครในเรื่องเป็นผู้เล่า (First Person Point of View) ผู้แต่งกำหนดให้ตัวละครตัวใดตัวหนึ่งเป็นผู้เล่าเรื่องของตนเอง โดยใช้คำว่า ผม ดิฉัน หนู ข้าพเจ้า ฯลฯ โดยเล่าเรื่องหรือเหตุการณ์ข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับตนเอง

2.3 ตัวละครตัวใดตัวหนึ่งเป็นผู้เล่า (Third Person Point of View) โดยสมมติว่าตัวละครตัวนั้นอยู่ในเหตุการณ์ หรือร่วมรู้เรื่องราวต่าง ๆ เป็นอย่างดี

2.4 ใช้กลวิธีกระแสดิจประหวัดหรือกระแสดำนึก คือ ผู้แต่งให้บุรุษที่หนึ่งเล่าเรื่องของตนเอง โดยปรากฏเป็นรูปกระแสดความคิดประหวัดไปถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ

2.5 ใช้หลาย ๆ วิธีประสมกัน โดยสรุปการวิเคราะห์กลวิธี เกี่ยวกับผู้เล่าต้องดูว่าผู้เล่าเลือกกลวิธีใดที่เป็นประโยชน์เปิดเผยให้เห็นสิ่งที่ผู้อ่านควรรู้ควรทราบมากที่สุดสมจริงที่สุดและเข้มข้นที่สุดที่ผู้ประพันธ์ได้เลือกมาใช้

จากการศึกษากลวิธีการแตงนวนนิยายผู้แต่งจะต้องเลือกสรรกลวิธีที่เหมาะสมมีทั้งกลวิธีการเล่าเรื่อง การสร้างปมความขัดแย้งให้มีความน่าสนใจเพื่อให้นวนิยายน่าติดตามแล้วมีการจบเรื่องอย่างน่าประทับใจ

ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมซีไรต์

ที่มาและความหมายของวรรณกรรมซีไรต์

วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (The South East Asia Write Award) ในฐานะที่เป็นชื่อของรางวัลทางวรรณกรรมนั้น มีคำเรียกโดยย่อว่า รางวัลซีไรต์ (S.E.A. Write Award) ซึ่งได้ริเริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2522 ตามที่ผู้ร่วมก่อตั้งในยุคแรกคือ นรนิติ เศรษฐบุตร (ม.ป.ป. : 14) กล่าวถึงเนื้อหาในจดหมายจากโรงแรมโอเรียนเต็ลที่ส่งถึงนายกสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ว่า โรงแรมโอเรียนเต็ลมีประวัติความเป็นมาเกี่ยวข้องกับนักเขียนชั้นนำของโลกเป็นเวลานาน จะเห็นได้จากการที่ได้จัดมนักเขียนขึ้นประกอบด้วยห้องชุดพิเศษ โดยใช้ชื่อนักเขียน คนสำคัญๆ ที่เคยมาพักโอเรียนเต็ล ได้แก่ ซอมเมอร์เซต มอห์ม, โนอัล โคเวิร์ด, โจเซฟ คอนราดและเจมส์ มิเชนเนอร์ ดังนั้นฝ่ายจัดการและเจ้าของกิจการจึงต้องการสนับสนุนนักเขียนรุ่นใหม่จากประเทศในแถบอาเซียนที่มีผลงานดีเด่น

ในระยะแรกมีประเทศที่เข้าร่วมกิจกรรมกับรางวัลนี้ 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย ต่อมาประเทศอื่น ๆ ที่เหลือคือ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และเบอร์กี้ได้เข้าร่วมสมทบจนครบ 10 ประเทศ รางวัลนี้จึงมีภาพลักษณ์เป็นรางวัลระดับนานาชาติ แม้ว่าแต่ละประเทศจะคัดเลือกวรรณกรรมเพื่อรับรางวัลกันเอง โดยไม่ได้นำมาแข่งขันกัน แต่การขยายขอบเขตของผู้รับรางวัลจากนักเขียนไทยไปสู่ผู้เขียนในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน ทำให้รางวัลซีไรต์มิใช่เป็นเพียงรางวัลระดับชาติ แต่เป็นรางวัลในระดับภูมิภาคอาเซียนไปด้วย รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2547: 15-16) ในส่วนของประเทศไทยนั้นคณะกรรมการดำเนินงานรางวัลซีไรต์ได้มอบให้สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา คำว่า วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนจึงเริ่มเป็นที่รับรู้ มีการวิเคราะห์วิจารณ์ และมีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ ในแง่ความเป็นสัญลักษณ์แห่งปีของพื้นที่รางวัลทางวรรณกรรม ในฐานะตัวแทนของประเทศไทย นับเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นว่าการเกิดขึ้น ดำรงอยู่และดำเนินไปของรางวัล เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางและยาวนาน

วัตถุประสงค์และเกณฑ์การตัดสินรางวัลซีไรต์

รางวัลซีไรต์มีวัตถุประสงค์คือมุ่งส่งเสริมให้เกิดความเคลื่อนไหวและเพิ่มสีสันให้วงการ วรรณกรรม เนื่องจากหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 วงการวรรณกรรมตกต่ำมาก ไม่มีนักเขียนใหม่เกิดขึ้น รางวัลซีไรต์จึงจัดขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ความสามารถในเชิงสร้างสรรค์ของนักเขียนในกลุ่มประเทศอาเซียนทำให้ทราบถึงทรัพย์สินทางปัญญาด้านวรรณศิลป์รวมทั้งเพื่อ

รับทราบ รับรอง ส่งเสริมจรรโลงเกียรติอัคริยะทางวรรณกรรมของนักเขียนและเป็นการสนับสนุนนักเขียนรุ่นใหม่จากประเทศแถบอาเซียนที่มีผลงานดีเด่น

นรนิติ เศรษฐบุตร(ม.ป.ป.:38-39) กล่าวถึงเกณฑ์การพิจารณาตัดสินในปีแรกว่า คณะกรรมการปีนั้นตกลงกันว่าจะดูนวนิยายเป็นปีแรก การที่จะเลือกวรรณกรรมประเภทใดนั้น ก็เป็นเรื่องของคณะกรรมการคัดเลือกนั่นเอง

ชัยสิริ สมุทวณิช (2528:40) กล่าวถึงเกณฑ์ว่า การพิจารณารางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมนั้นแต่เดิมไม่ได้วางกฎเกณฑ์อะไรที่มันคงไว้ เนื่องจากเห็นว่าคำว่า สร้างสรรค์ น่าจะเป็นคำที่บอกลักษณะและคุณลักษณะในเงื่อนไขทางคุณค่าไว้พร้อมแล้ว อีกทั้งข้อที่กรรมการในส่วนของสปอนเซอร์เองต้องการให้รางวัลนี้เป็นอิสระจากกรอบกำหนดของผู้เป็นสปอนเซอร์ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่คนวงในจะต้องช่วยกันเองจะพิจารณากันเอง

สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2547:787-795) ประเภทวรรณกรรมที่จะได้รับการพิจารณาให้รางวัล ได้แก่ กวีนิพนธ์ นวนิยาย เรื่องสั้นและบทละคร

1. คุณสมบัติของงานวรรณกรรม ประกอบด้วย เป็นงานเขียนภาษาไทย เป็นงานริเริ่มของผู้เขียนเอง มิใช่งานแปล-แปลงจากของผู้อื่น ผู้เขียนยังมีชีวิตอยู่ขณะส่งงานเข้าประกวด เป็นงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่เป็นเล่ม หรือรวมหลายเรื่องเป็นเล่มครั้งแรก ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี ในปีที่เลือกสรร และงานที่เคยได้รับรางวัลวรรณกรรมอื่นใดในประเทศมาแล้ว ก็รับเข้าพิจารณาอีกได้

2. ผู้ส่งงานวรรณกรรมเข้ารับการพิจารณารับรางวัล ได้แก่ องค์กรและสถาบันที่ทำงานเกี่ยวกับวรรณกรรม สำนักพิมพ์ นักวิชาการทางวรรณกรรม นักเขียน นักวิจารณ์ และนักอ่านทั่วไป

นิตยา มาสะวิสุทธิ (2536:1-2) กำหนดเกณฑ์ในการเลือกสรรเรื่องเข้าพิจารณามีดังนี้คือ

1. ต้องเป็นงานริเริ่มของผู้เขียนเอง มิใช่งานแปลของผู้อื่น
2. ต้องเป็นงานที่สัมพันธ์กับชาติ หรือภูมิภาคที่ผู้สร้างสรรค์มีภูมิลำเนา
3. ต้องเป็นเรื่องแต่งหรือสร้างสรรค์ในรูปแบบไหนก็ได้ เรื่องแต่ง หรือเรื่องสร้างสรรค์ หมายถึง นวนิยาย เรื่องสั้น และกวีนิพนธ์
4. ต้องเป็นงานที่ดีพร้อมในช่วงเวลา 5 ปี นับจากปีที่ทางการเลือกสรรเป็นเกณฑ์
5. ผลงานที่เคยได้รับรางวัลใด ๆ ก็ได้ ที่ใช้ในขอบเขตของประเทศตน
6. ผลงานจะเขียนเป็นภาษาใดก็ได้ ที่ใช้ในขอบเขตของประเทศตน
7. ผู้สร้างสรรค์มีส่วนหรือช่วยพัฒนาวัฒนธรรม และวรรณกรรมของประเทศตนจากงานเขียนของตน

8. ผู้สร้างสรรคจะมีเชื้อชาติ ศาสนา เพศใด ๆ ก็ได้ และยังมีชีวิตอยู่ขณะส่งงานเข้าประกวด

จากวัตถุประสงค์และเกณฑ์การตัดสินรางวัลซีไรต์ ที่กล่าวมา สรุปได้ว่ารางวัลซีไรต์ เป็นรางวัลที่จัดขึ้นให้นักเขียนวรรณกรรม ในกลุ่มประเทศอาเซียนได้ส่งผลงาน ประเภทนวนิยาย กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น เข้าแข่งขันในประเทศของตน ซึ่งแต่ละปีของการตัดสินรางวัลซีไรต์จะมี กฎเกณฑ์ในการพิจารณาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับคณะกรรมการรางวัลเป็นผู้กำหนดประเภทของ วรรณกรรม เช่น เกณฑ์ในปี 2528 ที่พูดถึงประเภทของวรรณกรรม คุณสมบัติของงานวรรณกรรม และผู้ส่งงานวรรณกรรมเข้ารับการพิจารณารับรางวัล เป็นต้น

รายชื่อวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์

การตัดสินรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน(ซีไรต์) ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2522 ถึง พ.ศ.2557 ทำให้งานวรรณกรรมของนักเขียนไทยได้รับคัดเลือกให้รับรางวัลวรรณกรรม สร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน(ซีไรต์) รวมทั้งหมด 37 เรื่อง ดังนี้

ตารางที่ 2.1 รายชื่อวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์

พ.ศ.	ชื่อเรื่อง	พ.ศ.	ชื่อเรื่อง
2522	ลูกอีสาน	2523	เพียงเพื่อความสะดวกไหว
2524	ขุนทองเจ้าจะกลับเมื่อฟ้าสาง	2525	คำพิพากษา
2526	นาฏกรรมบนลานกว้าง	2527	ชอยเดียวกัน
2528	ปูนปิดทอง	2529	ปณิธานกวี
2530	ก่อกองทราย	2531	คลังสูงซุงหนัก
2532	ใบไม้ที่หายไป	2533	อัญมณีแห่งชีวิต
2534	เจ้าจันทร์ผมหอมนิราศพระราชนิพนธ์แฉวน	2535	มีอนันต์สีขาว
2536	ครอบครัวกลางถนน	2537	เวลา
2538	ม้าก้านกล้วย	2539	แผ่นดินอื่น
2540	ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน	2541	ในเวลา
2542	สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน	2543	อมตะ

ตารางที่ 2.1 รายชื่อวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์ (ต่อ)

พ.ศ.	ชื่อเรื่อง	พ.ศ.	ชื่อเรื่อง
2544	บ้านเก่า	2545	ความน่าจะเป็น
2546	ช่างตำราญ	2547	แม่น้ำรำลึก
2548	เจ้าหญิง	2549	ความสุขของกะทิ
2550	โลกในดวงตาข้าพเจ้า	2551	เราหลงลืมอะไรบางอย่าง
2552	ลับแลแก่งคอย	2553	ไม่มีหญิงสาวในบทกวี
2554	แดดเช้าร้อนเกินกว่าจะนั่งจิบกาแฟ	2555	คนแคระ
2556	หัวใจห้องที่ 5	2557	อสรพิษ
2558	ไล่เดือนตาบอดในเขวงกต		

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษานวนิยายจำนวน 6 เรื่อง คือ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน อดตะ ช่างตำราญ ความสุขของกะทิ ลับแลแก่งคอย และคนแคระ

ทฤษฎีความขัดแย้ง

ความหมายของความขัดแย้ง

ทฤษฎีทางจิตวิทยาได้กล่าวถึงความขัดแย้งในวรรณกรรมซึ่งมักจะมีการสร้างปมขัดแย้งดังนั้นความขัดแย้งจึงมีความหมายดังต่อไปนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ขัด” (2556 : 183) หมายถึง ไม่ทำตาม ฝ่าฝืน ขืนไว้และให้ความหมายคำว่า “แย้ง” (2556: 964) หมายถึง ไม่ตรงหรือลงรอยเดียวกัน ด้านไว้ ทานไว้ สรุปได้ว่า ความขัดแย้งหมายถึง สภาพความไม่ลงรอยกัน ฝ่าฝืนไม่ยอมทำตามและยังด้านทานอีกฝ่ายไว้

สุวคนธ์ จงตระกูล (2523 : 46) อธิบายความขัดแย้งว่า หมายถึงการต่อสู้ (Struggle) ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างตัวเองกับฝ่ายปรปักษ์ ตัวเองกับชะตากรรมหรือสิ่งแวดล้อม หรือเป็นการต่อสู้ภายในจิตใจของตัวเอง

พิสมัย ศรีอนุพันธุ์ (2526 : 25-26) สรุปความหมายของความขัดแย้งไว้ว่า ความขัดแย้ง (Conflict) หมายถึง อุปสรรคที่เกิดขึ้นกับตัวละครอันเป็นผลทำให้ตัวละครนั้นไม่สามารถบรรลุความปรารถนาได้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2531 : 71) ให้ความหมายว่า ความขัดแย้ง (conflict) คือ สภาพการณ์ที่คนหรือกลุ่มคน เกิดความไม่เข้าใจกัน มีความรู้สึกไม่พึงพอใจหรือคับข้องใจที่จะปฏิบัติงาน

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 12) ให้ความหมายว่า ความขัดแย้ง หมายถึงสภาพที่ทำให้เกิดความคับข้องใจกัน หรือตกอยู่ในสภาวะที่ไม่สามารถจะตัดสินใจหรือตกลงหาข้อยุติอันเป็นที่พอใจของ ทั้งสองฝ่ายได้

สมยศ นาวิการ (2540 : 772) ให้ความหมายว่า ความขัดแย้ง คือการไม่เห็นพ้องที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างระหว่างบุคคลสองคน หรือกลุ่มสองกลุ่ม หรือมากกว่า ภายใต้ความขัดแย้งขององค์การ บุคคล หรือกลุ่ม อาจจะขัดขวางเป้าหมาย หรืองานระหว่างกัน

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542 : 141) ให้ความหมายว่า ความขัดแย้ง (conflict) คือ สภาพของความไม่ราบรื่นที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล หรือระหว่างกลุ่ม เนื่องจากมีความต้องการ หรือผลประโยชน์ขัดแย้งกันและไม่สามารถตัดสินใจ หรือหาข้อตกลงร่วมกันได้

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 127 – 128) อธิบายว่า ความขัดแย้ง (Conflict) คือปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครและตัวละครจะต้องหาทางคลี่คลายปัญหาได้ในตอนจบ

จากความหมายของคำว่า ความขัดแย้งที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความขัดแย้งหมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมาตามสภาวะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในลักษณะ มนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม มนุษย์กับธรรมชาติ ซึ่งความขัดแย้งนั้นจะเป็นความขัดแย้งที่เกิดจากความต้องการผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน ความไม่ลงรอย การไม่ทำตาม ฝ่ายหนึ่ง กับอีกฝ่ายหนึ่ง

ความขัดแย้งตามทฤษฎีทางจิตวิทยา

การศึกษาความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมที่ไรต์ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีจิตวิทยาของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ คาร์ล จุง และ อัลเฟรด แอดเลอร์ มาวิเคราะห์ความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมดังนี้

แนวคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) (อ้างใน รวิวงศ์ ศรีทองรุ่ง, 2542 : 25-29) เป็นจิตแพทย์ชาวออสเตรียเป็นผู้เชี่ยวชาญสาขา ประสาทพยาธิวิทยา (Neuropathology) สนใจรักษาคอนไซโรจิตโดยเปิดโอกาสให้คนไข้พูดแล้วนำคำพูดของคนไข้ไปวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์สนใจการวิเคราะห์ตนเอง (Self – Analysis) สิ่งที่ทำให้เขามีชื่อเสียงมาก คือการเสนอความคิดว่าสมมุติฐานทางพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากสัญชาตญาณทางเพศ ไว้ดังนี้

1. โครงสร้างของบุคลิกภาพ (Structure of Personality) ฟรอยด์ อธิบายโครงสร้างของบุคลิกภาพว่าประกอบไปด้วยระบบใหญ่ 3 ระบบ คือ อิด (Id) อีโก้ (Ego) ซูเปอร์อีโก้

(Super Ego) คนที่มีบุคลิกภาพที่ดีระบบทั้ง 3 ระบบ จะทำงานกลมกลืนประสานกันทำให้บุคคลปรับปรุงให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข ในทางตรงกันข้ามถ้าทั้ง 3 ระบบ ขัดแย้งกันบุคคลก็ไม่สามารถปรับตัวได้ ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจโลกจะมีผลต่อบุคลิกภาพทันที โครงสร้างของบุคลิกภาพสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 อิด (Id) อธิบายได้ว่าเป็นตัวแทนของพลังงานภายใน ทำหน้าที่ขจัดความตึงเครียดของบุคคลมี 2 ประการ คือการขจัดออกไปทันทีโดยอัตโนมัติ เรียกว่าการสะท้อน(Reflex Action) เช่น หากเกิดความระคายเคืองขึ้นในจมูกเราก็จะจามออกมา หรือหากผงฝุ่นเข้าตาน้ำตาของเราก็จะไหล เป็นต้น เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดแต่มนุษย์ไม่สามารถระบายความเครียดได้ด้วยการสะท้อนทั้งหมด จึงเกิดกระบวนการที่สองคือ การสร้างภาพเพื่อให้เกิดความสมหวัง (Image of Wish Fulfillment)

1.2 อีโก้ (Ego) หมายถึงตัวควบคุม Id ให้มีการตอบสนองหรือแสดงออกที่เหมาะสมแก่บุคคลนั้นๆ ตามสภาพความเป็นจริงที่เราเป็นอยู่ อีโก้จึงมีหน้าที่ขจัดความต้องการของตนให้สอดคล้องกับโลกภายนอกโดยอาศัยการวางแผนสำหรับการกระทำต่างๆ ด้วยความคิดจากเหตุผล ระบบอีโก้จึงเฝ้าหาความพึงพอใจจากหลักของความเป็นจริง (Reality Principle) เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม และแนวทางพัฒนาการของระบบอีโก้จะถูกกำหนดโดยพันธุกรรม

1.3 ซุปเปอร์อีโก้ (Super Ego) เป็นระบบที่สามของบุคลิกภาพ เป็นตัวแทนภายในของมโนธรรม คุณธรรม และความคิดของสังคม เป็นการแสดงพฤติกรรมที่จะควบคุมอิด และอีโก้ ของบุคคลให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามทำนองคลองธรรม ตลอดถึงระเบียบกฎเกณฑ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมในสังคมนั้น เช่นการที่เด็กและผู้ใหญ่ช่วยเหลือผู้สูงอายุคนชราเวลาข้ามถนน เป็นต้น เป็นสิ่งที่หาได้ยากในสังคมปัจจุบัน ตัวอย่างที่กล่าวแสดงให้เห็นถึงส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ

2.พลังของบุคลิกภาพ (Dynamics of Personality) พลังงานสำหรับที่ใช้ปฏิบัติงานในบุคลิกภาพของคนเรานั้นได้มาจากสัญชาตญาณ (Instincts) ซึ่งเป็นสมบัติติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด พลังงานจากสัญชาตญาณจะส่งไปใช้ในกระบวนการทางจิตระดับต่างๆ ซึ่งมีจุดหมายคือสนองตอบความต้องการของสัญชาตญาณ ให้เกิดความพึงพอใจในบุคคลได้ถ้าพลังงานส่วนใหญ่ถูกควบคุมด้วยระบบซุปเปอร์อีโก้ พฤติกรรมของคนๆ นั้นจะหนักไปทางเป็นคนดีมีศีลธรรมตามที่สังคมคาดหวัง แต่หากพลังงานถูกควบคุมโดยระบบอีโก้บุคคลจะมีพฤติกรรมคำนึงถึงความเป็นจริง มีพฤติกรรมตอบสนองความพึงพอใจของตนเองในวิถีทางที่สังคมยอมรับ แต่ถ้าพลังงานถูก

ควบคุมโดยระบบอิด พฤติกรรมของบุคคลจะอยู่ในลักษณะหุ่นยนต์ที่เล่น ปราศจากความยับยั้งชั่งใจ

3. พัฒนาการของบุคลิกภาพ (Development of Personality) บุคลิกภาพของบุคคลจะมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น ไปสู่วัยผู้ใหญ่ การเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมจะช่วยบุคคลในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ เพื่อจัดการความคับข้องใจและความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นให้หมดสิ้นลง ฟรอยด์เน้นว่าในกลุ่มคนที่เจริญ พัฒนาการของบุคลิกภาพเกิดขึ้นเนื่องจากคนเรามีการระงับยับยั้งแรงผลักดันตามธรรมชาติ มีการเปลี่ยนพลังงานตามธรรมชาติมาเป็นพลังที่แสดงออกตามวิถีทางที่สังคมยอมรับ ฟรอยด์แบ่งขั้นของพัฒนาการบุคลิกภาพออกเป็น 5 ขั้นใหญ่ ๆ โดยเน้นถึงความสำคัญของอายุช่วง 5 ปีแรกของชีวิตว่า ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต เป็นระยะสำคัญที่สุดของการวางรากฐานบุคลิกภาพ พ่อแม่เป็นบุคคลที่สำคัญที่จะช่วยตอบสนองความพึงพอใจทางด้านร่างกายและจิตใจของบุคคล ฟรอยด์เรียกในช่วง 5 ปีแรกว่า เป็นขั้นเตรียมเพศ (Pregenital Stages) อย่างไรก็ตามการพัฒนามบุคลิกภาพในทัศนคติของฟรอยด์มีดังนี้

3.1 ระยะปาก (Oral Period) เป็นระยะปีแรกของชีวิต ตอบสนองความพึงพอใจของชีวิตทางปาก มีความสำคัญในการวางรากฐานบุคลิกภาพของมนุษย์ คือถ้าเด็กได้กินอิ่มนอนหลับก็จะมีความรู้สึกปลอดภัย (Sense of Security) และมีความรู้สึกไว้วางใจต่อโลก (Sense of Trust) จะทำให้เด็กมีสุขภาพจิตดี ตอนโตเข้ากับคนอื่น ๆ ง่าย แต่ในทางตรงกันข้ามเด็กถูกปล่อยให้หิวไม่มีความอบอุ่น จะทำให้บุคลิกภาพเก็บตัว (Shut In) หงอยเหงา

3.2 ระยะทวาร (Anal Period) เป็นระยะที่สองของชีวิตที่มีความพึงพอใจจากการขับถ่าย การฝึกขับถ่ายจะมีผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก หากมีวิธีฝึกที่เหมาะสมมีนิสัยยืดหยุ่นไม่เข้มงวด หากพ่อแม่มีการฝึกที่เด็กยังไม่พร้อม และมีการลงโทษอย่างรุนแรง จะทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ และทำให้เด็กกลายเป็นคนไม่มีระเบียบหรือระเบียบจัดมากเกินไป พิถีพิถันในเรื่องการแต่งกายหรือเป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว

3.3 ระยะอวัยวะเพศ (Phallic Period) เป็นช่วงอายุตั้งแต่ปีที่ 3-5 ที่ความพอใจไปอยู่ที่อวัยวะเพศ เป็นระยะที่เด็กพูดได้มีความสนใจทุกสิ่งรอบๆ ตัว เด็กจะรู้ว่าตนเองเป็นหญิงหรือชาย เป็นระยะที่เด็กผู้ชายรักแม่มาก และมีความริษยาพ่อ เห็นพ่อเป็นศัตรู จะทำให้เด็กเกิดความไม่สบายใจ รู้สึกผิด คับข้องใจ ฟรอยด์เรียกลักษณะนี้ว่า ปมออดิปุส (Oedipus Complex) คำว่า “ออดิปุส” มาจากนิยายปรัมปราของกรีก ความรู้สึกกลัวพ่อนี้จะต้องเป็นพวกเดียวกับพ่อจะทำให้ รู้สึกสบายใจขึ้น โดยวิธีเลียนแบบ (Identification) พ่อ นำลักษณะพ่อมาเป็นของตนเองเมื่อพ้นวัยเด็กก็จะผ่านปมนี้ไปได้ ส่วนเด็กหญิงในช่วงระยะนี้จะรู้สึกว่าแม่เป็นเพศที่อ่อนแอเด็กหญิงจะหันไปใกล้ชิดพ่อ จะทำให้เกิดความรู้สึกมั่นใจ เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติของเด็กหญิงในวัยนี้

เด็กสังเกตว่าพ่อรักแม่ก็จะพยายามเลียนแบบแม่ก็เพื่อจะได้รับความรักจากพ่อ ดังนั้นหากเด็กหญิงจะเลียนแบบแม่ก็นับว่าผ่านปมนี้ไปได้

3.4 ขั้นแฝงเร้น (Latency Stage) อยู่ในวัย 6 – 12 ปี เป็นระยะที่เด็กพัฒนาการจากการรักตนเองไปรักสภาพแวดล้อมเช่นเริ่มมีเพื่อนฝูง ในระยะเข้าโรงเรียน เป็นต้น สิ่งแวดล้อมที่บ้านและที่โรงเรียนจะมีส่วนในการวางรากฐานบุคลิกภาพ สังคมจะมีอิทธิพลต่อเด็กมากแรงผลักดันของสัญชาตญาณทางเพศของเด็กจะอยู่ในสภาพที่พอจะควบคุมได้

3.5 ขั้นความพอใจอยู่ที่เพศตรงข้าม (Genital Stage) ตั้งแต่วัยรุ่น เป็นต้นไปจะเป็นระยะความพึงพอใจอยู่เพศตรงข้ามเป็นระยะที่อารมณ์รุนแรง มีความอยากรู้ อยากเห็น ชอบอิสระ มีความคิดว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงร่างกายอย่างเห็นได้ชัด เมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่สนใจในการสร้างครอบครัว มีการสร้างหลักฐานให้ตนเอง

แนวคิดของ คาร์ล จี จุง (Carl G. Jung) (อ้างใน รวิวงศ์ ศรีทองรุ่ง, 2542 : 29-31) คาร์ล จี จุง เป็นจิตแพทย์ชาวสวิส และเขาเป็นผู้หนึ่งที่สนใจค้นคว้าตามแนวคิดของฟรอยด์ แต่จุงไม่เห็นด้วยกับแนวคิดของฟรอยด์ที่ว่า การพัฒนาบุคลิกภาพเป็นผลมาจากแรงขับของสัญชาตญาณทางเพศ เขาจึงแยกตัวไปตั้งทฤษฎีใหม่เรียกว่าจิตวิทยาวิเคราะห์ อย่างไรก็ตามจุงเห็นด้วยกับฟรอยด์ในเรื่องอิทธิพลของจิตใต้สำนึก แต่จุงมีความคิดว่านอกจากประสบการณ์ในอดีตที่เก็บกดไว้ในจิตใต้สำนึกระดับบน ยังมีส่วนที่สะสมสืบทอดมาจากบรรพบุรุษในจิตใต้สำนึกระดับล่างอีกด้วย บุคลิกภาพของคนเราเกิดจากการหล่อหลอมผสมผสานกันระหว่างระบบของลักษณะต่าง ๆ เขาเชื่อว่าพัฒนาการในวัยต้นของชีวิต เป็นความต้องการในวงแคบเพื่อดำรงชีวิตอยู่เท่านั้นจุงให้ความสำคัญต่อพัฒนาการทุกวัย โดยเฉพาะในวัยกลางคนว่า เป็นวัยที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ได้ หากบุคคลมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม จุง แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.บุคลิกภาพประเภทชอบแสดงตน หรือชอบเด่น (Extrovert Personality) คือบุคลิกที่ชอบแสดงตัว มีลักษณะเด่นคือชอบสังคม มีความเชื่อมั่นพื้นฐานของความจริงปรับตัวได้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม เป็นคนเปิดเผยไม่เก็บตัว เมื่อประสบปัญหาก็ก้าวหน้าที่จะเผชิญหน้าและสู้กับปัญหานั้นๆ

2.บุคลิกภาพประเภทเก็บตัว (Introvert Personality) ลักษณะที่เห็นได้ชัดคือเชื่อตนเองและทุกอย่างที่กระทำมักจะขึ้นอยู่กับตนเองเป็นใหญ่ ผูกพันสิ่งต่างๆ ในชีวิตกับตนเองมากกว่าที่จะผูกพันกับสังคม ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับใคร ผู้เผชิญปัญหาจะแยกตัวออกไปจากสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหาการพัฒนาบุคลิกภาพในทัศนะของ คาร์ล จี จุง และ จุง ให้ข้อสังเกตว่าในชีวิตของคนเราจำเป็นต้องมีทั้งลักษณะเก็บตัว และลักษณะแสดงตัวทั้งสอง จึงจะเป็นชีวิตที่สมบูรณ์โดย

มีลักษณะทั้งสองอย่างกำกวมกันจะมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมที่สุด แต่คนทั่วไป มักจะมีลักษณะเอนเอียงไปทางลักษณะใดลักษณะหนึ่งมากกว่า ในคนผิดปกติเท่านั้นจึงจะมีลักษณะเก็บตัว หรือลักษณะแสดงตัวตลอดเวลาหรือเก็บตัวตลอดเวลา ในแง่ของการพัฒนาบุคลิกภาพ จุง อธิบายว่าบุคลิกภาพของคนเราจะพัฒนาไปได้ เนื่องจากลักษณะดังต่อไปนี้คือ

2.1 ลักษณะก้าวหน้า (Progression) หมายถึงบุคลิกภาพในแต่ละช่วงวัยจะพัฒนาในลักษณะก้าวหน้าไปเรื่อยๆ มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นดีขึ้นในทุกด้าน

2.2 ลักษณะถดถอย (Regression) ในชีวิตคนเราจะมีการพัฒนา 2 ลักษณะ บางขณะเราพัฒนาไปข้างหน้า แต่บางระยะก็ถอยหลัง เมื่อไรที่เกิดปัญหามนุษย์ยอมแสวงหาวิธี การแก้ปัญหาโดยดึงเอาประสบการณ์เดิมมาใช้และอีกวิธีคือการถอยกลับไปสู่สภาพการณ์เดิมที่มั่นคงปลอดภัยจะทำให้รู้สึกสบายใจขึ้น ในคนที่มีบุคลิกภาพปกติ พฤติกรรมเช่นนี้จะไม่ยึดเยื้อเกินไปซึ่งจะเป็นผลดีทำให้สามารถตั้งหลักคิดทางแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น แต่ถ้าถอยกลับมานานเกินไปมีความสุขในสภาพการณ์เดิมจนไม่กล้าก้าวต่อไปข้างหน้า ก็จะทำให้บุคลิกภาพมีปัญหา

2.3 การแทนที่ (Sublimation) เป็นการเปลี่ยนพลังงานจากระบบหนึ่งไปยังอีกระบบหนึ่ง อยู่ภายใต้กฎแห่งความสมดุล

2.4 การเก็บกด (Repression) จะเกิดขึ้นเมื่อไม่สามารถแทนที่ได้ พลังงานนั้นไม่ได้สูญเสียไปไหนแต่ถูกเก็บกดไว้ในจิตใต้สำนึก ทำให้จิตใต้สำนึกมีพลังมาก มีอำนาจเหนือจิตสำนึกและถ้าพลังของจิตใต้สำนึกสามารถผ่านแรงกดดันนั้นขึ้นมาได้ ก็ทำให้คนเรามีพฤติกรรมผิดปกติได้ ซึ่งแทนที่จะทำให้บุคลิกภาพเคลื่อนที่ไปข้างหน้า การเก็บกดจะทำให้บุคลิกภาพถดถอยลง

แนวคิดของอัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler) (อ้างถึง รวิวงศ์ ศรีทองรุ่ง, 2542 : 31-33) เป็นจิตแพทย์ชาวเวียนนาประเทศออสเตรียเป็นลูกศิษย์ของฟรอยด์เคยทำงานร่วมกับฟรอยด์ระยะหนึ่งแล้วก็แยกจากฟรอยด์ เนื่องจากไม่เห็นด้วยกับฟรอยด์ที่ว่า “แรงขับทางเพศ” มีอิทธิพลสำคัญต่อพฤติกรรมแอดเลอร์ เชื่อในอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมว่า มีผลต่อบุคลิกภาพมากกว่าพันธุกรรมโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมทางสังคม มีอิทธิพลมากในการหล่อหลอมบุคลิกภาพ มนุษย์มีทางเลือกแตกต่างกัน การดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิต (Life Style) ของแต่ละบุคคลย่อมก่อให้เกิดบุคลิกภาพประจำตัวที่แตกต่างกัน แอดเลอร์ เห็นว่าความบกพร่องทางกายและทางจิตใจของมนุษย์ทุกคนก่อให้เกิดปมด้อย ความรู้สึกด้อย จะเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้คนดิ้นรนต่อสู้เพื่อสร้างข้อดีเด่นโดยเฉพาะในวัยเด็ก ความรู้สึกด้อยนั้นเป็นเรื่องธรรมดา เพราะเด็กจำเป็นต้องพึ่งผู้ใหญ่และไม่มีทางจะทำเทียมผู้ใหญ่ได้ เป็นการดิ้นรนเพื่อให้พ้นความตกต่ำ ถ้าการดิ้นรนนั้นบุคคลพบ

อุปสรรคก็จะทำให้เกิดความกังวลใจ หากบุคคลปรับตัวดีขึ้นไปสู่เป้าหมายได้ก็จะสามารถฟันความตกต่ำไปสู่ความสำเร็จ แต่ถ้าบุคคลปรับตัวไม่ได้ก็จะพัฒนาปมเชิงชอบแสดงอำนาจความก้าวร้าวเพื่อปิดบังข้อบกพร่องของตนแนวความคิดพื้นฐานที่สำคัญของแอดเลอร์เกี่ยวข้องกับบุคลิกภายในไว้ 6 ประการคือ

ลักษณะสมมุติในจิตใจ (Fictional Finalism) การอบรมเลี้ยงดู สังคม วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมในสังคมและสภาพแวดล้อมต่างๆ จะทำให้บุคคลเกิดความคิดเชิงสมมุติขึ้นในจิตใจ ลักษณะที่ปลูกฝังขึ้นนั้นจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ตามลักษณะเชิงสมมุติ นั้น เช่น คนที่เกิดในครอบครัวที่เน้นเรื่องความเสมอภาค การเลี้ยงดูโดยให้สิทธิเท่าเทียมกัน ปลูกฝังในเรื่องการเคารพสิทธิของผู้อื่น การอยู่ในสังคมอย่างไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมทางสังคมตามระบอบของประชาธิปไตย หรือการที่ปลูกฝังในเรื่องความซื่อสัตย์ โดยมีพ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดี จนเป็นลักษณะเชิงสมมุติในใจ แต่เมื่อบุคคลเติบโตขึ้นเผชิญกับสังคมที่เอารัดเอาเปรียบ แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง หากบุคคลไม่สามารถหึงลักษณะเชิงสมมุตินี้ได้ ก็จะปรับตัวยากและมีบุคลิกขวางโลกสวนทางกับผู้อื่น

การดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้มีชีวิตที่ดีขึ้น (Striving for Superiority) คือการที่บุคคลพยายามดิ้นรนต่อสู้ เพื่อให้ตนเองมีสถานะเหนือไปกว่าเดิม ซึ่งในแต่ละบุคคลมีความมานะพยายามในการต่อสู้อุปสรรคไม่เท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับการถูกอบรมเลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็ก เช่น เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างทะนุถนอมมากเกินไปก็จะดิ้นรนต่อสู้น้อย แต่เด็กที่ลำบากมาตั้งแต่เล็ก จะมีการดิ้นรนต่อสู้อย่างหนักเพื่อเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

การรู้สึกด้อยและการชดเชย (Inferiority Feeling and Compensation) หมายถึงความบกพร่องทางด้านร่างกาย และจิตใจของคนเรา เป็นชนวนก่อให้เกิด “ปมด้อย” ทำให้คนเราหาสิ่งที่มาชดเชย หรือที่เรียกว่า “ปมเด่น” การพยายามหาสิ่งชดเชยนั้น จะเปลี่ยนแปลงเป้าหมายไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้สิ่งชดเชยที่ทำให้ความรู้สึกด้อยนั้นลดลง โดยเฉพาะในวัยเด็ก เด็กต้องอยู่ท่ามกลางผู้ใหญ่ซึ่งมีอำนาจเหนือกว่าทุกอย่าง เด็กจึงเกิดความรู้สึกด้อย จึงต้องดิ้นรนเพื่อลบล้างให้ตนมีฐานะเท่าเทียมผู้ใหญ่

ความสนใจในสังคม (Social Interest) ความสนใจทางสังคมเป็นตัวการพัฒนาของบุคลิกภาพในบุคคล คนที่เข้มแข็ง คือคนที่มีพลังความสนใจทางสังคมมากในทางตรงกันข้ามคนที่อ่อนแอจะมีพลังความสนใจทางสังคมน้อย คนที่มีความสนใจสังคมสูงมีความกล้าเผชิญไม่หลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อม ไม่กลัวจนถึงกับถอยหนีไปจากความจริง แอดเลอร์มีความเห็นว่าคนเราจะพัฒนาความสนใจทางสังคมขึ้นเรื่อย ๆ เป้าหมายสูงสุดก็คือ ความสนใจเกี่ยวกับความสมบูรณ์

แบบของสังคม เป็นความสนใจเพื่อสังคม การที่คนเราจะพัฒนาความสนใจไปถึงจุดนี้ได้ จะต้องผ่านประสบการณ์มากมายพอสมควร

1) แบบของการดำรงชีวิต (Style of Life) ลักษณะที่กล่าวมาแล้วใน 4 ข้อ ข้างต้นนั้น ล้วนมีอิทธิพลต่อแบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งสิ้น สิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลมากในการหล่อหลอมบุคลิกภาพ มนุษย์ทุกคนที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ย่อมมีทางเลือกในการดำเนินชีวิต หรือมีวิถีชีวิต (Way of Life) ต่างกันออกไป การดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลย่อมก่อให้เกิดบุคลิก ประจำตัวที่แตกต่างกัน

2) ตนเองที่สร้างสรรค์ (Creative Self) แอดเลอร์มีความคิดเห็นว่าบุคคลจะมีลักษณะสร้างสรรค์หล่อหลอมมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมกำหนดลักษณะความสามารถเฉพาะอย่างมาให้ และสิ่งแวดล้อมจะทำให้เราปรับตัวให้เข้ากับหลาย ๆ สิ่งได้ องค์ประกอบของทั้งสองอย่างผสมผสานกัน จะช่วยทำให้การตีความหมายรวมตัวกันเป็นทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ ในสังคมเป็นการแสดงออกที่เป็นเอกลักษณ์

จากแนวคิดทางจิตวิทยาของนักจิตวิทยาทั้ง 3 ท่าน สรุปได้ว่าความขัดแย้งของมนุษย์เกิดจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากสัญชาตญาณของมนุษย์ที่เกิดจากโครงสร้างของบุคลิกภาพ ซึ่งประกอบด้วยระบบใหญ่ 3 ระบบคือ อิด อีโก้ ซูเปอร์อีโก้ ซึ่งระบบทั้ง 3 ระบบของบุคคลเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด อีโก้ มีหน้าที่ควบคุมอิดเพื่อให้มีการตอบสนองหรือแสดงออกที่เหมาะสมแก่บุคคลนั้นๆตามสภาพความเป็นจริง ส่วนซูเปอร์อีโก้ เป็นระบบที่สามของบุคลิกภาพ เป็นตัวแทนภายใน ของมโนธรรม คุณธรรมและความคิดของสังคม เป็นการแสดงพฤติกรรมที่จะควบคุมอิด และ อีโก้ ถ้าความขัดแย้งเกิดขึ้นในระบบใดบุคคลก็ไม่สามารถปรับตัวได้ ก็จะก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ อันจะมีผลต่อบุคลิกภาพทันที ซึ่งระบบใหญ่ 3 ระบบ จะมีพลังงานของบุคลิกภาพที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดพลังงานจากสัญชาตญาณจะส่งไปใช้ในกระบวนการทางจิตระดับต่างๆ พัฒนาการบุคลิกภาพของมนุษย์จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น ไปสู่วัยผู้ใหญ่ ตามพัฒนาการและสภาพแวดล้อม ตามวัยที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพประเภทแสดงตน บุคลิกภาพประเภทเก็บตัว ในลักษณะของความก้าวหน้า ลักษณะถดถอย การแทนที่ และการเก็บกด แต่ในขณะเดียวกันสิ่งแวดล้อมก็มีผลต่อบุคลิกภาพมากกว่าพันธุกรรม โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งมีอิทธิพลในการหล่อหลอมบุคลิกภาพ และเป็นแรงผลักดันที่สำคัญให้มนุษย์ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อสร้างข้อดีเด่นในแต่ละวัย ซึ่งประกอบด้วยลักษณะสมมุติในจิตใจ การดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้มีชีวิตที่ดีขึ้น การรู้สึกน้อยและการชดเชย และความสนใจในสังคม

วิธีการจัดการความขัดแย้ง

จากการศึกษาทฤษฎีเรื่องความขัดแย้งด้านจิตวิทยา สังคมวิทยา มนุษยศาสตร์จึงต้องมีวิธีการจัดการความขัดแย้งดังนั้นมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

โธมัสและคิลแมนน์ (อ้างถึง วชิรา คิดการ, 2547) ได้ร่วมมือกัน พัฒนาเครื่องมือวัดที่เรียกว่า “Thomas-Kilmann Conflict Mode Instrument” โดยแบ่งแนวทางการจัดการกับความขัดแย้งออกเป็น 2 มิติ คือ

1. Assertiveness หรือมิติที่มุ่งตนเอง บุคคลแสดงออกโดยมุ่งเน้นที่ความพึงพอใจของตนเองเป็นหลัก พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็คือพฤติกรรมการมุ่งเอาชนะ

2. Cooperativeness หรือมิติที่มุ่งเน้นความพึงพอใจของผู้อื่น บุคคลแสดงออกโดยมุ่งเน้นให้ผู้อื่นมีความพึงพอใจ พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็คือพฤติกรรมการร่วมมือ

โธมัสและคิลแมนน์ (อ้างถึง เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2540:104-105) ได้จำแนกวิธีการจัดการความขัดแย้งหรือพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งเป็น 5 แนวทาง คือ การเอาชนะ การร่วมมือ การประนีประนอม การหลีกเลี่ยงและการยอมให้ ดังนี้

การเอาชนะ (Competition หรือ Competing) คือ พฤติกรรมของผู้ที่มีอำนาจที่แสดงออกเมื่อเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งที่มุ่งเน้นการเอาแต่ใจตนเองและชัยชนะของตนเองเป็นประการสำคัญโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือความสูญเสียของผู้อื่น พฤติกรรมจะมุ่งเน้นที่การเอาชนะ การแก้ไขความขัดแย้งในแนวทางนี้จะทำให้เกิดผลลัพธ์ในลักษณะแบบ ชนะ – แพ้ (Win - Lose)

การร่วมมือ (Collaboration หรือ Collaborating) คือ พฤติกรรมของผู้ที่มีอำนาจที่แสดงออกเพื่อมุ่งเน้นที่จะเอาชนะและในขณะเดียวกันก็ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เป็นพฤติกรรมที่มุ่งเน้นให้เกิดความพอใจทั้งสองฝ่าย การแก้ไขความขัดแย้งในแนวทางนี้จะทำให้เกิดผลลัพธ์ในลักษณะแบบ ชนะ – ชนะ (Win - Win)

การประนีประนอม (Compromising หรือ Compromising) คือ พฤติกรรมของผู้ที่มีอำนาจที่แสดงออกเมื่อเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งถึงจุดยืนระหว่างมติการเอาใจตนเองและมติการเอาใจผู้อื่นเป็นแบบการเจรจาต่อรองที่มุ่งให้ทั้งสองฝ่ายมีความพอใจบ้าง เป็นลักษณะที่อาจจะได้บ้างเสียบ้าง หรือในลักษณะของการพบกันคนละครึ่งทาง การแก้ไขความขัดแย้งในแนวทางนี้จะทำให้เกิดผลลัพธ์ในลักษณะแบบ แพ้ – แพ้ (Lose - Lose) หรือ ชนะ – แพ้ (Win - Lose)

การหลีกเลี่ยง (Avoiding) คือ พฤติกรรมของผู้ที่มีอำนาจแสดงออกเมื่อเกิดความขัดแย้ง เป็นการไม่สู้ปัญหา หลีกหนีปัญหาที่เกิดขึ้น และไม่ร่วมมือในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ไม่สนใจในความต้องการของตนเองและของผู้อื่น พยายามทำตัวอยู่เหนือความขัดแย้ง

และเชื่อว่าความขัดแย้งนั้นจะลดลงเมื่อเวลาผ่านไป การแก้ไขความขัดแย้งในแนวทางนี้จะทำให้เกิดผลลัพธ์ในลักษณะแบบ แพ้ – แพ้

การยอมให้หรือการยอมรับ (Accommodation) คือ พฤติกรรมของผู้ที่มีอำนาจ แสดงออกเมื่อเกิดสถานการณ์ความขัดแย้งที่มุ่งเน้นการเอาใจผู้อื่น เป็นผู้เสียสละ ยอมปล่อยให้ผู้อื่นดำเนินการตามใจชอบ ถึงแม้จะไม่เห็นด้วยในพฤติกรรมแต่ก็ยินยอมให้ผู้อื่นปฏิบัติ การแก้ไขความขัดแย้งในแนวทางนี้จะทำให้เกิดผลลัพธ์ในลักษณะแบบ ชนะ – แพ้

จากวิธีการจัดการความขัดแย้งที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การจัดการความขัดแย้งคือ ความต้องการความร่วมมือ พัฒนา แก้ไขปัญหาความขัดแย้งของมนุษย์ โดยการเอาชนะ การร่วมมือ การประนีประนอม การหลีกเลี่ยง และการยอมให้หรือการยอมรับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมมีไม่มากนักมากเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับความขัดแย้งตามองค์ประกอบของวรรณกรรมซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอดังนี้

นิพนธ์ อินสิน (2520) ศึกษาความขัดแย้งในวรรณกรรมสามเรื่องของสุนทรภู่ ศึกษาความขัดแย้งในฐานะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดนาฏการและเหตุการณ์ และเป็นความขัดแย้งที่สะท้อนสภาพสังคมจากการแสดงโลกทัศน์ของกวี ดังนั้นการสร้างหรือกำหนดความขัดแย้งในวรรณกรรมของสุนทรภู่จึงมีพื้นฐานความคิดอยู่บนเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริง โดยความขัดแย้งที่ปรากฏมีทั้งความขัดแย้งระหว่างเผ่าพันธุ์ อำนาจเวทมนต์คาถา ระบบค่านิยม ชนชั้น เคาระห์กรรมหรือชะตากรรม ปัจเจบุคคลและความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร ซึ่งความขัดแย้งในวรรณคดีเป็นสิ่งที่สะท้อนเรื่องจริงในสังคมตามแนวคิดของสุนทรภู่

ต่อมา พุทธิ สุภเศรษฐศิริ (2523) วิจัยลักษณะขัดแย้งและความขัดแย้งในพระราชนิพนธ์บทละครนอกในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย 5 เรื่อง คือ สังข์ทอง ไชยเชษฐา ไกรทอง คาวี และมณีพิชัย ผลการวิจัยสรุปว่า 1) ลักษณะความขัดแย้งทางด้านตัวละครเป็นความขัดแย้งหลักในพระราชนิพนธ์ทั้งห้าเรื่อง 1) ลักษณะความขัดแย้งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญในการสร้างพระราชนิพนธ์ 3) มีความขัดแย้งที่เกิดจากความขัดกัน

พ.ศ. 2528 สกฤตน์ แซ่ด่าน (2528) ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะตัวละครออกปติในนวนิยายแนวจิตวิทยาของ โสภาค สุวรรณ โดยผลการศึกษาพบว่า ได้นำหลักจิตวิทยาวิเคราะห์ตัวละครเช่นเดียวกับการศึกษาความขัดแย้งในวรรณคดี แต่เป็นการศึกษาจากตัวละครออกปติที่มีความผิดปกติทางจิตใจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบุคลิกภาพด้านใดด้านหนึ่ง มีผลต่อการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมจึงก่อเกิดความขัดแย้งขึ้นมาซึ่งมีผลกระทบไปถึงบุคลิกภาพที่มีสาเหตุมา

จากการเลี้ยงดู ตัวละคร อปคติของ โสภาค สุวรรณ มีความขัดแย้งในตัวเองโดยการแสดงพฤติกรรม และบุคลิกที่มีปัญหาต่อการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม ความขัดแย้งในลักษณะนิสัยพฤติกรรมที่ขัดแย้ง กับสังคม การต่อต้านการดำเนินชีวิตของคน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นผลมาจากตัวละครไม่สามารถลดความวิตกกังวลได้ จึงเสียความสมดุลทางอารมณ์จนป่วยเป็นโรคจิตในที่สุด

นอกจากนี้ เขียวลักษณ์ กิตติชัย (2533) ศึกษาความขัดแย้งในวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านอีสาน พบว่า ความขัดแย้งที่ปรากฏทั้งหมดมีส่วนคล้ายคลึงกับงานของ นิพนธ์ อินสิน คือ การสะท้อนภาพทางสังคม ปรากฏความขัดแย้งในด้านค่านิยม อคติคลองประเพณี การเมือง การปกครอง คติความเชื่อและศาสนา ที่ถ่ายทอดผ่านความขัดแย้ง 5 ลักษณะ คือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและ ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นว่า แต่ละสังคมนั้นมีความแตกต่างกันจากสาเหตุของ ชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ความคิดเห็น เมื่อทั้งหมดมาเกี่ยวข้องกันมักเกิดปัญหาขัดแย้งกันขึ้นรวมทั้งกวีสานแสดงโลกทัศน์ไว้ว่า หากทุกคนลดอคติลงย่อมขจัดปัญหาได้

ส่วน สุทัศน์ วงศ์คำ(2538) วิจัยความขัดแย้งในวรรณกรรมของ ชาติ กอบจิตติ โดยได้เลือกใช้นวนิยาย 4 เรื่อง คือ จนตรอก คำพิพากษา หมาเฝ้าลอยน้ำ พันธุ์หมาบ้าและเรื่องสั้นที่รวมเป็นกลุ่ม ชุดทางชนะ ชุดมีดประจำตัว เรื่องธรรมดาและชุดนครไม่เป็นไร ผลการวิจัยตรงตามที่ได้ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้คือ กลวิธีการสร้างสถานการณ์ความขัดแย้งมี 2 ประเด็นคือความขัดแย้งภายในบุคคลและความขัดแย้งระหว่างบุคคล

พ.ศ. 2540 ชนกานต์ ศิลปรัศมี (2540) ศึกษาวิเคราะห์ความขัดแย้งและการคลี่คลายปมขัดแย้งในนวนิยายเรื่องผู้ชนะสิบทิศ พบว่ามีการศึกษาที่แตกต่างไปจากงานของ สุทัศน์ วงศ์คำ โดยมุ่งเน้นกลวิธีการสร้างความขัดแย้งให้ต่อเนื่องกัน ซึ่งความขัดแย้งหนึ่ง จะเชื่อมโยงไปสู่อีกความขัดแย้งหนึ่งและทำให้ความขัดแย้งนั้นทวีความรุนแรงขึ้น รวมทั้งมีความขัดแย้งประการย่อย ๆ ซ่อนอยู่ในความขัดแย้งนั้น ต่อมาจึงเป็นการคลายปมความขัดแย้งโดยใช้ตัวละครที่มีสติปัญญาและความสามารถเป็นตัวคลี่คลายปัญหา ในการสร้างนวนิยายเรื่องนี้ยาขอบใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมและความขัดแย้งกับตัวเอง

ในปีเดียวกัน กุลวัชรีย์ ชีระกุล (2540) ใช้วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในวรรณคดีมรดกตามทฤษฎีจิตวิทยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครว่า พฤติกรรมที่แสดงออกของตัวละคร สามารถอธิบายตามทฤษฎีจิตวิทยาได้อย่างไร อะไรคือสาเหตุให้ตัวละครดังกล่าวแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น และเพื่อเสนอเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในการวิเคราะห์พฤติกรรม

ตัวละครสามารถนำมาปรับใช้กับการเรียนการสอนในรายวิชาวรรณคดีมรดก และการพินิจวรรณคดีมรดกเฉพาะเรื่องได้ โดยเฉพาะเรื่อง รามเกียรติ์ อิเหนา พระอภัยมณี และขุนช้างขุนแผน และศึกษาทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพของซิกมันด์ ฟรอยด์และคาร์ล กุสตาฟ จุง นำทฤษฎีดังกล่าวมาวิเคราะห์และตีความตามพฤติกรรมที่ปรากฏของตัวละครที่ศึกษา ว่าตัวละครแต่ละตัวแสดงพฤติกรรมใดที่สอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิทยาดังกล่าว ผลการวิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกของตัวละครแต่ละตัวนั้น สอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพของซิกมันด์ ฟรอยด์ และคาร์ล กุสตาฟ จุง ทั้งยังทำให้ตัวละครในวรรณคดีดังกล่าวมีความสมจริงใกล้เคียงมนุษย์ทำให้วรรณคดีนั้นมีความสนุกสนานและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ในปีต่อมา อรพินท์ ศรีทธา (2541) นำหลักการเดียวกันใช้ศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่องกุสสราษชาดก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ กุสสราษชาดก ในด้านพฤติกรรมตัวละครและสัญลักษณ์ โดยใช้ ทฤษฎีจิตวิทยาเป็นหลัก ได้แก่ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ตามแนวคิดของซิกมันด์ฟรอยด์ คาร์ล กุสตาฟ จุง และทฤษฎีจิตวิทยาสังคม ตามแนวคิดของอัลเฟรด แอดเลอร์ คาเรนฮอร์นาย และเอरिक ฟรอมม์ ผลการวิจัยพบว่า ตัวละครแต่ละตัวมีจุดเด่น จุดด้อยบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวละคร สอดคล้องกับบทบาทที่ปรากฏในเรื่องและสัมพันธ์กับทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้วิเคราะห์

ส่วน วรรณดี น้ำฟ้า(2543) วิจัยเรื่องความขัดแย้งในเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนตั้งแต่ตอนที่ 1 กำเนิดขุนช้างขุนแผน จนถึงตอนที่ 43 จระเข้เถรกวาด พบว่าความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1)ความขัดแย้งภายในใจตัวละคร เป็นการต่อสู้ภายในจิตใจของตัวละครเอก เช่น ขุนช้าง ขุนแผน พระไวย เถรกวาด ความขัดแย้งนี้ทำให้การดำเนินเรื่องเข้มข้น 2)ความขัดแย้งภายนอก ซึ่งแบ่งแยกย่อยเป็น 9 ประเด็น ได้แก่ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร ความขัดแย้งทางการเมือง ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับอำนาจเหนือธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับชะตากรรม ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับอาญาแผ่นดิน ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ความขัดแย้งทางเชื้อชาติ ความขัดแย้งทางชนชั้น

ต่อมา นริศรา โหระโซ (2546) วิจัยความขัดแย้งในนวนิยายของทมยันตี โดยศึกษาจากนวนิยาย 13 เรื่อง และได้เสนอผลการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบพรรณนาวิเคราะห์ และจากการศึกษาความขัดแย้งเฉพาะเป็นรายเรื่อง ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความขัดแย้งที่เป็นภาพรวมว่ามี ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์มากที่สุด รองลงมาคือความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมและความขัดแย้งภายในใจตัวละครตามลำดับ ส่วนความขัดแย้งที่ปรากฏอยู่น้อยคือความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาติและน้อยที่สุดคือความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

นอกจากนี้ ชลดา สุทธิวรานต์ (2552) ศึกษาความขัดแย้งของตัวละครในเรื่องสั้น รางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ.2550 ผลการศึกษาพบว่าในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์ อะวอร์ด พ.ศ. 2550 มีความขัดแย้งภายในเพียง 4 แบบ และแบบที่พบบ่อยที่สุดคือ แบบที่ 1 ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ พบจำนวน 6 เรื่อง รองลงมาคือ แบบที่ 2 สามารถบรรลุเป้าหมายได้ แต่เป้าหมายนั้นมีทั้งชอบและไม่ชอบ พบจำนวน 2 เรื่อง แบบที่ 3 สามารถบรรลุเป้าหมายได้ แต่วิธีการที่จะบรรลุเป้าหมายได้มีมากกว่าหนึ่งวิธี และแบบสุดท้ายที่พบคือ แบบที่ 7 สามารถบรรลุเป้าหมายได้แต่ประสงค์จะเปลี่ยนเป้าหมายใหม่ในเมื่อเวลาได้ผ่านไปแล้วส่วนความขัดแย้งระหว่างบุคคลกับสังคมผู้ศึกษาพบความขัดแย้งในแบบต่างๆดังนี้แบบที่ 1 ความขัดแย้งในด้านค่านิยม พบ 3 เรื่อง แบบที่ 2 ความขัดแย้งในด้านความคิด พบ 3 เรื่อง แบบที่ 3 ความขัดแย้งในด้านความเชื่อ พบ 2 เรื่อง แบบที่ 4 ความขัดแย้งในด้านผลประโยชน์ พบ 2 เรื่อง แบบที่ 5 ความขัดแย้งในการสื่อสาร พบ 2 เรื่อง แบบที่ 6 ความขัดแย้งในด้านจริยธรรม คุณธรรม พบ 1 เรื่อง แบบที่ 7 ความขัดแย้งในการเมืองไม่ปรากฏในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ.2550 จากงานวิจัยที่ได้ศึกษามานี้แสดงให้เห็นถึงแนวทางวิเคราะห์ความขัดแย้งส่วนมากเป็นความขัดแย้งทางวรรณกรรม เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้ 1) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ คือความขัดแย้งระหว่างตัวละครด้วยกันเอง โดยมีสาเหตุมาจากวัย ความคิด อุดมการณ์ ความเชื่อด้านศาสนา หรือ ขนบธรรมเนียมประเพณี ฯลฯ 2) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาติ คือความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับโชคชะตาหรือพรหมลิขิต 3) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ คือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติต่างๆ 4) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม คือความขัดแย้งของบุคคลต่อสังคม การต่อสู้กับความยากจน การต่อสู้ระหว่างเผ่าพันธุ์ ความขัดแย้งกับระบบค่านิยม 5) ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร คือ ความขัดแย้งที่เกิดจากภายในจิตใจของตัวละคร เช่น อารมณ์ ความปรารถนา ความต้องการ ความรัก ความเกลียดชัง เป็นต้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรม สรุปได้ว่าความขัดแย้งคือพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกมาเพื่อขัดแย้งกับสิ่งที่ตนเองไม่ปรารถนาหรือสิ่งที่ตัวเองอยากให้เกิดหรือได้ตามที่ตนเองต้องการ ซึ่งความขัดแย้งนั้นจะเป็นการขัดแย้งที่เกิดจากพฤติกรรมภายในและเกิดจากสิ่งแวดล้อมในสังคม ที่ตัวละครได้รับในตอนนั้น จึงทำให้ความขัดแย้งของตัวละครในแต่ละเรื่องจะมีลักษณะแตกต่างกันหรือเหมือนกันขึ้นอยู่กับผู้ประพันธ์ที่ต้องการให้ตัวละครแสดงความขัดแย้งออกมาตามบทบาทและหน้าที่ของตัวละคร

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับด้านสังคมวิทยาเพื่อต้องการทราบข้อมูลทางความขัดแย้งที่หลากหลายและเป็นประโยชน์ในงานวิจัยดังกล่าว ซึ่งมีงานวิจัยดังนี้

ไพฑูรย์ นามบุญลือ (2544:68) วิจัยเรื่องการจัดการความขัดแย้งในโรงเรียนประถมของผู้บริหารโรงเรียนจังหวัดหนองบัวลำภู สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งในโรงเรียนด้วยวิธีการร่วมมือมากที่สุด รองลงมาคือวิธีการหลีกเลี่ยง การประนีประนอม การยอมให้ ตามลำดับ ส่วนวิธีการเอาชนะผู้บริหารโรงเรียนประถมใน จังหวัดหนองบัวลำภูใช้น้อยที่สุด

ในปีต่อมา มนตรี รัตนพันธ์ (2545:75-76) ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งในโรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีเขตปฏิบัติการที่ 3 พบว่า พฤติกรรมของบุคคลเมื่อพบกับความขัดแย้งส่วนใหญ่จะเลือกอยู่ข้างฝ่ายที่ทำถูกต้องตามระเบียบราชการ รองลงมา คือการเผชิญหน้าแก้ปัญหาเมื่อมีบรรยากาศน่าไว้วางใจ กระทำเพื่อให้ได้ชัยชนะฝ่ายเดียวไม่คำนึงถึงผู้อื่น เฝ้าสังเกตสถานการณ์เพื่อตัดสินใจ และสุดท้ายการยอมตามเมื่อทำผิดพลาดต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่าเป็นคนมีเหตุผล ส่วนวิธีการจัดการกับความขัดแย้งส่วนใหญ่บริการแบบสร้างทีมทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมป้องกันความขัดแย้ง ประนีประนอมให้ความขัดแย้งด้านอุดมการณ์คดี และยอมรับว่ามีความขัดแย้งเกิดขึ้นให้ทุกฝ่ายช่วยกันแก้ปัญหา

ในปีเดียวกัน สลิตา ศรีสำราญ (2545: 81-83) ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมส่วนใหญ่ในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา แก้ปัญหาความ ขัดแย้งด้วยวิธีการร่วมมือ รองลงมาคือ การยอมให้ การประนีประนอม การหลีกเลี่ยง และสุดท้ายคือการเอาชนะ

สำหรับ สมเกียรติ สิงหกุล (2547:77) ศึกษาการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งแบบการแก้ปัญหาร่วมกันมากที่สุด

ต่อมา ปัญจมาสน์ มาสนพคุณรัตน์ (2549: 59-60) พบว่า สาเหตุของความขัดแย้งด้านองค์ประกอบส่วนบุคคล 3 อันดับแรก คือ ความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรมที่แตกต่าง กัน ลักษณะของงานที่แตกต่างกัน และการศึกษาที่แตกต่างกัน สาเหตุของความขัดแย้งด้านปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน 3 อันดับแรก คือ วิธีการบริหารของผู้บริหาร การขาดความร่วมมือ และการติดต่อสื่อสารที่ขาดประสิทธิภาพ และสาเหตุของความขัดแย้งด้านสภาพองค์การ 3 อันดับแรก คือ การมีกฎระเบียบเข้มงวด การทำงานที่มีการแข่งขันระหว่างบุคคล และความไม่ชัดเจนของนโยบาย ส่วนการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดขอนแก่น พบว่า วิธีการจัดการความขัดแย้งผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จังหวัดขอนแก่น ใช้วิธีการร่วมมือมากที่สุด รองลงมาเป็นวิธีการหลีกเลี่ยง และ การประนีประนอม ตามลำดับ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมและความขัดแย้งทางสังคมวิทยาทำให้ทราบว่าความขัดแย้งสามารถเกิดขึ้นได้หลากหลายรวมทั้งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจริงและความขัดแย้งในตัวละครต้องมีวิธีการจัดการความขัดแย้งเพื่อเป็นการลดความขัดแย้งไม่ก่อให้เกิดความรุนแรงเกิดขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์ ประเภท นวนิยาย จำนวน 6 เรื่อง ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและดำเนินการวิจัยดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเรื่องความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์ประเภทนวนิยายในปีพุทธศักราช 2540 – 2555 โดยวิธีวิจัยเอกสาร(Documentary research)

แหล่งข้อมูล

การศึกษาเรื่องความขัดแย้งของตัวละครในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกวรรณกรรมเฉพาะวรรณกรรมซีไรต์ ประเภทนวนิยาย ปีพ.ศ.2540 ถึง พ.ศ.2555 จำนวน 6 เรื่อง เพื่อศึกษาพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงความขัดแย้งในเรื่อง ดังนี้

ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ตัวละครคือ พล.ต.ท. ดุ้ย พันเข็มและเสื่อย้อย

คนแคะ ตัวละครคือ เกริก และ พิชิต

ลับแลแก่งคอย ตัวละครคือ ลับแล และ แก่งคอย

ความสุขของกะทิ ตัวละครคือ กะทิ และ พี่ทอง

ช่างสำราญ ตัวละครคือ กำพล และ วสุ

อมตะ ตัวละครคือ พรหมินทร์ และ อรุณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบวิเคราะห์สาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์ ประเภทนวนิยาย ผู้วิจัยได้สร้างแบบวิเคราะห์ สาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร โดยกำหนด ความขัดแย้งของตัวละครด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยาและวิธีการจัดการความขัดแย้ง ของตัวละคร ดังนี้

1. ศึกษาพฤติกรรมความขัดแย้งตามทฤษฎีทางจิตวิทยาของซิกมันด์ ฟรอยด์ คาร์ล จี จุง และ อัลเฟรด แอดเลอร์ ในการวิเคราะห์ความขัดแย้งในครั้งนี้ โดยแบ่งประเภทของ สาเหตุความขัดแย้งตามลักษณะความขัดแย้งได้ 7 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 เกิดจากบุคลิกภาพ

แบบที่ 2 เกิดจากการป้องกันตนเอง

แบบที่ 3 เกิดจากสิ่งแวดล้อม

แบบที่ 4 เกิดจากจิตสำนึก

แบบที่ 5 เกิดการทดแทน

แบบที่ 6 เกิดจากการเก็บกด

แบบที่ 7 เกิดจากจิตใต้สำนึก

ด้านการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร จากแนวคิดทฤษฎี จากผู้รู้หลายท่านและ เลือกที่จะใช้ การจัดการความขัดแย้ง โธมัสและคิลแมนน์ ได้จำแนกวิธีการจัดการความขัดแย้งหรือ พฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งเป็น 5 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 การเอาชนะ (Competition)

แนวทางที่ 2 การร่วมมือ (Collaboration)

แนวทางที่ 3 การประนีประนอม (Compromising)

แนวทางที่ 4 การหลีกเลี่ยง (Avoiding)

แนวทางที่ 5 การยอมให้ (Accommodation)

2. สร้างแบบวิเคราะห์สาเหตุความขัดแย้ง และ แบบวิเคราะห์การจัดการ ความขัดแย้งจากทฤษฎีที่นำมาวิเคราะห์ ในรูปแบบของตาราง

3. นำแบบวิเคราะห์สาเหตุความขัดแย้ง และ แบบวิเคราะห์การจัดการ ความขัดแย้งเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอข้อเสนอแนะในการจัดทำเครื่องมือแบบวิเคราะห์

4. นำเครื่องมือให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน พิจารณาและปรับปรุง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้อ่านวรรณกรรมซีไรต์ จำนวน 6 เรื่อง โดยอ่านรอบที่ 1 เพื่อให้ทราบเรื่องราว เรื่องย่อ
2. ผู้วิจัยอ่านรอบที่ 2 เพื่อหาตัวละครที่เป็นตัวเอกในเรื่องและเป็นผู้ดำเนินเรื่องราว
3. ผู้วิจัยอ่านรอบที่ 3 เพื่อหาข้อความบทสนทนาของตัวละครที่เป็นตัวเอกของเรื่อง ที่มีข้อความเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้ง
4. ผู้วิจัยทำการบันทึกพฤติกรรมสาเหตุความขัดแย้งและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครแต่ละตัวลงในแบบวิเคราะห์สาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์ ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Research) คือนำข้อมูลที่บันทึกไว้ในแบบวิเคราะห์ที่จัดกระทำไว้ในข้อ 4 มาสังเคราะห์หลอมรวมเขียนบรรยายประกอบ การยกตัวอย่างเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 2 ข้อ ซึ่งจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์ประเภทนวนิยาย ระหว่าง พ.ศ.2540-พ.ศ.2555 ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 6 เรื่อง คือ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน คนแคะ แล้งคอย ความสุขของกะทิ ช่างสำราญ อมตะ ซึ่งมีกำหนดแนวทางพิจารณาในแต่ละเรื่องโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สาเหตุของความขัดแย้งของตัวละครเอกตามทฤษฎีทางจิตวิทยาพบว่า มีอยู่ 7 แบบ เกิดจากบุคลิกภาพ การป้องกันตัวเอง สิ่งแวดล้อม จิตสำนึก การทดแทน การเก็บกดและจิตใต้สำนึก

ตอนที่ 2 การจัดการความขัดแย้งของตัวละครเอกตามแนวคิดของโทมัสและคิลแมนน์ ได้จำแนกการจัดการความขัดแย้งเป็น 5 แนวทาง คือ การเอาชนะ การร่วมมือ การประนีประนอม การหลีกเลี่ยงและการยอมให้

ดังมีสาระสำคัญ ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สาเหตุของความขัดแย้งของตัวละครเอกตามทฤษฎีทางจิตวิทยา

การวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งของตัวละครเอกในวรรณกรรมซีไรต์ประเภทนวนิยาย ปีพ.ศ.2540 ถึง พ.ศ.2555 จำนวน 6 เรื่อง ผู้วิจัยพบสาเหตุความขัดแย้งของตัวละครตามทฤษฎีจิตวิทยา ดังนี้

การเก็บกด

การเก็บกด หมายถึง เก็บกดความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการที่ตนเองยอมรับไม่ได้ไว้ ในระดับจิตไร้สำนึก เมื่อวิเคราะห์แล้วพบสาเหตุความขัดแย้งของตัวละครเอกอยู่ 6 สถานการณ์ ในนวนิยาย 5 เรื่อง คือ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน อมตะ แล้ง คอย และช่างสำราญ ดังตัวอย่าง

1.สถานการณ์ความขัดแย้ง ระหว่างเสื้อย้อยกับจำเอก ในเรื่อง ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ตามที่จำเอก แสดงถึงความไม่พอใจผู้บังคับบัญชาที่ส่งเขามาเป็นผู้คุมที่เกาะตรูเตา ด้วยสาเหตุที่ว่าร่วมกับพวกกบฏวเรศ ซึ่งมันเป็นความไม่ยุติธรรมต่อเขา เพราะการมาเป็นผู้คุมของเขา ก็ไม่ต่างจากนักโทษ เพราะทางการไม่เคยที่จะดูแลเขาเลย จึงทำให้เขาคิดว่าการเมืองคือสาเหตุที่ทำให้เขาต้องมาอยู่ตรงนี้ เพราะการปฏิวัติคือทางเดียวที่จะแก้ปัญหาในสิ่งที่มันเกิดขึ้นระบบการเมืองประชาธิปไตยในประเทศไทย การให้คำมั่นสัญญาของผู้บังคับบัญชาของจำเอก เพื่อแลกเปลี่ยนการกลับไปอยู่กับครอบครัวและตำแหน่งเดิม ด้วยการยิงเสื้อย้อย ซึ่งมันเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องทำเพื่อชีวิตของตนเอง แต่มันก็ไม่ต่างจากความคิดของเสื้อย้อยที่เห็นด้วย จากคำกล่าวที่ว่า “ถ้าผมเป็นจำ ผมก็อาจทำยังงี้เหมือนกัน ยิ่งทั้งนักโทษที่คิดหนีมันไม่ผิดมโนธรรมอะไรหรอก เสร็จแล้วจะได้กลับไปหาลูกเมียซักที” ดังนี้

อยู่ที่นี้มาห้าปี โดนตัดหางปล่อยวัด ไม่มีอนาคตไม่เหลือเหยื่ออะไร ทั้งที่ไม่เคยทำงานผิดพลาด คนพวกนั้นแค่สงสัยว่าคู่ร่วมกับพวกกบฏวเรศ เพียงเท่านั้นเอง พวกมันก็ย้ายมาอยู่ที่นี่ ปล่อยเกาะกู กูเป็นผู้คุมแต่ไม่เห็นมีอะไรต่างจากนักโทษเลย ต้องจากลูกเมียมาลำบากลำบากพวกมึง เพราะไอ้เรื่องการเมืองบัดซบของพวกมึง เพราะพวกมึงอะอะอะไรก็จะปฏิวัติรัฐประหารอย่างเดียว คิดแก้ปัญหาวิธีอื่นไม่เป็นหรือไงวะ? ผลสุดท้ายคนที่เดือดร้อนคือูกคนที่ไม่รู้เรื่องอะไรเลย “พวกนั้นสัญญาจะคืนตำแหน่งเดิมให้จำ? ให้จำกลับไปอยู่กับครอบครัวที่พระนครได้ตามเดิมใช่ไหม? ใช่ เพียงแต่ใหู้กวางแผนฆ่ามึง ูกต้องทำ ไม่มีทางเลือกเข้าใจไหม? เข้าใจ มึงคงโกรธแค้นเขาสั้นสี่ระยะ “ ไม่เลย ถ้าผมเป็นจำ ผมก็อาจทำยังงี้เหมือนกัน ยิ่งทั้งนักโทษที่คิดหนีมันไม่ผิดมโนธรรมอะไรหรอก เสร็จแล้วจะได้กลับไปหาลูกเมียซักที ... ” จำเอกสบตาเขาขึ้น “การเมืองไทยมันสกปรก มันทำลายกู มันทำลายมึงการเมืองมันไม่สกปรกหรอก นักการเมืองเพียงส่วนเดียวเท่านั้นที่สกปรก จำอย่าไปเหมามาว่าทุกคนที่เล่นการเมืองมันเลวไปหมด ระบอบประชาธิปไตยแก้ปัญหาทุกอย่างได้ด้วยตัวมันเองอยู่แล้ว เพียงแต่ว่า มันต้องใช้เวลาสักหน่อย มึงไม่โทษใครเลยหรือ ไม่ มนุษย์ ทุกคนมันก็จี๋เหมือนกันทั้งนั้นพออำนาจอยู่ในมือก็หลงตัวเอง ไม่น่าแปลก สงสารมากกว่า

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน :79-80)

จากบทสนทนาของตัวละครทั้งสอง ทำให้เห็นว่า จำเริญซึ่งเป็นผู้คุม มีความเก็บกดที่ถูกส่งมาปฏิบัติงานที่เกาะครุเตา ซึ่งมันเป็นความไม่ยุติธรรมต่อเขา

2. สถานการณ์ความขัดแย้ง ระหว่างจำเริญพันเข้มกับนายตำรวจ ในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน จากการสนทนาของเลื้อยอยู่กับนายตำรวจที่มองว่าการใช้อำนาจของรัฐบาลเป็นการบังคับกดขี่ราษฎรให้ทำตามแนวคิดของตนเอง โดยที่ไม่ฟังเสียงของผู้ที่อยู่ในประเทศว่าราษฎรแต่ละคนเขามีความเป็นอยู่อย่างไรในแต่ละวัน ซึ่งเหมือนกับการใช้อำนาจที่ไม่จำเป็นในการบังคับราษฎร ในการดำเนินชีวิตแต่ละวันของราษฎร การสละผู้นำ ความเชื่อในตัวผู้นำประเทศที่จะช่วยให้ประเทศรอดพ้นเรื่องราวต่าง ๆ ตามสถานการณ์วิฤต แม้การเคารพของ จอมพล ป. พิบูลสงครามเมื่อภาพยนตร์จบลงเป็นสิ่งที่ราษฎรไม่ชอบ เพราะสิ่งที่เขาให้ราษฎรทำมันเป็นการบังคับโดยสิ้นเชิง ซึ่งจากสิ่งที่ผู้นำประเทศทำลงไปบางครั้งมาจากการประจบสอพลอของลูกน้อง มากก็จะทำให้ความเชื่อในตัวผู้นำประเทศลดลง จากคำกล่าวของ จำเริญ พันเข้ม ที่กล่าวว่า เขาได้เห็นการประจบสอพลอของลูกน้องทุกระดับด้วยความเศร้าใจลึก ๆ ต่อให้ท่านเป็นคนดีเพียงใด แต่ถ้าถูกสอพลอนานๆก็อาจเปลี่ยนนิสัยท่านได้ ดังนี้

ที่ไหนในโลกจะเป็นมหาอำนาจโดยการบังคับให้ราษฎรขายหญิงสาว หมวกออกนอกบ้าน ห้ามกินหมาก ห้ามอาศัยอยู่บนแพ ให้ขึ้นบกเสียเพราะไม่มีส้วม วิชุกรมโฆษณาการก็กระจายเสียงสดุดีท่านเป็นการใหญ่ สร้างคำขวัญและเพลง เชื้อผู้นำชาติพ้นภัย และท่านผู้นำไปทางไหน ถิ่นจะตามไปด้วย ที่แยกกว่านั้น ลูกน้องยังสอพลอเจ้านายถึงขนาดเสนอให้ทางการสั่งโรงภาพยนตร์ให้ฉายรูปจอมพล ป. พิบูลสงคราม ให้ผู้ชมเคารพเมื่อหนังจบแล้ว อูะ ภู่ว่ามันชักจะมากไป เพราะดูไม่ต่างกับโรงภาพยนตร์ในอิตาลี ยุคมุสโสลินี เรื่องอำนาจเลยจะถูยอมรับว่าท่านเก่ง แต่ถ้าโดนสอพลออย่างนี้บ่อยๆ มีหวังเสียคนแน่ มีอุปราชเห็นด้วย เขาเป็นตำรวจติดตามจอมพล ป. มานาน จนมั่นใจว่าเจ้านายของเขาคนนี้เป็นคนรักชาติอย่างสูง เขาได้เห็นการประจบสอพลอของลูกน้องทุกระดับด้วยความเศร้าใจลึกๆ ต่อให้ท่านเป็นคนดีเพียงใด แต่ถ้าถูกสอพลอนานๆก็อาจเปลี่ยนนิสัยท่านได้

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน:131)

จากความขัดแย้งของของตัวละครคือจำเริญกับนายตำรวจ เป็นความรู้สึกเก็บกดกับสิ่งที่เกิดขึ้น ที่ตนเองยอมรับไม่ได้ กับการที่ราษฎรถูกบังคับให้ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นำประเทศโดยการประจบสอพลอของลูกน้องที่ใกล้ชิด อาจจะทำให้ผู้นำประเทศที่เป็นคนดีต้องเปลี่ยนนิสัยไป

3. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพรหมินทร์กับอรชุน ในเรื่องอเมตที่อรชุนเป็นคนโคลนเช่นเดียวกับชีวิต แต่ทางอรชุนนั้นสามารถหนีจากพรหมินทร์ได้และเขาก็กำลังคิดที่จะกลับมาพบพรหมินทร์อีกครั้ง เพื่อต้องการค้นหาและช่วยชีวิตซึ่งเป็นคนโคลนที่กำลังจะถูกผ่าตัดอวัยวะเพื่อให้พรหมินทร์นั้น กลับมาแข็งแรงโดยที่อรชุนกลับมาในฐานะจิตแพทย์เพื่อดูแลภรรยาของพรหมินทร์ซึ่งมีอาการซึมเศร้าเพราะขัดแย้งกับเรื่องทำโคลนและการเปลี่ยนถ่ายอวัยวะ และอีกคนที่อรชุนต้องดูแลคือชีวิตเป็นคนโคลนที่กำลังจะถูกผ่าตัดเปลี่ยนถ่ายอวัยวะซึ่งพรหมินทร์ ต้องการให้อรชุนดูแลและลดความเครียดเขาก่อนผ่าตัด ความขัดแย้งระหว่างอรชุนและพรหมินทร์นั้นมิได้เป็นความขัดแย้งที่ปะทะกันรุนแรง แต่เป็นความขัดแย้งที่มีสาเหตุมาจากภายในจิตใจจากการเก็บกดของอรชุนคือเขาทราบเสมอว่าตัวเองเป็นคนโคลนที่หลบหนีตั้งแต่เล็กจนโตเขาต้องหลบหลีกที่มาจากเพื่อเอาชีวิตรอดจากการเป็นตัวโคลนซึ่งแตกต่างจากชีวิตที่ไม่เคยทราบมาก่อนว่าตนเป็นตัวโคลนที่พรหมินทร์เลี้ยงไว้ ดังนั้นอรชุน จึงมีความแตกต่างจากชีวิตมากในด้านการแก้ปัญหา อีกทั้งอรชุน ได้อยู่ใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนาจึงทำให้มีสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของความขัดแย้ง สิ่งแวดล้อมคือทุกสิ่งทุกอย่างทั้งที่มีชีวิตและ ไม่มีชีวิตที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา และส่งผลต่อเราทั้งที่มีชีวิตและ ไม่มีชีวิตทั้งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น ดังเช่นสิ่งแวดล้อมที่อรชุนได้อาศัยอยู่ตั้งแต่เล็ก คือแม่เขาฝากเขาไว้กับพระอาศัยอยู่ในวัดจึงทำให้แนวคิดของเขาหรือจิตใจของเขาไม่ได้โหดเหี้ยมและไม่อยากที่จะฝืนสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมานั้นได้แก่มนุษย์เกิดมาล้วนแต่มี เกิด แก่ เจ็บ ตาย แต่ในทางกลับกันพรหมินทร์ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อม ที่เป็นวิทยาศาสตร์มีการทดลองต่าง ๆ แล้วพยายามค้นหาแล้วฝืนธรรมชาติให้มนุษย์มีชีวิตยืนยาว โดยใช้ตัวเองเป็นที่ตั้งจนลืมนึกถึงความจริงของมนุษย์ ดังนี้

อรชุนเข้ามานั่งเฝ้าเขียนเขียนในห้องทำงานของคนพลิกข้อมูลของผู้ป่วยซึ่งได้มาจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายข้อมูลของบริษัทจากนั้นก็ครุ่นคิดคาดการณ์ถึงเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นนับแต่เนี่ไปแล้วความวิตกกังวลก็เข้ามาห้อมล้อมอยู่รอบหัวใจเขา ความตั้งใจที่จะหาโอกาสเข้าไปทำงานใกล้ชิดกับตระกูลของพรหมินทร์ชักกวัดไกวเขาพยายามจะจับความรู้สึกตัวเองว่ากลัวหรือว่าแค่ตื่นเต้น แต่แล้วเขาก็กลับไม่ยอมเสียเวลาอีกต่อไป บอกตัวเองว่ามันจะตื่นเต้น หรือหวาดกลัวก็ช่างหัวมัน บัดนี้โอกาสมาถึงแล้วเขาจะยอมให้มันผ่านไปเฉยๆ โดยที่ไม่กล้าทำอะไรเลยนั้น 'ไม่มีทาง' เขาขอโอกาสนี้มาชั่วชีวิตก็ได้

(อมตะ:99)

4. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพรหมินทร์กับภรรยาในเรื่องอมตะในระหว่างที่พรหมินทร์และภรรยาอยู่ร่วมกันแบบตามชีวิตของคนในครอบครัวเดียวกันมีปัญหาหรือเรื่องราวต่างๆก็จะบอกกล่าวกันรวมทั้งเรื่องที่พรหมินทร์สร้างโคลนไว้เพื่อเปลี่ยนถ่ายอวัยวะของเขา ก็รับรู้มาตลอดเวลา แต่เนื่องจากภรรยาเขาได้เลี้ยงดูตัวโคลนอย่างใกล้ชิดเสมือนแม่กับลูกจึงทำให้เกิดความผูกพัน เมื่อพรหมินทร์ต้องการผ่าตัดเปลี่ยนถ่ายอวัยวะกับโคลนจึงทำให้ภรรยาทำใจไม่ได้ สาเหตุความขัดแย้งเกิดจากการเก็บกดจนทำให้ภรรยาของเขาไม่อยากจะเชื่อฟังการตัดสินใจของพรหมินทร์ ดังนี้

รุ่งเช้าเมื่อเขาลงมายังชั้นล่างเพื่อรับประทานอาหารเช้า ก็พบภรรยา นั่งอยู่ในห้องรับแขกเหมือนเช่นทุกวันนับแต่ทะเลาะกันเรื่องชีวิตวันนั้นแล้ว ภรรยาของเขาก็นั่งขึ้น ไปนอนตามลำพังที่ห้องนอนชั้น 3 แต่นางก็ยังปฏิบัติหน้าที่อื่นๆตามปกติเรื่อยมา เพียงแต่ไม่ยอมพูดจากับเขาก่อนและพูดเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น เขาอดอดหัวเสียอยู่ทุกเช้าเย็น แต่ก็อดทนไว้และหวังว่าอีกไม่นานนางจะดีขึ้น แต่สองเดือนผ่านไปแล้ว นางก็ยังคงเป็นเหมือนวันแรก จนเขาคิดว่าควรจะส่งนักจิตบำบัดมา ‘คุย’ กับนางได้แล้ว เพราะขึ้นอยู่กันแบบนี้ต่อไปเขาอาจจะสติแตกเองง่ายๆเขาเดินไปทักทายนางเหมือนทุกวันและมองไปที่ห้องสมุด ประตูปิดอยู่ตามปกติแล้วหันกลับมาถามนางว่า “คุณรู้หรือยังว่าเขากลับมาแล้ว” “รู้แล้ว” “เมื่อไหร่”

“เมื่อคืนตอนเขากลับมา” “เขายังไงบ้าง” “เขาไม่ได้พูดอะไร ถามว่าฉันสบายดีหรือเปล่า พ่อละเป็นยังงัยบ้าง จากนั้นเขาก็ขอตัวไปอาบน้ำ แล้วก็เข้าไปจมในห้องสมุด ตอนตีสามฉันเข้าไปดูก็เห็นเขานั่งหนังสืออยู่ เหนื่อยไปให้แล้วก็ไม่ได้รับกวนเขาอีก”

(อมตะ:171)

5. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างลับแลกับแม่ในเรื่องลับแล แก่งคอย ซึ่งลับแลเป็นเด็กหนุ่มซึ่งชีวิตเผชิญกับปัญหาครอบครัว ส่วนความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างลับแลกับแม่ก็คือเรื่องที่ลับแลสูญเสียพ่อไปด้วยโรคมะเร็งปอด แต่ด้วยการไม่ยอมรับความจริงทำให้เขาคิดถึงพ่อและคิดย้อนเรื่องราวในอดีตของเขาและคนในครอบครัวตลอดเวลา เมื่อแม่ของเขาตัดสินใจจะแต่งงานใหม่จึงทำให้เขามีพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับแม่ ซึ่งเกิดจากการเก็บกดภายในจิตใจทำให้เขาแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกมา และตอนสุดท้ายผู้อ่านก็ได้ทราบว่า ลับแล

ผู้เล่าเรื่องราวของเขาให้หลวงพ่อฟังนั้น เป็นคนเล่าเรื่องที่เขาคิดและจินตนาการไปเอง เขาจินตนาการว่าพี่ชายของเขานั้นยังมีชีวิตอยู่ ความจริงแล้วพี่ชายต่างมารดาเขาชื่อว่า เก่งคอย นั้นเสียชีวิตด้วยโรคบาดทะยักตั้งแต่อายุเพียง 5 ขวบ จากการที่เขาเฝ้าหมกมุ่นอยู่กับอดีต จนทำให้เกิดภาพจินตนาการขึ้นมาจนไม่สนใจ ผู้เป็นแม่แล้วเกิดความขัดแย้งกับผู้เป็นแม่เพิ่ม มากขึ้นเหมือนกับว่าทุกสิ่งหรือเรื่องราว ๆ ที่เกิดขึ้นก็เกิดจากแม่ของเขาเป็นผู้กระทำหลังจากพ่อ เขาเสียชีวิตแม่ก็รับแต่งงานใหม่ จึงทำให้เขาคิดถึงเมื่อครั้งพ่อเขายังมีชีวิตอยู่มากขึ้นจนทำให้ลับแลต้องเล่าชีวประวัติของ “พ่อ” ทำให้ทราบว่าเขาเกิดทุนและภูมิใจในตัวพ่อของเขามาก หลังจากทราบว่าเรื่องราวที่ลับแลเล่ามานั้นไม่เป็นเรื่องจริงและอาจเกิดจากสิ่งที่เขาจินตนาการที่เล่าให้หลวงพ่อฟัง แต่แม่ของเขาก็ได้เล่าความจริงทั้งหมดให้หลวงพ่อฟังจากเหตุการณ์ที่กล่าวมานี้ จะเป็นได้ว่าลับแล กับแม่สามารถสรุปได้ คือ การเสียชีวิตของพี่ชายตั้งแต่อายุ 5 ขวบนี้คือความจริงที่แม่ของเขาได้เล่าให้กับหลวงพ่อฟังแต่ลับแลกลับเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ว่าเก่งคอยยังมีชีวิตอยู่แล้วเก่งคอยนั้นเสียชีวิต เพราะเขาผลักให้เก่งคอยตกลงจากที่สูง เมื่อเราวิเคราะห์จากข้อความดังกล่าว จะทำให้ทราบว่าสาเหตุที่ลับแลขัดแย้งกับแม่นั้นเกิดจากสิ่งที่เขาเก็บกดไว้ในจิตใจ จึงทำให้เกิดภาพต่างๆ ขึ้นมากมาย ซึ่งภาพเหล่านั้นจะวนเวียนเกี่ยวกับคนในครอบครัวของเขาผ่านระยะเวลาที่เขาได้เล่า วกไปวนมา ด้วยอาการของลับแลเป็นเช่นนี้จึงทำให้ผู้เป็นแม่มีความเชื่อว่าลับแลเองเสียสติ เป็นอาการถูกผีเข้ารวมทั้งพฤติกรรมที่แม่ถือว่าเป็นสิ่งที่แตกต่าง จากเด็กทั่วไปหลังจากพ่อแท้ ๆ ของลับแลเสียชีวิตลงด้วยโรคมะเร็งปอด แม่และพ่อเลี้ยงของลับแลจึงพาลับแลไปอยู่ที่วัดให้อยู่ในความดูแลของหลวงพ่อดู

จากสาเหตุความขัดแย้งระหว่างลับแลกับแม่ มีข้อความกล่าวว่า

ผมไม่ชอบสามีใหม่ของแม่เอาเสียเลย โดยเฉพาะนิสัยการขับรถที่ชอบเหยียบเบรกกิกๆ ให้คนนั่งทั้งคัน ไ้ตัวโยกหน้าโยกหลัง ช่วงเวลาเช้าของที่จอดรถเขาจะตั้งถ้อยยาวนาน หมุนพวงมาลัยอยู่นานอย่างคล่องแคล่วด้วยมือข้างเดียว ยกหน้ายกหลังเพื่อเอาท้ายรถเข้าช่องที่จอด อาการวิงเวียนจุกจิกผมก่อตัวเป็นก้อน ล้ำรอกอยู่ในลำคอ แต่ผมก็สูดหายใจลึกๆ พยายามดันมันลงช่องท้องไปประตูด้านคนขับเปิดออกพร้อมกับเสียงกรางด้วยความเมื่อยขบเมื่อขยับตัวเหยียดขาออกจากที่นั่ง จากนั้นประตูด้านที่แม่นั่งอยู่ก็เปิดออกเช่นกันน้ำหนักรถเบาขึ้นเมื่อทั้งสองออกไปจากตัวรถ จากนั้นยายสี ก็ถอดผ้าปิดตาออกให้ผม พลาทกล่าวว่า “ฮอดแล้วหล้า” แสงขาวสว่างพร่างพร่าเต็มสองตา ผมพยักหน้าให้ยายสีแทนการเอ่ยคำ

ขอบคุณที่อาจจะออกมาพร้อมกับอาหาร ในกระเพาะย่อยสลายหัวผมเบาๆและผมก็
 ค้อมหัวยอมให้แปลลอบโยน

(ลับแล แก่งคอย:4)

6. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกำพลกับแม่ลิ้ม ในเรื่องข้างตำราญ เมื่อวสุพ่อ
 ของกำพลเลิกรักกับนางน้ำฝนแม่ของกำพล นายวสุก็กลับไปอยู่กับภรรยาเก่าชื่อว่านางลิ้ม
 ซึ่งมีอาชีพซักผ้ารีดเสื้อผ้า พ่อของกำพลเอาไอ้จ๋ออันน้องชายของกำพลมาให้นางลิ้มเลี้ยงดู จากนั้น
 พ่อก็ทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับกำพลคือกลับมาอยู่กับกำพลไปอยู่ด้วย แต่ว่านางลิ้มคิดว่ากำพลเป็น
 ภาระที่ต้องเลี้ยงดูลำพังเพราะแม่แต่ไอ้จ๋อคนเดียววนงกับนั่นแล้ว เมื่อวสุพากำพลมาพร้อมกับ
 กระเป๋าสีเสื้อผ้าจึงทำให้นางลิ้มไม่พอใจแต่ก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมนั้นออกมาชัดเจนมากนัก
 จนกระทั่งนางลิ้ม ต้องถามนายวสุเพื่อความแน่ใจว่าพากำพลมาเที่ยวหรือจะพามาอยู่ด้วย กำพลได้
 ยืนเลี้ยงพ่อ และนางลิ้มคุยกันเกี่ยวกับเรื่องของตนจึงเสียใจ แล้วพ่อของกำพลก็ต้องโกหกกำพลอีก
 ครั้งว่าแม่ลิ้มต้องเข้าโรงพยาบาลหลายวันจำเป็นต้องให้กำพลกลับไปอยู่ที่ชุมชนเหมือนเดิม พ่อแม่
 ลิ้มออกจากโรงพยาบาลแล้วจะกลับไปรับมาอยู่ด้วยกันใหม่ จึงทำกำพลนั้นเพิ่มความเกลียดชัง
 ในตัวของนางลิ้มเพียงเพราะกำพลหยิบของเล่นหุ่นยนต์ที่ให้น้องชายเล่นจะเอากลับไปเล่นกับ
 เพื่อนๆแต่นางลิ้มกลับคิดว่ากำพลแอบเอาของเล่นของน้องชายไป ความขัดแย้งระหว่างกำพลและ
 นางลิ้มจึงเกิดขึ้นเพราะนางลิ้มไม่สามารถเลี้ยงดูกำพลได้จึงทำให้วสุต้องพากำพลกลับไปเดิม จึง
 นำไปสู่การเก็บกด คือลิ้มบางสิ่งบางอย่างโดยเจตนาลืมความทรงจำที่ดีๆในบ้านหลังใหม่ที่พ่อเขา
 เพิ่งพาเขาไปจึงค่อยๆเลื่อนไป เช่น รสชาติของไข่พะโล้และกลิ่นน้ำยาซักผ้า ที่บ้านของแม่ลิ้มนั้น
 ไม่สามารถทำให้กำพลหวนคิดถึงอย่างแน่นอน ดังนี้

กำพลได้มีโอกาสดูกลับไปอยู่บ้านใหม่กับพ่อจนทำให้ชาวบ้านและเพื่อนๆ
 ของกำพลยินดีด้วยแต่ในทางตรงกันข้ามกับพ่อของกำพลกลับไปคืนดีกับเมียเก่า
 ชื่อว่านางลิ้มกำพล โบกมือ เหวลยหน้าเหวลยหลังทั้งดีใจและใจหายที่ต้องจาก
 เพื่อน ประสิทธิ์ตามมาทีหลัง ยืนหุ่นยนต์ตัวเล็กให้กำพลแล้ววิ่งกลับไปที่บ้านใหม่
 เมียเก่าของวสุยืนตากผ้าอ้อมอยู่หน้าบ้านเมื่อหันมาเห็นวสุ กำพลและกระเป๋
 เสื้อผ้า ก็วามวด ปากอ้า และนัยน์ตาจน แต่นางไม่พูดอะไรหันกลับไปสะบัด
 ผ้าขึ้นราว ผ้าอ้อมกางเกงตัวจิ๋วและเสื้อตัวน้อย

วสุยิ้มกะลิมกะเหลี่ย “ซักผ้าเธอ ไอ้หนูมานี่ สวัสดิ์แม่มีงะ นี่แม่ลิ้ม”
 กำพลไหว้อย่างสวย แม่ลิ้มหันมายิ้มให้หน่อยหนึ่ง “มานี่ พ่อจะให้ดูอะไร” วสุดู

ลูกเข้าบ้าน ในบ้านไอ้จ๋อนหรือกำพร้าของกำพลนั่งอยู่ในเปลแบบลูกทรงเหล็ก พอเห็นมีคนมาไอ้จ๋อนเกาะขอบลูกทรงลุกขึ้นยืน กำพลร้องเสียงดังเข้าไปกอดน้อง “พ่อจ๋อไอ้จ๋อน ยืนได้” “เอ๋อมียังไม่เห็น พ่อจะทำให้ดู” วสุภูมิไอ้จ๋อนลงจากเปล จับยืนบนพื้นปล่อยแล้วดอยห่าง “ มาลูกมาหาพ่อ มาลูก มา ” ไอ้จ๋อนมองพ่อ หัวเราะแล้วเริ่มก้าว หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หก ไอ้จ๋อนถึงมือพ่อก่อนจะล้ม หรืออีกนัยหนึ่งมือพ่อยื่นมาถึงก่อนจะล้ม

(ข้างสำราญ:67)

สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา และส่งผลต่อเราทั้งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น เมื่อวิเคราะห์แล้วพบสาเหตุความขัดแย้งของตัวละครเอกอยู่ 3 สถานการณ์ ในนวนิยาย 1 เรื่อง คือ ข้างสำราญ ดังตัวอย่าง

1.สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างวสุกับน้ำฝน ในเรื่องข้างสำราญ ที่กล่าวถึงครอบครัวของกำพลเป็นครอบครัวที่ยากจน ไม่มีแม่กระทั่งบ้านซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต พ่อและแม่ของกำพลมีอาชีพรับจ้าง เนื่องจากมีรายได้น้อยภาระที่ต้องรับผิดชอบมีมาก เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าใช้จ่ายเพื่อดำรงชีพ นอกจากนี้ยังมีลูกสองคนซึ่งยังเป็นเด็กยังไม่สามารถทำงานได้ ในสมัยนั้นรัฐบาลยังไม่มี การช่วยเหลือเรื่องค่าครองชีพของประชาชนจึงทำให้เกิดปัญหาตามมาเพียงเพราะสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นกำพลจึงกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาถูกทอดทิ้งตั้งแต่อายุเพียงห้าขวบ แต่เขายังมีความหวังว่าพ่อจะกลับมารับเขาไปอยู่ด้วย ระหว่างที่กำพลรอให้พ่อมารับกลับไปอยู่ด้วยกำพลต้องไปนอนบ้านเช่าของเพื่อนบ้านที่คอยเวทนาเขา แต่ว่าชาวบ้านแต่ละครอบครัวก็ไม่ได้มีชีวิตแตกต่างจากครอบครัวของกำพล ส่วนใหญ่จะยากจนแล้วหาเช้ากินค่ำเหมือนกันแต่ช่วยเหลือกำพลเพียงเพราะสงสารเขาดังความว่า

หลายวันก่อนบ้านของกำพลเกิดเรื่อง พ่อกับแม่ทะเลาะดบตีกันเสียงดังไปถึงไหนต่อไหน แม่เหวี่ยงพัดลมคอหัก พ่อโยนกระตักน้ำร้อนข้ามหัวแม่ออกไปนอกบ้าน ตกกลางคืนแม่พารถกระบะมาจอดหน้าบ้าน ขนของขึ้นรถจนหมดบ้านโล่ง แม่จากไปโดยขี่มอเตอร์ไซด์นำ รถกระบะบรรทุกของคลานตามซ้ำๆ พ่อทำสะเอวมองหงกหัวหงิกๆ น้องชายวัยอีกสองเดือนจะครบขวบของกำพลร้องไห้จ้าอยู่ในบ้าน

(ข้างสำราญ:23)

2. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกำพลกับพ่อ ในเรื่อง ช่างสำราญ ที่กล่าวถึงพลเป็นเด็กที่ต้องการความรักความอบอุ่นจากพ่อและแม่ เมื่อครอบครัวของเขาไม่ได้อยู่ร่วมกันเขาจึงโหยหาความรักเพียงเพราะเขายากกลับไปอยู่กับพ่อเนื่องจากว่าพ่อบอกกับเขาไว้ว่าจะมารับไปอยู่ด้วย เขาจึงต้องอยู่ในสภาพของคนรอคอย จึงทำให้กำพลคิดอยู่เสมอว่าเมื่อไหร่พ่อจะมารับตนไปอยู่ด้วย อีกทั้งสภาพแวดล้อมที่กดดันกำพลอยู่เสมอคือเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของผู้คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบอกกันว่าน่าสงสารกำพล โดนพ่อและแม่ทิ้ง จึงทำให้กำพลต้องหาหนทางป้องกันตนเองเขาเผชิญสถานการณ์ที่เลวร้าย กับภาวะความเครียดของเด็กอายุเพียงห้าขวบ เมื่อเสียใจก็ร้องไห้เพราะเขาไม่มีพ่อและแม่คอยปกป้องจากภัยอันตราย เขาจึงต้องหาหนทางเอาตัวรอดเพียงลำพัง โดยมีผู้คนในชุมชนคอยให้ความช่วยเหลือ แต่ก็ไม่ได้มากเท่าที่ควรเพราะแต่ละครอบครัวก็ต่างยากจนหาเช้ากินค่ำเหมือนกับครอบครัวของกำพล เขาจึงต้องทำงานแลกกับสิ่งที่เขายากได้เช่น การบริการนวดให้ผู้ใหญ่เพื่อจะได้ค่าขนม อาจเป็นเพราะเขาสงสารกำพลที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่จึงคอยช่วยเหลือเพียงเพราะมีน้ำใจ แต่จะให้พากำพลไปอยู่ด้วยเหมือนคนในครอบครัวก็ไม่ได้เพราะคนในชุมชนนี้ไม่ได้ร่ำรวยอะไร ดังความว่า

พ่อของกำพล ได้สัญญากับลูกชายไว้ว่าหากหาบ้านเช่าหลังใหม่ได้จะมารับกำพลไปอยู่ด้วยแต่ก็ไร้แวว กำพล ช่างสำราญ ตัวดำและนัยน์ตาโต โสกสลด ดูห่อเหี่ยวเหงาหงอน ไม่เป็นที่ไม่เป็นทาง ครอบครัวของเขาเคยเช่าห้องแถวอยู่กันพร้อมหน้าพ่อแม่ลูก หลายเดือนที่แล้วแม่มีไข้ ต่อมาแม่หนีไปและพ่อบอกคืนห้องเช่าเพราะไม่มีเงินจ่าย น้องชายอายุหนึ่งขวบพ่อพาไปฝากไว้กับย่า ส่วนกำพลพ่อกลับมาหาอาทิตย์ละครั้ง พร้อมคำสัญญาจะพาไปอยู่บ้านใหม่แต่ลงท้ายพ่อฝากฝังเขาไว้กับเพื่อนบ้านคนนั้นบ้างคนนี้บ้าง สภาพคล้อย เด็กจรจัดเข้าทุกที่

(ช่างสำราญ:41)

จิตสำนึก

จิตสำนึก หมายถึงภาวะจิตที่รู้ว่าตัวเองเป็นใคร อยู่ที่ไหน กำลังทำอะไรอยู่ รู้สึกอย่างไร อารมณ์เป็นเช่นไร หรือต้องการอะไร และแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักแห่งความเป็นจริงตามหลักเหตุและผล เมื่อวิเคราะห์แล้วพบสาเหตุความขัดแย้งของตัวละครเอกอยู่ 3 สถานการณ์ ในนวนิยาย 2 เรื่อง คือ ประชาธิปไตยบนเส้นขนานและอมตะ

1. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพันเข้มกับเสื่อย้อย ในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ขณะที่จำด้อย พันเข้มกับเสื่อย้อย ที่มีความขัดแย้งด้านอุดมการณ์และหน้าที่ คือจำด้อย พันเข้ม

เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่จะต้องจับเสื่อย้อย ซึ่งเป็นโจรปล้นชาวบ้าน ตามที่ผู้บังคับบัญชาสั่ง ซึ่งในการจับเสื่อย้อยครั้งนี้ จำดุย พันเข้ม ต้องควลงกับเสื่อย้อยโดยการเคมพ้นด้วยอิสรภาพ ถ้าเสื่อย้อยชนะ ซึ่งจากการควลงครั้งนี้ ทั้งสองคนต้องอาศัยความรวดเร็วในการที่จะใช้ปืนของตนเองจ่อที่หัวของฝ่ายตรงข้าม จึงจะชนะ ซึ่งจากการควลงครั้งนี้เสื่อย้อยสามารถปลายกระบอกลงจ่อที่หัวของจำดุย พันเข้ม ซึ่งถ้าเสื่อย้อยจะฆ่าจำดุยก็คงทำได้ทั้งที่มีโอกาส แต่เสื่อย้อยกลับเดินจากไปอย่างสงบ ด้วยคำพูดของ จำดุย พันเข้ม ที่กล่าวว่ามึงไปเถอะกูแพ้แล้ว ดังคำว่า

มึงคิดจะทำควลงกับกูอะ? “ใช่” เสื่อย้อยยี้คอกตอบซัดถ้อยซัดคำ “ได้ยีนว่าจำดุยชอบควลงกับคนร้ายซึ่งๆ หน้า กระบอกของผมไม่ต้องใส่ลูกปืนก็ได้ ถ้าชนะผมแค่อิสรภาพ เราสองคนยืนตรงกันข้าม ระยะห่างสามก้าว มือปล่อยตามสบาย สายตาเราทั้งคู่จ้องมองกันเขม็งนึ่งเวลาโลกเหมือนจะหยุดนิ่งอยู่กับที่ ไม่มี การนับ ไม่มีกติกา ไม่มีกรรมการ ลูกปืนนัดเดียวตัดสินใจทุกอย่าง พรึบตา นั้นผมชักปืนขึ้นจากเอว ปลายกระบอกลงของเสื่อย้อยจ่ออยู่ที่หัวของผมรออยู่ แล้ว ผมยื่นนึ่งอย่างตะลึงงันนานก่อนเสียบปืนกลับใส่ซอง ขณะที่เสื่อย้อยค่อยๆลดปืนลง มึงไปเถอะกูแพ้แล้ว ผมพูด แล้วร่างสูงใหญ่ในชุดดำก็เดินจากไปเงียบๆ”

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน:24-25)

จากพฤติกรรมของตัวละครทั้งสองจะเห็นได้ว่า จำดุย พันเข้มและเสื่อย้อย มีความขัดแย้งในด้านหน้าที่ ซึ่งเป็นจิตสำนึกที่รู้ว่าตัวเองเป็นใคร อยู่ที่ไหน กำลังทำอะไรอยู่ รู้สึกอย่างไร อารมณ์เป็นเช่นไร หรือต้องการอะไร

2. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพันเข้มกับเสื่อย้อยในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ของเสื่อย้อย ที่ไม่เห็นด้วยกับการปฏิบัติโดยกลุ่มทหาร เพราะการปกครองในตอนนี้คือการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่รัชกาลที่ 7 ประทานให้กับประชาชนทั้งประเทศ มิใช่มอบอำนาจให้กับผู้ใด ผู้หนึ่ง มาใช้อำนาจในการปกครองประเทศ และมีการถ่ายโอนอำนาจ โดยที่ประชาชนไม่มีสิทธิ ในการใช้ประชาธิปไตยได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งที่คนไทยทุกคนพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครอง ดังคำกล่าวของเสื่อย้อยที่ว่า “จำคำพูดของผมไว้ให้ดี อีกยี่สิบปีประชาธิปไตยสยามก็ยังล้มลุกคลุกคลานอยู่ เพราะมันเริ่มต้นไม่ใช่นี้นี้” ซึ่งมีตัวอย่างบทสนทนาความว่า

“แต่จะช้าหรือเร็วมันต้องมีการปฏิวัติ” “ถูกต้อง เมื่อคนส่วนใหญ่พร้อม แล้วสำหรับระบอบใหม่นี้ การเปลี่ยนแปลงวิธีบริหารแบบนี้ทำให้ประชาธิปไตยต้องตกอยู่ในมือของคนกลุ่มเดียว แล้วมันต่างจากระบบเดิมตรงไหน คือแทนที่อำนาจจะอยู่ในมือกษัตริย์กลับตกเป็นของทหารเผด็จการไม่กี่คน คำคำของผมไว้ให้คิด อีกยี่สิบปีประชาธิปไตยสยามก็ยังคงล้มลุกคลุกคลานอยู่ เพราะมันเริ่มต้นไม่ใช่ออย่างนี้” “ผมจะจดจำไว้” หนึ่งในตำรวจหนึ่งโจรเงิบไปครู่ใหญ่

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน :34)

3. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพรหมินทร์กับชีวัน ในเรื่องอมตะ ตามที่พรหมินทร์กับชีวันเป็นคนในครอบครัวเดียวกันแต่ความขัดแย้งเกิดจากผู้เป็นพ่อคือพรหมินทร์เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์ในเรื่องการทำโคลนนิ่ง เพื่อเปลี่ยนถ่ายอวัยวะของมนุษย์ โดยที่เลี้ยงดูชีวันไว้เพื่อจะใช้ร่างกายของชีวันมาเปลี่ยนถ่ายอวัยวะของตนเองพรหมินทร์ได้เลี้ยงดูชีวันเสมือนลูกแล้วไม่ยอมให้ชีวันทราบเรื่องการโคลนนิ่ง แต่คนที่รู้เรื่องนี้โดยตลอดก็คือภรรยาของพรหมินทร์แล้วเมื่อความจริงปรากฏชีวันทราบเรื่องจริงดังกล่าว จึงทำให้ชีวันรู้เสียใจจนต้องตัดสินใจหนีออกจากบ้านแต่แล้วชีวันก็ตัดสินใจกลับมาหาพรหมินทร์อีกครั้งแต่การกลับมาครั้งนี้ทำให้ความรู้สึกระหว่างชีวันกับพรหมินทร์เปลี่ยนไปดังบทสนทนาของคนสองคนที่ใช้สรรพนามคำว่า‘เธอ’ ซึ่งเหมือนกับมีการเว้นช่องว่างระหว่างพรหมินทร์กับโคลนนิ่งจึงทำให้ชีวันรู้สึกว่าการพ่อของเขาเลี้ยงเขามาเพื่ออะไรจึงไม่แตกต่างจากการเลี้ยงสัตว์ แต่ชีวันเป็นมนุษย์ถึงแม้จะกำเนิดมาเพื่อเป็น โคลนนิ่ง แต่พรหมินทร์และภรรยาก็เลี้ยงดูชีวันเสมือนลูกจึงทำให้ชีวันมีจิตใจอ่อนโยนเหมือนมนุษย์ทุกประการมีความรู้สึก จึงต้องรับผิดชอบและตอบแทนพระคุณของพรหมินทร์ถึงแม้ว่าในใจของชีวันอยากจะหนีไปแต่ก็ต้องตัดสินใจกลับมาหาพรหมินทร์ แสดงถึงสาเหตุความขัดแย้งจากจิตสำนึกเพราะชีวันรู้ว่าตัวเองเป็นใครแล้วเข้าใจหน้าที่ของตนเอง ดังความว่า

พรหมินทร์เป็นพ่อของชีวันแต่ทั้งสองคนมีความขัดแย้งกันเรื่องการผ่าตัดเปลี่ยนถ่ายอวัยวะเพื่อรักษาความเป็น อมตะ ของพรหมินทร์พ่อสบายดีหรือครับ” “ก็...เหมือนเดิม เป็นห่วง...”เขาไม่รู้จะใช้สรรพนามแทนตัวชีวันว่าอย่างไร จะใช้คำว่า ‘ลูก’ ก็ตะขิดตะขวงใจเสียแล้ว “พ่อไม่น่าเป็นห่วงหรอก พ่อรู้ดีว่าถึงอย่างไรผมก็ต้องกลับมา” “เรื่องนี้พ่อรู้” เขาพลอยใช้สรรพนามแทนตัวว่าพ่อไปด้วย แม้จะขัดใจแต่ก็หาคำอื่นที่ดีกว่านี้ไม่ได้ “แต่เป็นห่วงที่...หายเงิบไป”ชีวันก้มหน้าพูด

“พ่อเป็นผม พ่อก็ต้องทำอย่างเดียวกัน” “ใช่ และถ้า...มาเป็นพ่อบ้าง ก็จะต้องทำอย่างพ่อเหมือนกัน” เขามองไปตามชั้นหนังสือพร้อมกับถอนใจ “คนเรามันไม่เหมือนกันนี่นะ เราต่างมีความคิดของตัวเอง แล้วที่แย่ก็คือ คิดว่าความคิดของตัวเองนั้นถูกต้องเหมาะสมควรเสียด้วย” เขาหันมามองหน้าชีวิต “เธอโกรธกับพ่อหรือเปล่า” คำว่า ‘เธอ’ ช่วยทำให้คูตี มีระยะห่างพอเหมาะสม “ผมเสียใจที่ถูกทำแบบนี้” ชีวิตมันปาก พยายามสะกดกลืนคลื่นความเจ็บปวด “แบบไหน” “พ่อเลี้ยงผมมาเป็นลูก แต่พอถึงเวลาหนึ่งพ่อกลับเปลี่ยนผมไปเป็นเพียงสัตว์ตัวหนึ่งทำไมพ่อไม่เลี้ยงดูผมให้เหมาะสมกับความประสงค์ของพ่อแต่แรก ผมจะได้รู้ว่าผมเกิดมาเพื่ออะไร จะได้ไม่ต้องผิดหวังเหมือนโดนทรยศโดยคนที่ผมรัก” เหตุการณ์อย่างนี้สื่อน้ำพรหมินทร์หมองลง เขาเงยไปนานจึงเอ่ยขึ้น “ถ้าพ่อเปลี่ยนใจ ทุกอย่างจะเหมือนเดิมไหม” “พ่อเสียดายความรักความเทิดทูนหรือไง” ชีวิตมองหน้าเขาด้วยสีหน้าและสายตาสะเทือนใจ “พ่อคิดจะนำผมตลอดเวลา แต่พอจะสูญเสียความรู้สึกดีๆ จากผม พ่อกลับจะเปลี่ยนใจ...มันสายไปแล้วและผมก็ไม่ต้องการให้พ่อเปลี่ยนใจ ผมเตรียมใจมาแล้ว ทำใจได้แล้ว ผมถึงกลับมาถึงพ่อ เปลี่ยนใจก็ไม่สามารถทำให้ผมรักและเทิดทูนพ่อเหมือนเดิมได้อีกแล้ว มันจบไปแล้ว มันสายไปหมดแล้ว” เขาพยายาม เขาพยายามกล้ำกลืนความเจ็บปวดไว้ “สำนึกที่ผมมีอยู่เวลานี้ก็คือ สำนึกในหน้าที่ของผม พ่อเลี้ยงดูผมมาเพื่อจะใช้ร่างกายเป็นอะไรที่ผมก็จะสนองให้

(อมตะ:75)

การป้องกันตนเอง

การป้องกันตนเองคือ การหาทางออกให้กับจิตใจ เมื่อมนุษย์เผชิญสถานการณ์ที่เลวร้ายหรือเป็นข้อแก้ตัวให้ตนเองเพื่อแก้ไขความสับสนในจิตใจ หรือการต่อต้านความเจ็บปวดของจิต เมื่อวิเคราะห์แล้วพบสาเหตุความขัดแย้งของตัวละครเอกอยู่ 3 สถานการณ์ ในนวนิยาย 2 เรื่อง คือ คนแคระและ ลับแล แก่งคอย

1. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างเกริกกับคนแคระ ในเรื่องคนแคระ ที่กล่าวถึง “เกริก” อดีตนักศึกษาแพทย์ที่ไม่จบการศึกษาว่ามีฐานะเป็นมหาเศรษฐีจากการรับมรดกจากครอบครัว วันหนึ่งเขาก็หนีฤดูร้อนหรืออยากจับคนมาขังเล่นในตึกอาคารแห่งหนึ่งซึ่งเขาเป็นเจ้าของ และเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายของเขาก็คือชายแคระผู้ไม่มีความพิเศษอะไรใดๆ ก่อเกิดความสัมพันธ์อันแปลกายจะเข้าใจเมื่อเกริกปฏิบัติต่อคนแคระรายนั้นอย่าง “แขก ผู้มีเกียรติ” โดยที่

กรีกจะพยายามทำตามใจ คนแคะทุกประการเพียง เพราะให้คนแคะอาศัยอยู่ในกรงที่คนเตรียมไว้ จากการกระทำของกรีก อาจกล่าวได้ว่าสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการกระทำของกรีก เนื่องจากกรีกสูญเสียบิดาไปแล้วเหลือแต่มารดาให้ดูแลจึงทำให้กรีกอยากที่จะดูแลคนแคะเพื่อเรียนรู้พฤติกรรม แต่คนแคะเป็นคนมีชีวิต มีความรู้สึกนึกคิดจึงเกิดความขัดแย้งขึ้น ถึงแม้ว่ากรีกจะพยายามทำดีต่อคนแคะมากเพียงใด แต่สิ่งที่คนแคะต้องการคืออิสรภาพ จึงถือได้ว่าสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนดความขัดแย้งระหว่างกรีกและคนแคะ คนแคะต้องการอิสรภาพเมื่อกรีกให้สัญญาว่าจะปล่อยเขาเมื่อสิ้นเดือนกันยายนแล้วเขาจึงพยายามทำตามให้กรีกสบายใจ ใช้ชีวิตปกติแบบมีความหวังเขรอวันที่กรีกปล่อยตัวเขา หลังจากตื่นนอนคนแคะก็พับผ้าห่มอย่างเป็นระเบียบ จัดผ้าปูที่นอนให้เรียบตึง ซึ่งจริงๆ แล้วคนแคะไม่จำเป็นต้องทำสิ่งเหล่านี้ เพราะกรีกจะเป็นคนจัดการให้แต่ที่คนแคะทำเพียง เพื่ออยากหาอะไรทำเพื่อทำให้มือกับสมองเขาไม่ว่าง คนแคะยังกล่าวกับกรีกเสมอว่า หากกรีกปล่อยตัวออกไปจากกรงขังแล้ว เขายังยินดีที่จะมาเยี่ยมกรีกเพราะกรีกดีกับเขาแต่สถานที่ที่คนแคะอยู่นั้นไม่ต่างจากกรงขังสัตว์ ซึ่งคนแคะต้องการมากที่สุดคืออิสรภาพ ถึงแม้ว่าคนแคะจะทราบอยู่เสมอว่าหากกรีกปล่อยเขาออกไปแล้วสภาพความเป็นอยู่ของเขามักจะถูกเอารัดเอาเปรียบจากคนตัวสูงใหญ่ เพราะคนแคะเป็นมนุษย์ซึ่งมีร่างกายแตกต่างจากคนทั่วไป คนในสังคมส่วนใหญ่จึงหาแต่ผลประโยชน์จากเขา คนแคะถือว่ากรีกและเพื่อนของกรีกคือหนูและพิชิตเป็นคนที่มีอบไมตรีให้เขา อย่างจริงใจกรีกไม่เคยรังแกเขาไม่เคยแม้แต่จะถืออำนาจบาตรใหญ่กับคนตัวเล็กๆ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้คนแคะไม่คิดแค้นกรีก เพราะเขามีจิตใจอันน่านับถือและเขาไม่คิดจะแพร่พราย เรื่องที่กรีกจับเขามาขังไว้ในกรงให้ผู้อื่นรับรู้แล้วจะเก็บไว้เป็นความลับ จนกระทั่งมีจุดเปลี่ยนเกิดขึ้นคือกรีกเสนอตัวจัดงานเลี้ยงอำลาเล็กๆ คนแคะจึงมีท่าทางที่มีความสุขและสร้างความสุขให้กับเขาและเพื่อนๆ กรีกมองเห็นลักษณะอันใสซื่อจริงใจเมื่อใกล้ถึงเวลาทำงานเลี้ยงจะเริ่มดูท่าทางคนแคะมีความสุขซึ่งกรีกตกลงกับพิชิตในการแบ่งงานจัดงานเลี้ยงครั้งนี้คือ กรีกรับผิดชอบเรื่องอาหารและเครื่องดื่มส่วนพิชิตจะจัดการเรื่องสถานที่ส่วน ตัวคนแคะก็ได้กวาด เช็ดถูและเก็บของเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะมีอิสรภาพอีกครั้ง เมื่องานเลี้ยงผ่านพ้นไปคนแคะมีอาลวารู้เลยว่าอิสรภาพที่เขาปรารถนานั้นเป็นเพียงความต้องการของเขาแต่เพียงผู้เดียว กรีกยังมีแผนการที่จะจับคนแคะไว้ในกรงต่อไป เสียงหัวเราะของแต่ละคนฟังผ่านไปแต่ต่อจากนี้ไปจะมีแต่ความแค้นที่คนแคะมอบให้กรีกเพราะกรีกไม่เคยคิดที่จะรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับคนแคะเลย ดังนั้นคนแคะจึงอยู่ในสภาวะดังเครียด มองกรีกด้วยสายตาของคนแปลกหน้าความขัดแย้งระหว่างคนแคะกับกรีกจึงรุนแรงขึ้น โดยมีสาเหตุมาจากการป้องกันตนเอง เมื่อคนแคะเผชิญสิ่งที่เลวร้ายคือการผิดคำสัญญาของกรีก จากที่มองแบบเป็นมิตรก็กลายเป็นศัตรูได้แล้วพยายาม

จะแสดงพฤติกรรมที่ต่อต้านกรีก ถึงแม้ว่ากรีกจะพยายามหาของขวัญที่มีค่ามากเพียงใดมาให้ก็ไม่
สามารถลดความขัดแย้งที่คนแคระมีต่อกรีกได้ ดังความว่า

เช้าวันนั้นกรีกอ้อยอิ่งกับการทำธุระส่วนตัว เลี้ยงมอมนาฬิกาไม่ยอมนึก
คิดถึงเรื่องอะไรทั้งสิ้นทำราวกับเป็นเจ้าอันปกคิสามัญวันหนึ่ง ตอนกินมื้อเช้า เขา
ใจลอยจนเผลอทำแก้วกาแฟแตกแตกกรีกยืนกลืนน้ำลายพลางเพ่งมองเศษกระเบื้อง
กระจายบนพื้นอย่างงุนงง หรือนี่คือลางบอกเหตุให้เขายับยั้งแผนการทั้งหมด แต่
เหตุการณ์เล็กน้อยนี้ไม่อาจดึงเขาออกจากเจตจำนงเดิมได้เวลาใกล้เข้ามา
ความหวังที่จะฟัง การตัดสินใจเด็ดขาดขั้นสุดท้ายมีแต่จะรีบหรือลงมือไป ไม่มีอะไร
หนักแน่นหรือสำคัญพอให้ได้แย้งได้อีกกรีกปล่อยตัวไปกับแรงเกือยคิดเตลิดใน
เรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับแผนการระหว่างขัรบถ กรีกไม่จำเป็นต้องสงบสติอารมณ์
อะไร เขารู้สึกปกติดีทุกอย่าง แต่แค่คิดว่าไปถึงที่นั่นแล้วลงมือก็เท่านั้น กรีกไป
ถึงอาพาร์ตเมนต์ ลิบเฮ็ดโฌ มีรถเก๋งตามด้วยรถกระบะอีกคันสวนออกมาจาก
อาคาร รถกระบะชะลอจอด คนขับชะโงกหน้าออกมาดูอะไรสักอย่างกับยาม
รักษาการณ์ ดูโชคชะตาจะเข้าข้างกรีกเพราะมันช่วยเบี่ยงเบนความสนใจไม่มีใคร
สังเกตในการมาถึงของเขาต่อมาเป็นเหตุการณ์ที่กรีกจับตัวคนแคระได้สำเร็จ
ใจเต้นตุบตามจับปล้นทันใดเมื่อเห็น โครงร่างป้อมเตี้ยก้าวเข้ามาในร่มเงาอาคาร
ช่วงนั้น กำลังเดินตรงมาทางบันไดด้านหลัง เขารีบอไม่แน่ใจว่าควรจะรอให้หัวใจ
หยุดเต้น ไครมครามเสียก่อนหรือไม่ แต่ไม่มีเวลาอีกแล้วครั้นเสียงฝีเท้ากระชั้นใกล้
กรีกเหลียวไปมองคันเสียงแวบหนึ่ง ไม่มีใครจะตามหลังคนแคระ ทางสะดวกโล่ง
ปลอดคน อาคารเจ้าเล่ห์ฉายฉายขึ้นในสีหน้า คนแคระเห็นเขากำลังทุลักทุเลเก็บ
เอกสารที่กองตกบนพื้นจึงกุกุกจ่อเข้ามาช่วย ก้มเก็บเศษกระดาษและแฟ้มเอกสาร
ใส่กลับเข้าไปในกล่องแต่ลั่นเกินความจุบางส่วนกองเรี่ยราดบนพื้น คนแคระยก
กล่องขึ้นแนบอก กรีกกล่าวขอบคุณละล้าละลักทั้งที่พยายามควบคุมน้ำเสียง แต่
รู้สึกมือไม่อ่อน ความคิดหนึ่งแล่นเข้าจู่จับ...เขาควรวิ่งหนีไปโดยเร็ว...ตอนนี้! –
เดี๋ยวนี้เลย! กรีกมองผาดๆ ไปรอบตัวปิดความคิดชั่ววูบนั่นทิ้งแล้วเดินอ้อมไปเปิด
ประตูหลังให้คนแคระนำกล่องกระดาษใส่เอกสาร ไปวาง ตอนที่คนแคระโน้มตัว
ประคองกล่องเข้าไปในรถเขครางเอือกอย่างหุ่่มแรงเต็มที่แล้วกระเียบคลานเข้า
ถอยหลังออกมา กรีกสบโอกาส ย่อตัวปราดเข้ารวบทางด้านหลัง 'เหยื่อ' กรีกเกร็ง
ร่างเขม็งมือกดค้ำก๊อชปิดจุกและปากอีกฝ่าย เขากลั่นใจเสียงสูดสารระเหย กลืน

คุณก็ทำให้รู้สึกมีก้มและเวียนหัว เขาพยายามทรงกายไว้สุดกำลัง คนเคราะห์หาใจ
หอบแรงและกำลังจะล้มลุก สอกลองชายโคร่งแต่เกริกไม่รู้สึกรู้สึบ...ยิ่งคนเคราะห์ดิน
เขายังกอดครัดแน่น ไม่มีทางคืนหลุดเมื่อเกริกจับตัวคนเคราะห์มาแล้วตัวคนเคราะห์
เองไม่ได้ยินยอมและเห็นชอบกับการกระทำของเกริกเลยถึงแม้เกริกจะพยายามหา
ข้าว กาแฟ นูหรี ฯลฯ ที่คนเคราะห์ชอบก็ตาม

(คนเคราะห์:56-58)

ต่อมาเป็นเหตุการณ์ที่เกริกจับตัวคนเคราะห์ได้สำเร็จ ใจเต้นตุบตามลึบปล้นทันใด
เมื่อเห็นโครงร่างป้อมเตี้ยก้าวเข้ามาในร่มเงาอาคารช่วงนั้น กำลังเดินตรงมาทางบันไดด้านหลัง
เขาริรอไม่แน่ใจว่าควรจรรอให้หัวใจหยุดเต้น โครมครามเสียก่อนหรือไม่ แต่ไม่มีเวลาอีกแล้ว
ครั้นเสียงฝีเท้ากระชั้นใกล้ เกริกเหลียวไปมองต้นเสียงแวบหนึ่ง ไม่มีใครจะตามหลังคนเคราะห์
ทางสะดวกโล่ง ปลอดภัย อาการเจ้าเล่ห์จางฉายขึ้นในสีหน้า คนเคราะห์เห็นเขากำลังทุลักทุเลเก็บ
เอกสารที่กองตกบนพื้นจึงก๊อกลุกจ่อเข้ามาช่วย ก้มเก็บเศษกระดาษและแฟ้มเอกสารใส่กลับเข้าไปใน
กล่องแต่สิ้นเกินความจุ บางส่วนกองเรียวยาวบนพื้น คนเคราะห์ยกกล่องขึ้นแนบอก เกริกกล่าว
ขอบคุณและล่าถอยทั้งที่พยายามควบคุมน้ำเสียง แต่รู้สึกมือไม้อ่อน ความคิดหนึ่งแล่นเข้าสู่จับ...เขา
ควรวิ่งหนีไปโดยเร็ว...ตอนนี้! –เดี๋ยวนี้เลย! เกริกมองผาดๆไปรอบตัวปิดความคิดชั่ววูบนั้นทิ้งแล้ว
เดินอ้อมไปเปิดประตูหลังให้คนเคราะห์นำกล่องกระดาษใส่เอกสารไปวาง ตอนที่คนเคราะห์โน้มตัว
ประคองกล่องเข้าไปในรถเขาคางเหือกอย่างทุ้มแรงเต็มที่แล้วกระเียบคลานเข้าถอยหลังออกมา
เกริกสบโอกาส ย่อตัวปราดเข้ารวบทางด้านหลัง ‘เหยื่อ’เกริกเกร็งร่างเขม็งมือกดผ้าก๊อชปิดจมูก
และปากอีกฝ่าย เขากลั่นใจเล็งยู่สุดสสารระเหย กลืนคุณก็ทำให้รู้สึกมีก้มและเวียนหัว เขาพยายามทรง
กายไว้สุดกำลัง คนเคราะห์หาใจหอบแรงและกำลังจะล้มลุก สอกลองชายโคร่งแต่เกริกไม่รู้สึกรู้สึบ...
ยิ่งคนเคราะห์ดิน เขายังกอดครัดแน่น ไม่มีทางคืนหลุดเมื่อเกริกจับตัวคนเคราะห์มาแล้วตัวคนเคราะห์
เองไม่ได้ยินยอมและเห็นชอบกับการกระทำของเกริกเลย ถึงแม้เกริกจะพยายามหาข้าว กาแฟ นูหรี
 ฯลฯ ที่คนเคราะห์ชอบก็ตาม ดังคำว่า

“ปล่อยผมเถอะ” เสียงวิงวอนแผ่วเกริกแสวงเบือนหน้าเบนสายตาเห็น
ข้าวของในห้องขังหล่นกระจายเกลื่อนพื้น “ถ้านายต้องการเปลี่ยนชุด มีเสื้อผ้าชุด
ใหม่อยู่ในตู้ หวังว่าคงจะพอดีตัว”เกริกบ้ายเบี่ยง“ปล่อยผม... คุณจับผมมาทำไม
ผมไม่มีเงินหรือทรัพย์สินอะไรเลย” ใบหน้าคนเคราะห์บิดเบี้ยว เหงื่อเม็ดไสสุค
ตรงหน้าผาก มือบีบแน่นด้วยอารมณ์คับข้องขัดเจนหลังจากเกริกจับตัวคนเคราะห์มา

ข้างในกรง คนแคะก็พยายามวิ่งวน ขอร้องให้กรีกปล่อยตัว กรีกก็กระอัก กระอ่วนอยู่หลายครั้งหลายครา ในที่สุดก็รับปากกับคนแคะว่าจะปล่อยเขาในสิ้น เดือนกันยายนแต่พอถึงสิ้นเดือนกันยายน กรีกหาได้ทำตามคำพูดนั้นไม่ ยังยกยื้อน ไข่กลอุบาย และขังคนแคะไว้ในกรงที่ตึกกลางทุ่งเหมือนเดิม

(คนแคะ:70)

จึงทำให้สร้างความขัดแย้งเพิ่มขึ้นอีก ดังความว่า

“เราเอง จำไม่ได้หรือ นี่จวนจะบ่ายโมงแล้ว กินอะไรสักหน่อยสิ มีกาแฟ ด้วย” กรีกถอยไปอีกก้าว คนแคะสะบัดศีรษะ หลับตากดนิ้วโป้งและนิ้วกลางลง บนขมับสองข้างพร้อมกับย่นหน้า จากนั้นขยับมือซ้ายมาบีบต้นคอ “สงสัยจะปวด หัวเพราะเมาค้าง” กรีกพูดแล้วรีบออกไป ปิดประตูล็อกกุญแจอย่างเบามือที่สุด แล้วเอนกายนั่งลงบนโซฟา แขนกางทาบบอกพนัก “เมื่อคืนสนุกดีนะแต่นายกับ พิชิตดื่มหนักกันเหลือเกิน” คนแคะเม้มริมฝีปากแน่น แววตาสั่นระริก เหวี่ยงผ้า ห่มออกทำท่าจะลุกแต่สายตาสะดุดกับกล่องของขวัญในถาด แววตื้นใจปรากฏให้ เห็นแวบหนึ่ง ครั้นเหลือบสายตามองสลับกับชายที่นั่งไขว่ห้างผิงผายอยู่บนโซฟา ความเดือดดาลก็เข้าครอบงำทันที เขาส่งสายตาดูร้ายจ้องเขม็งแทบทะลุร่างอีกฝ่าย ทำเอากรีกต้องรีบเบือนหน้าหนี “นี่อะไร” คนแคะถามหยิ่งเชิง “ของขวัญให้นาย” กรีกฝืนยิ้ม คนแคะแกะห่อของขวัญ ถึกควากอย่างใส่อารมณ์ เปิดฝา ครอบออก ภายในกล่องกระดาษใบเล็กขนาดเท่าอุ้งมือบรรจุวัตถุชิ้นหนึ่งหุ้มด้วย ผ้ากำมะหยี่สีเขียว คนแคะเลิกผ่านาฬิกาข้อมือแบรนด์เนม เขาเหลือบมองแล้วปิด ฝาไว้ที่เดิม ไม่ยอมหยิบขึ้นมาดูคนแคะจ้องเขาไม่วางตา แต่ก็พยายามควบคุมส ีหน้าและประเมินเหตุการณ์อย่างเตรียมพร้อม

(คนแคะ: 226)

2. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกรีกกับพิชิต ในเรื่องคนแคะ ที่พูดถึงพิชิต” ชายหนุ่มที่เพิ่งจะสูญเสียภรรยาที่เสียชีวิตจากโรคมะเร็ง หลังจากภรรยาเสียชีวิตพิชิตก็อาศัยอยู่ตาม ลำพัง พิชิตเป็นวิศวกรระดับซีเนียร์ประจำโรงงานแห่งหนึ่ง จากที่เขาเคยดื่มแอลกอฮอล์แต่หลังจาก เขาสูญเสียภรรยาเขาก็เริ่มลดและหลีกเลี่ยงการดื่มแล้วขยันทำงาน พิชิตเป็นเพื่อนกับกรีกและนุช ตั้งแต่สมัยเรียน พิชิตมาเยี่ยมกรีกแล้วพบว่ากรีกจับคนแคะมาขังไว้ในกรง ตอนแรกกรีกก็ไม่ยอม

ให้พิชิตเข้ามาพัวพันเรื่องที่เข่าจับคนแคระแต่เนื่องจากพิชิตรู้สึกโดดเดี่ยวนอนไม่หลับเขาจึงโอนอ่อนให้พิชิตนอนค้างที่ตึกนี้ได้ เมื่อพิชิตมาอาศัยอยู่ด้วยเขามีความกระตือรือร้นหาอะไรทำตลอดเวลา เขาดูเบิกบานและกระฉับกระเฉง สีหน้าสดชื่นซึ่งดูจากอาการภายนอกแล้วเหมือนกับว่าพิชิตจะไม่มีทางขัดแย้งกับเกริกแต่แล้วความขัดแย้งก็เกิดขึ้นเพียงเพราะพิชิตบอกเล่าเรื่องราวที่เกริกจับตัวคนแคระมาขังไว้ในกรง เมื่อพิชิตสารภาพกับเกริกแล้วทำให้เกริกไม่พอใจแต่ก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมออกมาอย่างชัดเจนมากนักได้แต่นั่งเฉยครุ่นคิดแก้ปัญหาอยู่ในใจทางฝ่ายพิชิตเองก็รู้สึกผิดจึงสารภาพความจริงให้เกริกฟังก่อนที่นุชจะมาเยี่ยมพวกเขาที่ตึก ดังนั้นสาเหตุความขัดแย้งระหว่างพิชิตและเกริกนั้น คือการป้องกันตนเองตัวละครได้หาทางออกให้กับจิตใจเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่เลวร้ายดังเช่นพิชิตกำลังเผชิญอยู่ แต่เขาก็ต้องเป็นคนที่ยอมรับความจริงด้วยตัวเอง ส่วนเกริกนั้นถึงแม้จะไม่พอใจที่พิชิตไม่เก็บความลับที่เขาจับคนแคระมาขังไว้แต่เขาก็ไม่ได้ไว้วางใจอะไร นอกจากนี้ยังมีข้อความที่บอกถึงความขัดแย้งระหว่างเกริกและพิชิต ดังความว่า

บนชั้นสามพิชิตยืนจัน พับปูนเย็นเยียบอยู่ใต้ฝ้าเพดาน สายตาปรับคุ้นกับความมืด พอจะมองเห็นสิ่งต่างๆ ได้ดูกรงเรียงเป็นซี่ประตูลูกกลิ้งค่อมมืดด้านซ้าย ร่างตะคุ่มบนเตียง ทุกอย่างเป็นจริงประจักษ์ตาไม่ใช่ความฝันหรือมายา ภาพเขาตระหนักขึ้นมาทันทีที่กำลังถูกดึงเข้าไปพัวพันกับเรื่องอันตรายเขาคงจะออกไปเสียจากที่นี่...แต่เท้าไม่ยอมขยับ พิชิตยืนพิจารณาอยู่หลายนาที กลับบ้านของเขา-เขาคิดอย่างกระวนกระวาย- 'บ้าน' ...ที่นั่นยังมีสิ่งใดหลงเหลืออยู่อีกเล่า และจะเกิดอะไรขึ้นหากอาการนอนไม่หลับเรื้อรังหวนมาอีกครา เขาไม่เชื่อมั่นจะล่าถอยไปตลอดกาล แม้ขณะนี้เขาก็กังขาไม่หายกับห้วงทุกข์ทรมานที่ต้องเผชิญตามลำพัง ไร้ที่พึ่งยึดเหนี่ยว ดังจมลงสู่สภาวะสติครึ่งๆกลางๆสภาพดังกล่าวอาจยาวนานและเลวร้ายขึ้นจนถึงขั้นผลึกเขาลงสู่สภาวะฝันเพื่อนซี้ที่คุ้นเคยได้จากกระแสเสียงอันหลอกลอนตัวเขา มันคือตัวอย่างของสติสัมปชัญญะอันเพริศกระเจิงมิใช่หรือ พิชิตทรุดกายลงนั่ง บังคับตัวเองให้ลองไตร่ตรองอีกครั้ง พิชิตแหงนหน้าเหม่อมองไปที่หน้าต่าง จันทรลอยสูงกลางฟ้าโล่งสะอาด สาดแสงนวลกระจำเข้ามาเต็มที ทิ้งเงาเป็นเส้นขนานอาบพื้น ผนังดูกรงกั้นกลางรบกวนจุดไฟก็สลายตาให้คอยไหลเลื่อนสวิงสวายอยู่ระหว่างใกล้และไกลสลับกันไปมา เขาเหยียดขามาแล้วหลายสิบชั่วโมง สักพักเปลี่ยนอิริยาบถเลือกตัวลงนอนราบพับข้อศอก แขนหนุนศีรษะ ตามองเพดานความคิดทั้งหลายทำให้เขาเหนื่อยใจ แต่ราตรีเงียบสงัดกำลังกล่อมกลอนเขา สายลมเอื่อยพัดผ่าน หอบกลิ่นหอมของดอกไม้

และผืนดิน สักครู่ก็รู้สึกสบายจนลืมตัว พิชิตปิดเปลือกตา เขามองดูขมุกขมัวห่มคลุม
ร่าง ชั่วประเดี๋ยวก็หลับพลอย

สัปดาห์ถัดมาวันหนึ่งพิชิตก็สารภาพกับเกริกว่าได้บอกเล่าเรื่องราว
ทั้งหมดเกี่ยวกับคนแคะให้หนูฟังแล้ว พิชิตรู้ว่าเกริกสงวนท่าทีกับเขาเสมอมา
และต้องการพิสูจน์ตัวเองด้วยการแสดงความซื่อสัตย์ต่ออีกฝ่าย เขาถามความเห็น
หากหนูจะแคะมาที่นี่ สบตาเพื่อนอย่างไหวหวั่น เกริกได้ยืนยันแต่ทำเป็นนิ่งเฉย

แน่นอนว่าเกริกไม่พอใจในการกระทำโดยพลการดังกล่าวหลัง
บทสนทนา เกริกลงมาถึงหัว พยายามระงับอารมณ์จนเหลือความรู้สึกหนักอึ้งอยู่
ในส่วนลึกเพราะตระหนักว่ากำลังมีบางสิ่งผิดพลาด ภาพของเจตจำนงเดิมคือการมี
เพียงตัวเขากับชายคนหนึ่งในกรุงจ้ง-โลกเฉพาะที่เขาสร้างขึ้นเกริกนึกตำหนิความ
สะเพร่าของตน คำที่ย่ำใจว่าสามารถควบคุมทุกอย่างได้ หากบัดนี้เขากำลัง
ผลิผลาม สุ่มเสี่ยงขยายวงรับรู้ออกไป

(คนแคะ:106-111)

3. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างลับแลกับนายพันซ์ ในเรื่อง ลับแล แก่งคอย ซึ่งนาย
สัณพันซ์หรือ ไอ้พันที่ลับแลกล่าวถึงเสมอเป็นสามีใหม่ของแม่ของลับแลซึ่งเป็นคนอพยพทั้งแม่
และกลับมาจากอำเภอแก่งคอยมาอยู่ที่ชัยภูมิแต่เป็นบุคคลที่ลับแลมีความขัดแย้งสาเหตุความขัดแย้ง
นั้นได้แก่ การป้องกันตนเองเขาพยายามหาทางออกให้แกจิตใจเมื่อเขาเผชิญสิ่งที่เลวร้ายที่ผ่านเข้า
มาในชีวิตจากการสูญเสียพ่อ หลังจากพ่อเขาตายชีวิตความเป็นอยู่ของเขาก็เปลี่ยนไป พ่อเขาทิ้ง
ภาระหนี้สินไว้ให้กับทางครอบครัวอีกทั้งแม่ของเขายังไปขัดแย้งกับเพื่อนบ้านนอกจากนี้การที่แม่
เขารีบแต่งงานกับนายสัณพันซ์จึงทำให้เขารู้สึกไม่ปลอดภัยแล้วยังหวงคิดถึงเรื่องราวในอดีตจึงทำ
ให้นายสัณพันซ์และแม่ของเขาต้องปรึกษากันพาเขาไปอยู่กับหลวงพ่ที่วัดแห่งหนึ่งเพื่อปรับปรุง
พฤติกรรมและเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเรื่องถือว่าสังคมในสมัยนั้นจะเชื่อในเรื่องของภูตผี ปีศาจ เมื่อมี
เรื่องที่ทุกข์ใจ ไม่สบายใจ ก็จะพากันไปพึ่งพระสงฆ์ พึ่งใบบุญในบวรพระพุทธศาสนา น้อยคนนัก
ที่จะคิดถึงวัดในยามที่ตนเป็นสุข มีข้อความที่กล่าวถึงความขัดแย้งของลับแลและพ่อเลี้ยง ดังคำว่า

นี่คือกิจกรรมในทุกคำคืนที่ผมทำตลอดหนึ่งเดือนที่ผ่านมา จนเมื่อสอง
สัปดาห์ที่แล้วนี้เอง แม่คงรู้ว่าผมมาเฝ้ายามอยู่ตรงปลายเตียงของแม่ทุกวัน แม่เคย
เปรียบเหมือนกันว่าเหมือนถูกผีอำ รู้สึกอึดอัดและแน่นหน้าอกขณะนอนหลับ แม่
เล่าให้หัวใหม่ฟังถึงความไม่มั่นคงทางจิตใจในกลางคืนที่นัดพบกันบนชานบ้าน

ตามปกติแล้วคืนนั้นขณะที่ผมอย่างเข้าไปในห้องนอนของแม่อย่างที่เคยทำมาตลอด ผมเห็นไอ้สัมพันธมิตรตัวใหม่ของแม่นอนอยู่บนเตียงหลังนั้นร่วมกับแม่นั้น สะดุ้งตื่นร้องอะอะเหมือนเห็นผี มันเลิกมุ้งออกมาเจอผมตรงปลายเตียงในตอนนั้นแม่ก็สะดุ้งตามมันเช่นกัน ผมมองมันเขม็งแล้วบอกว่ามันไม่มีสิทธิ์เข้ามาอนกับเมียของผมในห้องนี้ มันตอบกลับอย่างเคียดแค้นว่า นี่เป็นบ้านของมัน มันหาบ้านให้แม่และผมได้อาศัยซุกหัวนอน มันไล่ผมออกไป เรียกผมว่าไอ้เด็กผี แล้วยกเรื่องราวต่าง ๆ นานาที่อ้างว่าผมทำแต่เรื่องเคียดแค้นใจให้แม่ มันว่าจะไม่ทนอีกแล้ว ผมว่ามันจะทำอะไร มันว่า ถ้ามันได้อีกหน่อยมันกับลุงได้คุยกันอย่างลูกผู้ชาย ผมว่าเอาสิ ลุงไม่กลัวมันหรอก ไอ้จี้ครอกและนั่นเองมันถึงกับลงไม้ลงมือครั้งแรกกับผม มันก่อกองไฟหิ้วมืออันหยาบเข้าหาเสาที่หน้าผมจนผมเซไปกระแทกเข้ากับผนังห้อง ผมไม่รู้สึกลึกซึ้งสักนิดแค่รู้สึกละอายใจไปทั้งหน้า น้ำตาผมเริ่มคลอหaze หันมองไปทางแม่และแม่ก็เป็นเหมือนอย่างที่เคยเป็นเสมอมาเมื่อเกิดเหตุการณ์วิเวกเช่นนี้ แม่ไม่เคยเข้าข้างผมได้แต่นั่งรอกอยู่คนเดียว เนื้อตัวสั่นด้วยความตกอกตกใจมือแม่บิดไปมาในอากาศเหมือนห้ามปราม ปากร้องบอกให้หยุดแม่ ร้องแซว ไอ้พัน ไร่และด้วยอาการนั้นเองมันก็ทำอวดโอ๋ว่าทำว่าจะเข้ามาทำร้ายผมซ้ำอีกจากนั้นแม่ก็ดึงไอ้พันออกไปนอกชานพื้นชายคาบ้าน โดยปล่อยผมทิ้งไว้ให้เดินโซเซกลับไปยังเตียงนอนของตัวเองและไม่นานนัก ท่ามกลางน้ำตาของผมกับเสียงกรีดร้องของแม่ลงกลางคืนผมรู้สึกถึงแผ่นไม้ที่อ่อนชวยลงตรงปลายเตียงปรากฏร่างไอ้พันขึ้นเป็นเงาดำทะมึนพร้อมกับร่างของแม่แอบอยู่ข้างหลังมัน... ไอ้พันเอ่ยด้วยน้ำเสียงที่ผ่านการครีครวและปรึกษาหารือกันมาแล้วว่า “มันอยู่ที่นี้ไม่ได้แล้วหรอก สันดานอย่างมันต้องไปอยู่ที่อื่น

(ลับแล แก่งคอย:10)

บุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ คือความเป็นเอกลักษณ์หรือพฤติกรรมที่เด่นเฉพาะร่วมกันทุกอย่างที่มองเห็นเมื่อวิเคราะห์แล้วพบสาเหตุความขัดแย้งของตัวละครเอกอยู่ 2 สถานการณ์ ในนวนิยาย 2 เรื่อง คือ คนแคะ กับ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ดังตัวอย่าง

1.สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกรีกกับนุช ในเรื่องคนแคะ ที่กล่าวถึง“นุช” ศิลปินสาวที่เพิ่งจะล้มเหลวในการสร้างงานศิลปะและเป็นเพื่อนสนิทของกรีกเขาเป็นคนที่รู้เรื่องที่กรีกจับ ตัวคนแคะมาขังไว้ตอนแรกนุชก็ไม่ทราบว่ากรีกได้จับคนแคะมาขังไว้ในกรงแต่

หลังจากที่พิชิตเล่าเรื่องราวที่กรีกได้วางแผนจับคนแคระมาก็ทำให้นุชล่วงรู้ถึงเหตุการณ์ที่คนแคระต้องมาอยู่ในกรง โดยที่มีกรีกเป็นคนเฝ้าดูแลและเมื่อนุชมาเยี่ยมกรีกนุชก็เลยเจอกับคนแคระบ่อยขึ้นทำให้นุชได้รู้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนแคระมากขึ้นเพราะร่างกายไม่สมบูรณ์แล้วยังถูกขังอยู่ในกรงทำให้เธอไม่สบายใจนักจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้นุชเกิดความขัดแย้งกับกรีก โดยมีบุคลิกภาพเป็นตัวกำหนด กรีกไม่พอใจที่นุชแสดงความคิดเห็นเรื่องที่เขาถกขังคนแคระไว้แต่กรีกก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวใส่นุชแต่ในทางตรงกันข้ามกรีกกับตั้งคำถามถึงความสัมพันธ์การเป็นเพื่อนกันระหว่างเขากับนุชดังคำว่า

นุชมองใบหน้าที่เผือดลงไปถนัดตา เกิดความเจ็บขึ้น หัวรู้เขาส่งสายตาเศร้าสร้อยแล้วเบือนหน้าอับนุช เธอรู้สึกงุนงงไม่เข้าใจ อีกทั้งไม่รู้จะอะไรเกี่ยวกับคำสัญญาระหว่างคนทั้งสองคิดได้ว่าบางทีคนแคระเอยเป็นนัยเพื่อวังวนเกมตัดพ้อ เขาคาดหวังอะไรจากเธอตอนนี้ นุชเริ่มหวั่นกับเหตุการณ์ชวนกระอักกระอ่วนที่อาจจะตามมาเธอจะทำเช่นไรหากคนแคระอ่อนน้อมให้ปล่อยตัวในเมื่อเธอกำชับตัวเองก่อนหน้านี้ว่า เธอมาในฐานะผู้สังเกตการณ์และต้องอยู่ในกรงการวางเอย

(คนแคระ:124)

นอกจากนี้ยังมีบทสนทนาที่แสดงถึงความขัดแย้งระหว่างกรีกและนุช ดังความว่า

“...กรีก...นายคิดว่าตัวเองเป็นใคร นายชอบที่จะทำตัวเป็นผู้ทรงภูมิเอาอะไรมาเชื่อมโยงเสียมั่วไปหมด ทั้งที่นายไม่รู้จะอะไรจริง ๆ เลยสักอย่าง นายคิดว่าตัวเองทำอะไรอยู่ นายรู้ตัวบ้างไหม นายไม่เคยถูกมโนธรรมสำนึกรบกวนบ้างเลยหรือว่ากำลังสวมบทพระเจ้าขึ้นบัลลังก์บัญชาใครต่อใคร นายเสียสติไปหรือเปล่า คิดว่าตนเองมีความสามารถพิเศษกว่าใครหรือใจที่จะหยิบจวยโลกได้เหนือกว่าคนธรรมดา นายทำราวกับต้องการปลดปล่อยมนุษยชาติ แต่กลับทำตัวเผด็จการเข้าไปกุมชะตากรรมของชายคนหนึ่ง นายคิดว่าตัวเองอยู่แถวหน้าของบรรดาผู้คนทั้งหลายที่รู้แจ้งหรือใจ นี่กรีก...นายนั้นแหละป่วย แต่นายก็ยังเล่นสนุกกับความป่วยไข้ของตัวเอง...” นุชจะรักเมื่อซ่อนสายตาเห็นสีหน้าสลดของเพื่อน “เราเลิกพูดเรื่องนี้ดีกว่า” นุชเป่าปากอารมณ์ร้าวร้อนของเธอจะสะกดลงด้วยความหดหู่กรีกผงกหัว ก้มหน้ามองมือที่ประสานกันบนดัก ทั้งคู่เียบไปนุชยืนหลังงอกอดอกหนึ่งจึงอยู่กับที่ไม่มีใครกล้าขยับเขยื้อน ข้อบาดหมางที่ถลำลึก

ก้าวล่วงเหยียบย่ำจุดอ่อนไหวของกันและกันมันครอบงำความรู้สึกนึกคิดของคนสองคนกรีกปรับสีหน้าและอารมณ์ได้เร็วกว่าเขาดึงผ้าเช็ดหน้าซับเหงื่อบนหน้าผาก แดดแรงงขึ้น แสงส่องตาเขาจนต้องเอามือป้องเหนือขอบคิ้ว “จริงนะกรีก ช่วงนี้เรากำลังเฝ้ามาคิดเวลาไปสักนิด” “ไม่หรรษาเรารู้ใจที่มาเยี่ยมเราชอบบ้านหลังนี้ ชอบบรรยากาศที่นี่” กรีกยิ้มผ่องใส มือกอบใบไม้ร่วงรายตามพื้นซีเมนต์แล้ว โปยทิ้งลงมา “เรารู้จักกันมานานเท่าไรแล้วนี่” นุชไม่ตอบ หลบสายตาเขากรีกชันกายขึ้นและพูด “กลับไปข้างในดีกว่า” กรีกอยู่ต่ออีกพักใหญ่ๆ แล้ว จึงขอตัวลา นุชจะยื่นมือให้เพื่อนอยู่กินมือเที่ยงด้วยกัน แต่เขาปฏิเสธอย่างสุภาพ ทั้งสองไม่ได้เอ่ยถึงคนแคะ ตอนเขาจะเปิดประตูออกไป นุชเอ่ยปากว่า ตั้งใจจะแวะไปเยี่ยมพวกเขาที่ตึกในเร็ววัน

(คนแคะ:251)

2. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจำดุย พันเข้มกับเลื่อย้อย ในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน จากเหตุการณ์ที่ จำดุย พันเข้มกับเลื่อย้อย มีความขัดแย้งด้านอุดมการณ์และหน้าที่คือจำดุย พันเข้ม เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะต้องจับเลื่อย้อย ซึ่งเป็นโจรปล้นชาวบ้านตามที่ผู้บังคับบัญชาสั่ง ในการจับเลื่อย้อยครั้งนี้ จำดุย พันเข้ม จะต้องควลงกับเลื่อย้อยโดยการเค้นพันด้วยอิสรภาพ ถ้าเลื่อย้อยชนะ ซึ่งจากการควลงครั้งนี้ทั้งสองคนต้องอาศัยความเร็วในการที่จะใช้ปืนของตนเองจ่อที่หัวของฝ่ายตรงข้ามจึงจะชนะ จากการควลง ครั้งนี้เลื่อย้อยสามารถเอาปลายกระบอกลงจ่อที่หัวของจำดุย พันเข้ม ซึ่งถ้าเลื่อย้อยจะฆ่าจำดุยก็ทำได้ทั้งที่มีโอกาส แต่เลื่อย้อยกลับเดินจากไปอย่างสงบ ด้วยคำพูดของ จำดุย พันเข้ม ที่กล่าวว่า

มึงไปเถอะกูแพ้แล้ว ดังคำว่ามึงคิดจะทำควลงกับกูอะ? “ใช่” เลื่อย้อยยืดอกตอบชัดถ้อยชัดคำ “ได้ยินว่าจำดุยชอบควลงกับคนร้ายซึ่งๆ หน้า กระบอกของผมไม่ต้องใส่ถูกปืนก็ได้ ถ้าชนะผมแค่อิสรภาพ เราสองคนยืนตรงกันข้าม ระยะห่างสามก้าว มือปล่อยตามสบาย สายตาเราทั้งคู่จ้องมองกันเขม็ง นิ่งเวลาโลกเหมือนจะหยุดนิ่งอยู่กับที่ ไม่มีการนับ ไม่มีกติกา ไม่มีกรรมการ ถูกปืนนัดเดียวตัดสินใจทุกอย่าง พริบตานั่นผมชักปืนขึ้นจากเอว ปลายกระบอกลงไปที่หัวของเลื่อย้อยจ่ออยู่ที่หัวของผมรออยู่แล้ว ผมยืนนิ่งอย่างตะลึงงันนานก่อนเลื่อย้อยปืนกลับใส่ซอง ขณะที่เลื่อย้อยค่อยๆ ลดปืนลง มึงไปเถอะกูแพ้แล้ว ผมพูด แล้วร่างสูงใหญ่ในชุดดำก็เดินจากไปเงียบๆ

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน:24-25)

จากพฤติกรรมของตัวละครทั้งสองจะเห็นได้ว่า จำดุย พ้นเข็ญและเสื่อย้อย มีความขัดแย้งในด้านอุดมการณ์และหน้าที่ ซึ่งเป็นจิตสำนึกที่รู้ว่าตัวเองเป็นใคร อยู่ที่ไหน กำลังทำอะไรอยู่ รู้สึกอย่างไร อารมณ์เป็นเช่นไร หรือต้องการอะไร

จิตใต้สำนึก

จิตใต้สำนึกหมายถึง ภาวะจิตที่ไม่อยู่ในภาวะที่รู้ตัวระลึกถึงไม่ได้ เป็นที่เก็บความคิดและความรู้สึกที่ถูกเก็บกดทั้งหลาย เนื่องจากอาจถูกบังคับ หรือไม่สามารถแสดงอาการได้ตอบได้ ในขณะนั้นในที่สุดก็จะฝังลึกลงในจิตใจเมื่อวิเคราะห์แล้วพบสาเหตุความขัดแย้งของตัวละครเอก อยู่ 2 สถานการณ์ ในนวนิยาย 1 เรื่อง คือ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ดังตัวอย่าง

1.สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างเสื่อย้อยกับจำดุย พ้นเข็ญ ในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ซึ่งเสื่อย้อยกล่าวถึงการรัฐประหารในประเทศไทย ที่มีแนวคิดในรูปแบบเดิมๆที่มองว่าคนที่แพ้คือผู้ที่ผิด ผู้ชนะคือเจ้าของประเทศ ซึ่งจากการรัฐประหารแต่ละครั้ง ก็ทำให้คนดีต้องกลายเป็นคนผิดและต้องหนีออกนอกประเทศ ตรงกันข้าม ผู้ชนะกับมีอำนาจและทำอะไรก็ได้ตามที่ตนเองต้องการในขณะนั้น โดยเฉพาะคนที่แพ้จะต้องถูกลงโทษ ไม่ว่าการจำคุกหรือยิงทิ้ง ตรงกับคำพูดที่กล่าวว่า มันต่างกันตรงที่ผู้ชนะอยู่กับฝ่ายที่แพ้หรือชนะ ดังคำว่า

คนที่แพ้กลายเป็นกบฏ คนที่ชนะเป็นเจ้าของประเทศ มันต่างกันตรงไหน ถ้าวรรัฐประหาร 2476 เป็นกบฏ คณะราษฎร 2475 ก็เป็นกบฏ เช่นกัน มันต่างกันตรงที่ผู้ชนะอยู่กับฝ่ายที่แพ้หรือชนะต่างหาก ปรกาศดาคนพูดมีแววเกรี้ยวกราด วูบหนึ่งแล้วสงบลง เสื่อย้อยอดีตคุณหลวงพูดต่อด้วยน้ำเสียงแผ่วเบา เราทั้งสองอยู่คนละฝ่าย คนละอุดมการณ์ ยืนอยู่บนเส้นขนาน ไม่มีอะไรผิด อะไรถูก ไม่มีสีขาว ไม่มีสีดำ จากคำพูดของเสื่อย้อยหรือหลวงกฤษดาวิณี ผู้ที่ต่อต้านการรัฐประหาร มาตลอดชีวิต ทำให้เห็นพฤติกรรมจิตใต้สำนึก เป็นความรู้สึกที่ถูกเก็บกดทั้งหลาย เนื่องจากอาจถูกบังคับ หรือไม่สามารถแสดงอาการได้ตอบได้ในขณะนั้นในที่สุดก็จะฝังลึกลงในจิตใจ

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน:33)

2. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างเสื้อยืดกับजूดू พ้นเข้ม ในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน เกิดจากเสื้อยืดยังมีความแค้นส่วนตัวกับ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ในเรื่องในอดีตที่มันเกิดขึ้นกับตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการปฏิบัติที่เกิดขึ้นในยุคนั้น ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้กับเขาอย่างมากตลอดจนถึงการเสียชีวิตของพ่อเขา ซึ่งตลอดเวลาที่ จอมพล ป. พิบูลสงครามดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เสื้อยืดทำทุกวิถีทางที่จะล้มล้างรัฐบาลชุดนี้ ซึ่งเขามองว่าเป็นรัฐบาลเผด็จการ ซึ่งในการกระทำความผิดของเสื้อยืดก็ทำให้เป็นต้นเหตุให้พ่อของ จูดย พ้นเข้ม ตาย ซึ่งจากการพูดของเสื้อยืด ทำให้जूดूพ้นเข้มเข้าใจความรู้สึกของเสื้อยืด และกล่าวคำพูด “สงครามคือสงครามคุณเคยพูดไวยังงั้น ผมครุ่นคิดมาหลายปีแล้วว่าผมไม่ได้เอาชนะคุณหรอกเพราะเรื่องทั้งหมด เกิดจากอุดมการณ์ ที่ต่างกัน ไม่มีผิด ไม่มีถูก” ดังคำว่า

“ผมไม่ต้องการความช่วยเหลือจากคนคนนี้ นอกจากเขาจะเป็นคนหนึ่งที่
เป็นต้นเหตุให้พ่อผมตายแล้ว ยังเป็นเผด็จการ ผมไม่อยากเชื่อเลยว่าคนอย่างคุณจะทำ
งานกับเขาได้” “อย่าว่าท่านนายกต่อหน้าผม...” นายตำรวจแย้งเสียงดัง
“คุณก็พูดเกินไป ถึงคุณจะถือว่าท่านเป็นศัตรู ก็ไม่จำเป็นต้องวิจารณ์ท่านด้วย
อารมณ์ ผมรับรองได้ว่าท่านเป็นคนดีที่รักษาดีไม่น้อยไปกว่าคุณเลย ให้ตายสิ”
แววตาของเสื้อยืดมีรอยยิ้มหยัน “คุณไม่จำเป็นต้องพูดแทนเขาหรอกและก็ไม่
จำเป็นต้องช่วยผมด้วย คุณก็รู้ว่าผมเป็นกบฏจริงๆ ผมเป็นคนขับรถไฟชน
รถบรรทุก ป.ต.อ. ทำให้ทหารฝ่ายรัฐบาลตายไปหลายคน รวมทั้งพ่อคุณด้วยเมื่อ
หกปีก่อน ” “สงครามคือสงคราม คุณเคยพูดไวยังงั้น ผมครุ่นคิดมาหลายปีแล้ว
กว่าจะเข้าใจ ผมไม่ได้เอาชนะคุณหรอก เพราะเรื่องทั้งหมด เกิดจากอุดมการณ์ ที่
ต่างกัน ไม่มีผิด ไม่มีถูก”

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน :44)

จากการสนทนาของตัวละครทั้งสองซึ่งเกิดจากความขัดแย้งทางด้านแนวคิดทาง
การเมืองและเหตุผลส่วนตัว เสื้อยืดที่มีความขัดแย้งกับรัฐบาลในขณะนั้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมจิตใจ
ดำนึกที่ถูกความคิดและความรู้สึกที่ถูกเก็บกดทั้งหลาย ที่เกิดขึ้นกับเสื้อยืด

การทดแทน

การทดแทน คือเปลี่ยนแรงผลักดันภายในจิตใจไปสู่การกระทำที่สังคมยอมรับเมื่อวิเคราะห์แล้วพบสาเหตุความขัดแย้งของตัวละครเอกอยู่ 1 สถานการณ์ ในนวนิยาย 1 เรื่อง คือความสุขของกะทิ ดังตัวอย่าง

1. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกะทิกับแม่ ในเรื่องความสุขของกะทิ ซึ่งกะทิหรือมีชื่อจริงว่า ณกมล พจนวิทย์เด็กหญิงอายุ 9 ขวบ อยู่กับตายายที่บ้านริมคลอง จังหวัดอยุธยา กะทิมีชีวิตที่มีความสุขเพราะมีผู้คนที่รักใคร่เมตตา กะทิโดยเฉพาะตายายจะดูแลเอาใจใส่และมอบความรักให้กะทิอย่างล้นเหลือ แต่ท่ามกลางความรักของผู้คนที่แวดล้อมเธออยู่นั้น กะทิลบรู้สึกว่ามีบางสิ่งบางอย่างขาดหายไปจากชีวิต ซึ่งสิ่งนั้นก็คือ “แม่” แม่ของกะทิ มีชื่อจริงว่าณภัทร พจนวิทย์ ป่วยเป็นโรคเอดส์ ซึ่งเป็นโรคที่ทำให้กล้ามเนื้ออ่อนแรงแล้วเสียชีวิตในเวลาต่อมาจึงทำให้กะทิต้องอาศัยอยู่กับตาและยายที่บ้านริมคลอง การสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของกะทิคือการจากไปอย่างไม่มีวันกลับของผู้เป็นแม่ เมื่อแม่จากไปกะทิก็สามารถผ่านช่วงเวลาแห่งความทุกข์ด้วยจิตใจที่เข้มแข็งและไม่เศร้าโศกจนเกินไปนัก ทั้งนี้เป็นเพราะกะทิมี “ความรัก” จากครอบครัวและคนรอบข้างเป็นเกราะคุ้มกัน สาเหตุความขัดแย้งระหว่างกะทิกับแม่นั้นเกิดจากคือการทดแทนการเปลี่ยนแรงผลักดันภายในจิตใจไปสู่การกระทำที่สังคมยอมรับเมื่อแม่ของเธอทราบอยู่แล้วว่าป่วยแล้วไม่สามารถดูแลกะทิได้จึงมีการเตรียมความพร้อมเพื่อให้กะทิเผชิญกับความจริงได้โดยไม่เกิดปัญหาหรือผลกระทบต่อจิตใจกะทิน้อยที่สุดกะทิได้อาศัยอยู่กับตาและยายที่ริมคลองแล้วค่อยๆ ให้กะทิได้ทราบความจริงจากสิ่งที่เขาอยากรู้เป็นตอนๆ โดยมีคนที่สนิทกับแม่เป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวและเป็นคนเล่าเรื่องแม่ให้กะทิฟัง แต่ภาพของแม่จะรางเลือนในความรู้สึกของกะทิ แม่เหมือนชิ้นส่วนของภาพที่ไม่ปะติดปะต่อ เหมือนความฝันที่เลื่อนราง กะทิไม่รู้และไม่เคยถามตายายว่าแม่อยู่ที่ไหน แล้ววันหนึ่งกะทิก็ได้พบแม่ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของชีวิต แต่ต้องรับรู้ว่แม่กำลังจะจากไปเมื่อแม่จากไปกะทิก็สามารถผ่านช่วงเวลาแห่งความทุกข์ด้วยจิตใจที่เข้มแข็งและไม่เศร้าโศกจนเกินไปนัก ทั้งนี้เป็นเพราะกะทิมี “ความรัก” จากครอบครัวและคนรอบข้างเป็นเกราะคุ้มกัน นอกจากนั้นยังเป็นเพราะกะทิได้ใกล้ชิดและรับรู้เรื่องราวในทุกช่วงชีวิตของแม่ด้วยวิธีการที่แม่วางไว้อย่างแยบยล ความรักของแม่ทำให้กะทิเข้มแข็ง เข้าใจและสามารถจัดการกับความรู้สึกของตัวเองได้ง่ายขึ้นเท่าที่เด็กอายุเก้าขวบจะทำได้ดังความว่า

ยามเช้ายังแทรกอยู่ในทุกอนุภาศ ลมหนาวเย็นที่มาเยือนพร้อมปีใหม่
สัมผัสผิวเนื้อชวนชื่นใจ ภาพฝันเมื่อคืนก่อนยังแจ่มชัดในม่านตา หากเป็นวันหยุด

กะทิจึงจะซุกตัวใต้ผ้าห่ม อ้อยอิงอยู่กับอ้อมอกแม่ที่เหมือนจะให้ไอนุ่นได้จริงแม้เป็นเพียงฝัน ทำให้ใจหล่นหายได้ทุกทีไป แต่กะทิก็นึกปเลอบใจตัวเองว่า คำคั้นถัดไปจะได้พบกับแม่ในฝันอีก

(ความสุขของกะทิ, หน้า 3)

กะทิจึงฝันถึงแม่อย่างสม่ำเสมอแสดงว่าจิตใจของกะทินั้นคิดถึงแม่ตลอดเวลา
ดังความว่า

หนึ่งปีผ่านไปเร็วเหลือเกิน พรุ่งนี้แล้วที่ทางบ้านจะไปทำบุญที่วัด เนื่องในวันครบรอบวันจากไปของแม่ กะทิจิดใจเองว่า เพราะเหตุนี้ละมัง ที่ทำให้กะทิจิดถึงแม่บ่อยครั้งและรุนแรงกว่าเคยฝันของกะทิจึงต่อเนื่องเกือบทุกคืน หลายครั้งที่กะทินึกอยากเล่าให้ตายายฟังเวลาล้อมวงกินข้าวแต่ก็เปลี่ยนใจ ตายายพูดถึงแม่เสมอ ถ้าไม่เล่าเรื่องความฝันให้คนอื่นฟังแม่ในฝันก็จะเป็นของกะทิตคนเดียวกะทินั่งตาลอยอยู่ที่ศาลาริมน้ำในใจรู้สึกเลื่อยล่อย แม้ทุกคนจะมาอยู่กันพร้อมหน้าที่บ้านริมคลองและช่วยยายเตรียมงานใหญ่จนดูไกลาหลไปทั้งบ้าน กะทิจึงตามแม่ไปไกลเหลือเกินในความฝันเมื่อคืน แม่หัวเราะและโบกมือให้กะทิจึงตามไปบนทางคดเคี้ยวที่ทอดยาวไปข้างหน้าเหมือนไม่รู้จบ กะทิจึงตามจนเหนื่อยแต่แม่เหมือนไม่ยอมหยุดสักที จนกะทิจึงต้องร้องบอกให้รอกะทิด้วย อย่าทิ้งกะทิไว้คนเดียว สุดท้ายกะทิจะโกนถามว่า “เราจะไปไหนกันคะ” แม่ชี้มือไปข้างหน้าและอีกครั้งที่กะทิเห็นพระจันทร์ดวงโต กะทินอนหอบหายใจอยู่นานเมื่อสะดุ้งตื่นขึ้นในที่สุดถ้ากะทิจึงฝันซ้ำๆแบบนี้อีก ก็ต้องบอกตายายให้รู้แน่ๆกะทิจึงตัดสินใจ “แม่ไม่เคยสัญญาว่าจะกลับมา” “กะทือรแม่ทุกวัน” “ในบ้านไม่มีรูปถ่ายแม่เลย” “ไม่เคยมีใครพูดถึงแม่”

(ความสุขของกะทิ: 63)

ตอนที่ 2 การจัดการความขัดแย้งของตัวละครเอกตามแนวคิดของโทมัสและคิลแมนน์

การวิเคราะห์การจัดการความขัดแย้งของตัวละครเอกในวรรณกรรมซีไรต์ประเภท นวนิยาย ปีพ.ศ.2540 ถึง พ.ศ.2555 จำนวน 6 เรื่อง ผู้ศึกษาพบสถานการณ์การจัดการความขัดแย้งของตัวละคร ตามแนวคิดของโทมัสและคิลแมนน์ ดังนี้

การยอมให้

การยอมให้ หมายถึง พฤติกรรมที่เน้นการเอาใจผู้อื่นอยากเป็นที่ยอมรับและได้รับความรัก มุ่งสร้างความพอใจให้แก่คู่กรณี โดยที่ตนเองจะยอมเสียสละ แนวทางการแก้ไขความขัดแย้งแบบนี้เกิดผลลัพธ์ในลักษณะ แพ้หรือชนะ

ผู้ศึกษาพบสถานการณ์การจัดการความขัดแย้งของตัวละคร โดยวิธี การยอมรับ 10 สถานการณ์ พบได้จากนวนิยาย 5 เรื่องคือ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ลับแล แก่งคอย ช่างสำราญ อมตะและความสุขของกะทิ ตามตัวอย่างดังนี้

1.สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างเสื่อย้อยกับจำด้อย พันเข้ม ในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน มีสาเหตุความขัดแย้งมาจากจิตสำนึก ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือ แนวทาง การยอมรับ ดังสถานการณ์ดังนี้

“แต่จะช้าหรือเร็วมันต้องมีการปฏิวัติ” “ถูกต้อง เมื่อคนส่วนใหญ่พร้อมแล้วสำหรับระบอบใหม่นี้ การเปลี่ยนแปลงรื้อรื้อแบบนี้ทำให้ประชาธิปไตยต้องตกอยู่ในมือของคนกลุ่มเดียว แล้วมันต่างจากระบบเดิมตรงไหน คือแทนที่อำนาจจะอยู่ในมือกษัตริย์ก็กลับตกเป็นของทหารเผด็จการไม่กี่คน คำคำของผมไว้ให้ดี อีกยี่สิบปีประชาธิปไตยสยามก็ยังคงล้มลุกคลุกคลานอยู่ เพราะมันเริ่มต้นไม่ใช่ออย่างนี้”

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน: 34)

อีกสถานการณ์หนึ่งซึ่งเป็นความขัดแย้งระหว่างเสื่อย้อยกับจำด้อย พันเข้ม ในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนานมีสาเหตุความขัดแย้งมาจากจิตสำนึก ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือแนวทาง การยอมรับ ดังสถานการณ์ดังนี้

“คือตั้งใจเอาชนะมากไปหน่อย ใจจึงวอกแวก บางทีการตั้งใจเอาชนะมากเกินไปก็ทำให้ใจไม่ผ่อนคลาย “คุณควรจะยิ่งผมเสีย” ทำไม? ชีวิตคุณมีความหมายอยู่ที่ตรงไหนนะเท่านั้นเองหรือ? ผมปฏิวัติไม่สำเร็จ ถูกตามล่าไปทั่วประเทศ ยังไม่คิดฆ่าตัวตายเลย”

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน: 35)

ส่วนสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างเสื้อยืดกับจำด้อย พ้นเข้ามาในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน อีกตอนมีสาเหตุความขัดแย้งมาจากจิตใจสำนึกพฤติกรรมจิตใจสำนึกที่ถูกความคิดและความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจทั้งหลายที่เกิดขึ้นกับเสื้อยืด ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือแนวทาง การยอมรับ เช่นกัน

“สงครามคือสงคราม คุณเคยพูดไวยังงั้น ผมครุ่นคิดมาหลายปีแล้วว่า จะเข้าใจ ผมไม่ได้อาฆาตคุณหรอก เพราะเรื่องทั้งหมด เกิดจากอุดมการณ์ ที่ต่างกัน ไม่มีผิด ไม่มีถูก”

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน: 35)

และสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจำด้อย พ้นเข้ามาบนายตำรวจ ในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนานสาเหตุความขัดแย้งมาจากการเก็บกด ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง พบว่าใช้แนวทางนั้นมี การยอมรับ ดังสถานการณ์ดังนี้

เขาเป็นตำรวจติดตามจอมพล ป. มานาน จนมั่นใจว่าเจ้านายของเขาคนนี้เป็นคนรักชาติอย่างสูง เขาได้เห็นการประจบสอพลอของลูกน้องทุกระดับด้วยความเศร้าใจลึกๆ ต่อให้ท่านเป็นคนดีเพียงใด แต่ถ้าถูกสอพลอนานๆก็อาจเปลี่ยนนิสัยท่านได้

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน:131)

2.สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างลับแลกับแม่ ในเรื่องลับแล แก่งคอย ซึ่งมีสาเหตุความขัดแย้งมาจากการเก็บกด ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือแนวทางการยอมรับดังสถานการณ์ดังนี้

การที่ลับแลตั้งใจฟังสิ่งที่หลวงพ่อกล่าวให้ฟัง การยอมรับความจริงเรื่องที่พ่อเขาได้เสียชีวิตแล้วเขาต้องเชื่อฟังและไม่ทำให้แม่เสียใจในพฤติกรรมที่ไม่สนใจคนอื่น ดังนั้นวิธีการยอมรับนี้ถือว่าเป็นวิธีที่จัดการความขัดแย้งระหว่างลับแลกับแม่ได้เขาต้องยอมรับความเป็นจริงแล้วทำให้แม่มีความสุขมากกว่าความทุกข์เมื่อแม่ตัดสินใจแต่งงานใหม่เขาต้องยอมรับพ่อเลี้ยงให้ได้ถึงแม่ในใจเขาจะไม่เห็นด้วยก็ตามแต่หลังจากที่เขาได้อาศัยปรับพฤติกรรมในวัดแล้วทำให้เขามีสติเพิ่มมากขึ้นแล้วเปิดใจยอมรับและฟังคนอื่นมากขึ้นและแม่ของเขาก็รับฟังความคิดเห็นของเขามากกว่าเดิม “หลวงพ่อกับ ทั้งหมดนี้ไม่สำคัญเลย ผมขอยกคำพูดของหลวงพ่อกับว่า ชีวิตคนเราน่าสำคัญที่สุดคือไปให้ถึงจุดหมายแห่งการเข้าถึงความสงบหลวงพ่อกับเห็นนี้ครับ ด้วยการที่ผมมาอยู่กับหลวงพ่อกับที่วัดแห่งนี้ผมได้เผชิญหน้ากับสิ่งที่ตัวเองก่อในอดีตผมได้สำนึกและสำนึก ผมได้ค้นพบความสงบสุขแล้วท้ายในที่สุด ผมสบายดี ผมจะเป็นคนดี ผมให้สัญญาเมื่อก้าวทำออกจากวัดนี้ ผมจะหมั่นสร้างบุญสร้างกุศล ผมจะเป็นลูกที่ดีของแม่ผมจะกลับไปเรียน”

(ลับแล แก่งคอย:497)

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างลับแลและนายพันซ์ ในเรื่องลับแล แก่งคอยสาเหตุความขัดแย้งมาจากการป้องกันตนเอง ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง ด้วยแนวทางการยอมรับเช่นกัน ความขัดแย้งระหว่างลับแลกับพ่อเลี้ยงนั้นถือว่าเป็นคนกลางที่สามารถเชื่อมโยงและจัดการความขัดแย้งคือแม่ของลับแลเพราะลับแลก็รักแม่แม่ก็รักลับแลแต่เมื่อนายพันซ์เข้ามาในครอบครัวภายหลังเมื่อแม่รักลับแลนายพันซ์จะเข้ามาอยู่ในครอบครัวนายพันซ์รักแม่ของลับแลเขาก็ต้องยอมรับลับแลได้ต่างคนต่างยอมรับซึ่งกันละกัน

3. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกำพลกับพ่อ ในเรื่องข้างลำราญสาเหตุความขัดแย้งมาจากสิ่งแวดล้อม ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง พบว่าใช้แนวทาง การยอมรับเช่นกันดังสถานการณ์ดังนี้

พ่อของกำพลได้สัญญากับลูกชายไว้ว่าหากหาบ้านเช่าหลังใหม่ได้จะมารับกำพล ไปอยู่ด้วยแต่ก็ไร้แวพพล ข้างลำราญ ตัวดำและนัยน์ตาโตโสกลด ตุหรัดตุหร่กินนอนไม่เป็นที่ไม่เป็นทาง ครอบครัวของเขาเคยเช่าห้องแถวอยู่กันพร้อมหน้าพ่อแม่ลูก หลายเดือนที่แล้วแม่มีไข้ ต่อมาแม่หนีไปและพ่อบอกคืน

ห้องเช่าเพราะไม่มีเงินจ่าย น้องชายอายุหนึ่งขวบพ่อพาไปฝากไว้กับย่า ส่วนกำพล
พ่อกลับมาหาอาทิตย์ละครั้ง พร้อมคำสัญญาจะพาไปอยู่บ้านใหม่แต่ลงท้ายพ่อฝาก
ฝังเขาไว้กับเพื่อนบ้านคนนั้นบ้างคนนี้บ้าง สภาพคล้าย เด็กจรจัดเข้าทุกที

(ข้างสำราญ:41)

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกำพลกับแม่ลิ้ม ในเรื่องข้างสำราญ ซึ่งมีสาเหตุ
ความขัดแย้งมาจากการเก็บกด ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง พบว่าใช้แนวทาง การ
ยอมรับ กำพลเองก็รักพ่อและน้องชายเขามากไม่ยอมให้พ่อและน้องชายเขาเดือนร้อนจึงยอมทำ
ตามความต้องการของแม่ลิ้ม ถึงแม้ว่าเขาจะอยากอยู่กับพ่อและน้องชายแต่ก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมที่
ต่อต้านการตัดสินใจของพ่อ

4.สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพรหมินทร์กับชีวิต ในเรื่องอมตะ สาเหตุของ
ความขัดแย้งมาจากจิตสำนึก ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือแนวทาง การยอมรับ
ดังสถานการณ์ดังนี้

“ พ่อคิดจะฆ่าผมตลอดเวลา แต่พ่อจะสูญเสียความรู้สึกดีๆจากผม พ่อ
กลับจะเปลี่ยนใจ...มันสายไปแล้วและผมก็ไม่ต้องการให้พ่อเปลี่ยนใจ ผมเตรียมใจ
มาแล้ว ทำใจได้แล้ว ผมถึงกลับมานี้ ถึงพ่อเปลี่ยนใจก็ไม่สามารถทำให้ผมรักและ
เทิดทูนพ่อเหมือนเดิมได้อีกแล้ว มันจบไปแล้ว มันสายไปหมดแล้ว” เขาพยายาม
เขาพยายามกล้ำกลืนความเจ็บปวดไว้ “สำนึกที่ผมมีอยู่เวลานี้ก็คือ สำนึกในหน้าที่
ของผม พ่อเลี้ยงดูผมมาเพื่อจะใช้ร่างกายเป็นอะไหล่ผมก็จะสนองให้

(อมตะ,หน้า 81)

5. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกะทิกับแม่ ในเรื่องความสุขของกะทิ สาเหตุความ
ขัดแย้งมาจากการทดแทน ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้งพบว่าได้แนวทาง
การยอมรับ กะทิมีความรักจากครอบครัวและคนรอบข้างเป็นเกราะคุ้มกัน นอกจากนั้นยังเป็น
เพราะกะทิได้ใกล้ชิดและรับรู้เรื่องราวในทุกช่วงชีวิตของแม่ด้วยวิธีการที่แม่วางไว้อย่างแยบยล
ความรักของแม่ทำให้กะทิเข้มแข็ง เข้าใจและสามารถจัดการกับความรู้สึกของตัวเองได้ง่ายขึ้นเท่าที่
เด็กอายุเก้าขวบจะทำได้

การประนีประนอม

การประนีประนอม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อเกิดสถานการณ์ความขัดแย้ง เป็นจุดยืนระหว่างกลางของมติดการเอาใจตนเองและมติดการเอาใจผู้อื่น เป็นแบบของการเจรจาต่อรองที่มุ่งให้ทั้งสองฝ่ายมีความพอใจ เป็นลักษณะที่หากจะได้บ้างก็ควรจะยอมเสียบ้าง หรือในลักษณะที่พบกันครึ่งทาง

ผู้ศึกษาพบสถานการณ์การจัดการความขัดแย้งของตัวละคร โดยวิธีการประนีประนอม มี 5 สถานการณ์ พบได้จาก นวนิยาย 4 เรื่องคือ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ช่างสำราญ อมตะและคนแคระ ดังตัวอย่างดังนี้

1. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างเสื่อย้อยกับจำด้อย พันเข้ม ในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน สาเหตุความขัดแย้งมาจากการเก็บกด ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้งคือแนวทางการประนีประนอม ดังสถานการณ์ดังนี้

คนที่แพ้กลายเป็นกบฏ คนที่ชนะเป็นเจ้าของประเทศ มันต่างกันตรงไหน ถ้าวรรุประหาร 2476 เป็นกบฏ คณะราษฎร 2475 ก็เป็นกบฏ เช่นกัน มันต่างกันตรงที่ถอยยืนอยู่กับฝ่ายที่แพ้หรือชนะต่างหาก ปรกาศดาคนพูดมีแววเกรี้ยวกราด วูบหนึ่งแล้วสงบลง เสื่อย้อยดีดคูลงหวดตูดด้วยน้ำเสียงแผ่วเบา เราทั้งสองอยู่คนละฝ่าย คนละอุดมการณ์ ยืนอยู่บนเส้นขนาน ไม่มีอะไรผิด อะไรถูก ไม่มีสีขาว ไม่มีสีดำ

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน:33)

อีกสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างเสื่อย้อยกับจำด้อย พันเข้ม ในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ซึ่งสาเหตุความขัดแย้งมาจากการเก็บกด ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้งพบว่าใช้แนวทางการประนีประนอม ดังสถานการณ์ดังนี้

ระบอบประชาธิปไตยแก้ปัญหายุ่งยากได้ด้วยตัวมันเองอยู่แล้ว เพียงแต่ว่ามันต้องใช้เวลาลึกหน่อย มึงไม่โทษใครเลยหรือ ไม่ มนุษย์ทุกคนมันก็ซีเหี้ยมันด้วยกันทั้งนั้น พออำนาจอยู่ในมือก็หลงตัวเอง ไม่น่าแปลก สงสารมากกว่า

(ประชาธิปไตย:80)

2. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกำพลกับแม่ ในเรื่องข้างสำราญ สาเหตุของความขัดแย้งมาจากจิตใต้สำนึก ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้งพบว่าใช้แนวทางการประนีประนอม ดังสถานการณ์ดังนี้

กำพลยังพยายามที่จะเจอแม่ของตนแต่ในใจก็ยังไม่เข้าใจว่าทำไมแม่ถึงทิ้งเขาไปแต่ความรู้สึกดังกล่าวก็ไม่ได้มีอิทธิพลในการดำรงชีวิตของเขาจนทำให้เขาร้องไห้หาแม่ทุกเวลา บางครั้งเพื่อนๆ ก็ยังเห็นรอยยิ้มของกำพลเมื่อเขาได้เล่นกับเพื่อนๆ

“เด็กหญิงสมคิด อายุหกขวบ ผมเปีย ใส่กระโปรงสีชมพู ขอให้พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองที่มากับเด็กมารับตัวได้ที่กองอำนาจการหน้าโรงจิว”

รถไฟผ่านผ่านกองอำนาจการนั้นและกำพลได้เห็นเด็กหญิงสมคิดนั่งร้องไห้อยู่บนเก้าอี้ข้างตู้รับบริจาค

“ निकออกแล้ว เราให้เขาประกาศเรียกแม่มารับดีกว่า ” ประสิทธิ์นึกสนุก

(ข้างสำราญ:61)

3. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกรีกกับคนแคระ ในเรื่องคนแคระ สาเหตุของความขัดแย้งจากการป้องกันตนเอง ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งหรือพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งพบว่าใช้การประนีประนอม ดังสถานการณ์ดังนี้

“...สิ้นเดือนกันยายน เราจะปล่อยให้นายเป็นอิสระ...” แต่พอถึงสิ้นเดือนกันยายน กรีกไม่ได้ทำตามคำพูดนั้นไม่ ยังยกยื้อนใช้กลอุบาย และจ้งคนแคระไว้ในกรงที่ตึกกลางทุ่งเหมือนเดิม กรีกให้สัญญาว่าจะปล่อยคนแคระออกจากกรงเมื่อสิ้นเดือนกันยายนเพราะว่า คนแคระก็พยายามวิงวอน ขอร้องให้กรีกปล่อยตัว กรีกก็กระอักกระอวนอยู่หลายครั้งหลายคราในที่สุดก็รับปากกับคนแคระว่าจะปล่อยเขาในสิ้นเดือนกันยายน แล้วก่อนจะทำตามคำสัญญายังมีการจัดงานเลี้ยงขึ้นเพื่อให้คนแคระหลงเชื่อแต่ท้ายที่สุดแล้วกรีก ก็ไม่ได้ทำตามสัญญาที่กล่าวไว้ จึงทำให้พฤติกรรมของคนแคระที่มีต่อกรีกนั้นแย่งจนกระทั่งคนแคระต้องคิดแผนการทำร้ายกรีกแต่หลังจากกรีกถูกคนแคระทำร้ายบาดเจ็บ กรีกรู้สึกถึงจิตใจที่คลอนแคลนของตัวเองจนอยากยุติความสัมพันธ์อันแปลกประหลาดระหว่างเขากับคนแคระ เขาเดินทางท่องเที่ยวไปออสเตรเลียเพียงลำพังเป็นเวลานาน

หลายเดือน เพื่อหนีอดีตที่พลิกผันที่ตนก่อขึ้น และเพื่อหาตัวเอง เขาใช้ชีวิต ทะลุทะลวงไปทั่วแผ่นดิน ไกลเหมือนจะทะลุทะลวงเข้าไปในจิตใจของเขาเอง แต่เขาพบว่าชีวิตไร้ความหมายและไร้จุดหมาย สุดท้ายเขากลับมาตระหนักรู้ว่าความตาย ในขณะที่เศษเสี้ยวสุดท้ายแห่งจิตสำนึกสั่งให้รักษาชีวิต ในที่สุดเขาพาร่างกายและจิตใจที่บอบช้ำกลับมาสู่กรุงซึ่งที่ตึกร้างกลางทุ่ง

(คนแกระ:91)

4. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพรหมินทร์กับอรชุน ในเรื่องอมตะ สาเหตุความขัดแย้งจากการเก็บกด ผู้ศึกษาพบว่าตัวละครได้จัดการความขัดแย้งโดยใช้แนวทางการประนีประนอม ดังสถานการณ์ดังนี้

อรชุน ได้อยู่ใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนาจึงทำให้มีสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของความขัดแย้งสิ่งแวดล้อมคือทุกสิ่งทุกอย่างทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา และส่งผลต่อเราทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้นดังเช่นสิ่งแวดล้อมที่อรชุนได้อาศัยอยู่ตั้งแต่เล็กคือแม่เขาฝากเขาไว้กับพระอาศัยอยู่ในวัดจึงทำให้แนวคิดของเขาหรือจิตใจของเขาไม่ได้โหดเหี้ยมและไม่อยากที่จะฟันสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมานั้นได้แก่มนุษย์เกิดมาล้วนแต่มี เกิด แก่ เจ็บ ตาย

“ที่จริงก็ไม่มีอะไรมาหกรอกครับ หลังจากแม่อุ้มท้องผมหนีไปแล้ว ท่านไปอยู่ที่แม่ช้องสอน เมื่อคลอดผมแล้วก็นำผมไปถวายหลวงพ่อ ส่วนหลวงพ่อก็จ้างชาวบ้านเลี้ยงผมอีกที แม่เองหลบไปอยู่ทางใต้ ไม่ยอมกลับ ไปอยู่ภูมิลำเนาเดิมของท่านและไม่ยอมอยู่เลี้ยงดูผม เพราะกลัวจะถูกตามตัวพบ แม่จะมาเยี่ยมผมปีละครั้งสองครั้ง ต่อมาหลวงพ่อกับวาทะให้ผม”

(อมตะ:111-112)

การเอาชนะ

การเอาชนะ หมายถึงแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับสูงและแสดงพฤติกรรมร่วมมือต่ำ เป็นพฤติกรรมที่เน้นการเอาใจตัวเอง มุ่งชัยชนะของตนเองเป็นประการสำคัญโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือความสูญเสียของผู้อื่น

ผู้ศึกษาพบสถานการณ์การจัดการความขัดแย้งของตัวละคร โดยวิธีการเอาชนะ มี 3 สถานการณ์ ในนวนิยาย 3 เรื่อง คือ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน อมตะ และ ช่างสำราญ ดังนี้

1. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจำด้อย พันเข้มกับเสื่อย้อย ในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน สาเหตุความขัดแย้งจากจิตสำนึก ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือแนวทาง การเอาชนะ ดังสถานการณ์ดังนี้

สายตาราทั้งคู่จ้องมองกันเขม็งนิ่งเวลาโลกเหมือนจะหยุดนิ่งอยู่กับที่ ไม่มีการนับ ไม่มีกติกา ไม่มีกรรมการ ลูกปืนนัดเดียวดัดสันใจทุกอย่าง พรืบนั่นผมชักปืนขึ้นจากเอว ปลายกระบอกปืนของเสื่อย้อยจ่ออยู่ที่หัวของผมรออยู่แล้ว ผมยืนนิ่งอย่างตะลึงงันนานก่อนเลียบปืนกลับใส่ซอง ขณะที่เสื่อย้อยค่อยๆลดปืนลงมึงไปเถอะกูแพ้แล้ว ผมพูด แล้วร่างสูงใหญ่ในชุดดำก็เดินจากไปเงียบๆ

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน:24-25)

2. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างวสุกับน้ำฝน ในเรื่องช่างสำราญ มีสาเหตุความขัดแย้งจากสิ่งแวดล้อม ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือแนวทางการเอาชนะ ดังสถานการณ์ดังนี้

พร้อมกับแม่ทะเลาะตบตีกันเสียงดังไปถึงไหนต่อไหน แม่เหวี่ยงพัดลมคอหัก พ่อโยนกระดิกน้ำร้อนข้ามหัวแม่ออกไปนอกบ้าน ตกกลางคืนแม่พารถกระบะมาจอดหน้าบ้าน ขนของขึ้นรถจนหมดบ้าน โลง แม่จากไปโดยขี่มอเตอร์ไซด์นำรถกระบะบรรทุกของคลานตามข้าพ่อบ้าสะแอมองผงกหัวหงิกๆ น้องชายวัยอีกสองเดือนจะครบขวบของกำพลร้องไห้จ้วอยู่ในบ้าน

(ช่างสำราญ:23)

3. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพรหมินทร์กับนักบวช ในเรื่องอมตะ สาเหตุความขัดแย้งจากสิ่งแวดล้อม ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือแนวทางการเอาชนะ ดังสถานการณ์ดังนี้

“เรายังคิดปัญหาเรื่องกฎหมาย” รองผู้อำนวยการวัย 44 ปีเอ่ยขึ้น เขาเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องการผลักดันให้รัฐสภาผ่านร่างกฎหมายว่าด้วยการทำโคลนและ

การเปลี่ยนถ่ายอวัยวะเพื่อการค้า รวมทั้งการปฏิบัติการทางจิตวิทยาผ่านสื่อมวลชน
ให้ประชาชนทั่วไปยอมรับว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา เขาเคยประสบความสำเร็จ
มาแล้วใน

การผลักดันรัฐสภาออกกฎหมายว่าด้วยการโคลน เพื่อการวิจัยทาง
วิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเป็นผลงานที่ส่งให้เขาก้าวสู่ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ
อย่างรวดเร็ว “

(อมตะ:41)

การร่วมมือ

การร่วมมือ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับสูงและแสดงพฤติกรรม
ร่วมมือในระดับสูงด้วย เป็นการมุ่งที่จะเอาชนะและชนะเดียวกันก็ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ใน
การแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

ผู้ศึกษาพบสถานการณ์การจัดการความขัดแย้งของตัวละคร โดยวิธีการเอาชนะ
มี 2 สถานการณ์ ในนวนิยาย 2 เรื่อง คือ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน และ คนแคะ ดังนี้

1. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างเลื้อยกับอัยการในเรื่องประชาธิปไตยบนเส้น
ขนาน มีสาเหตุความขัดแย้งจากสิ่งแวดล้อม ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือ การ
ร่วมมือ ดังสถานการณ์ดังนี้

“ พวกเราที่อยู่ในห้องนี้หลายท่านจะถูกประหารชีวิตในอีกไม่กี่วัน
ข้างหน้า หลายท่านก็คงยังมีชีวิตอยู่ต่อไปอีกหลายปี แต่ไม่ช้าหรือเร็วเราก็ต้องตาย
จากแผ่นดินที่เราเกิดมาอย่างถาวร มีอะไรแตกต่างกันหรือ? ความแตกต่างเพียง
ประการเดียวที่มีคือ เราจะมอบหลักการและกระแสประชาธิปไตยไว้ในลูกหลาน
ของเราต่อไปในภายภาคหน้าอย่างเต็มภาคภูมิหรือไม่” “สำหรับผมความตาย
ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญที่สุด เหตุผลที่ผมไม่ได้กลัวแตกต่างให้ตัวเองเลย ก็เพราะผมมี
เหตุผลส่วนตัวบางอย่างที่ถ้าบอกออกไปอาจเป็นอันตรายกับหอกข้างแคร่”

(ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน :52 – 53)

2. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกรีกกับพิซิด ในเรื่องคนแคระ มีสาเหตุความขัดแย้งจากการป้องกันตนเอง ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือการร่วมมือ ดังสถานการณ์ดังนี้

พิซิด เป็นเพื่อนของกรีกซึ่งเขาเองก็ไม่ตั้งใจที่จะเล่าความลับที่กรีกจับคนแคระมาขังไว้ในกรง เขาแทบจะไม่เชื่อตอนแรกเขายังคิดว่าเป็นเพียงความฝันต่างๆ ที่เขาสามารถก้าวออกไปจากที่ที่กรีกขังคนแคระไว้แต่เขาไม่ยอมแต่เขากลับให้ความร่วมมือกับกรีกอย่างเต็มที่ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หากเขาไปบอกความลับของกรีกกับนุชแล้วเขายังแสดงพฤติกรรมต่อต้านการกระทำของกรีกจะทำให้เขาและกรีกนั้นมีความขัดแย้งที่รุนแรงขึ้นกว่าเดิมเขาต้องตัดสินใจบอกเล่าความจริงให้กับกรีกว่าเขาบอกกล่าวเรื่องที่กรีกจับคนแคระมาขังไว้กับนุชฟังถึงแม้ว่ากรีกจะไม่พอใจพิซิดแต่พิซิดก็พยายามทำทุกอย่างเพื่อให้กรีกรับรู้ว่าเขาหวังดีกับกรีกในฐานะความเป็นเพื่อนจริงๆ โดยที่พยายามเข้าไปทำดีกับคนแคระ ทำความสะอาด คอยเอาใจคนแคระที่กรีกจับมาขังไว้ เพื่อให้กรีกไว้ใจเขาว่าเขาเป็นพวกพ้องของกรีกจริงๆ การกระทำดังกล่าวสามารถลดความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี

“กรีกคอยจับตาดูพฤติกรรมของเขาและยังเห็นความเปลี่ยนแปลงในลักษณะดังกล่าว ยิ่งเวลาผ่านไป เขายังรับรู้ได้ถึงความแตกต่างใหญ่หลวงในตัวเพื่อน ความเป็นมิตรเก่าแก่ยังคงดำรงอยู่

(คนแคระ: 109)

การหลีกเลี่ยง

การหลีกเลี่ยง หมายถึง การแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับต่ำ และแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับต่ำด้วย เป็นการไม่สู้ปัญหาและไม่ร่วมมือในการแก้ปัญหา ไม่สนใจความต้องการของตนเองและความสนใจของผู้อื่น แสดงอาการหลีกเลี่ยงปัญหา เกือบขาดและไม่สนใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

ผู้ศึกษาพบสถานการณ์การจัดการความขัดแย้งของตัวละคร โดยวิธีการหลีกเลี่ยง มี 2 สถานการณ์ ในนวนิยาย 2 เรื่องคือ คนแคระและ อมตะ ดังนี้

1. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกรีกกับนุช ในเรื่องคนแคระ สาเหตุความขัดแย้งจากบุคลิกภาพ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือการหลีกเลี่ยง ดังสถานการณ์ดังนี้

ช่วงนี้เรากำลังเฝ้าหน้าผาผิวดินไปสักนิด” “ไม่หรอกเราจิตใจที่มามีเธอ เราชอบบ้านหลังนี้ ชอบบรรยากาศที่นี่” เกริกยิ้มผงไช มือกอบใบไม้ร่วงรายตาม พื้นซีเมนต์แล้วโปรยทิ้งลงมา “เรารู้จักกันมานานเท่าไรแล้วนี่” นุชไม่ตอบ หลบสายตาเขาเกริกหันกายขึ้นและพูด “กลับไปข้างในดีกว่า” เกริกอยู่ต่ออีกพักใหญ่ๆ แล้ว จึงขอตัวลา นุชจะยื่นคະຍໂให้เพื่อนอยู่กินมือเที่ยงด้วยกัน แต่เขาปฏิเสธอย่างสุภาพ ทั้งสองไม่ได้เอ่ยถึงคนแคะ ตอนเขาจะเปิดประตูออกไป นุชเอ่ยปากว่า ตั้งใจจะแวะไปเยี่ยมพวกเขาที่ตึกในเร็ววัน

(คนแคะ:147)

2.สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพรหมินทร์กับภรรยา ในเรื่องอมตะ มีสาเหตุความขัดแย้งจากการเก็บกด ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้ง คือการหลีกเลี่ยง ดังสถานการณ์ดังนี้

“คุณรู้หรือยังว่าเขากลับมาแล้ว” “รู้แล้ว” “เมื่อไหร่” “เมื่อคืนตอนเขากลับมา”

“เขายังไงบ้าง” “เขาไม่ได้พูดอะไร ถามว่ากันสบายดีหรือเปล่า พ่อละเป็นยังงั้น จากนั้นเขาก็ขอตัวไปอาบน้ำ แล้วก็เข้าไปจมในห้องสมุด ตอนตีสามก็เข้าไปดูก็เห็นเขาอ่านหนังสืออยู่ เอน้ำอุ่นไปให้แล้วก็ไม่ได้รบกวนเขาอีก”

(อมตะ:78)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์และวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์ แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาผู้วิจัยได้เลือกวรรณกรรมเฉพาะวรรณกรรมซีไรต์ประเภทนวนิยาย ปีพ.ศ.2540 ถึง พ.ศ.2555 จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน คนแคะะ ลับแลแก่งคอย ความสุขของกะทิ ช่างสำราญ และ อมตะ โดยใช้เครื่องมือในงานวิจัยคือแบบวิเคราะห์สาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์ สรุปผลการวิจัยดังนี้
สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์ประเภท นวนิยาย ระหว่าง พ.ศ.2540-พ.ศ.2555 ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 6 เรื่อง ดังกล่าว โดยใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาของซิกมันด์ ฟรอยด์ คาร์ล จุง และอัลเฟร็ด แอดเลอร์มาวิเคราะห์ สาเหตุความขัดแย้งและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์ มีดังนี้

สาเหตุความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์

ความขัดแย้งของตัวละครเป็นพฤติกรรมที่ออกมาจากภายในจิตใจเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เพื่อบรรลุเป้าหมาย จากการวิจัยพบสาเหตุความขัดแย้งอยู่ 7 แบบ คือ เกิดจากการเก็บกด เกิดจากสิ่งแวดล้อม เกิดจากจิตสำนึก เกิดจากการป้องกันตนเอง เกิดจากบุคลิกภาพ เกิดจากจิตใต้สำนึกและเกิดจากการทดแทน

1. ความขัดแย้งที่เกิดจากการเก็บกด พบ จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน อมตะ ลับแลแก่งคอยและช่างสำราญ

เรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากความกดดันของนายตำรวจที่มองเห็นว่าการกระทำของผู้บังคับบัญชาเป็นการกระทำที่ไม่ยุติธรรมต่อตนเอง โดยนำเรื่องของการเมืองมาเป็นเครื่องตัดสินในการที่จะให้เขาไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ที่เขาไม่ต้องการไป การแลกเปลี่ยนกับความเป็นอิสระ ทำให้เขาต้องทำตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา แม้ว่าจะเป็นเรื่องที่เขาไม่อยากจะกระทำเลย

ส่วนเป็นความขัดแย้งของจำด้อย พ้นเข้กับนายตำรวจ ที่เห็นว่าการใช้อำนาจของรัฐในการบังคับให้ประชาชนปฏิบัติตามแนวคิดของผู้นำประเทศเพื่อ ความมั่นคงทางการเมืองในขณะนั้น โดยไม่มองว่าประชาชนจะคิดอย่างไร จึงสร้างความกดดันให้กับผู้ปฏิบัติและเกิดความไม่พอใจตามมา

เรื่องอมตะ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากความกดดันของตัวละครที่ชื่ออรุณ ที่ต้องการให้ทุกสิ่งเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ใช่เอาเรื่องของวิทยาศาสตร์มาเป็นตัวกำหนดในเรื่องของชีวิต ซึ่งมองว่ามนุษย์เป็นตัวทดลองเพื่อสนองความต้องการของตนเอง

เรื่องลับแลแก่งคอย เป็นความขัดแย้งในด้านจิตใจของลับแลที่ไม่ยอมรับความเป็นจริงในชีวิตที่เป็นอยู่ ซึ่งทำให้เขามองเห็นคนรอบข้างที่มาเกี่ยวข้องในชีวิตเป็นเหมือนศัตรูที่เขายอมรับไม่ได้และเกิดความขัดแย้งกับบุคคลที่มาเกี่ยวข้องในครอบครัวของเขา

เรื่องช่างสำราญ เป็นความขัดแย้งของกำพลกับแม่ลิ้ม กับพฤติกรรมของแม่ลิ้มที่ไม่พอใจที่พ่อพากำพลมาอยู่ด้วยในบ้านจนกำพลเกลียดชังแม่ลิ้ม จากคำพูดระหว่างพ่อกับแม่ลิ้ม จึงทำให้ชีวิตของการอยู่ในบ้านใหม่ของกำพล ไม่เป็นไปตามที่เขาหวัง

2. ความขัดแย้งที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม พบ จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ ช่างสำราญ

เรื่องช่างสำราญ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากสภาพปัญหาการดำรงชีวิตในครอบครัวของกำพลที่จะต้องมีการละทิ้งในการดูแลลูก จนทำให้พ่อกับแม่ต้องทะเลาะกันจนเป็นเหตุให้พ่อกับแม่ต้องเลิกกัน และทำให้กำพลต้องตกอยู่ในสภาพลำบากไม่มีใครดูแล ซึ่งภาระนี้ไปตกอยู่กับเพื่อนบ้านที่กำพลรู้จักถึงเขาจะรอพ่อมารับเขาไปอยู่ด้วย แต่พ่อก็ไม่กลับมารับเขา เขาจึงกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาในชุมชน เขาจะต้องอยู่ด้วยตนเอง ดำรงชีวิตด้วยตนเอง จากการรับจ้างจากคนในชุมชน

3. ความขัดแย้งที่เกิดจากจิตสำนึก พบจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ประชาธิปไตยบนเส้น

ขนานกับอมตะ

เรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ซึ่งปมความขัดแย้งเกิดจากอุดมการณ์และหน้าที่แตกต่างกัน จำดุย พันเข้ม เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ส่วนเสื่อย้อยเป็นโจร ที่ทางการต้องการจับตัวจากความสัมพันธ์ส่วนตัวของสองคนที่เข้าใจกัน การปฏิบัติหน้าที่และบทบาทของทั้งสองจึงเป็นไปตามสิ่งที่ตนหวังไว้ คือการเอาชนะต่อกันด้วยกฎและกติกา

เรื่องอมตะ เป็นเรื่องราวของการ โคลนมนุษย์ที่ชื่อชีวิตของพรหมินทร์ เพื่อที่จะให้ตนเป็นอมตะ โดยใช้ร่างกายของชีวิตเป็นตัวเปลี่ยนถ่ายอวัยวะ โดยเขาเลี้ยงดูชีวิตเหมือนลูก แต่ชีวิตก็รู้ความจริงของตนเองกับพรหมินทร์ จึงได้หนีออกบ้านไปแต่ด้วยความสำนึกในบุญคุณชีวิตต้องกลับมาหาพรหมินทร์เพื่อที่จะทดแทนบุญคุณที่พรหมินทร์โคลนนิ่งเขาขึ้นมาถึงแม้จะขัดแย้งในความรู้สึกของเขาก็ตาม

4. ความขัดแย้งที่เกิดจากการป้องกันตัวเอง พบจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ คนแคะและ

ลับแล แก่งคอย

เรื่องคนแคะ เป็นเรื่องราวของเกริก อดีตนักศึกษาแพทย์ที่ไม่จบการศึกษา แต่มีฐานะดี พ่อ แม่ เสียชีวิตทิ้งมรดกไว้ให้ เขาจึงขาดการเอาใจใส่ดูแล จึงทำให้เขามีความคิดที่นำคนแคะมาเลี้ยงดู เพื่อที่จะศึกษาพฤติกรรมของคนแคะ แต่กับตรงกันข้ามการกระทำดีต่อคนแคะของเกริกกลับเป็นสิ่งที่ไม่พอใจเพราะคนแคะที่ต้องการความเป็นอิสระภาพ แต่ในขณะที่เดียวกันถ้าคนแคะมีอิสระภาพ เขาอาจจะถูกเอาเปรียบจากบุคคลอื่นก็ได้ พฤติกรรมของเกริก จึงเป็นการป้องกันตนเองเพื่อมิให้คนแคะไปบอกเรื่องที่ตนจับคนแคะมาได้เขาจึงพยายามตามใจคนแคะ

เรื่องลับแล แก่งคอย ตั้งแต่ที่พ่อของเขาตายจากไป แม่ก็ไปแต่งงานใหม่ชีวิตของลับแลต้องพบกับ ความไม่พอใจพฤติกรรมของสามีใหม่ของแม่ ที่พุดูถูกลับแลและแสดงความไม่พอใจมาตลอด ลับแลจึงเหมือนขาดคนดูแลดังนั้นจึงพยายามใช้ทุกวิธีในการต่อต้านแม่และแฟนใหม่ของแม่

5. ความขัดแย้งที่เกิดจากบุคลิกภาพ พบจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ คนแคะและ

ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน

เรื่องคนแคะ เป็นเหตุการณ์ที่นุชจะต้องไปเกี่ยวข้องในการการกระทำของเกริกกับคนแคะ หลังจากที่ทราบความจริงจากพิชิตเล่าให้ฟัง จนทำให้เขาไม่พอใจและคิดถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น แต่เขาก็คิดว่าเขาเป็นผู้สังเกตการณ์ในสิ่งที่เกิดขึ้นในครั้งนี้

เรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน เป็นความขัดแย้งในด้านอุดมการณ์และหน้าที่ ดังนั้นเป้าหมายทั้งสองฝ่ายเมื่อเผชิญหน้ากัน ย่อมแตกต่างกัน คือ แพ้ หรือชนะ แต่อยู่ในข้อตกลงที่ทั้งสองกำหนดร่วมกัน แม้บางครั้งข้อตกลงก็เปลี่ยนแปลงได้ เมื่อการต่อสู้สิ้นสุดลง

6. ความขัดแย้งที่เกิดจากจิตใต้สำนึก พบจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน

เรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน เป็นการกล่าวถึงเรื่องรัฐประหาร ที่เสียย่อยได้ มองเห็นว่า ผลของการรัฐประหาร ผู้แพ้คือผู้ที่ผิด ผู้ชนะคือผู้ที่ถูกต้อง และเป็นเจ้าของประเทศ มีอำนาจในการลงโทษผู้กระทำผิด

7. ความขัดแย้งที่เกิดจากการทดแทน พบจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ ความสุขของกะทิ

เรื่องความสุขของกะทิ เป็นการกล่าวถึงชีวิตของเด็กหญิง ที่ชื่อกะทิ ซึ่งอาศัยอยู่กับตายาย ตั้งแต่แม่ของกะทิจากไป โดยที่ตายายเป็นผู้ดูแลกะทิ มาตลอด ถึงแม่กะทิจะคิดถึงแม่บ้าง ในบางเวลา แต่ความรักความเมตตาที่ได้จากตา ยายและคนรอบข้างทำให้ชีวิตของกะทิอยู่อย่างมีความสุขในบางครั้งกะทิก็คิดถึงแม่ กะทิก็จะฝันว่าตนได้อยู่ ได้พูดคุยกับแม่ซึ่งถือว่าภาพแห่งความฝันของกะทินั้นเปรียบเสมือนการทดแทนของตัวละคร ซึ่งทำให้กะทิมีแรงบันดาลใจในการดำรงชีวิต

วิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์

วิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร เป็นการแก้ไข พฤติกรรมหรือสิ่งที่แสดงออกมาเพื่อที่จะให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ยุติ เกิดความเข้าใจ หรือไปในแนวทางเดียวกัน ตามที่เหตุการณ์ความขัดแย้งเกิดขึ้นในเวลานั้น จากการวิจัยพบวิธีการจัดการความขัดแย้งอยู่ 5 แบบคือ

แบบที่ 1 การยอมรับ พบจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ลับแล แก่งคอย ข้างตำราญ อมตะและความสุขของกะทิ

เรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน เป็นเหตุการณ์การปฏิวัติรัฐประหารทางการเมืองของเผด็จการทหาร ซึ่งเป็นอำนาจของคนกลุ่มเดียว ที่เกิดเกือบทุกยุคทุกสมัยแล้วนำอำนาจที่ได้มาใช้กับประชาชน ทั้งที่ประชาชนมีความพร้อมในการปกครองระบอบนี้อยู่แล้วดังที่เสียย่อยได้กล่าวไว้ว่า “แต่จะช้าหรือเร็วมันต้องมีการปฏิวัติ”

เรื่องลับแล แก่งคอย การที่ลับแลตั้งใจฟังสิ่งที่หลวงพ่อกล่าวให้ฟัง เกี่ยวกับเรื่อง การเสียชีวิตของพ่อ และสถานะทางครอบครัว และการแต่งงานใหม่ของแม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ลับแล จะต้องยอมรับ กับเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น แม่บางสิ่งอาจจะสร้างความพอใจให้กับเขา

เรื่องช่างสำราญ ตั้งแต่พ่อของกำพลจากเขาไปมีครอบครัวใหม่ หลังจากรู้ว่าแม่มีผู้ กำพลต้องรอการกลับมาของพ่อ ที่จะให้เข้าไปอยู่ด้วย เขาต้องไปอาศัยอยู่กับเพื่อนบ้าน ต้องใช้ชีวิตอย่างโดดเดี่ยว โดยไม่มีพ่อมาดูแล จนเขาเหมือนเด็กจรจัด

เรื่องอมตะ การกลับมาของของชีวัน เพื่อที่จะให้พรหมินทร์ ทำการปรับเปลี่ยน อวัยวะ ซึ่งเป็นสิ่งที่พรหมินทร์ตั้งใจไว้ ชีวันถึงเป็นมนุษย์ที่มาจาก การโคลน แต่ความรู้จักบุญคุณผู้ที่ เลี้ยงเขามา จึงให้พรหมินทร์ทำสิ่งที่เขาตั้งใจไว้ ให้สำเร็จ

เรื่องความสุขของกะทิ ถึงแม้กะทิจะไม่ได้อยู่กับแม่แต่กะทิก็ก่ออาศัยอยู่กับตา กับยาย และเพื่อนบ้าน ซึ่งทำให้กะทิใช้ชีวิตอย่างมีความสุขแม้บางครั้งจะคิดถึงแม่แต่กะทิก็ก็ก่เข้าใจเหตุผล ของแม่เป็นอย่างดี

แบบที่ 2 การประนีประนอม พบจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ช่างสำราญ อมตะและคนแคระ

เรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน จากเหตุการณ์ความขัดแย้งของเสื้อยืดกับจำด้อย พันเข้ม ที่พูดถึงการปฏิบัติ ที่คนแพ้กลายเป็นกบฏ คนชนะเป็นเจ้าของประเทศ ซึ่งความแตกต่าง ตรงที่ว่าเราอยู่ฝ่ายไหน คนละอุดมการณ์ ไม่มีอะไรผิด อะไรถูก

เรื่องช่างสำราญ กำพล ยังไม่เข้าใจว่าทำไมแม่จึงทิ้งเขาไป ซึ่งทำให้เขาใช้ชีวิตอยู่ อย่างลำพัง ซึ่งสิ่งดังกล่าวไม่ได้มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของเขา ตรงกันข้ามเขากับใช้ชีวิตอย่างมี ความสุขกับเพื่อนๆในชุมชน

เรื่องคนแคระ เรื่องราวของเกริกกับคนแคระ ที่ถูกเกริกนำมาดูแล เพื่อศึกษา พฤติกรรมของคนแคระ แต่การผิดคำสั่งสัญญาที่มีไว้กับคนแคระ ทำให้คนแคระทำร้ายเขา และยุติ ความสัมพันธ์ระหว่างเขากับแคระ

เรื่องอมตะ อรุณ เป็นมนุษย์ที่มาจาก การโคลนนิ่งของพรหมินทร์ ที่ได้หนีออกจากบ้านและไปศึกษาพระพุทธศาสนา และมีความเข้าใจกับชีวิตที่มาจากธรรมชาติ ทำให้อรุณมี ความเข้าใจ และมีใจไม่โหดเหี้ยมและไม่ฝืนธรรมชาติ

แบบที่ 3 การเอาชนะ พบจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ช่าง สำราญ และ อมตะ

เรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน จำด้อย พ้นข้าม กับ เสือย้อย เป็นเพื่อนกันแต่แตกต่างกันที่อุดมการณ์และหน้าที่ ในการเผชิญหน้ากันแต่ละครั้งสิ่งที่คนทั้งสองต้องการคือการเอาชนะคู่ต่อสู้ โดยมีข้อตกลงกันทั้งสองฝ่าย

เรื่องช่างสำราญ วสุกับน้ำฝน เป็นความขัดแย้งของสองฝ่ายที่มีสาเหตุจากการดำเนินชีวิตที่ไม่เข้าใจกันความหวาดระแวงของคนทั้งสองคน จึงเกิดการทะเลาะเพื่อมุ่งหวังเอาชนะฝ่ายตรงข้าม

เรื่องอมตะ เป็นเรื่องของพรหมินทร์ที่จะทำการต่อสู้กับกฎหมายเรื่องการโคลนนิ่งมนุษย์ที่กำลังทำอยู่ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับกับคนทั่วไป ซึ่งสิ่งที่เขาต่อสู้ในเรื่องที่ผ่านมาคือการชนะ ดังนั้นการต่อสู้ของเขาคือการผ่านของกฎหมายที่เขาต้องการ

แบบที่ 4 การร่วมมือ พบจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน คนแคระ

เรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน จากการตัดสินใจของศาลที่ให้ประหารชีวิตเสือย้อย ซึ่งเป็นนักโทษการเมือง แต่การกล่าวคำพูดของเสือย้อย ที่กล่าวถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน จากสิ่งที่เสือย้อยพูดออกมา จึงทำให้ศาลยกโทษการประหารชีวิตเสือย้อย

เรื่องคนแคระ เกริกกับพิชิต เป็นเพื่อนกันการที่เกริกนำคนแคระมาขังไว้ ถึงแม้พิชิตไม่เห็นด้วย แต่ในความเป็นเพื่อนเขาจึงร่วมมืออย่างเต็มที่ เพื่อให้เกริกเข้าใจว่าเขาหวังดีกับเกริกเพื่อจัดการความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น

แบบที่ 5 การหลีกเลี่ยง พบจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ คนแคระ และอมตะ

เรื่องคนแคระ นุชกับเกริก เป็นเพื่อนกัน เขาทั้งสองจะนัดเจอกันในยามที่เกริกมีปัญหานอกจากนี้นุชก็ยังพยายามเข้าใจในปัญหาที่เกิดกับเกริกและคนแคระ นุชจึงไม่ยอมพูดถึงเรื่องคนแคระ เพื่อไม่ให้เกริกเกิดความไม่พอใจ

เรื่องอมตะ เป็นเหตุการณ์ที่พรหมินทร์กับภรรยา ที่เห็นชีวิตกลับมาบ้าน ชีวิตจะนั่งอ่านหนังสืออยู่ในห้องสมุด จากการแสดงของชีวิตทำให้ พรหมินทร์และภรรยาเข้าใจว่า เขาไม่ยอมคบใครและต้องการความเป็นส่วนตัว มากกว่าที่จะคุยกับคนอื่น

อภิปรายผล

สาเหตุความขัดแย้งและวิธีการจัดการความขัดแย้งเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการของของตนเอง เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ และเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อื่น ซึ่งถือว่าเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติของมนุษย์ ที่มองว่าความขัดแย้งเป็น

ส่วนหนึ่งของชีวิตในสังคม ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความขัดแย้ง 2 ประเด็นคือ สาเหตุความขัดแย้งและวิธีการจัดการความขัดแย้ง

1.สาเหตุความขัดแย้งของตัวละคร ในวรรณกรรมซีไรต์ จากการวิเคราะห์ นวนิยาย 6 เรื่อง พบสถานการณ์ความขัดแย้ง 7 แบบ เกิดจากความขัดแย้งที่พบมากไปหาน้อย คือ เกิดจากการเก็บกด เกิดจากสิ่งแวดล้อม เกิดจากจิตสำนึก เกิดจากการป้องกันตนเอง เกิดจากบุคลิกภาพ เกิดจาก จิตใต้สำนึก และเกิดจากการทดแทน จากการที่ตัวละครมีความขัดแย้งในแบบต่างๆสามารถ อภิปรายได้ว่าความขัดแย้งที่เกิดจากการเก็บกดจะพบมากที่สุด ดังที่ คาร์ล จี จุง (Carl G. Jung) กล่าวไว้ว่าบุคลิกภาพประเภทเก็บกด เป็นลักษณะที่เห็นได้ชัด คือเชื่อตนเองและทุกอย่างที่กระทำ มักจะขึ้นอยู่กับตนเองเป็นใหญ่ ผูกพันสิ่งต่างๆ ในชีวิตกับตนเองมากกว่าที่จะผูกพันกับสังคม ไม่ชอบสูงส่งกับใคร จึงทำให้ต้องมีลักษณะเก็บกดสามารถทำให้มีพฤติกรรมผิดปกติได้ เนื่องจากสาเหตุความขัดแย้งของมนุษย์นั้นเกิดจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากสัญชาตญาณของมนุษย์โดยเกิดจากโครงสร้างของบุคลิกภาพ มนุษย์จึงมีความขัดแย้งกันเป็นไปตามทฤษฎีของนักจิตวิทยาทั้ง 3 ท่านคือ ซิกมันด์ ฟรอยด์ คาร์ล จุง และ อัลเฟรด แอดเลอร์ โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของกุล วัชรีย์ ธีระกุล (2540) ที่ใช้วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในวรรณคดีมรดกตามทฤษฎีจิตวิทยา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกของตัวละครแต่ละตัวนั้น สอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิทยา บุคลิกภาพของซิกมันด์ ฟรอยด์ และคาร์ล กุสตาฟ จุง ทั้งยังทำให้ตัวละครในวรรณคดีดังกล่าวมีความสมจริงใกล้เคียงมนุษย์ทำให้วรรณคดีนั้นมีความสนุกสนานและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ส่วน อรพินท์ ศรีททา (2541) นำหลักการเดียวกันใช้ศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่องกุสสุราชชาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ กุสสุราชชาค ในด้านพฤติกรรมตัวละครและสัญลักษณ์ โดยใช้ ทฤษฎีจิตวิทยาเป็นหลัก ได้แก่ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ตามแนวคิดของซิกมันด์ฟรอยด์ คาร์ล กุสตาฟ จุง และทฤษฎีจิตวิทยาสังคม ตามแนวคิดของอัลเฟรด แอดเลอร์ คาเรนฮอร์นบาย และแอร์ิค ฟรอมม์ ผลการวิจัยพบว่า ตัวละครแต่ละตัวมีจุดเด่น จุดด้อย บุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวละคร สอดคล้องกับบทบาทที่ปรากฏในเรื่องและสัมพันธ์กับทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้วิเคราะห์

2.วิธีการจัดการความขัดแย้ง ของตัวละคร ในวรรณกรรมซีไรต์ จากการวิเคราะห์ นวนิยาย 6 เรื่อง พบว่ามีการจัดการความขัดแย้งอยู่ 7 แบบเกิดจากการจัดการความขัดแย้งที่พบมากไปหาน้อย คือ การยอมรับ การประนีประนอม การเอาชนะ การร่วมมือ และการหลีกเลี่ยง

อภิปรายได้ว่าการยอมรับเป็นการจัดการความขัดแย้งที่พบมากด้วยการแสดงออกที่มุ่งเน้นการเอาใจผู้อื่นเป็นผู้เสียสละ ยอมปล่อยให้ ผู้อื่นดำเนินการตามใจชอบถึงแม้จะไม่เห็นด้วย ในพฤติกรรมแต่ก็ยินดีและยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่นเพื่อจัดการความขัดแย้งไม่ให้เพิ่มความรู้สึกรุนแรงขึ้น จึงสอดคล้องกับ แนวคิดการจัดการความขัดแย้งของ โรมัสและคิลแมนน์ ที่กล่าวถึงวิธี

จัดการการจัดการความขัดแย้งเป็น 5 แนวทางเพื่อให้ความขัดแย้งนั้นเกิดความคลี่คลาย ได้แก่ การยอมรับ การประนีประนอม การเอาชนะ การร่วมมือและการหลีกเลี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิเคราะห์ความขัดแย้งและการคลี่คลายปมขัดแย้ง ในนวนิยายเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ของ ชลนาทนต์ ศิลปรัตน์ (2540) โดยมุ่งเน้นกลวิธีการสร้างความขัดแย้งให้ต่อเนื่องกัน ซึ่งความขัดแย้งหนึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่อีกความขัดแย้งหนึ่งและทำให้ความขัดแย้งนั้นทวีความรุนแรงขึ้น รวมทั้งมีความขัดแย้งประการย่อย ๆ ซ่อนอยู่ในความขัดแย้งนั้น ต่อมาจึงเป็นการคลายปมความขัดแย้งโดยใช้ตัวละครที่มีสติปัญญาและความสามารถเป็นตัวคลายปัญหา ในการสร้างนวนิยายเรื่องนี้ยาชอบใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมและความขัดแย้งกับตัวเอง สอดคล้องกับสาเหตุความขัดแย้งของ ชลนาทนต์ ศิลปรัตน์ (2540) ที่ศึกษาวิเคราะห์ความขัดแย้งและการคลี่คลายปมขัดแย้งในนวนิยายเรื่องผู้ชนะสิบทิศ โดยมุ่งเน้นกลวิธีการสร้างความขัดแย้งให้ต่อเนื่องกัน ซึ่งมีความขัดแย้งหนึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่อีกความขัดแย้งหนึ่งและทำให้ความขัดแย้งนั้น ทวีความรุนแรงขึ้น รวมทั้งมีความขัดแย้งประการย่อย ๆ ซ่อนอยู่ในความขัดแย้งนั้น ต่อมาจึงเป็นการคลายปมความขัดแย้งโดยใช้ตัวละครที่มีสติปัญญาและความสามารถเป็นตัวคลาย

การศึกษาศาเหตุความขัดแย้งของตัวละครและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร ในวรรณกรรมซีไรต์ พบว่า ในนวนิยาย จำนวน 6 เรื่อง ผู้เขียนได้ใช้ตัวละครแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งและวิธีการจัดการความขัดแย้ง ออกมาในรูปแบบของการสนทนา ความรู้สึก ที่มีอยู่ภายในจิตใจของตัวละคร ซึ่งทำให้ผู้วิจัย สามารถวิเคราะห์สาเหตุความขัดแย้งและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร ได้ตามรูปแบบของการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

การศึกษารวบรวมวิเคราะห์สาเหตุความขัดแย้งและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร ในวรรณกรรมซีไรต์ ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้พบแง่มุมที่น่าสนใจและสามารถนำไปสู่การทำความเข้าใจถึงสาเหตุความขัดแย้งและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละครในนวนิยาย และประโยชน์ในการศึกษาครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมประเภทอื่น
2. ควรศึกษาสภาพสังคมในวรรณกรรมซีไรต์ เพื่อได้พบภาพสะท้อนของสังคมที่ผู้แต่งได้เรียบเรียงไว้ในวรรณกรรม

บรรณานุกรม

- กุหลาบ มัลลิกะมาส . วรรณกรรมไทย.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2517.
- _____.ความรู้ทั่วไปทางวรรณคดีไทย.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2525.
- กุลวัชรชัยธีระกุล. การวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในวรรณคดีมรดกตามทฤษฎีจิตวิทยา.
เชียงใหม่ : การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,2540.
- งามพรรณ เวชชาชีวะ .ความสุขของกะทิ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:แพรว,2551.
- _____.ความสุขของกะทิ ตอนตามหาพระจันทร์.กรุงเทพฯ:แพรว,2553.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิ่มสำราญ. การใช้ภาษาไทย. นครปฐม : ภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- ชนากานต์ศิลปประศรี. วิเคราะห์ความขัดแย้งและคลายปมขัดแย้งในนวนิยายเรื่องผู้ชนะสิบทิศ.
กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2540.
- ชลดา สุทธิวรานต์.ศึกษาความขัดแย้งของตัวละครในเรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์ พ.ศ.2550.
พิษณุโลก : การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก,2552.
- ชัยศิริสมุทวณิช.ซีไรต์2528.ถนนหนังสือ,2528.
- ดวงมน จิตรจำนง.คุณค่าและลักษณะเด่นของวรรณคดีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น.
กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2540.
- เดือนวาด พิมวนา.ข้างสำราญ.พิมพ์ครั้งที่ 17.กรุงเทพฯ:สามัญชน,2555.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. การวิเคราะห์สังคมไทย พ.ศ. 2475 – 2500. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์, 2523.
- ธวัช ปุณโณทก. แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน. กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- นรนิติ เศรษฐบุตร(ม.ป.ป) 10 ปีซีไรต์.กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล.หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์,2534.
- นริศรา โหระโซ.ความขัดแย้งในนวนิยายของทมยันตี.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาไทยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2546.
- นิพนธ์อินสิน. ความขัดแย้งในวรรณกรรมสามเรื่องของสุนทรภู่. กรุงเทพฯ : ปรินิพนธ์กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2520.
- นิรุจ ขำนุกาญ์ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจของสังคมไทยในงานวรรณกรรม
หมูนมเรื่องสั้นสร้างสรรค์ข้อการเถด นิตยสารไรเตอร์.หน้า 86 – 56,มีนาคม 2540.

นิตยา มาสะวิสุทธิ. กว่าจะมาเป็น 15 ปี ซีไรต์.สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยใน
พระบรมราชูปถัมภ์,2536.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ,ม.ล.วิเคราะห์สุวรรณคดีไทย.กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช,2517.

_____.วิเคราะห์สุวรรณคดี. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์, 2518.

_____. แนวทางการศึกษาวิชาวรรณคดี. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์,2518.

_____.แว่นวรรณกรรม.พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ:อมรินทร์พริ้นติ้ง,2539.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ,ม.ล. และเจตนา นาควัชระ .หัวเลี้ยวของวรรณคดีไทย,ในวรรณ
ไวยากรณ์ (วรรณคดี).กรุงเทพฯ : โครงการ ดำรงสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย,2520.

ปัญจมาสน์ มาศนพคุณรัตน์.การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัด
ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น,2549.

ปริญญา เกื้อหนุน. เรื่องสั้นอเมริกาและอังกฤษ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,2537.

ประทีป เหมือนนิล. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2519

เปลื้อง ณ นคร. ศิลปะแห่งการประพันธ์. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง,2535.

_____.ภาษาวรรณ:วิวัฒน์และวิบัติของภาษาไทย.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง
2540.

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภ.จิตวิทยาทางการศึกษา.กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา,2540.

พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์. เอกสารคำสอนรายวิชาการอ่าน (208201). พิษณุโลก:

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร,2547.

พัชจิรา จันทรคำ. การอ่านและวิจารณ์เรื่องสั้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทเผลโล่การ
พิมพ์(1998) จำกัด,2554.

พิสมัย ศรีอนุพันธุ์ . “วรรณกรรมปัจจุบัน :นวนิยาย (Novel),” วารสารวัฒนธรรมไทย. 22
(9) : 45 – 51,2526.

ไพฑูรย์ นามบุญเหลือ.การจัดการความขัดแย้งในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน
จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา .บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.

- พฤทธิ์ สุขเศรษฐศิริ .ลักษณะขัดแย้งและความขัดแย้งในพระราชบัญญัติฉบับที่ 4
พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย.กรุงเทพฯ : ปรินทิฟานิชการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,2523.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย.พิมพ์ครั้งที่ 4.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,2541.
_____. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย4: วรรณคดีไทย
หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่3.นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,2541.
_____. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 5 หน่วยที่ 11-15.
พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,2542.
_____. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 5 หน่วยที่ 6-10.
พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,2545.
_____. เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 9-15.
พิมพ์ครั้งที่ 5.นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,2551.
มนตรี รัตนพันธ์.การจัดการความขัดแย้งในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี เขตปฏิบัติการที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,2545.
ยุวพาส์ ชัยศิลป์ วัฒนา. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี .พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2544.
เยาวลักษณ์กิตติชัย. ความขัดแย้งในวรรณกรรมพื้นบ้านอีสาน.กรุงเทพฯ : ปรินทิฟานิชการศษ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, 2533.
ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2554เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา
7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด, 2556.
รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง.การพัฒนาบุคลิกในการประชาสัมพันธ์.เพชรบุรี:สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
,2542.
รื่นฤทัย สัจจพันธุ์.ตลอดอดตายวรรณกรรม.กรุงเทพฯ: ณ บ้านวรรณกรรม, 2538.
_____. ภาพรวมของนวนิยายซีไรต์ในรอบ 25 ปีซีไรต์ รวมบทวิจารณ์คัดสรร.
กรุงเทพฯ: สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์,2547.
ถาว์ชัย สังข์พินิจนันท์. “ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นร่วมสมัย”.มหาสารคาม :วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,2529.

วชิรา คิดการ.ความสัมพันธ์ระหว่างชาวอาร์มและรูปแบบการแก้ไขความขัดแย้งตามแนวคิด

โหม้ส- คิลแมนน์ : กรณีศึกษาพยาบาลปฏิบัติการโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง.

ปริญญาานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2547.

วนิดา บำรุงไทย.ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย.สงขลา:ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัย
นเรศวร,2544.

วรรณดี น้ำฟ้า.ความขัดแย้งในสถานเรือนขังขุนแผน.กรุงเทพฯ : ปริญญาานิพนธ์ ศศม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,2543.

วินทร์ เลียววาริณ.ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน.กรุงเทพฯ:อมรินทร์,2555.

วิภาส ศรีทอง.คนแคระ.กรุงเทพฯ: สมมติ,2555.

วิมล ไทรนันทน.อมตะ.พิมพ์ครั้งที่ 12.กรุงเทพฯ:สามัญชน,2557.

ศิวกรณ์ หอมสุวรรณ. วรรณกรรมปัจจุบัน. เชียงใหม่ : ภาควิชาภาษาไทย คณะวิชา

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่,2535.

สมเกียรติ สิงหกุล.การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดลำปาง.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏลำปาง
2547.

สมพร มั่นตะสูตร.วรรณกรรมไทยปัจจุบัน.กรุงเทพฯ: โอเคเอ็นสโตร์,2525.

สมยศ นาวิการ.ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า,2540.

สกุรัตน์ แซ่ด่าน. วิเคราะห์ลักษณะตัวละครเอกปดในนวนิยายแนวจิตวิทยาของ

โสภาคสุวรรณ. ปริญญาานิพนธ์ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528.

สลิลา ศรีสำราญ.วิธีแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา.ปริญญาานิพนธ์ สาขาการ

บริหารการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.

สายทิพย์ นุกุลกิจ. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอส. อาร์.พริน
ติ้งแมสโปรดักส์, 2543.

สิทธิ พิณภูวคล และคณะ. ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2515.

สุทัศน์ วงศ์คำ.การศึกษาความขัดแย้งในวรรณกรรมของชาติกอบจิตติ.กรุงเทพฯ : ปริญญาานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิตสาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2538.

สุพรรณิวัฒพร.ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย.กรุงเทพฯ:เจริญวิทย์การพิมพ์,2519.

สุวรรณธุ์ จงตระกูล. ตำราวรรณคดีวิเคราะห์.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร,2523.

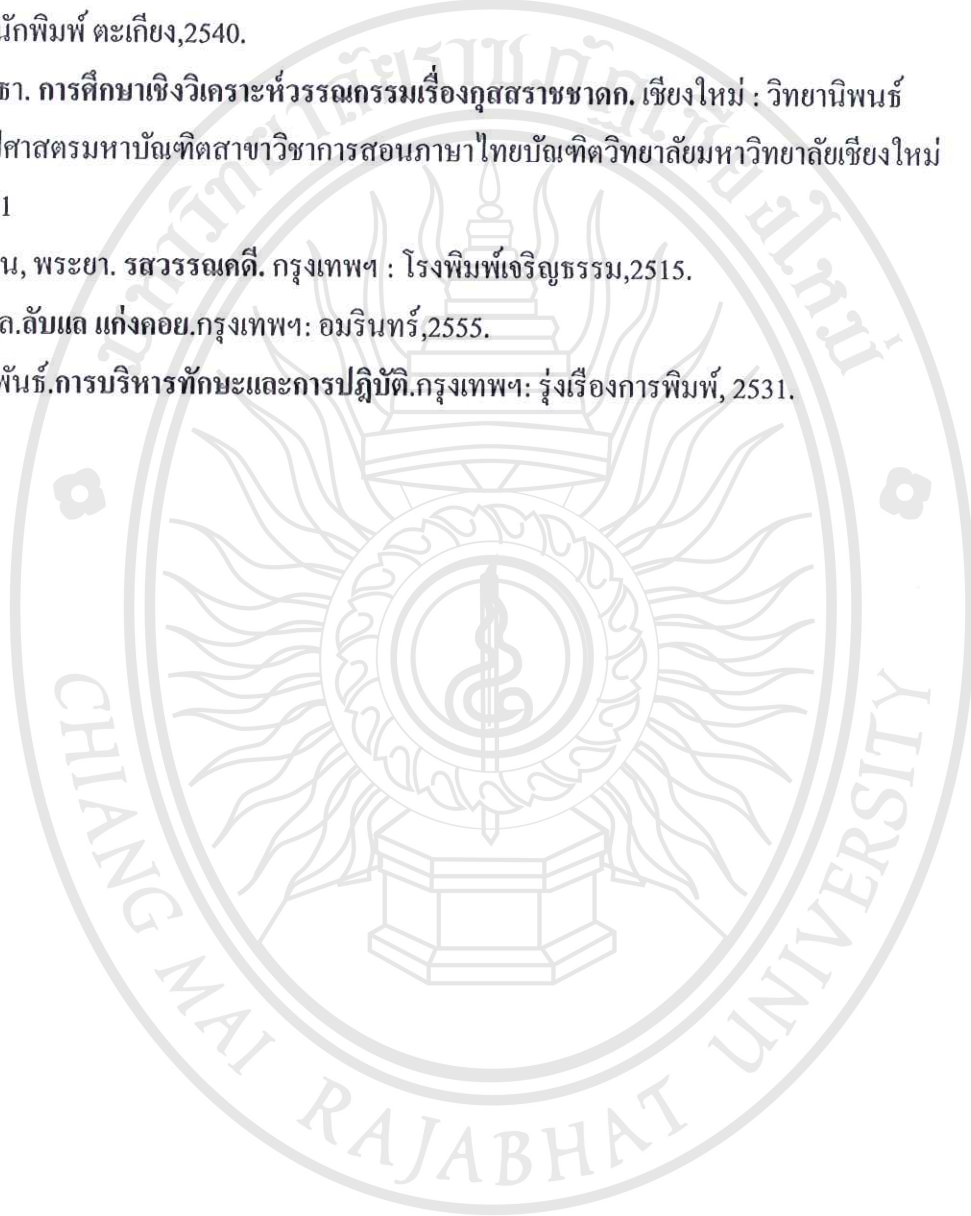
เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์.ความขัดแย้งกับการบริหารเพื่อสร้างสรรค์.กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ ตะเกียง,2540.

อรพินท์ศรัทธา. การศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่องกุสสราชชาดก. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาไทยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
,2541

อนุমানราชธน, พระยา. รสวรรณคดี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญธรรม,2515.

อุทิศ เหมะมูล.ลับแล แก่งคอย.กรุงเทพฯ: อมรินทร์,2555.

เอกชัย กี่สุขพันธ์.การบริหารทักษะและการปฏิบัติ.กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองการพิมพ์, 2531.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล นางสาวรัตติกา กรรณิกา

วัน เดือน ปีเกิด 1 เมษายน 2529

ที่อยู่ปัจจุบัน 140 หมู่ 8 ตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่มจังหวัด
เชียงใหม่

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2552 ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงใหม่

ประสบการณ์การทำงาน พ.ศ. 2555 -2558 รับราชการตำแหน่ง ครูผู้ช่วย
โรงเรียนบ้านชีแบร ตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย
จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ.2558-ปัจจุบัน รับราชการตำแหน่ง ครูศ.1
โรงเรียนบ้านบงตัน ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า
จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ พันชนะ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. อาจารย์กรเพชร เพชรรุ่ง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
3. อาจารย์กฤษณา สมบัติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ที่ ทท ๐๕๓๓.๑๙/ว. ๕๕๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

เชียงใหม่ ๕๐๐๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ทนายความขอทราบเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบใบการดำเนินการ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรณนิมิต พันธ์นะ

ถึงที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการดำเนินการดำเนินการ จันทน์ ชู

เรียนคุณทนายความขอทราบผู้ช่วยศาสตราจารย์ราชภัฏเชียงใหม่ได้ขอรับให้ นางสาวรัชฎา วรรณิภา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จิตวิทยาพัฒนาการ เรื่อง "ความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมชาวจีน" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.พัชร์ พูลพิพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ รองศาสตราจารย์ ดร. สัตย์ ยุกตภาส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์

บัดนี้คุณทนายความขอทราบเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงขอทราบคุณทนายความท่านในการตรวจสอบ และให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการดำเนินการดำเนินการ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรณนิมิต พันธ์นะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์ ๐๕๓๓-๐๕๓๓/๕๕๕๕

โทรสาร ๐๕๓ ๕๕๕๕๕๕

แบบประเมินความสอดคล้องเหมาะสม (IOC) ระหว่างสาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง ความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมซีไรต์

CONFLICTS OF THE CHARACTERS IN SEAWRITE LITERATURE

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

XX

คำชี้แจง ขอให้ผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อเครื่องมือวิจัยโดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

รายการพิจารณา	ความคิดเห็น		
	เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1
1. ตารางการวิเคราะห์ที่มีรูปแบบสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา นำไปใช้ได้จริง	✓		
2. การจัดลำดับหัวข้อสาเหตุของความขัดแย้ง มีความเหมาะสม	✓		
3. การจัดลำดับหัวข้อวิธีการจัดการความขัดแย้ง มีความเหมาะสม	✓		
4. ภาษาที่ใช้ถูกต้อง เหมาะสม เข้าใจง่าย	✓		
5. การจัดรูปแบบและขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสมกับตาราง	✓		
6. ตารางการวิเคราะห์ที่สามารถวิเคราะห์แล้วได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย	✓		

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....
 (.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ที่ กษ ๐๕๓๗.๑๓๗/ว.๕๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบเครื่องมือนักศึกษาวิทยาลัย

เรียน อาจารย์ดร.เทพพร เพชรสุร

ซึ่งได้ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ขออนุมัติให้ นางสาวรัชต์ภา ภรรณิกานันท์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความพึงพอใจของข้าราชการในรรวมแห่งจังหวัด" โดยมี รองศาสตราจารย์นายวิชาญ พงษ์พันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์สุวิทย์ สัตยโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยเห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเป็นทางดี โดยได้ศึกษาได้ ระดมค้นคว้าแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือนักศึกษาที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ หงษ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

วันพฤหัสบดี

โทรสารที่ ๐๕๓ ๘๘๘๘๘๘

โทรสาร ๐๕๓-๘๘๘๘๘๘

ที่ ศธ ๐๕๓๓.๑๓/ว. ๕๔๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

๒๐๖ ถนนช้างเผือก ข.เมือง

จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความสนใจเข้าร่วมผู้เกี่ยวข้องทางวิชาการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ รุ่งนภา สมบัติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้มอบให้ บัณฑิตวิทยาลัย การบริหาร นักศึกษา ระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมจีน" โดยมี กองศาสตราจารย์ ดร.วิไล พูลพิพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิไล พูลพิพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยเห็นว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจและ ให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอทรา คุณ รุ่งนภา

ขอแสดงความนับถือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลรัตน์ พรวัน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๕๓-๔๕๕๖๖๖๖

โทรสาร ๐๕๓-๔๕๕๖๖๖๖

แบบประเมินความสอดคล้องเหมาะสม (IOC) ระหว่างภาพเหตุการณ์และการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง ความขัดแย้งของตัวละครในวรรณกรรมใดก็ได้

CONFLICTS OF THE CHARACTERS IN SEAWRITE LITERATURE

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญ ได้พิจารณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อเครื่องมือวิจัยโดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

รายการพิจารณา	ความคิดเห็น		
	เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -0
1. ตารางการวิเคราะห์นี้มีรูปแบบสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา นำไปใช้ได้จริง			✓
2. การจัดลำดับหัวข้อสาเหตุของความขัดแย้ง มีความเหมาะสม	✓		
3. การจัดลำดับหัวข้อวิธีการจัดการความขัดแย้ง มีความเหมาะสม	✓		
4. ภาษาที่ใช้ถูกต้อง เหมาะสม เข้าใจง่าย		✓	
5. การจัดรูปแบบและขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสมกับตาราง	✓		
6. ตารางการวิเคราะห์นี้สามารถวิเคราะห์แล้วได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย	✓		

ข้อเสนอแนะ

หากเป็นรูปแบบมาตรฐานแล้วก็ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติมในส่วนนี้ แต่ในส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะจะช่วยให้เห็นภาพวิเคราะห์สาเหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

ลงชื่อ สมชาย งามวงศ์
(ศาสตราจารย์พิเศษ) ศาสตราจารย์พิเศษ
ผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

การหาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดมุ่งหมายของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ในการพิจารณาข้อความข้อที่ 1-8 กับจุดประสงค์ โดยนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตรของโรวินลลี และแอมเบลตัน มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

กำหนดให้

IOC เป็นเป็นค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์

$\sum R$ เป็นผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N เป็นจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์ มีดังนี้

ข้อที่	คนที่ 1			คนที่ 2			คนที่ 3			ผลรวม $\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	ผลการวิเคราะห์
	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1			
1	/			/					/	3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
2	/			/			/			2	$= \frac{2}{3} = 0.67$	นำไปใช้ได้
3	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
4	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
5	/			/			/			2	$= \frac{2}{3} = 0.67$	นำไปใช้ได้
6	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
7	/			/			/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้
8	/					/	/			3	$= \frac{3}{3} = 1$	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ข

เรื่องย่อ

1.ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ของ วินทร์ เลียววาริณ

ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน เป็นการจำลองเหตุการณ์ทางการเมืองเด่นๆที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปีแรกของระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย จนถึงปี พ.ศ.2535 ในช่วงเวลาที่ยาวนานถึงหกสิบปี ได้มีการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย ในแต่ละขั้นมีการเปลี่ยนถ่ายอำนาจ การแก่งแย่งชิงดีกัน การใช้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในแต่ละครั้งให้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มของตน

หลวงภคกุลดาวินิจ บุคคลที่มีการศึกษาสูง และเป็นทหารที่มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ที่ต่อต้านการปฏิวัติที่ต้องการอำนาจของบุคคลเพียงบางกลุ่ม จนถูกบีบบังคับให้มาเป็นโจร ส่วนตัวละครที่มีบทบาทสำคัญก็คือนายตำรวจที่มี ชื่อว่า ร.ต.ต. ดู่ย พันเข้ม นายตำรวจที่มีอุดมการณ์สูงรักประเทศยิ่งชีวิต ผู้มีบทบาทตั้งแต่นายตำรวจธรรมดาที่ปราบโจรที่มีชื่อต่างๆ จนเป็นที่เลื่องลือจนได้รับฉายาว่า “จ่าดู่ยปืนผี” จนถึงนายตำรวจที่มีบทบาทอย่างสูงทางการเมืองในยุค 60 ปีของการได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญ นายตำรวจที่เป็นคนสนิทของผู้นำประเทศที่มีอำนาจมหาศาลที่สุดในยุคหนึ่งของ ประเทศทั้งสองเป็นทั้งเพื่อนและศัตรูกันทางด้านแนวคิด

ในยุคแรกเริ่มปี พ.ศ. 2476 ร.ต.ต. ดู่ย พันเข้ม ขณะยังมียศเป็นจ่าสิบตำรวจได้รับรู้ที่มาของเสียย่อย โจรที่ฉลาดและเป็นอดีตทหารที่เข้าร่วมกับฝ่ายกบฏบวรเดช เขาได้ออกไล่ล่าเสียย่อยเพื่อจะจับกุมตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา แต่สุดท้ายกลับได้เสียย่อยเป็นเพื่อนที่ต่างอุดมการณ์ ต่อมาเสียย่อยถูกจับกุมเพื่อเตรียมถูกประหารในคดีลอบสังหารจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดย ร.ต.ต.ดู่ยเป็นผู้ควบคุมการประหารด้วยตนเอง แต่ด้วยที่เสียย่อยเป็นโจรที่มีการศึกษาสูงและมีบทบาททางการเมือง จึงสามารถรอดพ้นการถูกประหารมาได้ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นล้วนแต่มีสำคัญโดยเล่าเรื่องราวผ่าน 2 ตัวละครหลัก คือ "ดู่ย พันเข้ม" และ "เสียย่อย"

อุดมการณ์เกี่ยวกับประชาธิปไตย และความรักในระบอบความเป็นชาติคล้ายคลึงกัน แต่วิธีการในการแสดงออกซึ่งอุดมการณ์เหล่านั้น แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ในภาคของ ดู่ย พันเข้ม จะถ่ายทอดอุดมการณ์ของตนเองในแบบของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ผู้ถือกฎหมาย คนของภาครัฐ ที่ทำเพื่อประชาชนและประเทศชาติ และมีแนวคิดว่า "ความไม่ยุติธรรมหาทางออกได้ด้วยกฎหมาย"

ส่วน ในภาคของ เสื่อย้อย ที่อยู่ในการบของโจร ไม่เห็นด้วยว่า "กฎหมายจะสามารถจัดความ ไม่ยุติธรรมบนโลกนี้ได้ ซึ่งในเรื่อง บทบาทของเสื่อย้อย ที่มีต่อการช่วยเหลือประเทศชาติไม่ต่างกับ กับ ดุ้ย พันเข็ม เลย เพียงแต่วิธีการที่เขาใช้ไม่ได้เดินตามกฎหมายที่สังคมกำหนดไว้เท่านั้นเอง วิธี คิดที่แตกต่างกัน มุมมองที่แตกต่างกัน นำมาซึ่ง วิธีการในการเลือกปฏิบัติที่แตกต่างกัน แม้ภายใต้อุดมการณ์ เดียวกัน

2. ความสุขของกะทิ" ของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

กะทิเป็นเด็กผู้หญิงที่อาศัยอยู่กับตาและยายที่บ้านริมคลอง เธอเป็นเด็กหญิงที่กำลังรำคาญ เนื่องจากว่าแม่ของเธอเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ กะทิใช้ชีวิตตามประสาเด็กธรรมดาคนหนึ่ง ทุกเช้าจะตื่นมาใส่บาตรกับตาและยาย เวลาว่างจะพาเธอพายเรือดูธรรมชาติริมคลอง ทุกคนให้ความรักความเอาใจใส่กับกะทิเป็นอย่างดีแต่กะทิยังเหมือนว่าขาดอะไรบางอย่างในใจของกะทิยัง คิดถึงแม่ผู้ให้กำเนิดอยู่ตลอดเวลาถึงแม้ว่าในบ้านจะไม่มีรูปของแม่ไม่เคยมีใครพูดถึงแม่ของเธอ ซึ่งตอนนี้กะทิกำลังหาหน้าของแม่ไม่ได้แล้ว ทุกวันที่กะทิไปโรงเรียนยายจะทำสารพัดเมนูไข่ใส่ปิ่นโต ให้กะทิไปกินที่โรงเรียน กะทิอยากให้แม่ไปรับเขาที่โรงเรียนบ้างแต่ก็เป็นเพียงความคิด กะทิใช้ชีวิตตามประสาเด็กธรรมดาคนหนึ่ง กะทิก็มี่พี่ทองที่เป็นเด็กวัดเป็นเพื่อนมาตั้งแต่เด็กทำให้เธอ กลายเหงา ลืมความคิดถึงแม่เป็นบางครั้ง

เมื่อแม่เสียชีวิตแล้ว หลังจากจัดงานศพแม่เสร็จสิ้น กะทิก็ก็นเดินทางมาที่บ้านกลางเมืองและ เขาได้เข้าไปภายในห้องชั้นบน ซึ่งมีลิ้นชักใหญ่เล็กที่กินเนื้อที่ของผนังตลอดแนว ลูกต้องบอกว่าแม่ จัดห้องนี้เอง แม่รวบรวมทุกอย่างไว้ที่นี่ ลิ้นชักทุกลิ้นชักมีเลข พ.ศ. กำกับไว้ตั้งแต่แม่เกิด แล้วลูก ต้องก็ได้ให้จดหมายเจ้าหน้าที่ของถึงพ่อของกะทิ ลูกต้องบอกว่าเพียงหย่อนจดหมายนี้ลงตู้กะทิก็ก็นได้ พบพ่อ ทุกคนรอการตัดสินใจของกะทิว่าจะส่งจดหมายหรือไม่ กะทิขอให้ น้ำฉาพาไปที่ตู้ไปรษณีย์ เพื่อส่งจดหมาย และกะทิก็ก็นรออีก 7 วันตามที่แม่บอกไว้แต่ไม่มีจดหมายตอบกลับจากพ่อ กะทิก็ก็น กลับไปอยู่ที่บ้านริมคลองกับตาและยาย พี่ทองกลับมาจากต่างประเทศแล้วและพี่ทองก็ซื้อหนังสือดูดาว มาฝากกะทิ ภายในหนังสือมีโปสการ์ดหลายมือพี่ทองจำชื่อที่อยู่ของกะทิ คือนั่นกะทิใส่โปสการ์ด ์ด ลงไปรวมกับจดหมายของแม่ที่เขียนถึงพ่อ จดหมายฉบับที่กะทิดัดสันใจไม่ส่งไปหาพ่อ กะทิกราบ พระก่อนนอน พรุ่งนี้ต้องตื่นแต่เช้าไปโรงเรียน ทุกอย่างเหมือนเดิมไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง แล้วใช้ ชีวิตอย่างเข้มแข็งและมีความสุขอย่างเดิม

3. อนาคต ของ วิมล ไทรนิมิต

พรหมินทร์ได้เลี้ยงดูชีวิตมาตั้งแต่เล็ก จนเขาอายุได้ 22 ปีเต็มแต่ชีวิตไม่รู้ตัวมาก่อนเลยว่าตนเองไม่ใช่ลูกของพรหมินทร์ และไม่ใช่มนุษย์แท้ เขาเป็นคน โคลน ที่ถูกโคลนนิ่งมาจากคนที่เขาเรียกว่า พ่อ คือนายพรหมินทร์ ธนบดีนทร์ ซึ่งเป็นนักธุรกิจใหญ่ ประธานและเจ้าของบริษัทในเครือบาโรบริษัท จำกัดและโรงพยาบาลเอกชนใหญ่แห่งหนึ่ง

การโคลนนิ่ง ยังไม่ผ่านสภาแต่เขาก็อาศัยช่องโหว่ของกฎหมายที่ว่าด้วยการ โคลนเพื่อการวิจัยของโรงพยาบาลทำการ โคลน “ร่างโคลน” ของตัวเอง และคัดเลือกร่างโคลนที่แข็งแรงไว้นามาเลี้ยงดูเพื่อใช้เป็น “อะไหล่” เมื่อตัวเองอายุมากขึ้น ชีวิตยอมเข้ารับการผ่าตัดเพื่อเปลี่ยนถ่ายอวัยวะให้กับพรหมินทร์ หลังจากที่ชีวิตได้เติบโตไปเมื่อรับรู้ความจริง แล้วเขาก็ได้รู้จักกับ “อรชุน” นักจิตบำบัดที่ถูกส่งมาบรรเทาความเครียดให้เขาก่อนการผ่าตัดเขาได้เรียนรู้ว่า ที่แท้อรชุนก็เป็นอีกหนึ่งร่างโคลนของพรหมินทร์ที่หลุดรอดจากการถูกกำจัดเมื่อ 22 ปีก่อนเขากลับมาเพื่อต้องการแก้แค้นคนต้นแบบของเขา โดยการเข้ามามีความสัมพันธ์กับศิริกัญญา ลูกสาวคนหนึ่งของพรหมินทร์ และเพื่อช่วยเหลือคนโคลนคนอื่น ๆ ที่เขาคิดว่ามีศักดิ์และสิทธิในความเป็นมนุษย์เท่า ๆ กับคนต้นแบบอรชุนได้ผ่านการบวชเรียนและศึกษาปฏิบัติธรรมมาไม่น้อย ประกอบกับการเป็นนักจิตบำบัดเขาใช้คำสอนของพระพุทธเจ้าประกอบกับประสบการณ์ทางจิตมาโนมน้าวจิตใจของพรหมินทร์ให้เปลี่ยนวิธีการ โดยแทนที่จะเปลี่ยนถ่ายอวัยวะต่าง ๆ ของชีวิต ที่ละส่วนซึ่งใช้เวลาในการฟื้นตัวค่อนข้างนานเขาเสนอ “ร่าง” ของตัวเองให้พรหมินทร์เปลี่ยนถ่ายสมองซึ่งเขาเชื่อว่าเป็นต้นกำเนิดแห่งความรู้สึกนึกคิดและถือตัวชีวิตที่แท้ ซึ่งจะใช้การผ่าตัดเพียงครั้งเดียวในเงื่อนไขที่ว่าพรหมินทร์จะต้องคืนอวัยวะต่าง ๆ ให้กับชีวิตเมื่อพรหมินทร์ตกลง การผ่าตัดก็เริ่มขึ้นการเปลี่ยนอวัยวะคืนให้กับชีวิตที่นำไปพร้อมกับการเปลี่ยนถ่ายสมอง ของพรหมินทร์มาใส่ในร่างกายของอรชุนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

4. ช่วงสำราญ ของ เดือนวาด พิมวนา

"ช่วงสำราญ" เป็นชื่อสกุลของเด็กชายวัยห้าขวบคนหนึ่งเด็กชายกำพล ช่วงสำราญ หรือที่ใคร ๆ ในชุมชนนั้นเรียกว่า "ไอ้หนู" ไอ้หนูเป็นเด็กบ้านแตก แม่หนีตามชายชู้ไปพ่อไม่สามารถดูแลเขากับน้องได้จึงหอบน้องชายวัยขวบเศษไปฝากไว้กับย่าซึ่งให้เขากลายเป็นเด็กกำพร้าสมบูรณ์แบบ กินข้าวบ้านุ่น นอนบ้านี่ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปเรื่อย ๆ ในชุมชนเล็ก ๆ แห่งนั้นเขากลายเป็นภาระและหน้าที่มากมายของผู้คนในชุมชนที่แรก ๆ ก็ดูเหมือนว่าต่างก็แย่งกันรับหน้าที่ดูแลเด็กน้อยหากบางครั้งและบ่อยครั้ง ค่ายแต่ละครอบครัวก็ต่างอยู่ในภาวะปากกัดตีนถีบ เด็กน้อย

ก็ถูกละเลย หรือลืมเลือน ไปบ้างพอกับแม่ผลัดกันเข้ามาโอบอุ้มชั่วคราวครั้งชั่วคราวแต่เมื่อพวกเขาพบเส้นทางเดินของตัวเองพวกเขาก็ผละจากไปอย่างง่ายดายเด็กชาย กำพล ช่วงสำราญ ก็ใช้ชีวิตเล็ก ๆ ของตัวเองต่อไป...อย่างโดดเดี่ยว...ตามลำพัง

5. คนแคะ ของ วิภาส ศรีทอง

‘เกริก’ อดีตนักศึกษาแพทย์ที่ไม่จบการศึกษาว่ามีฐานะเป็นมหาเศรษฐีโดยวันดีคืนดี เขาก็หนีภรรยาหนีไปพร้อมกับลูกชายคนโตมาซบเซาในตึกอาคารแห่งหนึ่งซึ่งเขาเป็นเจ้าของ และเหยื่อ ผู้เคราะห์ร้ายของเขาก็คือชายแคะผู้ไม่มีความพิเศษอะไรใด ๆ ก่อเกิดความสัมพันธ์อันแปร่งแปลก ยากจะเข้าใจเมื่อ ‘เกริก’ ปฏิบัติต่อคนแคะรายนั้นอย่าง ‘แขกผู้มีเกียรติ’ และเลี้ยงดูอุปถัมภ์เขาด้วยสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างดี โดยไม่มีเจตนาที่จะทำร้ายทารุณอะไรเขาเลย นอกจาก ‘เกริก’ แล้วก็ยังมีส่วนร่วมเห็นเหตุการณ์อีกสองราย นั่นคือ ‘พิชิต’ ชายหนุ่มที่เพิ่งจะสูญเสียภรรยา และ ‘นุช’ ศิลปินสาว ทั้งสองเพื่อนสนิทตั้งแต่สมัยเรียนของเกริก คนทั้งสามนี้ต่างใช้คนแคะในการสร้างความหมายให้ตัวเองด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ในขณะที่คนแคะก็เฝ้าฝันถึงอิสรภาพ แม้ว่าสภาพความเป็นอยู่ของเขาจะสุขสบายจนไม่มีอะไรอื่นใดให้เรียกร้อง

6. ลับแล แก่งคอย ของ อุทิศ เทมะมูล

ลับแล, แก่งคอย แบ่งโครงเรื่องทั้งหมดออกเป็น 5 ภาค คือ ภาคหนึ่ง กำเนิดจากเรื่องเล่า, ภาคสอง ประวัติศาสตร์ที่เริ่มสร้าง, ภาคสาม ในป่าหิมพานต์, ภาคสี่ ฌาปนกิจความจริง และภาคห้า แก้วอังคารของความสวาท โดยเริ่มจากตัวเอกของเรื่องพ่อของลับแล เป็นลูกชายคนโตที่มีน้องชายหญิง 3 คน จากปู่และย่าผู้อพยพมาจากจีน ครอบครัวนี้อยู่อย่างเรียบง่ายที่ลับแลในฐานะคนคอยรับจ้างเก็บของปอกและขมมะพร้าวในสวนของคนไทยผู้ให้ที่พักพิงยามและที่นำเสียดายเป็นอย่างยิ่งคือ ปู่ มาคว่นจากไปเพราะความเชื่อในเรื่องของการสักยันต์ โดยเฉพาะเหล็กไหล ปู่เชื่อในอำนาจเร้นลับที่วิทยาศาสตร์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ “เพราะฉะนั้นเมื่อปู่มีของคืออยู่กับตัว ปู่ก็เดินอาดๆเข้าไปหากลุ่มชาวจรจรเจ้าลูกพระยาพิชัยดาบหักที่นั้งกินเหล้าคองยาอยู่ในร้านเตี๋ยกัน แล้วก็โดนรุมสกัดทั้งหมัดทั้งเท้าจนนอนแผ่หลา เลือดตกในตาในเวลาต่อมา” แล้วด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้พ่อของลับแล กลับกลายมาเป็นหัวหน้าครอบครัว ที่ต้องคอยดูแลเลี้ยงดูปากท้องผู้เป็นแม่และน้องๆอีกหลายชีวิตด้วยกัน เพราะสาเหตุที่ว่าพ่อเป็นลูกคนโต ตามค่านิยมสังคมไทยในอดีต ครอบครัวที่ไม่ผู้

จะมีฐานะมากนักรอบครัวที่ต้องทำไร่นาหรือใช้แรงงาน หากมีลูกหลายคน ลูกคนโตนั้นคือกำลังหลักและกำลังสำคัญในการช่วยทางบ้านทำงาน พ่อก็เช่นเดียวกับคนไทยในอดีตที่ต้องเปลี่ยนฐานะจากลูกคนโต มาเป็นหัวหน้าครอบครัว พ่อขยันทำงานตั้งแต่ใช้แรงงานจนได้เป็นช่างในโรงงานปูนซิเมนต์ที่แก่งคอย จ.สระบุรี ในสังคมปัจจุบันมีนักวิชาการหลายท่านนิยมนำคำว่า รากหญ้า มาใช้แทนชนชั้นแรงงานหรือชนชั้นถูกปกครอง และใช้คำว่ารากแก้วมาเป็นสัญลักษณ์แทนชนชั้นผู้นำ ชนชั้นเศรษฐี ในที่นี้หากจะมองลักษณะนิสัยของพ่อที่พยายามได้แต่ตัวเองจนเลื่อนฐานะจากชนชั้นผู้ใช้แรงงาน มาเป็นชนชั้นระดับแรงงานฝีมือนั้น ก็เปรียบเสมือนกับการที่พ่อพยายามเปลี่ยนชีวิตและความเป็นอยู่ของตัวเอง พัฒนาจากรากหญ้าสู่รากแก้ว นี่ก็เป็นอีกค่านิยมหนึ่งในสังคมไทย ที่คนทุกคนล้วนมีความทะเยอทะยาน พยายามขวนขวายเพื่อให้ตนเองมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ภรรยาคนแรกของพ่อชื่อว่า ลออ เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง หลังจากคลอด “แก่งคอย” ได้ไม่นาน จากนั้น พ่อจับปลัดจับผลูอยู่กับ “ทิพย์” เด็กสาววัย 18 ผู้เลี้ยงดูแก่งคอยมาแต่อ่อนแอแต่ออก แต่แล้วอายุแค่ 5 ขวบ เจ้าหนูก็เสียชีวิตด้วยโรคขาดตะขก แล้วลูกชายคนที่สองของพ่อคือ “ลับแล” ลูกชายผู้เกิดกับทิพย์ พ่อเป็นคนที่มีความมุ่งมั่นตั้งแต่เด็ก พ่อโตขึ้นก็ทุ่มเททุกอย่างสร้างอาณาจักรของตนให้ยิ่งใหญ่ ความกดดันทุกด้านและความเครียดสะสมทำให้พ่อเป็นคนจนเถียวเกรี้ยวกราด อารมณ์ขึ้นๆ ลงๆ ไม่อยู่กับร่องกับรอย ยังไม่ได้ตั้งใจอารมณ์ยังแปรปรวนจนส่งผลกระทบต่อผู้ใกล้ชิด นั้นยังไม่รวมการคิดชีวิตให้คนในครอบครัวเดินตามด้วย ซึ่งค่านิยมสังคมไทยสมัยนั้นแล้วจะแสดงให้เห็นว่า พ่อมีความคาดหวังในตัวลูกอยากให้ลูกเป็นตามที่ต้องการ โดยที่พ่อไม่เคยถามความสมัครใจ ความชอบหรือความถนัดในตัวลูกเลยว่าลูกรักและชอบที่จะเรียนในด้านไหน เมื่อบอกอยากให้เป็นอะไร คนเป็นลูกก็ต้องตามใจพ่อทุกอย่าง คนเป็นลูกจะต้องทำตามคำสั่งของพ่อ ส่วนทิพย์ก็คือแม่ของลับแล เธอต้องใช้ความอดทนสูงมากกับสามีอายุคราวพ่อในสังคมไทยผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัวและผู้ชายก็เป็นผู้ใหญ่ จะต้องตกเป็นเบี้ยล่างของพ่อเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อเป็นพวกหัวสมัยโบราณ ชอบเผด็จการผู้ชายคือผู้นำผู้หญิงคือผู้ตาม

ความสัมพันธ์ของพ่อกับ “เสริฐ” มีความผูกพันกันมากแต่ต้องทะเลาะกันเพราะลูกชายของพ่อเป็นเหตุ พ่อปรารถนาการยอมรับแต่สูญเสียความศรัทธาจากทุกคนที่อยู่ใกล้ชิด เมื่อพ่อตายไปแล้วก็ทิ้งหนี้สินให้ทิพย์ขายหลักทรัพย์ออกไปจนเกือบหมด หลังจากที่พ่อเสียชีวิตแม่ก็มีสามีใหม่ไม่นานนับจากนั้น แม่ย้ายไปอยู่กับเขาที่ชัยภูมิ หลังจากนั้นลับแลมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวแม่และพ่อใหม่เลยตัดสินใจพาลับแลไปรักษาตัวที่วัดจากความเชื่อของคนสมัยนั้นโดยเอาเสื้อคาดตาลับแลเพื่อมิให้รู้เส้นทาง ก่อนนำลูกชายไปอยู่วัดป่าแห่งหนึ่งนานนับเดือน โดยให้เหตุผลว่าลูกเปลี่ยนไปคล้ายถูกผีเข้า จึงอยากให้หลวงพ่อช่วยแต่สาเหตุที่แท้จริงก็คือลับแลแสดงพฤติกรรมต่างออกมาเพราะเขาอยากให้มีแม่รักเขาและพ่อไม่อยากจะแม่แต่งงานใหม่

ภาคผนวก ค

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง ความสุขของกะทิ

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	สาเหตุความขัดแย้ง	ผลการวิเคราะห์ วิธีการจัดการความขัดแย้ง
กะทิและแม่	หน้า 3 ยามเช้ายังแทรกอยู่ในทุกอนุภาศ ลมหนาวเย็นที่มาเยือนพร้อมไปใหม่ สัมผัสผิวเนื้อชวนชื่นใจ ภาพฝัน เมื่อคืนก่อนยังแจ่มชัดในม่านตา หากเป็นวันหยุด กะทิคงจะซุกตัว ใต้ผ้าห่ม อ้อยอิงอยู่กับอ้อมอกแม่ที่ เหม็นอ่อนจะให้"ไออุ่น"ได้จริงแม้เป็น เพียงฝัน ทำให้ใจหล่นหายได้ทุกที ไป แต่กะทิก็รัก	กะทิหรือมีชื่อจริงว่า ณกมล พจนวิทย์ เด็กหญิงอายุ 9 ขวบ อยู่กับยายที่บ้านริม คลอง จังหวัดอยุธยา กะทิมีชีวิตที่มีความสุข เพราะมีผู้คนที่รักใคร่เมตตา กะทิโดยเฉพาะ ยายจะดูแลเอาใจใส่และมอบความรักให้ กะทิอย่างสิ้นเหลือ แต่ท่ามกลางความรัก ของผู้คนที่แวดล้อมเธออยู่นั้น กะทิกลับ รู้สึกว่ามีบางสิ่งบางอย่างขาดหายไปจาก ชีวิต ซึ่งสิ่งนั้นก็คือ "แม่"	การจัดการความขัดแย้งระหว่างกะทิกับแม่นั้นคือการยอมรับพฤติกรรมที่ เน้นการเอาใจผู้รอบข้างเป็นที่ยอมรับและได้รับความรักมั่งคั่ง ความพอใจให้แก่คู่กรณี โดยที่ตนเองจะยอมเสียสละถึงแม้กะทิจะ ขัดแย้งกับการจากไปของแม่แต่เมื่อกะทิได้ทราบเรื่องราวต่างๆจาก การบอกเล่าของคนที่ไม่ใกล้ชิดกับแม่และสิ่งที่ไม่ตั้งใจมอบให้กะทิเขา จึงยอมรับความจริงได้

	ปอบใจตัวเองว่า คำค้นถัดไปจะได้พบกับแม่ในฝันอีกหน้าที่ 63 หนึ่งปีผ่านไปเร็วเหลือเกิน พงษ์นี้แล้วที่ทางบ้านจะไปทำบุญที่วัด เนื่องในวันครบรอบวันจากไปของแม่ กะที่คิดเอาเองว่า เพราะเหตุนี้ละมัง ที่ทำให้กะที่คิดถึงแม่บ่อยครั้งและรุนแรงกว่าเคยพัฒนาของกะที่ยังต่อเนื่องเกือบทุกคืน หลายครั้งที่กะที่นึกอยากเล่าให้ตายายฟัง เวลาล้อมวงกินข้าวแต่ก็เปลี่ยนใจ ตายายพูดถึงแม่เสมอ ถ้าไม่เล่าเรื่องความฝันให้คนอื่นฟังแม่ในฝันจะเป็นของกะที่คนเดียว กะที่นั่งตาลอยอยู่ที่ศาลาริมน้ำในใจรู้สึกเลื่อยล่อย แม้ทุกคนจะมายุ่งกันพร้อมหน้าที่บ้านริมคลองและ	แม่ของกะที่ มีชื่อจริงว่า ฌภัทร พจนวิทย์ป่วยเป็นโรคอเอดส์ ซึ่งเป็นโรคที่ทำให้กล้ามเนื้ออ่อนแรงแล้วเสียชีวิตในเวลาต่อมาจึงทำให้กะที่ต้องอาศัยอยู่กับตาและยายที่บ้านริมคลอง ความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของกะที่คือการจากไปอย่างไม่มีความกลับของผู้เป็นแม่ เมื่อแม่จากไปกะที่ก็สามารถผ่านช่วงเวลาแห่งความทุกข์ด้วยจิตใจที่เข้มแข็งและไม่เศร้า โศกจนเกินไปนัก ทั้งนี้เป็นเพราะกะที่มี “ความรัก” จากครอบครัวและคนรอบข้างเป็นเกราะคุ้มกัน นอกจากนี้ยังเป็นเพราะกะที่ได้ใกล้ชิดและรับรู้เรื่องราวในทุกช่วงชีวิตของแม่ด้วยวิธีการที่เฝ้าวางไว้อย่างแนบชิด ความรักของแม่ทำให้กะที่เข้มแข็ง เข้าใจและสามารถจัดการกับความรู้สึกของตัวเองได้ง่ายขึ้นเท่าที่ได้เคยเฝ้าเฝ้าจะทำได้	แม่ของกะที่ มีชื่อจริงว่า ฌภัทร พจนวิทย์ป่วยเป็นโรคอเอดส์ ซึ่งเป็นโรคที่ทำให้กล้ามเนื้ออ่อนแรงแล้วเสียชีวิตในเวลาต่อมาจึงทำให้กะที่ต้องอาศัยอยู่กับตาและยายที่บ้านริมคลอง ความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของกะที่คือการจากไปอย่างไม่มีความกลับของผู้เป็นแม่ เมื่อแม่จากไปกะที่ก็สามารถผ่านช่วงเวลาแห่งความทุกข์ด้วยจิตใจที่เข้มแข็งและไม่เศร้า โศกจนเกินไปนัก ทั้งนี้เป็นเพราะกะที่มี “ความรัก” จากครอบครัวและคนรอบข้างเป็นเกราะคุ้มกัน นอกจากนี้ยังเป็นเพราะกะที่ได้ใกล้ชิดและรับรู้เรื่องราวในทุกช่วงชีวิตของแม่ด้วยวิธีการที่เฝ้าวางไว้อย่างแนบชิด ความรักของแม่ทำให้กะที่เข้มแข็ง เข้าใจและสามารถจัดการกับความรู้สึกของตัวเองได้ง่ายขึ้นเท่าที่ได้เคยเฝ้าเฝ้าจะทำได้
--	---	--	--

	ช่วยยายเตรียมงานใหญ่จนดูไกลהלไปทั้งบ้าน กะทิงตามแม่ไปไกลเหลือเกินในความฝันเมื่อคืน แม่หัวเราะและโบกมือให้กะทิงตามไปบนทางคดเคี้ยวที่ทอดยาวไปข้างหน้าเหมือนไม่รู้จบ กะทิงวิ่งตามจนเหนื่อยแต่แม่เหมือนไม่ยอมหยุดสักที จนกะทิงต้องร้องบอกให้รอกะทิงด้วย อย่างที่กะทิงไว้คนเดียว สุดท้ายกะทิงตะโกนถามว่า “เราจะไปไหนกันละ” แม่ชี้มือไปข้างหน้า และอีกครั้งที่กะทิงเห็นพระจันทร์ดวงโต กะทิงนอนหอบหายใจอยู่นานเมื่อสะดุ้งตื่นขึ้นในที่สุดถ้ากะทิงยังฝันซ้ำๆ แบบนี้อีก ก็ต้องบอกยายให้รู้แน่ๆ กะทิงตัดสินใจ “แม่ไม่เคยสัญญาว่าจะกลับมา”	สาเหตุความขัดแย้งระหว่างกะทิงกับแม่นั้นเกิดจากการทดแทนการเปลี่ยนแรงผลักดันภายในจิตใจไปสู่การกระทำที่สังคมยอมรับเมื่อแม่ของเขาทราบอยู่แล้วว่าป่วยแล้วไม่สามารถดูแลกะทิงได้จึงมีการเตรียมความพร้อมเพื่อให้กะทิงเผชิญกับความจริงได้ โดยให้เกิดปัญหาหรือผลกระทบต่อจิตใจกะทิงน้อยที่สุดกะทิงได้อาศัยอยู่กับตาและยายที่ริมคลองแล้วค่อยๆ ให้กะทิงได้ทราบความจริงจากสิ่งที่เขาอยากรู้เป็นตอนๆ โดยมีคนที่สนิทกับแม่เป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวและเป็นคนเล่าเรื่องแม่ให้กะทิงฟัง แต่ภาพของแม่ดูจะรางเลือนในความรู้สึกของกะทิง แม่เหมือนเป็นส่วนหนึ่งของภาพที่ไม่ปะติดปะต่อ เหมือนความฝันที่เลือนราง กะทิงไม่รู้และไม่เคยถามยายว่าแม่อยู่ที่ไหน แล้ววันหนึ่งกะทิงได้พบแม่จริง เป็นช่วงสุดท้ายของชีวิต แต่ต้องรับรู้ว่ามีกำลังจะจากไปเมื่อแม่จากไปกะทิงก็สามารถ
--	--	--

	“กะทือรแม่ท้าววัน” “ในบ้านไม่มี รูปถ่ายแม่เลย” “ไม่เคยมีใครพูดถึง แม่”	ผ่านช่วงเวลาแห่งความทุกข์ด้วยจิตใจที่ เข้มแข็งและไม่เสerahใจจนเกิน ไปนัก ทั้งนี้เป็นเพราะกะทือมี “ความรัก” จาก ครอบครัวและคนรอบข้างเป็นเกราะคุ้มกัน นอกจากนั้นยังเป็นเพราะกะทือได้ใกล้ชิด และรับรู้เรื่องราวในทุกช่วงชีวิตของแม่ด้วย วิธีการที่แม่วางไว้อย่างแยบยล ความรักของ แม่ทำให้กะทือเข้มแข็ง เข้าใจและสามารถ จัดการกับความรู้สึกของตัวเองได้งายขึ้น เท่าที่ศักยภาพจะทำได้	
--	---	---	--

แบบวิเคราะห์สาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง อมตะ

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	
		สาเหตุความขัดแย้ง	การจัดการความขัดแย้ง
พรหมินทร์ กับชีวิตัน	พรหมินทร์เป็นพ่อของชีวิตันแต่ทั้งสองคนมีความขัดแย้งกันเรื่องการผ่าตัดเปลี่ยนถ่ายอวัยวะเพื่อรักษาความเป็นอมตะของพรหมินทร์ ดังมีบทสนทนาหน้าที่ 75 แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งดังนี้ “พ่อสบายดีหรือครับ” “ก็...เหมือนเดิม เป็นห่วง...” “เขาไม่รู้จะใช้สรรพนามแทนตัวชีวิตันว่าอย่างไร จะใช้คำว่า ‘ลูก’ ก็ตะจิตตะขงใจเสียแล้ว “พ่อไม่น่าเป็นห่วงหรอก พ่อรู้ตัวถึงอย่างไรผมก็ต้องกลับมา” “เรื่องนี้พ่อรู้” เขาพลอยใช้สรรพนามแทนตัวว่า “พ่อไปด้วย” แม้จะขัดใจแต่ก็ทำอย่างที่คิดว่าไม่ได้อีก “แต่เป็นห่วงที่... หายใจไป” ชีวิตันก็หันมาพูด “พ่อเป็นผม พ่อก็ต้องทำอย่าง	พรหมินทร์และชีวิตันเป็นคนในครอบครัวเดียวกันแต่ความขัดแย้งเกิดขึ้นเพื่อคือพรหมินทร์เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์ในเรื่องการทำโคลนนิง เพื่อเปลี่ยนถ่ายอวัยวะของมนุษย์โดยที่เสียชีวิตันไว้เพื่อจะสร้างกายของชีวิตันมาเปลี่ยนถ่ายอวัยวะของตนเอง พรหมินทร์ได้เล็งดูชีวิตันเสมือนลูกแล้วไม่ยอมให้ชีวิตันทราบเรื่องการทำให้โคลนนิงแต่คนทั้งคู่เรื่องนี้โดยตลอดก็คือกรรพของพรหมินทร์ แล้วเมื่อความจริงปรากฏชีวิตันทราบเรื่องจริงดังกล่าวจึงทำให้ชีวิตันรู้เสียใจ จนต้องตัดสินใจหนีออกจากบ้านแต่แล้วชีวิตันก็ตัดสินใจกลับมาหาพรหมินทร์อีกครั้ง แต่การกลับมาครั้งนี้ทำให้ความรู้สึกระหว่างชีวิตันกับพรหมินทร์เปลี่ยนไป ดังบทสนทนาของคนสองคนที่ให้สรพนาคำว่า “เธอ” ซึ่งเหมือนกับเป็นการเว้นช่องว่างระหว่างพรหมินทร์	ชีวิตันและพรหมินทร์มีความขัดแย้งกันในเรื่องการทำให้โคลนนิงโดยที่พรหมินทร์ต้องการใช้ชีวิตันได้อย่างยืนยาว เพื่อที่ตนเองจะสามารถใช้ชีวิตได้ยาวนาน ในการจัดการความขัดแย้งชีวิตันจึงต้องเป็นฝ่ายยินยอมให้พรหมินทร์ถึงแม้ว่าจะขัดใจก็ตามแต่ก็ยังไม่แสดงความร่วมมือ ถือว่าเป็นการการยอมให้เป็นการแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับต่ำและแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับสูง เป็นพฤติกรรมที่เน้นการเอาใจผู้อื่นเป็นผู้เสียสละ ปล่อยให้ผู้อื่นดำเนินไปตามที่เขาชอบ แม้เราจะไม่เห็นด้วยก็ตาม

	เดียวกัน “ ไร่ และดำ...มาเป็นพ่อบ้าง ก็จะต้องทำอะไรเหมือนกัน” เขามองไปตามชั้นหนังสือพร้อมกับบ่นใจ “คนเรานั้นไม่เหมือนกันนะ เราต่างมีความคิดของตัวเอง แล้วที่แยกคือ คิดว่าความคิดของตัวเองนั้นถูกต้องเหมาะสมควรเสียด้วย” เขาหันมามองหน้าชีวิต “เธอโกรธฉันพ่อหรือเปล่า” คำว่า ‘เธอ’ ช่วยทำให้ดูดี มีระยะห่างพอเหมาะ สม “ ผมเสียใจที่ถูกทำแบบนี้” ชีวิตนั้นแปลก พยายามสะกดกลืนความเจ็บปวด “แบบไหน” “พ่อเลี้ยงผมมาเป็นลูก แต่พอถึงเวลาหนึ่งพ่อ กลับเปลี่ยนผมไปเป็นเพียงสัตว์เลี้ยงหนึ่งทำไม่ พ่อไม่เลี้ยงดูผมให้เหมาะสมกับความประสงค์ ของพ่อแต่แรก ผมจะได้รู้ว่ามีคนเกิดมาเพื่ออะไร จะได้ไม่ต้องผิดหวังเหมือน โดนทรยศ โดยคนที่ผมรักที่สุดอย่างนี้ สีหน้าพรหมินทร์หมองลง เขาเงยขึ้นไปนานจึงเอ่ยขึ้น “ถ้าพ่อเปลี่ยนใจ ทุกอย่างจะเหมือนเดิม	กับโคลนนั่ง จึงทำให้ชีวิตรู้สึกว่าการที่เขาเลี้ยงเขาเพื่ออะไรจึงไม่แตกต่างจากการเลี้ยงสัตว์แต่ชีวิตเป็นมนุษย์ก็เลี้ยงกามันมาเพื่อเป็นโคลนนั่งแต่พรหมินทร์และภรรยาที่เลี้ยงดูชีวิตนั้นมีลูกจึงทำให้ชีวิตมีจิตใจอ่อนโยนเหมือนมนุษย์ทุกประการมีความรู้สึก จึงต้องรับผิดชอบและตอบแทน พระคุณ ของพรหมินทร์ถึงแม้ว่าในใจของชีวิตอยากจะหนีไปแต่ก็ต้องตัดสินใจกลับมาหาพรหมินทร์	
--	--	--	--

		ใหม่” “พอเสียความรักความเทิดทูนหรือใจ” ส่วนตนเองหน้าเขาค้วยตีหน้าและสายตาสะเทือนใจ “ พอคิดจะฆ่าผมตลอดเวลา แต่พอจะสูญเสียความรู้ลึกลึคจากผม พอกลับจะเปลี่ยนใจ...มันสายไปแล้วและผมก็ไม่ต้องการให้พ่อเปลี่ยนใจ ผมเตรียมใจมาแล้ว ทำใจได้แล้ว ผมถึงกลับมา ถึงพอเปลี่ยนใจก็ไม่สามารถทำให้ผมรักและเทิดทูนพอเหมือนเดิม ได้อีกแล้ว มันจบไปแล้ว มันสลายไปหมดแล้ว” เขาพยายาม เขาพยายามกลืนความเจ็บปวดไว้ “สำนึกที่ผมมีอยู่เวลานี้ก็คือ สำนึกในหน้าที่ของผม พอเลียดูผมมาเพื่อจะใช้ร่างกายเป็นอะไหล่ผมก็จะสนองให้
--	--	--

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	วิธีการจัดการความขัดแย้ง
จำดุย พันเข้ม กับ เสือ้อย	1. มึงคิดจะทำวลเป็นกับกูอะว “ใช่” เสือ้อยยัด อกตอบขัดด้อยขัดคำ “ได้สินว่าจำดุยชอบวลเป็น กับคนร้ายซ่งๆ หน้า กระบอกของมึง ไม่ต้องใส่ ลูกปืนก็ได้ ถ้าชนะมึงแค่อิสระภาพ เราสองคนยืน ตรงกันข้าม ระยะห่างสามก้าว มือปล่อยตามสบาย สายตาเราพุ่งงู้องมองกันเมื่มนึงเวลาโลกเหมือน จะหยุดนิ่งอยู่กับที่ ไม่มีการนับ ไม่มีกติกา ไม่มี กรรมการ ถูกป็นนัตเดยตัดสินใจทุกอย่าง ปรึบตา นั้นผมชักป็นชินจากเอา ปลาตกระบอกป็นของ เสือ้อยย่องอยู่หัวของผมรอรอยู่แล้ว ผมยืนนิ่ง อย่างตะลึงงันนานก่อนเสียบป็นกลับใส่ของ ขณะทีเสือ้อยรายค่อยาลดป็นลง มึงไปเออะกูแพแล้ว ผมพูด แล้วร่างสูงใหญ่ในชุดดำก็เดินจากไปเสียบๆ (ร.ต.ต. ดุย กับ เสือ้อย หน้า 24 และ 25)	สาเหตุความขัดแย้ง จากบทบาทของตัวละคร คือ จำดุย พันเข้มและเสือ้อย ที่มีความขัดแย้งด้านอุดมการณ์และหน้าที่ คือ จำดุย พัน เข้ม เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่จะต้องจับเสือ้อย ซึ่งเป็น โจรสลัดชาวบ้าน ตามที่ผู้บังคับบัญชาสั่ง ซึ่งในการจับ เสือ้อยครั้งนี้ จำดุย พันเข้ม จะต้องคลบป็นกับเสือ้อย โดยการเดิมพันด้วยอิสรภาพ ถ้าเสือ้อยชนะ ซึ่งจาก การวลป็นครั้งนี้ ทั้งสองคนต้องอาศัยความรวดเร็วใน การที่จะใช้ป็นของตนเองจ่อหัวของฝ่ายตรงข้าม จึง จะชนะ ซึ่งจากการวลป็น ครั่งนี้เสือ้อยสามารถเอา ปลายกระบอกป็นจ่อหัวของจำดุย พันเข้ม ซึ่งถ้าเสือ ้อยจะฆ่าจำดุยก็ลงทำได้ทั้งที่มีโอกาส แต่เสือ้อย กลับเดินจากไปอย่างสงบ ด้วยคำพูดของ จำดุย พันเข้ม ที่กล่าวว่ามีป็นเออะกูแพแล้ว	จากพฤติกรรมของตัวละครทั้งสองจะเห็นได้ว่า จำดุย พันเข้มและเสือ้อย มีความขัดแย้งในด้านอุดมการณ์ และหน้าที่ ซึ่งเป็นจิตสำนึกที่รู้ตัวตัวเองเป็นใคร อยู่ที ไหน กำลังทำอะไรอยู่ รู้กันอย่างไร อารมณ์เป็นเช่นไร หรือต้องการอะไร ดังนั้นพฤติกรรมที่สองคนแสดง ออกมาคือ การเอาชนะ ด้วยวิธีการวลป็น โดยมีข้อ แม้ว่าถ้าเสือ้อยชนะเขาก็ได้อิสรภาพ ซึ่งจากการวลป็น เสือ้อยก็สามารถเอาชนะจำดุยได้ ซึ่งเขาก็ทำตามสัญญา ซึ่งถือว่าเป็นการยอมรับ ซึ่งสร้างความพึงพอใจให้ คู่กรณี

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร
เรื่อง ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	สาเหตุความขัดแย้ง	ผลการวิเคราะห์
เกือย้อย กับ จำดุษพันเข้ม	2.คนที่แพ้กลายเป็นกบฏ คนที่ชนะเป็นเจ้าของ ประเทศ มันต่างกันตรงไหน ถ้ารัฐประหาร 2476 เป็นกบฏ คณะราษฎร 2475 ก็เป็นกบฏ เช่นกัน มันต่างกันตรงที่ดูณยืนอยู่กับฝ่ายที่แพ้ หรือชนะต่างหาก ภายตาคคนพูดมีแว แวกรวดดูบหนึ่งแล้วสงบลง เลือรายอดีตดู หลงพูดต่อด้วยน้ำเสียงแผ่วเบา เราทั้งสองอยู่ คนละฝ่าย คนละอุดมการณ์ ยืนอยู่บนเส้น ขนาน ไม่มีอะไรผิด อะไรถูก ไม่มีสีขาว ไม่มีสี ดำ (ร.ต.ต. คู่ย์ กับ เกือย้อย หน้า 33)	จากพฤติกรรรมของเกือย้อยที่กล่าวถึงการรัฐประหารใน ประเทศไทย ที่มีแนวคิดในรูปแบบเดิมๆที่มองว่าคนที่แพ้ คือผู้ผิด ผู้ชนะคือเจ้าของประเทศ ซึ่งจากการรัฐประหาร แต่ละครั้ง ก็ทำให้คนผิดต้องกลายเป็นคนผิดและต้องหนี ออกนอกประเทศ ตรงกันข้าม ผู้ชนะก็มีอำนาจและทำ อะไรก็ได้ตามที่ตนเองต้องการในขณะนั้น โดยเฉพาะคน ที่แพ้จะต้องถูกลงโทษ ไม่ว่าจะเป็นการจำคุกหรือถึงทั้ง ตรงกับ คำพูดที่กล่าวว่า มันต่างกันตรงที่ดูณยืนอยู่กับฝ่ายที่แพ้ หรือชนะ	วิธีการจัดการความขัดแย้ง จากคำพูดของเกือย้อยหรือหลวงกฤษดาวิจิตร ผู้ที่ ต่อต้านการรัฐประหารมาตลอดชีวิต ทำให้เห็น พฤติกรรมจิตใจที่ลึกซึ้ง เป็นความรู้สึกลึกที่ถูกละเมิด ทั้งหลาย เนื่องจากอาจถูกบังคับ หรือไม่สามารถ แสดงอาการโต้ตอบได้ในขณะนั้นในที่สุดก็จะ ฝังลึกลงในจิตใจ ซึ่งในการจัดการความขัดแย้งของ ตัวละครคือการประนีประนอมเพื่อที่จะให้คนอื่นเห็น คล้ายตามความคิดของตัวเอง

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร
เรื่อง ประชาริปีตยบนแสนขนาน

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	
		สาเหตุความขัดแย้ง	วิธีการจัดการความขัดแย้ง
เถื่อฮ้อยกับจำตุ้ยพันเข้ม	3.“แต่จะข้าหรือเรื่อนั้นต้องมีการปฏิบัติ” “ถูกค้อง เมื่อคนส่วนใหญ่พร้อมแล้วสำหรับระบอบใหม่ การเปลี่ยนแปลงจึงรีบร้อนแบบนี้ ทำให้ประชาริปีตยต้องตกอยู่ในมือของคนกลุ่มเดียว แล้วมันต่างจากระบบเดิมตรงไหน คือแทนที่อำนาจจะอยู่ในมือกษัตริย์กลับตกเป็นของทหารเผด็จการ ไม่ก็คน ถ้าคำของผมไว้ให้ค้อฮ้อยสิบปีประชาริปีตยสยามก็ยังคงล้มลุกคลุกคลานอยู่ เพราะมันเริ่มต้นไม่ใช้อย่างนี้ “ผมจะจดจำไว้” หนึ่งในคำจวงหนึ่งใจเรียบไปครู่ใหญ่ (เถื่อฮ้อย กับจำตุ้ย พันเข้ม หน้า 34)	จากบทสนทนาของตัวละคร คือเถื่อฮ้อย ที่ไม่เห็นด้วยกับการปฏิบัติโดยกลุ่มทหาร เพราะการปกครองในตอนนี้คือการปกครองในระบอบประชาริปีตย ที่รัชกาลที่ 7 ประทานให้กับประชาชนทั้งประเทศ มิใช่มอบอำนาจให้กับผู้ใดผู้หนึ่ง มาใช้อำนาจในการปกครองประเทศ และมีการถ่ายโอนอำนาจ โดยที่ประชาชน “ไม่มีสิทธิในการใช้ประชาริปีตย” ได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งที่คนไทยทุกคนพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครอง ดังคำกล่าวของเถื่อฮ้อยที่ว่า “ถ้าคำพูดของผมไว้ให้ค้อฮ้อยสิบปีประชาริปีตยสยามก็ยังล้มลุกคลุกคลานอยู่ เพราะมันเริ่มต้นไม่ใช้อย่างนี้”	จากความขัดแย้งในเรื่องของแนวคิดทางการเมืองของเถื่อฮ้อย ที่มีต่อปฏิวัติของทหารหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นความขัดแย้งที่แสดงพฤติกรรมจิตสำนึก ที่ตนเองรู้ว่าตนเองเป็นอะไร ทำอะไรอยู่ แล้วมีความต้องการอะไร ขอให้ตัวละครมองถึงความเป็นประชาริปีตยของสยามว่าจะต้องมีการแก้ไขหรือขอจัดอำนาจพวกนี้แต่ก็เกินไปได้ ซึ่งในการจัดการความขัดแย้งคือการยอมรับในสิ่งที่มันอยู่ คือ การเริ่มต้นที่ไม่ดีของประชาริปีตย

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	
เสื่อย้อยกับจำด้อย พันเข้ม	4. "ผมได้รับคำสั่งให้มาลอบยิงคุณ" คำว่าจพูด "ทำไมคุณไม่ทำ? เมื่อที่คุณก็มีโอกาส" โจรถาม ร.ร.ด. ด้อยไม่ตอบ อดีตคุณหลวงผู้ทรงอิทธิพล สบายมาเป็น โจรถามเมือง ขลุ่ยตอบ "ถ้าฉัน ผมเดา ว่าคุณต้องการพิสูจน์ตัวเองอีกครั้งว่า สามีของคุณ ยังเหนือผมอยู่ เขาละพร้อมแล้วให้ไหม มีอ ปราบพยักหน้า ชั่วขณะที่ทั้งคู่ก็ขึ้นขึ้นมานั้น นายตำรวจหนุ่ม ไม่ได้คิดถึงเรื่องการเมืองหรือ อุดมการณ์อะไรเลย ในใจของเขาวางเปล่า และ อีกครั้งเป็นของเสื่อย้อยอยู่ที่หัวของเขาแล้ว ขณะที่ขึ้นเขาฟังพันซอง "ผมแพ้แล้ว..." "คือ ตั้งใจเอาชนะมากไปหน่อย ใจจึงออกแวก บาง ที่การตั้งใจเอาชนะมากเกินไปก็ทำให้ใจไม่ผ่อนคลาย "คุณควรระวังผมเสีย" ทำไม? ชีวิตคุณมีความหมายอยู่ที่ตรงแพ้ชนะเท่านั้นเองหรือ?"	สาเหตุความขัดแย้ง จากบทสนทนาของตัวละคร คือเสื่อย้อยและจำด้อย พันเข้ม จะเห็นว่าแม้จำด้อยมีคำสั่งให้มายิงเสื่อย้อย แม้จะมีโอกาสเขาก็ไม่ยิง ซึ่งเกิดจากความเห็นเพื่อน การไม่ทำร้ายคู่ต่อสู้เมื่อมีโอกาส การต่อสู้ของเขาสองคนแต่ละครั้งจะทำด้วยความยุติธรรม ไม่มีการเอาเปรียบคู่ต่อสู้ เหมือนครั้งนี้ คือการดวลปืนเหมือนทุกครั้งที่เคยทำมา ตามที่เสื่อย้อยกล่าวถาม จำด้อย ในการดวลปืนครั้งนี้ ผู้แพ้คือจำด้อย เหมือนเดิม ทั้งที่เขาตั้งใจเต็มที่ที่จะเอาชนะ จนทำให้เขาต้องแพ้ในครั้งนี้นี้ดังคำพูดของเสื่อย้อยที่กล่าวว่า ตั้งใจเอาชนะ มากไปหน่อย ใจจึงออกแวก บางทีการตั้งใจเอาชนะมากเกินไปก็ทำให้ใจไม่ผ่อนคลาย	วิธีการจัดการความขัดแย้ง จากความขัดแย้งของเสื่อย้อยและจำด้อย เป็น พฤติกรรมจิตสำนึก ที่เขาทั้งสองรู้ตัวเองตลอดเวลากว่าเขาเป็นใคร ทำหน้าที่อะไร และต้องการอะไร ในขณะที่ ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์ที่จำด้อยมีพฤติกรรมมุ่งชนะ ในการจะจับเสื่อย้อยด้วยการดวลปืนและผลของการดวลปืนคือจำด้อยแพ้ ซึ่งในการจัดการความขัดแย้งคือการยอมรับ กับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเอง

(หน้า 34 – 35)

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง ประชานิปีเตยบนสันขนาน

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	สาเหตุความขัดแย้ง	ผลการวิเคราะห์
เสื่อฮ้อยกับจำด้อย พันเข้ม	5. “ผมไม่ต้องการความช่วยเหลือจากคุณคนนี้นอกจากเขาจะเป็นคนหนึ่งที่ป็นต้นเหตุให้พ่อผมตายแล้ว ยังเป็นเผด็จการ ผมไม่อยากช่วยเหลือว่าคนอย่างคุณจะทำงานกับเขาได้ “อย่าว่าทำนายนายค้อหน้าผม...” นายคำรวจแซ่เสียงดัง “คุณก็พูดเกินไป ถึงคุณจะถือว่าทำงานเป็นศัตรู ก็ไม่จำเป็นต้องวิจารณ์ท่านด้วยอารมณ์ ผมรับรองได้ว่าท่านเป็นคนดีที่รักชาติ ไม่น้อยไปกว่าคุณเลย ให้ตายสิ” แววดาของเสื่อรำยมีรอยยิ้มหยัน “คุณไม่จำเป็นต้องพูดแทนเขาหรอกและก็ไม่จำเป็น ต้องช่วยเหลือ ผมก็รู้ว่าผมเป็นกบฏจริงๆ ผมเป็นคนขบถไฟธรรมาบรรทุก ป.ต.อ. ทำให้ทหารฝ่ายรัฐบาลตายไปหลายคน รวมทั้งพ่อคุณด้วยเมื่อหกปีก่อน ” “สงครามคือ	จากบทสนทนาที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าตัวละครคือเสื่อฮ้อย ยังมีความแค้นส่วนตัวกับ จอมพล ป. พิบูลสงครามในเรื่องในอดีตที่มันเกิดขึ้นกับตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการปฏิบัติที่เกิดขึ้นในยุคนั้น ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้กับเขาอย่างมาก ตลอดจนถึงการเสียชีวิตของพ่อเขา ซึ่งตลอดเวลาที่ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีฮ้อยยังทำทุกวิถีทางที่จะล้มล้างรัฐบาลชุดนี้ ซึ่งเขามองว่าเป็นรัฐบาลเผด็จการ ซึ่งในการกระทำดังกล่าวของเสื่อฮ้อยก็ทำให้เป็นต้นเหตุให้พ่อของ จำด้อย พันเข้มตาย ซึ่งจากการพูดของเสื่อฮ้อย ทำให้จำด้อยพันเข้ม กับเข้าใจความรู้ลึกซึ้งของเสื่อฮ้อย และกล่าวคำพูด “สงครามคือสงคราม คุณเคยพูดไว้ยังงั้น ผมรู้ความคิดมาหลายปีแล้วกว่าจะเข้าใจ ผมไม่ได้มาดุดมหรือ เพราะเรื่องทั้งหมด เกิดจากอุดมการณ์ ที่ต่างกัน ไม่มีผิด ไม่มีถูก”	วิธีการจัดการความขัดแย้ง จากการสนทนาของตัวละครทั้งสองซึ่งเกิดจากความขัดแย้งทางด้านแนวคิดทางการเมืองและเหตุผลส่วนตัว เสื่อฮ้อยที่มีความขัดแย้งกับรัฐบาลในขณะนั้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมจิตไร้สำนึก ที่ถูกความคิดและความรู้สึกที่ถูกเก็บกดทั้งหลาย ที่เกิดขึ้นกับเสื่อฮ้อย ซึ่งในการขจัดความขัดแย้งคือการยอมรับของจำด้อย ในคำพูดที่ว่า “ผมไม่ได้มาดุดมหรือ เพราะเรื่องทั้งหมด เกิดจากอุดมการณ์ ที่ต่างกัน ไม่มีผิด ไม่มีถูก”

	สงคราม คุณเคยพูดไว้ยังงั้น ผมครุ่นคิดมาหลายปีแล้วว่าอะไรจะเข้าใจ ผมไม่ได้อามาตคุณหรอก เพราะเรื่องทั้งหมด เกิดจากอุดมการณ์ที่ต่างกัน ไม่มีผิด ไม่มีถูก (ร.ด.ด. ดุษฎี กับ เสืออ้อย หน้า 44)	
--	--	--

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร
เรื่อง ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	วิธีการจัดการความขัดแย้ง
เกือยอัยกับ อัยการ	6.จำเลยโทษประหารยืมที่มุมปาก “อะไรทำให้สถาบันศาลกลายเป็นเครื่องมือทางการเมืองไปได้? ท่านได้ปล่อยให้หลักการและจรรยาบรรณของท่านถูกอำนาจเผด็จการหรือไม่? ความกล้าหาญทางจริยธรรมของท่านหายไปไหน? เราปล่อยให้อำนาจของคณะใดคณะหนึ่งมาใช้อิทธิพลเหนือวิจารณ์ของศาลเหนือหลักนิติธรรมหรือไม่? พวกเรากำลังหมิ่นพระบรมเดชานุภาพของสมเด็จพระปกเกล้าฯ ที่ทรงอนุญาตให้เราปกครองกันเองหรือไม่? เรากำลังหลงทางหรือไม่? เรากำลังแบ่งฝักกันหรือไม่? ถ้าท่านตอบคำถามเหล่านี้ได้ โดยไม่มีความละอายใจในใจ ก็แสดงว่าไม่เสียที่ท่านเกิดมาเป็นคนไทยด้วยกัน ...	จากบทสนทนาที่กล่าวมา เกือยอัยซึ่งถูกจับในข้อหานักโทษการเมือง ที่เขาจะต้องถูกประหารเหมือนบุคคลอื่น ซึ่งกฎหมายที่พวกเขากำลังใช้เป็นการหมายที่เขารับว่าศาลเดียว เป็นกฎหมายที่รัฐบาลต้องการจะทำลายนักโทษการเมืองทุกคน โดยยึดเหยียดคดีให้ ซึ่งจากการตัดสินคดีความดังกล่าว สร้างความไม่พอใจกับเกือยอัย ผู้ที่ต้องโทษอีกคนหนึ่ง ที่รัฐบาลได้ให้อาณาภิบาลการทำงานของเขาในการได้ส่วนคดีของนักโทษ ซึ่งเป็นความไม่ยุติธรรม ต่อเขาและคนอื่นที่ถูกจับมา ซึ่งในวันที่เขาตัดสินคดีความซึ่งเกือยอัยจะต้องได้รับโทษประหาร เขาจึงเป็นผู้มีความรู้ และเป็นนักการเมืองคนหนึ่ง โดยการให้คำถามถามอัยการผู้ตัดสินคดีความ	จากคำพูดของเกือยอัย ที่ตั้งคำถามให้กับอัยการผู้สืบคดีความในครั้งนี้ แสดงความขัดแย้งทางด้านสิ่งแวดล้อม ที่มาทำให้ความยุติธรรมในการตัดสินคดีไม่มีความยุติธรรม และมีผลเสียต่อระบบศาล ซึ่งในการจัดการความขัดแย้ง คือการร่วมมือซึ่งกันเป็นพฤติกรรมที่แสดงออก เมื่อเกิดสถานการณ์ความขัดแย้ง เป็นการมุ่งที่จะเอาชนะและในขณะเดียวกันก็ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งเป็นการสร้างความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย

แบบวิเคราะห์สาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร
เรื่อง ประชาริปีไถยบนแผ่นดินนวมาน

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	
		สาเหตุความขัดแย้ง	วิธีการจัดการความขัดแย้ง
	“ พวกเราที่อยู่ในห้องนี้หลายท่านจะถูกประหารชีวิตในอีกไม่กี่วันข้างหน้า หลายท่านก็คงยังมีชีวิตอยู่ต่อไปอีกหลายปี แต่ไม่ช้าหรือเร็วเราก็ต้องตายจากแผ่นดินที่เราเกิดมาอย่างถาวร มีอะไรแตกต่างกันหรือ? ความแตกต่างเพียงประการเดียวที่มีคือ เราจะมอบหลักการและกระแสนิยมไปโดยไว้ในลูกหลานของเราต่อไป ในภายภาคหน้าอย่างเต็มภาคภูมิหรือไม่” “สำหรับผมความตายไม่ใช่เรื่องที่สำคัญที่สุด เหตุผลที่ผมไม่ได้กล่าวแก้ต่างให้ตัวเองเลย ก็เพราะผมมีเหตุผลส่วนตัวบางอย่างที่ถ้าบอกออกไปอาจเป็นอันตรายกับพอกข้างแคร์” (หน้า 52 – 53)	เพื่อให้ยัยการเกิดความสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง อย่างถูกต้อง โดยไม่ถูกครอบงำหรือบังคับจากกลุ่มบุคคลอื่น โดยที่เขาได้กล่าวว่า พวกเราที่อยู่ในห้องนี้หลายท่านจะถูกประหารชีวิตในอีกไม่กี่วันข้างหน้า หลายท่านก็ยังมีชีวิตอยู่ต่อไปอีกหลายปี แต่ไม่ช้าหรือเร็วเราก็ต้องตายจากแผ่นดินที่เราเกิดมาอย่างถาวร มีอะไรแตกต่างกันหรือ? ความแตกต่างเพียงประการเดียวที่มีคือ เราจะมอบหลักการและกระแสนิยมไปโดยไว้ในลูกหลานของเราต่อไป ในภายภาคหน้าอย่างเต็มภาคภูมิหรือไม่”	

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	
		สาเหตุความขัดแย้ง	วิธีการจัดการความขัดแย้ง
เคื้อย้อยกับจำเอก	7. อยู่ที่นี่มาห้าปี โดนตัดหางปลอยวัด ไม่มีอนาคต ไม่เหลือเหยื่ออะไร ทั้งที่ไม่เคยทำงานผิดพลาด คนพวกนั้นแสดงสยว่าถูกร่วมกับพวกกบฏวระเดช เพื่อตนเอง พวกมันก็ย้ายถูกมาอยู่ที่นี่ ปลอยเกาะถูก ฎเป็นผู้คนแต่ไม่เห็นมีอะไรต่างจากนักโทษเลย ต้องจากลูกเมียมาลำบากลำบากนักโทษเลย เพราะอะไรเรื่องการเมือง บัดขบของพวกมัน เพราะพวกมันเอะอะอะไรก็จะปฏิวัติรัฐประหารอย่างเดียว คิดแก้ปัญหาวีธีอื่นไม่เป็นหรือไงวะ? ผลสุดท้ายคนที่เดือดร้อนคือคุณ คนที่ไม่รู้เรื่องอะไรเลย “พวกมันสัญญาจะคืนตำแหน่งเดิมให้จ้าว! ให้จำกลับไปด้วยกับครอบครัวที่พระนคร” ได้ตามเดิมไหม? ไหม? ไร? เพียงแต่ให้ดูวางแผนล่ามึง ฎต้องทำ ไม่มีทางเลือก	จากบทสนทนาของตัวละคร คือจำเอก แสดงถึงความไม่พอใจของผู้บังคับบัญชาที่สั่งเขามาเป็นผู้คุมที่เกาะตุรเดา ด้วยสาเหตุที่ว่าร่วมกับพวกกบฏ วระเดชซึ่งมันเป็นคนไม่ยุติธรรมต่อจำเอก เพราะการมาเป็นผู้คุมของเขาที่ไม่ต่างจากนักโทษ เพราะทางการไม่เลงที่จะดูแลเขาเลย จึงทำให้เขาคิดว่าการเมืองคือสาเหตุที่ทำให้เขาต้องมาอยู่ที่นี่ เพราะการปฏิวัติคือทางเดียวที่จะแก้ปัญหานี้ในสิ่งที่มันเกิดขึ้นระบบการเมืองประชาธิปไตยในประเทศไทย การให้คำมั่นสัญญาของผู้บังคับบัญชาของจำเอก เพื่อแลกเปลี่ยนการกลับไปยังกับครอบครัวและตำแหน่งเดิม ด้วยการยิงเหยื่อ ซึ่งมันเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องทำเพื่อชีวิตของตนเอง แต่มันก็แตกต่างจากคณิกของเสียที่เห็นด้วยจากคำกล่าวที่ว่า “ถ้าผมเป็นจำ ผมก็อาจทำสิ่งเหมือนกัน ยิ่งทั้งนักโทษที่คิดหมิ่นมัน ไม่ได้คิดในธรรมอะไรหรอก เสรีจแล้วจะได้อีกกลับไปหาลูกเมียชั้ชั้...”	จากบทสนทนาของตัวละครทั้งสอง ทำให้เห็นว่า จำเอกซึ่งเป็นผู้คุม มีความเก็บกด ที่ถูกส่งมาปฏิบัติงานที่เกาะตุรเดา ซึ่งมันเป็นความไม่ยุติธรรมต่อเขา ซึ่งในการจัดการความขัดแย้งคือพฤติกรรมการประนีประนอม ซึ่งทำให้จำเอก “รู้สึกว่าการเมืองไม่ใช่สกปรก แต่นักการเมืองบางส่วนของสกปรก

แบบวิเคราะห์สาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร
เรื่อง ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	
		สาเหตุความขัดแย้ง	การจัดการความขัดแย้ง
	เจ้าใจใหม่? เจ้าใจ มึงคงโกรธแค้นเขาสักสิริละ “ ไม่เลย ถ้าผมเป็นจำ ผมก็อาจทำยังงี้เหมือนกัน ยิ่งทั้งนักโทษที่คิดหนีมันไม่คิดมโนธรรมอะไรหรอก เสรีแล้วจะได้กลับไปหาลูกเมียซักที ...” จำเอกสบตาเขางัน “การเมืองไทยมันสกปรก มันทำลายกู มันทำลายมึง การเมืองมันไม่สกปรกหรอก นักการเมืองเพียงส่วนเดียวเท่านั้นที่สกปรก จำอย่าไปเหมวว่าทุกคนที่เล่นการเมืองมันเลวไปหมด ระบอบประชาธิปไตยแก้ปัญหาทุกอย่างได้ด้วยตัวมันเองอยู่แล้ว เพียงแต่ว่ามันต้องใช้เวลาสักหน่อย มึงไม่โทษใครเลยหรือนะ ไม่ มนุษย์ทุกคนมันก็เหมือนกันทั้งนั้น พออำนาจอยู่ในมือก็หลงตัวเอง ไม่น่าแปลก สงสารมากกว่า(หน้า 79 – 80)		

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง อมตะ

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	
		สาเหตุความขัดแย้ง	การจัดการความขัดแย้ง
อรชุนกับ พรหมินทร์	หน้า 99 อรชุนเข้ามานั่งเรียงรายในห้องพักทำงานของ คนพลีกุญข้อมูลของผู้ป่วยซึ่งได้มาจาก เจ้าหน้าที่ฝ่ายข้อมูลของบริษัทจากนั้นก็รีบคิด คาดการณ์ถึงเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นนับแต่ไป แล้วความวิตกกังวลก็เข้ามาห้อมล้อมอยู่รอบหัวใจ เขา ความตั้งใจที่จะหาโอกาสเข้าไปทำงาน ใกล้ชิดกับตระกูลของพรหมินทร์ชักกวดไกว เขาพยายามจะจับความรู้สึกตัวเองว่ากลัวหรือว่า แค่ตื่นเต้น แต่แล้วเขาก็กลับไม่ยอมเสียเวลาอีก ต่อไป	อรชุนเป็นคนโคลนเช่นเดียวกับชีวิตต่างของอรชุนนั้น สามารถหนีจากพรหมินทร์ได้และเขาก็กำลังคิดที่จะ กลับมาพรหมินทร์อีกครั้งเพื่อต้องการค้นหาและช่วยชีวิต ซึ่งเป็นคนโคลนที่กำลังถูกฆ่าด้วยวิธีที่ พรหมินทร์นั้นกลับมาแข็งแรงโดยที่อรชุนกลับมาใน ฐานะจิตแพทย์เพื่อดูแลภรรยาของพรหมินทร์ซึ่งมีการ ซึมเศร้าเพราะขัดแย้งกับเรื่องทำโคลนและการเปลี่ยนถ่าย อวัยวะ และอีกคนที่อรชุนต้องดูแลคือชีวิตเป็นคนโคลนที่ กำลังจะโดนผ่าตัดเปลี่ยนถ่ายอวัยวะซึ่งพรหมินทร์ ต้องการให้ออรชุนดูแลและลดความเครียดเขาก่อนผ่าตัด ความขัดแย้งระหว่างอรชุนและพรหมินทร์นั้นมิได้เป็น ความขัดแย้งที่ปะทะกันรุนแรงแต่เป็นความขัดแย้งที่มี สาเหตุมาจากภายในจิตใจของอรชุนคือเขาทราบแล้วว่า ตัวเองเป็นคนโคลนที่หลบหนีตั้งแต่เด็กจนโตเขาต้อง	ความขัดแย้งระหว่างอรชุนและพรหมินทร์เป็นสิ่งที่ตัว ละครสามารถจัดการความขัดแย้งได้โดยการ ประนีประนอมเป็นการแสดงพฤติกรรมทั้งมุ่งเอาชนะ และแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับปานกลาง เป็น จุดยืนระหว่างกลางของมิดิการเอาใจตนเองและเอาใจ ผู้อื่น เป็นแบบของการเจรจาต่อรองที่มุ่งให้สองฝ่ายมี ความพอใจบ้าง ซึ่งจะเห็นได้จากคำกล่าวหาของ อรชุนเขาจะพยายามมิให้เกิดผลกระทบหรือเกิดความ รุนแรงขึ้นทั้งสองฝ่ายและอรชุนจะเป็นคนที่เชื่อเรื่อง กรรมดีจึงถึงกับที่จะเผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้น

	บอกตัวเองว่ามันจะตื่นเดิน หรือหวาดกลัวก็ช่างหัวมัน บัดนี้โอกาสมาถึงแล้วเขาจะยอมให้มันผ่านไปเลยๆ โดยที่ไม่กล้าทำอะไรเลยนั้น 'ไม่มีทาง' เราขอโอกาสนี้มาชำระชีวิตก็ได้	หลบหนีก็ทำเพื่อเอาชีวิตรอดจากการเป็นตัวโคลนซึ่งแตกต่างจากชีวิตที่ไม่เคยทราบมาก่อนว่าตนเป็นตัวโคลนที่พรหมินทร์เลี้ยงไว้ ดังนั้นอรุณจึงมีความแตกต่างจากชีวิตมากในด้าน การแก้ปัญหาอีกทั้งอรุณได้อาศัยชีวิตกับพระพุทธศาสนาจึงทำให้มีสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของความขัดแย้ง สิ่งแวดล้อมคือทุกสิ่งทุกอย่างที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา และส่งผลต่อเราทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่เกิดขึ้น โดยธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น ดังนั้นสิ่งแวดล้อมที่อรุณได้อาศัยอยู่ตั้งแต่เล็กคือแม่เขาฝากเขาไว้กับพระอาจารย์อยู่ในวัดจึงทำให้แนวคิดของเขาหรือจิตใจของเขาไม่ได้โหดเหี้ยมและไม่อยากที่จะขึ้นถึงที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมานั้น ได้แก่มนุษย์เกิดมาล้วนแต่มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย แต่ในทางกลับกันพรหมินทร์ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีวิทยาศาสตร์มีการทดลองต่างๆ แล้วพยายามค้นหาแล้วค้นธรรมชาติให้มนุษย์นั้นมีชีวิตยืนยาว โดยได้ตัวเองเป็นที่ตั้งจนถึงขั้นถึงถึงความจริงของมนุษย์	สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมว่าเป็นสาเหตุของความขัดแย้ง สิ่งแวดล้อมคือทุกสิ่งทุกอย่างที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา และส่งผลต่อเราทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่เกิดขึ้น โดยธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น ดังนั้นสิ่งแวดล้อมที่อรุณได้อาศัยอยู่ตั้งแต่เล็กคือแม่เขาฝากเขาไว้กับพระอาจารย์อยู่ในวัดจึงทำให้แนวคิดของเขาหรือจิตใจของเขาไม่ได้โหดเหี้ยมและไม่อยากที่จะขึ้นถึงที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมานั้น ได้แก่มนุษย์เกิดมาล้วนแต่มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย แต่ในทางกลับกันพรหมินทร์ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีวิทยาศาสตร์มีการทดลองต่างๆ แล้วพยายามค้นหาแล้วค้นธรรมชาติให้มนุษย์นั้นมีชีวิตยืนยาว โดยได้ตัวเองเป็นที่ตั้งจนถึงขั้นถึงถึงความจริงของมนุษย์
--	--	---	---

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง ช่างสำราญ

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	สาเหตุความขัดแย้ง	ผลการวิเคราะห์
วสุกับน้ำฝน	กำพลเด็กชายอายุห้าขวบอาศัยอยู่กับพ่อแม่และน้องชายในห้องเช่าเล็กๆ พ่อและแม่ของกำพลมีเรื่องทะเลาะแล้วคบตีกันเป็นประจำจนทำให้กำพลถูกพ่อและแม่ทั้งไว้ให้เชลยชีวิตตามลำพัง ดังข้อความที่ปรากฏในหน้าที่ 23 หลายวันก่อนบ้านของกำพลเกิดเรื่องพ่อกับแม่ทะเลาะตบตีกันเสียงดังไปถึงไหนต่อไหน แม่เหวี่ยงพัดลมคอหัก พัดโยนกระตักน้ำร้อนข้ามหัวแม่ออกไปนอกบ้าน ตกกลางคืนแม่พารถกระบะมาจอดหน้าบ้าน จนของขึ้นรถจนหมดบ้าน โฉง แม่จากไปโดยมิเออเตอร์ไซค์	ครอบครัวของกำพลเป็นครอบครัวที่ยากจน ไม่มีแม่กระทั่งบ้านซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตพ่อและแม่ของกำพลมีอาชีพรับจ้างเนื่องจากมีรายได้น้อยภาระที่ต้องรับผิดชอบมีมาก เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าใช้จ่ายเพื่อดำรงชีพ นอกจากนี้ยังมีลูกสองคนซึ่งยังเป็นเด็กยังไม่สามารถช่วยเหลือเรื่องแล้วในสมัยนั้นรัฐบาลยังไม่มีการช่วยเหลือเรื่องค่าครองชีพของประชาชนจึงทำให้เกิดปัญหาตามมาเพียงเพราะสิ่งแคว้นที่พ่อแม่ไม่เหมาะสม ดังนั้นกำพลจึงกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาถูกทอดทิ้งตั้งแต่อายุเพียงห้าขวบแต่เขายังมีความหวังว่าพ่อจะกลับมารับเขาไปอยู่ด้วยระยะหวังที่กำพลรอให้พ่อมารับกลับไม่อยู่ด้วยกำพลต้องไปนอนบ้านเช่า	วิธีการจัดการความขัดแย้ง จากการที่ครอบครัวของกำพลต้องแยกย้ายไปอยู่ร่วมกันเพียงเพราะปัญหาทางครอบครัวเมื่อพ่อและแม่ของกำพลทะเลาะกันจนกระทั่งมีการตบตีกันผลกระทบบที่เกิดขึ้นก็คือทำให้กำพลไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อและแม่และต้องยอมรับในสภาพความเป็นจริง ซึ่งเด็กอายุเพียงห้าขวบนานอยกที่จะเข้าใจปัญหาของผู้ใหญ่ว่าทำไมต้องทะเลาะกัน กำพลเฝ้ารอทุกวันที่พ่อมารับเขา กลับไปอยู่ด้วยแต่พ่อและแม่ของกำพลต่างฝ่ายต่างมุ่งเอาชนะซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับสูงและแสดงพฤติกรรมร่วมมือต่ำ เป็นพฤติกรรมที่เน้นการเอาใจตัวเอง มุ่งชัยชนะของตนเองเป็นประการสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือความสุขเสียของผู้อื่น ดังนั้นจึงทำให้พ่อและแม่ของกำพลต้องเลิกรักกันเพราะต่างฝ่ายต่างมุ่งที่จะเอาชนะกันจนทำให้เกิดปัญหามา

	นำ รศกระประพรทุกของคณานตามฐำพอเทำศะเอวมองผงกหำหำงำกำน้องชวำยอีภักศองเคื่อนอะศรบขวบของกำพลธำรงให้จำอยู่ำนบ้าน	ของเพื่อนบ้านที่ค้อยเวทนำเขำแต่ำชวำบ้านแต่ำศะศรอบศร่ำวกำกำได้มำชีวิตแต่กำต่างจำกศรอบศร่ำวของกำพลส่วน ใหญ่กำยภจนแล้วหำเอำกำนค้ำหมำอนกำนแต่ำช่วยเหลือกำกำพลเพียงเพราะศสสรเจำ	
--	---	---	--

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง ช่างสำราญ

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	สาเหตุความขัดแย้ง	วิธีการจัดการความขัดแย้ง
กัปตันพ่อ	พ่อของกัปตันได้สัญญากับลูกชายไว้ว่าหากหาบ้านเช่าหลังใหม่ได้จะมารับกัปตันไปอยู่ด้วยแต่ก็ไร้ผล ตั้งข้อความหน้า 41 ความว่า กัปตัน ช่างสำราญ ตัวดำและนิสัยดื้อโตโศกสลด ดูห่อเหี่ยว กินนอน ไม่เป็นที ไม่เป็นทาง ครอบครัวของเขาเคยเช่าห้องแถวอยู่กันพร้อมหน้าพ่อแม่ลูกหลายคนก็แล้วแต่มีผู้ต่อมาแม่หนีไปและพ่อบอกคืนห้อง	กัปตันเป็นเด็กที่ต้องการความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่และแม่เมื่อครอบครัวของเขาไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันเขาจึงโหยหาความรักเพียงเพราะเขาอยากกลับไปอยู่กับพ่อแม่เนื่องจากว่าพ่อบอกกับเขาไว้ว่าจะมารับไปอยู่ด้วยเขาจึงต้องอยู่ในสภาพของคนรอคอยจึงทำให้กัปตันรู้สึกอึดอัดอยู่เสมอเมื่อไหร่ที่พ่อจะมารับตน ไปอยู่ด้วยอีกทั้งสภาพแวดล้อมที่กดดันกัปตันตลอดอยู่เสมอคือเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของผู้คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบอกกันว่าน่าสงสารกัปตันโดนพ่อแม่และแม่ทิ้งจึงทำให้กัปตันต้องหาหนทางป้องกันตนเองเขาเผชิญสถานการณ์ที่เลวร้าย กับภาวะความเครียดของเด็กอายุเพียงห้าขวบเมื่อเสียใจก็ร้องไห้เพราะเขาไม่มีพ่อแม่คอยปกป้องจากภัยอันตรายจึงต้องหาหนทางเอาตัวรอดเพียงลำพังโดยมีผู้คนในชุมชนคอยให้ความช่วยเหลือแต่ก็ไม่ได้มาก	กัปตันเป็นฝ่ายที่เสียรพ้อมมารับไปอยู่ด้วยโดยที่ไม่เดินหนีไปตามหาพ่อเขาขอให้พ่อแม่หาเขาเองซึ่งเป็นการจัดการความขัดแย้งที่ยอมรับในสิ่งที่ตนเผชิญอยู่ไม่ต่อต้านและสร้างปัญหาใหม่ให้กับพ่อเป็นการแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับต่ำและแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับสูงเป็นพฤติกรรมที่เน้นการเอาใจผู้อื่นเป็นผู้เสียสละปล่อยให้ผู้อื่นดำเนินไปตามที่เขาชอบ แม้เราจะไม่เห็นด้วยก็ตาม ถึงแม้ว่ากัปตันเองจะมีความต้องการไปอยู่กับพ่อแม่มากเกินไปแต่ก็ยอมรับฟังความเห็นของพ่อเนื่องจากพ่อของกัปตันทำงานรับรถรับจ้างต้องนอนอยู่ในรถนี่คือเหตุผลที่พ่อพยายามอธิบายให้ลูกชายที่อายุเพียงห้าขวบฟัง ส่วนน้องชายของกัปตันที่อายุหนึ่งขวบต้องไปอยู่กับย่าหากพ่อจะพาไปก็พาไปอยู่ด้วยอีกคนหนึ่งก็กลัวว่าเสียงไม่ไหว ซึ่งตอนแรกกัปตันก็ทำจะไม่ยอมร้องไห้แต่สุดท้ายเขาก็ยอมทำตามความต้องการของพ่อ โดยการไปอยู่กับเพื่อนทั้งที่ครอบครัวของเพื่อนกัปตันก็ไม่ได้ร่ำรวยอะไร

	เขาเพราะไม่มีเงินจ่าย นื่องราย อายุหนึ่งขวบพอพาไปฝากไว้ กับย่า ส่วนกำพลพอกลับมาหา อาทิตย์ละครั้ง พร้อมคำสัญญา จะพาไปอยู่บ้านใหม่ แต่ลงท้ายพอฝากสิ่งเขาไว้กับ เพื่อนบ้านคนนั้นบ้างคนนั้นบ้าง สภาพคล้าย เด็กจรจัดเข้าทุก ที	เท่าที่ควรเพราะแต่ละครอบครัวก็ต่างยากจนหาเช้ากินค่ำ เหมือนกับครอบครัวของกำพล เขาจึงต้องทำงานแลกกับสิ่ง ที่เขาอยากได้เช่น การบริการนวดให้ผู้ใหญ่เพื่อจะได้ค่า ขนม อาจเป็นเพราะเขาสนใจแต่จะได้อยู่กับพ่อแม่จริง คอยช่วยเหลือเพียงพระมีน้ำใจแต่จะให้พากำพลไปอยู่ด้วย เหมือนคนในครอบครัวก็ได้เพราะคนในชุมชนนี้ไม่ได้ รู้รายละเอียด	
--	--	---	--

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง ข่างสำราญ

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลกระทบ	วิธีการจัดการความขัดแย้ง
ก่าพลกับแม่	ก่าพลและแม่ไม่ได้เห็นหน้ากันนับตั้งแต่วันที่พ่อและแม่ทะเลาะกันแต่ก่าพลก็คิดถึงแม่เรื่อยมา และยังมีเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ ทำให้ทราบว่าพลยังอยากให้อแม่มาอยู่กับเขา ดังข้อความหน้า 61 “เด็กหญิงสมคิด อายุหกขวบ ผมเปีย ใส่กระโปรงสีชมพู ขอให้พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง ที่มากับเค็มมารับตัวได้ที่กองอำนาจการหน้าโรงจิ้ง” รถไฟผ่านกองอำนาจการนั้นและก่าพลได้เห็นเด็กหญิงสมคิดนั่งร้องไห้อยู่บนเก้าอี้ข้างตู้รับบริจาค “นี่ก็ออกแล้ว เราให้เขาประกาศเรียกแม่มารับดีกว่า” ประสิทธิ์นึกสนุก ก่าพลเห็นด้วย พอรถไฟจอด ประสิทธิ์ถือ	ก่าพลยังนึกถึงภาพเก่าๆที่ครอบครัวได้อยู่พร้อมหน้ากัน พ่อแม่ลูกซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ก่าพลยังเสียดายอยู่เสมอเมื่อเจอของหรือคนที่เคยอาศัยอยู่เขาก็กลับมีความหวังว่าพ่อและแม่จะกลับมาอยู่กับเขาทุกวันนี้ก่าพลยังไม่ทราบสาเหตุที่แท้จริงของแม่ว่าทำไมต้องทิ้งเขาไปแต่เสียงวิพากษ์วิจารณ์ของเพื่อนบ้านที่บอกเขาว่าแม่ไปมีคู่แล้วหนีไปอยู่กับผู้ชายซึ่งก่าพลยังเด็กเกินไปที่จะเข้าใจสาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในจิตใจของก่าพลคือ ภาพอดีตที่ไม่อยู่ในภาวะที่รู้ตัวระลึกถึงไม่ได้ เป็น ที่เก็บความคิดและความรู้สึกที่ถูกลบทิ้งไปหลาย จึงทำให้เขาเฝ้ารอการกลับมาหรือรอให้แม่มารับทั้งที่ความจริงแม่ของเขาได้ทอดทิ้งเขาไปเมื่อเปรียบเทียบกับแม่ของฮั่นแล้วถึงแม้ว่านางหมอนจะดูจะด่าฮั่นแต่ฮั่นก็ดูแลลูกตามที่ตัวเองดูแลได้เมื่อฮั่นแกล้งให้ประกาศตามหาแม่ฮั่นก็รีบไปตามหาฮั่นแล้วถ้าสำหรับแม่ของก่าพลดูจะไร้แววแต่ก่าพลก็	ในการจัดการความขัดแย้งระหว่างก่าพลกับแม่ไม่ได้เป็นความขัดแย้งที่แสดงออกมาอย่างชัดเจนแต่เป็นสิ่งที่ก่อเกิดในจิตใจของเด็กที่วัยเพียงห้าขวบที่โหยหาความรักจากการดำรงทำให้ตัวละครเองก็กล่าวถึงก่าพลพยายามมีการจัดการความขัดแย้งดังกล่าวให้กับตนเองคือการประนีประนอมอันเป็นการแสดงพฤติกรรมที่มุ่งเอาชนะและแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดัปลานกลาง เป็นจุดยืนระหว่างกลางของมิดิการเอาใจตนเองและเอาใจผู้อื่น เป็นแบบของการเจรจาต่อรองที่มุ่งให้สองฝ่ายมีความพอใจบ้าง ก่าพลยังพยายามที่จะเจอแม่ของตนแต่ในใจก็ยังไม่ได้ใจว่าทำไมแม่ถึงทิ้งเขาไปแต่ความรู้สึกดังกล่าวก็ไม่ได้มีอิทธิพลในการดำรงชีวิตของเขาจนทำให้เขาต้องให้หาแม่ทุกเวลา บางครั้งเพื่อน ๆ ก็ยังเห็นรอยยิ้มของก่าพลเมื่อเขาได้เล่นกับเพื่อน ๆ

	น้ำแข็งคนน้ำแดงซึกหนึ่งน้ำเขียวซึกหนึ่งราคาคนจนชุ่ม ส่วนกัปผลซึกสายไหมสีฟ้า นุ่มราวกับปูเมฆ เสร็จแล้วพากันไปที่กองอำนาจการ ครูเดิวกี่มีเสียงประกาศ “เด็กชายประสิทธิ์ แก้วทน หรืออัน อยู่หัวขบพลัดหลงกับแม่ ขณะนี้อยู่ที่กองอำนาจการขอให้แม่หรือนางหมอน แก้วทน มารับตัวได้ที่กองอำนาจการหน้าโรงจั่ว” “เด็กชานกัปพล ช่างสำราญ อายุ ห้าขวบ ขณะนี้อยู่ที่กองอำนาจการ ขอให้นางนั้น ช่างสำราญ มารับลูกที่กองอำนาจการหน้าโรงจั่วด้วย” ประสิทธิ์และกัปพลนั่งบนเก้าอี้ถัดจากเด็กหญิงสมคิดผลัดกันกินน้ำแข็งกลดและสายไหม ครู่หนึ่งแม่ของเด็กหญิงสมคิดวิ่งหน้าคั้นมา ยมร่าโผล่เข้าหาลูกสาว นางหมอนอยู่หน้าโรงลิเก เสียงประกาศเรียกหลายครั้งแต่นางไม่ได้ยินรอนระนาดหยุดใหม่โรงจึงได้ยินชื่อของตัวเอง นางสะดุ้ง พอดูออกมาก็โดนแย้งที่พื้นที่ ประสิทธิ์หัวร่อรำเมื่อเห็นแม่ นางหมอนเพิ่งรู้ว่าโดนหลอก คาคโทยไธฮั่น ไร้ด้วยความกลัวแต่	ยังเผื่อนางน้ำฝน ช่างสำราญ	
--	--	-----------------------------------	--

	กำพลไม่ยอมลงจากเก้าอี้ “เลิกเล่นเถอะ ไปดูลิเกดีกว่า” ใช้น้ชวณ “เดี๋ยว เอง ไปก่อนเถอะเพื่อแม่จ๋าอยู่ในงานแล้ว ได้เงินที่เขมรประกาศ นางหมอนขึ้นดูครูหนึ่ง “ถ้าแม่ไม่มาไปหาที่ โรงลิเกนะ”	
--	--	--

แบบวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร
เรื่อง ช่างสำราญ

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	วิธีการจัดการความขัดแย้ง
กำพลกับแม่ลิ้ม	กำพลได้มีโอกาสกลับไปอยู่บ้านใหม่กับพ่อจนทำให้ชาวบ้านและเพื่อนๆ ของกำพลยินดีด้วย แต่ในทางตรงกันข้ามกับพ่อของกำพลกลับไปคืนดีกับเมียเก่าชื่อว่านางลิ้ม ดังข้อความที่ปรากฏอยู่ในหน้าที่ 67 ว่า กำพลโหมกมือ เหลียวหน้าเหลียวหลังทั้งตั้งใจและใจหายที่ต้องจากเพื่อน ประสิทธิภาพมาถึงหลัง ยืนหันยนต์ตัวเล็กให้กำพลแฉ่ววิ่งกลับไปที่บ้านใหม่ เมียเก่าของวสุยืนตากผ้าอ้อมอยู่หน้าบ้านเมื่อหันมาเห็นวสุ กำพลและกระแสบาเสื่อผ้า ล้วงมวด ปักผ้า และนั่นตาลง แต่นางไม่พูดอะไรหันกลับไปสะบัดผ้าขึ้นราว ผ้าอ้อมกางเกงตัวจิ๋วและเสื่อตัวน้อย วสุยิ้มกะลิ้มกะเหลี่ย “ชักผ้าหรอ ไอ้หนูมานี่ สิวสติแม่งจะ น้แม่ลิ้ม”	เมื่อวสุพ่อของกำพลเลิกรักนางนี้แม่ของกำพลนาซวาก็กลับ ไปอยู่กับภรรยาเก่าชื่อว่านางลิ้มซึ่งมีอาชีพชักรีดเสื่อผ้าพ่อของกำพลเอา ไอ้จ๋อนน้องชายของกำพลมาให้นางลิ้มเลี้ยงดู จากนั้นพ่อก็ทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับกำพลคือกลับมารับกำพล ไปอยู่ด้วยแล้วนางลิ้มคิดว่ากำพลเป็นภาระที่ต้องเลี้ยงดูลำพังแต่ ไอ้จ๋อนคนเดียวน่าก็มันแล้ว เมื่อวสุพากำพลมาพร้อมกับกระเป๋าสื่อสิ่งทำให้นางลิ้มไม่พอใจแต่ก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมนั้นออกมาชัดเจนมากนักจนกระทั่งนางลิ้มต้องถามนายวสุเพื่อความแน่ใจว่ากำพลมาเที่ยวหรือจะพามาอยู่ด้วยกำพลได้ยืนยันเสียงพ่อและนางลิ้มคุยกันเกี่ยวกับเรื่องของตนจึงเสียงใจ แล้วพ่อของกำพลก็ต้องโกหกกำพลอีกครั้งว่าแม่ลิ้มต้องเข้าโรงพยาบาลหลายวัน จำเป็นต้องให้กำพลกลับไปอยู่ที่ชุมชนเหมือนเดิมเพื่อแม่ลิ้มออกจากโรงพยาบาลแล้วจะกลับไปรับมาอยู่ด้วยกัน	กำพลต้องกลับมาอยู่ในชุมชนโดยอาศัยอยู่กับเพื่อนบ้านเพราะพ่อของเขาไม่อาจจิตใจแก่ใจแก่ใจใหม่ของเขาพ่อได้เพราะนางต้องการเลี้ยงดูไอ้จ๋อนน้องชายของกำพลส่วนกำพลนางกลับคิดว่าเป็นภาระในการเลี้ยงดู กำพลเองก็ยอมทำตามตั้งใจของพ่อไม่ได้ร้องไห้โยกย้ายอะไร ซึ่งถือว่าตัวละครเองได้จัดการความขัดแย้งเองโดยวิธีการหลีกเลี่ยงเพราะหากกำพลยังคงอยู่ในบ้านหลังใหม่ต่อไปความขัดแย้งอาจจะรุนแรงขึ้นอาจทำให้พ่อและแม่ลิ้มทะเลาะกัน ซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับต่ำ และแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับต่ำด้วย เป็นการไม่ผู้ปัญหาและไม่ร่วมมือในการแก้ปัญหา ไม่สนใจความต้องการของตนเองและความสนใจของผู้อื่น แสดงอาการหลีกเลี่ยงปัญหา เลือยขและไม่สนใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพราะกำพลเองก็รักพ่อและน้องชายเขามากไม่

กำพลให้ตัวอย่างสวय แมลิมหันมายืมให้หน้อยหนึ่ง “มานี้ พ่อจะให้ดูอะไร” วสุดูถูกเขาเข้าบ้านในบ้าน ไอ้จ๋อนหรือกำจรน้องชายของกำพลนั่งอยู่ในแปลแบบลูกกรงเหล็ก พอเห็นมีคนมา ไอ้จ๋อนเกาะขอบลูกกรงลุกขึ้นยืน กำพลร้องเสียงดังเข้าไปกอดน้อง “พ่อดู ไอ้จ๋อน ยืนได้” “เออเมื่อยยังไม่เห็น พ่อจะทำให้ดู” วสุดูม ไอ้จ๋อนลงจากแปล จับยืนบนพื้นปล่อยแล้วถอยห่าง “ มาดูกันมาพ่อ มาดูกันมา” ไอ้จ๋อนมองพ่อ หัวเราะแล้วเริ่มก้าว หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หก “ไอ้จ๋อนถึงมือพ่อก่อนจะล้ม หรืออีกนัยหนึ่งมือพ่อยังไม่ถึงก่อนจะล้ม	ใหม่ จึงทำให้กำพลนั้นเพิ่มความเกลียดชังในตัวของเขา ถึงแม้เพียงเพราะกำพลหิบบิดของเล่นหุ่นยนต์ที่ให้น้องชายเล่น จะเอากลับ ไปเล่นกับเพื่อน ๆ แต่กำพลกลับคิดว่ากำพลแอบเอาของเล่นของเขาไป ความขัดแย้งระหว่างกำพลและแมลิมจึงเกิดขึ้นเพราะแมลิมไม่สามารถเลี้ยงดูกำพล ได้จึงทำให้วสุต้องพำกัพล กลับไปที่เดิมจึงนำไปสู่การเก็บกด คือลืมนางถึงบางอย่างโดยเจตนา ความทรงจำที่ดีๆ ในบ้านหลังใหม่ที่พ่อเขาเพิ่งพาเขาไปจึงค่อยๆ เลือนไป เช่น รสชาติของไข่พะโล้และกลิ่นน้ำยักรีด ที่บ้านของแมลิมนั้นไม่สามารถทำให้กำพลหวนคิดถึงอย่างแน่นอน	อยากให้อ้อและน้องชายเขาคือน้องอ้อจึงยอมทำตามความต้องการของแมลิม ถึงแม้ว่าเขาจะอยากรู้กับพ่อและน้องชายแต่ก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมที่ต้องการคัดค้านใจของพ่อ
---	---	--

แบบวิเคราะห์สาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร
เรื่อง ลับแล, แก้งคอย

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	วิธีการจัดการความขัดแย้ง
ลับแลกับแม่	หน้า 4 ผมไม่ชอบสามีใหม่ของแม่เอาเสียเลย โดยเฉพาะนิสัยการขับรถที่ชอบเหยียบเบรกกึกๆ ให้คนนั่งทั้งคัน ใช้ตัวโยกหน้าโยกหลัง ช่วงเวลาเช้าของท้องอืดรถเขาจะดังล่ำๆ ด้วย หนูนอนพวงมาลัยอยู่นานอย่างคล่องแคล่วด้วย มือข้างเดียว ยกหน้ายกหลังเพื่อเอาเท้าโยนเข้าช่องที่จอด อากาศวิ่งเวียนจับผมก่อนตัวเป็นก้อน ลึกลับออกอยู่ในลำคอ แต่ผมก็สูดหายใจลึกๆ พยายามดันมันลงท้องไป ประตูด้านคนขับเปิดออกพร้อมกับเสียงครางด้วยความเมื่อยขบเมื่อขยับตัวเหยียดขา ออกจากที่นั่ง จากนั้นประเด็นด้านที่แม่นั่งอยู่ก็เปิดออกเช่นกัน นำหน้ารถมาเข้าเมื่อทั้งสอง	สาเหตุความขัดแย้ง ลับแลเป็นเด็กหนุ่มซึ่งชีวิตเผชิญกับปัญหาครอบครัวส่วนความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างลับแลกับแม่ก็คือเรื่องที่ลับแลสูญเสียพ่อไป ด้วยโรคระยะเรื้อรังปอดแต่ด้วยการไม่ยอมรับความจริงทำให้เขาเกิดถึงพ่อและคิดถึงเรื่องราวในอดีตของเขา และคนในครอบครัวคลอเคลียเมื่อแม่ของเขาตัดสินใจจะแต่งงานใหม่ จึงทำให้เขามีพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับแม่ซึ่งเกิดจากการเก็บกดภายในจิตใจทำให้เขาแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกมา และตอนสุดท้ายผู้อ่านก็ได้ทราบว่า ลับแล ผู้เล่าเรื่องราวของเขาให้หลวงพ่อฟังนั้นเป็นคนเล่าเรื่องที่เขาคิดและจินตนาการไปเอง เขจินตนาการว่าพี่ชายของเขานั้นยังมีชีวิตอยู่ ความจริงแล้ว พี่ชายสามารถหาเขาได้ว่า แก้งคอย นั้นเสียชีวิตไปแล้ว ไร้ความคาดหมาย ตั้งแต่อายุเพียง 5 ขวบ จากการ	วิธีการจัดการความขัดแย้ง ความขัดแย้งของลับแลและแม่เป็นความขัดแย้งภายในครอบครัวและเป็นเรื่องที่ลับแลเองจัดการจากการจินตนาการที่เกิดขึ้นคือการจัดการความขัดแย้งโดยการยอมรับ เป็นพฤติกรรมที่เน้นการเอาใจผู้อื่นเป็นผู้เสียสละ ปลอบใจผู้อื่น ดำเนินไปตามที่เขาชอบ แม้เราจะไม่เห็นด้วยก็ตาม เช่นการที่ลับแลตั้งใจฟังสิ่งที่หลวงพ่อกล่าวให้ฟัง การยอมรับความจริงเรื่องที่พ่อเขาได้เสียชีวิตแล้วเขาต้องเชื่อฟังและไม่นำใจไปเสียใจในพฤติกรรมที่ไม่สนใจคนอื่น ดังนั้นวิธีการยอมรับนี้ถือว่าเป็นวิธีจัดการความขัดแย้งระหว่างลับแลกับแม่ได้ เขาต้องยอมรับความเป็นจริงแล้วทำให้แม่มีความสุขมากกว่าความทุกข์เมื่อแม่ตัดสินใจแต่งงานใหม่ เขาต้องยอมรับพ่อเสียใจที่ได้ถึงแม่ในใจเขาจะไม่เห็นด้วยก็ตามแต่หลังจากที่เขาได้อาศัยปรับพฤติกรรมในวัดแล้วทำให้เขามี

ออกไปจากตัวรถ จากนั้นยายก็กดอดผ้าปิดตาออกให้ผม พลังกล่าวว่า “ฮอดแล้วหล้า” แสงขาวสว่างพร่างพรำเต็มสองตา ผมพยักหน้าให้ยายตีแผนการเอ่ยคำขอขอบคุณที่อาจจะออกมาพร้อมกับอาหาร ในกระเพาะยายก็ดูยวบหัวผมเบาๆ และผมก็ค่อยหัวยอมให้แก้ปlopโปน	ที่เขาเล่าหมกมุ่นอยู่กับอดีตจนทำให้เกิดภาพจินตนาการขึ้นมาจนไม่สนใจผู้เป็นแม่แล้วเกิดความขัดแย้งกับผู้เป็นแม่เพิ่มมากขึ้นเหมือนกับว่าทุกสิ่งหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นก็เกิดจากแม่ของเขาเป็นผู้กระทำหลังจากที่เขาเสียชีวิตแม่ก็รีบแต่งงานใหม่จึงทำให้เขาคิดถึงตอนพ่อเขายังมีชีวิตอยู่มากขึ้นจนทำให้กลับแลต้องเล่าเรื่องราวประวัติของ“พ่อ” ทำให้ทราบว่าเขาคิดทวนและภูมิใจในตัวพ่อของเขาจากหลังจากทราบว่าเรื่องราวที่กลับแลเล่ามานั้นไม่มีเรื่องจริงและอาจเกิดจากสิ่งที่เขาจินตนาการที่เล่าให้หลวงพ่อก็ฟังแต่แม่ของเขาก็ได้เล่าความจริงทั้งหมดให้หลวงพ่อฟัง จากเหตุการณ์ที่กล่าวมานี้จะเป็นได้ว่ากลับแลกับแม่สามารถสรุปได้ดังนี้ การเสียชีวิตของพี่ชายตั้งแต่อายุ 5 ขวบนี่คือความจริงที่แม่ของเขาได้เล่าให้กับหลวงพ่อฟังแต่กลับแลกลับเล่าเรื่องราวต่างๆว่าแม่คอยยังมีชีวิตอยู่แล้วแม่คอยนั้นเสียชีวิตเพราะเขาผลักให้แม่คอยตกลงจากที่สูง เมื่อเรารู้เรื่องราวจากข้อความดังกล่าวจะทำให้ทราบว่าสาเหตุที่กลับแลขัดแย้งกับแม่นั้นเกิดจากสิ่งที่เขาเก็บกดไว้ภายในจิตใจจึงทำให้เกิดภาพต่างๆขึ้นมากมายซึ่งภาพเหล่านั้นจะวนเวียนเกี่ยวกับคนในครอบครัวของเขาผ่านระยะเวลาที่เขาได้เล่าออกไปวนมาด้วยอาการของกลับแลเป็นเช่นนี้จึงทำให้ผู้เป็นแม่มีความเชื่อว่ากลับ	สติเพิ่มมากขึ้นแล้วเปิดใจยอมรับและฟังคนอื่นมากขึ้นและแม่ของเขาก็ก้มรับฟังความคิดเห็นของเขามากกว่าเดิม
--	---	--

		ตนเองเสียชีวิต เป็นอาการถูกผีเข้ารวมทั้งพฤติกรรมที่แม่ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีต่างจากเด็กทั่วไปหลังจากพ่อแก่ๆ ของลัมแลเสียชีวิตลงด้วยโรคมะเร็งปอดแม่และพ่อเลี้ยงของลัมแลจึงพาลัมแลไปอยู่ที่วัดให้อยู่ในความดูแลของหลวงพ่	
--	--	---	--

ลับแลกับ นายสัมพันธุ์	หน้า 10	นี่คือกิจกรรมในทุกคำค้นที่ผมทำตลอดหนึ่งเดือนที่ผ่านมา จนเมื่อสองสัปดาห์ที่แล้วนี้เอง แม่คงรู้ว่าผมมาเรียนอยู่ตรงปลายเตียงของแม่ทุกวัน แม่เคยเปรยเหมือนกันว่าเหมือนถูกผีอำ รู้สึกอึดอัดและน่าเบื่อจนกระทั่งนอนหลับ แม่เล่าให้ฟังว่าผมฟังถึงความไม่มั่นคงทางจิตใจในกลางดึกที่นัดพบกับบนชานบ้านตามปกติแล้วคืนนั้นขณะที่ผมยังอย่างเข้าไปในห้องนอนของแม่อย่างที่เคยทำ มาตลอด ผมเห็นไอ้สัมพันธุ์ตัวใหม่ของแม่นอนอยู่บนเตียงหลังนั้นพร้อมกับแม่ มันสะดุ้งตื่นร้องอะอะเหมือนเห็นผี มันเลิกนั่งออกมาเจอผมตรงปลายเตียงในตอนนั้นแม่ก็จะดูังตามมันเช่นกัน ผมมองมันเขม็งแล้วบอกว่ามันไม่มีสิทธิ์เข้ามานอนกับเมียของผมในห้องนี้ มันตอบอย่างเฉื่อยชาว่า นี่เป็นบ้านของมัน มันหาบ้านให้แม่และผมได้ อาศัยอยู่กับนอน มันไล่ผมออกไปเรียกผมว่าไอ้เด็กผี แล้วยกเรื่องราวต่าง ๆ นานาที่อ้างว่าผมทำแต่เรื่องเดือดร้อนใจให้แม่ มันว่า	นายสัมพันธุ์หรือไอ้พันธุ์ที่ลับแลกล่าวถึงเสมอเป็นสามีใหม่ของแม่ของลับแลซึ่งเป็นคนอพยพพม่าและลับมาจากอำเภอแก่งคอยมาอยู่ที่ชัยภูมิแต่เป็นบุคคลที่ลับแลมีความขัดแย้งสาเหตุความขัดแย้งนี้มันได้แก่การป้องกันตนเองเขาพยายามหาทางออกให้แก๊งค์ไอ้พันธุ์ที่ลับแลซึ่งที่ลับแลเข้ามาในชีวิตจากการสูญเสียพ่อไปหลังจากพ่อเขาตายชีวิตความเป็นอยู่ของเขาที่เปลี่ยนไปเพื่อเขาถึงภาระหนี้สินไว้ให้กับทางครอบครัวเขาอีกทั้งแม่ของเขายังไปขัดแย้งกับเพื่อนบ้านนอกจากนี้การที่แม่เขารับแต่งงานกับนายสัมพันธุ์จึงทำให้เขารู้สึกไม่ปลอดภัยแล้วยังหวาดกลัวเรื่องราวในอดีตจึงทำให้ นายสัมพันธุ์และแม่ของเขาต้องปรึกษากับเขาไปอยู่กับหลวงพ่อดังที่วัดแห่งหนึ่งเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมและเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเรื่องถือว่าสังคมในสมัยนั้นจะเชื่อในเรื่องของภูตผีปีศาจ เมื่อมีเรื่องทุกอย่างใจ ไม่สบายใจ ก็จะพากันไปพึ่งพระสงฆ์ พึ่งไปบุญในบวรพระพุทธศาสนา น้อยคนนักที่จะคิดถึงวัดในยามที่ตนเป็นสุข	ความขัดแย้งระหว่างลับแลกับพ่อเลื่องนี้ถือว่าคนที่เป็นคนกลางที่สามารถเชื่อมโยงและจัดการความขัดแย้งคือแม่ของลับแลเพราะลับแลรักแม่ แม่รักลับแลแต่เมื่อนายพันธุ์เข้ามาในครอบครัวภายหลังเมื่อแม่รักลับแลนายพันธุ์จะเข้ามาอยู่ในครอบครัวนายพันธุ์กับของลับแลเขาก็ต้องยอมรับลับแลได้ต่างคนต่างยอมรับซึ่งกันและกันจะทำให้จัดการความขัดแย้งได้
----------------------------------	----------------	--	--	---

	จะไม่ทนอีกแล้ว ผมว่ามันจะทำไม มันว่า ถ้า มีงโตอีกหน่อยมีงกับถูกงได้คุยกันอย่าง ลูกผู้ชาย ผมว่าเอสิ ูไม่กลัวมีงหอรอก ใช้ จีตรอกและมันเองมันถึงกับลงไม้ลงมือครั้ง แรกกับผม มันถึงตบทิ้งเหรียญมีงอันหยาบช้า หนาสามบาทห้าบาทจนผมเซไปกระแทกเข้า กับผนังห้อง ผมไม่รู้สึกรีบเสกนิคแค่รู้สึกว้า ไปทั้งหน้า น้ำตาผมเริ่มคลอขณะหันมองไป ทางแม่และแม่ก็เป็นเหมือนอย่างที่เคยเป็น เสมอมาเมื่อเกิดเหตุการณ์ว้าแบบนี้ แม่ไม่เคยเข้าข้างผม ได้แต่มั่งรากอกอยู่บนเตียง เมื่อตัวสั่นด้วยความตกอกตกใจมือแม่ปัด ป้ายไปในอากาศเหมือนห้ามปราม ปากร้อง บอกให้หยุดแม้รังแกจน ไข่พัน ไข่และด้วย อาการนั้นเองนั้นก็ทำควไอ้วางท่าว่าจะเข้า มาทำร้ายผมซ้ำอีกจากนั้นแม่มักจะใช้ฟัน ออกไปนอกชานพันสายค่านัน โดยปล่อยผม ทิ้งไว้ให้เดิน โชเซกลับ ไปยังเตียงนอนของ ตัวเอง และไม่นานนัก ท่ามกลางน้ำตาของผมกับ เสียงกรี๊ดร้องของแมลงกลางคืนผมรู้สึกถึง
--	--

	แผ่นไม้ที่อ่อนยาวลงตรงปลายเตียงปรากฏ ร่างไอ้พันยี่นเป็นเงาคำทะมึนพร้อมกับร่าง ของแม่เอบอยู่ข้างหลังมัน... ไอ้พันเอ้ยด้วย น้ำเสียงที่ผ่านการครีครวและประริกาหาหรือ กันมาแล้วว่า “มีงอยู่ที่นี้ไม่ได้แล้วหрок สันดานอย่างมีง ต้องไปอยู่ที่อื่น	
--	---	---

แบบวิเคราะห์สาเหตุและการจัดการความขัดแย้งของตัวละคร

เรื่อง คนแคระ

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	ผลการวิเคราะห์	
		สาเหตุความขัดแย้ง	วิธีการจัดการความขัดแย้ง
เกริกกับนุช	หน้าที่ 147 นุชมองใบหน้าที่เผือดลงไปนิดตา เกิดความ เสียใจขึ้นชั่วครู่เขาส่งสายตาเศร้าสร้อยแล้วเบือน หน้าอิดนุชหรี เธอรู้สึกงุนงงไม่เข้าใจ อีกทั้งไม่รู้ อะไรเกี่ยวกับคำสัญญาระหว่างคนทั้งสองคิด เดาว่าบางทีคนแคระอาจจะเป็นนัยเพื่อชิงวอนแกม ดักพ้อ เขาคาดหวังอะไรจากเธอตอนนี้ นุชเริ่ม หวั่นกับเหตุการณ์ชวนกระอักกระอ่วนที่อาจจะ ตามมาเธอจะทำเช่นไรหากคนแคระอ่อนน้อม ให้ปล่อยตัวในเมื่อเธอกำชับตัวเองก่อนหน้านี้ ว่า เธอมาในฐานะผู้สังเกตการณ์และต้องอยู่ใน เงาะการวางเฉย	“นุช” คิดป็นสาวที่เพิ่งจะลืมหลวในการสร้างงาน ศิลปะและเป็นเพื่อนสนิทของเกริก เขาเป็นคนที่มีรู้เรื่องที่เกริกจับตัวคนแคระมาขังไว้ ตอนแรกนุชก็ไม่ทราบว่าเกริกได้จับคนแคระมาขัง ไว้ในกรงแต่หลังจากที่พิศได้เล่าเรื่องราวที่เกริกได้ วางแผนจับคนแคระมาก็ทำให้นุชล่วงรู้ถึงเหตุการณ์ ที่คนแคระต้องมาอยู่ในกรงโดยที่มีเกริกเป็นคนเฝ้า ดูและเมื่อ นุชมาเยี่ยมเกริกนุชก็เลยเจอกับคนแคระ บอยขึ้นทำให้ นุช ได้รู้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนแคระ มากขึ้นเพราะร่างกายไม่สมบูรณ์แล้วจึงถูกขังอยู่ ในกรงทำให้เธอไม่สบายใจนึกถึงเป็นสาเหตุที่ทำให้	เกริก จัดการความขัดแย้งระหว่างเขากับนุช โดยการหลีกเลี่ยง เมื่อเขา พราไปถึงสาเหตุความขัดแย้งระหว่างเขาและเพื่อนคือคนแคระ เกริกจึง ไม่กล่าวถึงเรื่องคนแคระให้นุชฟัง ซึ่งเป็น การแสดงพฤติกรรมมุ่ง เอาชนะระดับคำและแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับคำแสดงอาการ หลีกเลี่ยงปัญหาเลื่อยๆ ไม่สนใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจนถึงทำให้ ความขัดแย้งครั้งนี้ไม่เกิดความรุนแรงขึ้น ต่างฝ่ายต่างจึงยังไม่ไว้วาง

	หน้า 251 “...เกริก... นายนึกว่าตัวเองเป็นใคร นายชอบที่จะทำตัวเป็นผู้ทรงภูมิ เอาอะไรมาเชื่อมโยงเสีย มัวไปหมด พงษ์ที่นายไม่ได้อะไรจริง ๆ เลยสักอย่าง นายนึกว่าตัวเองทำอะไรอยู่ นายรู้ตัวบ้างไหม นายไม่เคยถูกมโนกรรมสำนึกกรบถวนบ้างเลยหรือว่ากำลังสวมบทพระเจ้าขึ้นนั่งบัลลังก์ บัญชาใครต่อใคร นายเสียสติไปหรือเปล่า คิดว่าตนเองมีความสามารถพิเศษกว่าใครหรือไงที่จะหยิบฉวยโลกได้เหนือกว่าคนธรรมดา นายทำร่วมกับต้องการปลดปล่อยมนุษยชาติ แต่กลับทำตัวเคียดแค้นเข้าไปจนระคายกรรมาของชายคนหนึ่ง นายนึกว่าตัวเองอยู่แถวหน้าของบรรดาผู้คุมทั้งหลายที่รู้แจ้งหรือไง นี่เกริก... นายนั้นแหละป่วย แต่นายก็ยังเล่นสนุกกับความป่วยใจของตัวเอง...” นุชชะงักเมื่อขึ้นสายตาเห็นสีหน้าสลดของเพื่อน “เรานึกพูดเรื่องนี้ดีกว่า” นุชป้าปากอารมณ์เร่าร้อนของเธอดูจะสะดุดลงด้วยความหวั่น เกริกผงกหัว ก้มหน้ามองมือที่ประสานกันบนตัก ทั้งคู่เงียบไป นุชขึ้นหลังงอออกอึกนึ่งจึงอยู่	นุชเกิดความขัดแย้งกับเกริก โดยมีบุคลิกภาพเป็นตัวกำหนด เกริกไม่พอใจที่นุชแสดงความคิดเห็นเรื่องที่เขาถกกันจนแคะระไว้แต่เกริกก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวใส่ นุชแต่ในทางตรงกันข้ามเกริกกับตั้งคำถามเรื่องความสัมพันธ์การเป็นเพื่อนกันระหว่างเขากับนุช	
--	--	---	--

	กับที่ไม่ใครกล้าจับเข่าขึ้น ขอบคอบทางที่ถนัดก็กลัวกลัวงงเขี่ยขยำจุลอันไหวของกันและกันมันครอบงำความรู้สึกนึกคิดของคนสองคน เกริกก็ปรับสีหน้าและอารมณ์ได้เร็วกว่าเขาจึงแผ่เรณูหน้าซบเพื่องบนหน้าผาก แดงแรงงขึ้นแสงส่องตาเขามองต้องมอเมื่องเห็นขอบคิ้ว “จริงนะเกริก ช่วงนี้เรากำลังแย่นายมาคิดเวลาไปสักนิด” “ไม่หรอกเราตั้งใจจะมาเยี่ยมเธอ เราชอบบ้านหลังนี้ ชอบบรรยากาศที่นี่” เกริกยิ้มผ่องใส มือกอบใบไม้ร่วงรายตามพื้นดินแต่แล้วไปรยทั้งลงมา “เรารู้จักกันมานานเท่าไรแล้วนี่” นุชไม่ตอบ หลบสายตาเขา เกริกหันกายขึ้นและพูด “กลับไปข้างในดีกว่า” เกริกอยู่ต่ออีกพักใหญ่ๆ แล้ว จึงขอตัวลานุชจะยื่นจะขอให้เพื่อนอยู่กันเมื่อเที่ยงด้วยกัน แต่เขาปฏิเสธอย่างสุภาพ ทั้งสองไม่ได้เอ่ยถึงคนแต่ละ คนเขาจะเป็นใครประดุจออกไป นุชเอ่ยปากว่าตั้งใจจะแวะไปเยี่ยมพวกเขาที่ดึกในเร็ววัน	
--	--	--

ตัวละคร	ตัวอย่างข้อความ/บทสนทนา	สาเหตุความขัดแย้ง	ผลการวิเคราะห์
พิชิตกับกรีก	หน้าที่ 106 บนฐานสามพิชิตยืนหัน พื้นปูนเย็นเหยียบอยู่ได้ ผ่าเท้า สายตาปรับคู่กับความมืด พอจะมองเห็นสิ่งต่างๆ ได้ดูกรกรงเรียงเป็นซี่ประตูลูกหนึ่งถูกล้อคณมมิตด้านซ้าย ร่างตะคุ่มบนเตียงทุกอย่างเป็นจริงประจักษ์ตาไม่ใช่ความฝันหรือมายภาพเขาตระหนักขึ้นมาทันทีว่ากำลังถูกคังเข้าไปพัวพันกับเรื่องอันตราย เขาคงจะออกไปเสียจากที่นี่... แต่เท่าที่ไม่ยอมขยับ พิชิตยืนพิจารณาอยู่หลายนาที กลับบ้านของเขา-เขาคิดอย่างกระวนกระวาย-บ้าน' ...ที่นั่นยังมีสิ่งใดหลงเหลืออยู่อีกเล่า และจะเกิดอะไรขึ้นหากการนอนไม่หลับหรือรังควานมาอีกครา เขาไม่เชื่อว่ามันจะล่าถอยไปตลอดกาล แม้ขณะนี้เขาก็กังขยาดไม่	“พิชิต” ชายหนุ่มที่เพิ่งจะสูญเสียภรรยา ภรรยาของเขาเสียชีวิตจากโรคมะเร็งหลังจากกรรยาเสียชีวิตพิชิตก็อาศัยอยู่ตามลำพัง พิชิตเป็นวิศวกรระดับซีเนียร์ประจำโรงงานแห่งหนึ่ง จากที่เขาเคยดื่มแอลกอฮอล์แต่หลังจากเขาสูญเสียภรรยาเขาก็เริ่มลดและหลีกเลี่ยงการดื่มแล้วหันทำงาน พิชิตเป็นเพื่อนกับกรีกและมุขตั้งแต่สมัยเรียน พิชิตมาเยี่ยมกรีกแล้วพบว่ากรีกจับคนแคะมาจ้างไว้ในกรงตอนแรกกรีกก็ไม่ยอมให้พิชิตเข้ามาพัวพันเรื่องที่เขจับคนแคะแต่เนื่องจากพิชิตรู้สึกโดดเดี่ยวนอนไม่หลับเขาจึงโอนอ่อนให้พิชิตนอนค้างที่ตึกนี้ได้ เมื่อพิชิตมาอาศัยอยู่ด้วยเขามีความกระตือรือร้นหาอะไรทำตลอดเวลา เขาดูเบิกบานและกระฉับกระเฉง	วิธีการจัดการความขัดแย้ง พิชิต เป็นเพื่อนของกรีกซึ่งเขาก็ไม่ตั้งใจที่จะเล่าความลับที่กรีกจับคนแคะมาจ้างไว้ในกรง เขาแทบจะไม่เชื่อตอนแรกเขาจึงคิดว่าเป็นเพียงความฝันต่างๆ ที่เขาสามารถก้าวออกไปจากที่ที่กรีกจับคนแคะมาได้แต่เขาไม่ยอมแต่เขากลับให้ความร่วมมือกับกรีกซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับสูงแล้วให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หากเขาไปบอกความลับของกรีกกับมุขแล้วเขายังแสดงพฤติกรรมต่อต้านการกระทำของกรีกจะทำให้เขาและกรีกนั้นมีคามขัดแย้งที่รุนแรงขึ้นกว่าเดิมเขาต้องตัดสินใจบอกเล่าความจริงให้กับกรีกว่าเขาบอกกล่าวเรื่องที่เขาจับคนแคะมาจ้างไว้กับมุขฟัง ถึงแม้ว่ากรีกจะไม่พอใจพิชิตแต่พิชิตก็พยายามทำทุกอย่างเพื่อให้กรีกรับรู้ว่าเขาจริงจังกับกรีกในฐานะความเป็นเพื่อนจริงๆ โดยที่พยายามเข้าไปทำดีกับคนแคะ ทำความสะอาด คอยเอาใจคนแคะที่กรีกจับมาจ้างไว้ เพื่อให้กรีกไว้ใจเขาว่าเป็นพวกพ้องของกรีกจริงๆ การกระทำดังกล่าวสามารถลดความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี

	หากับหัวขั้วทุกรวมทั้งเรื่องเหรียญตามลำพังไว้ที่ฝั่งขั้วหนึ่งด้วย ดังจอมลงสู่สภาวะสติครั้ง ๆ กลางๆสภาพดังกล่าวอาจยาวนานและเลวร้ายขึ้นจนถึงขั้นผลึกเขาเลงสู่สภาวะพ้นเพื่อนซี้ขึ้นคงขึ้นยันได้จากกระแสเสียงอันหลอกหลอนตัวเขา มันคือตัวอย่างของสติสัมปรัญญะอันพริดกระเจิงมิไร้หรรอหรือ พริตททฤดกายลงนั่งบงคับตัวเองให้ลองไ้ตรครองอีกครั้ง พริตทแห่งหน้าหม่อมองไปที่หน้าต่าง จันทรลอยสูงกลางฟ้า โถงสะอาด สาดแสงนวลกระจำงเข้ามาเต็มที ทั้งเป็นเส้นขนานอาบพื้น ผ่นงลูกกรงกนกกลางรวงวนจุดไฟก็สลายตาให้ค่อยไหลเลื่อนสวิงสวายอยู่ระหว่างใกล้และไกลสลัดกันไปมา เขาเหยียดขามาแล้วหลายสิบชั่วโม่ง สักพักเปลี่ยนอิริยาบถเลือกตัวลงนอนราบพับข้อศอก แขนหนุนศีรษะ ตามองเพดาน ความคิดทั้งหลายทำให้เขาเหนื่อยใจ แต่ราตรีเฝ้ายังคงกำลังกล่อมกลาเขา สายลมเอื่อยพัดผ่าน หอบกลิ่นหอมของดงไม้และผืนดิน สักครู่ก็รู้สึกสบายจนลืมตัว พริตทปิดเปลือกตาเงยมีดขลุ่ยหัวหม่อมดูมั่ง	ภายนอกแล้วเหมือนกันว่าพริตทจะไม่มีทางขัดแย้งกับกรีกแต่แล้วความขัดแย้งก็เกิดขึ้นเพียงเพราะพริตทบอกเล่าเรื่องราวที่กรีกจับตัวคนแควะมาทั้งไว้ในกรงเมื่อพริตทสภาพกับกรีกแล้วทำให้กรีกไม่พอใจแต่ก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมออกมาอย่างชัดเจนมากนักได้แต่เฝ้าเฝ้าครุ่นคิดแก้ปัญหาอยู่ในใจ ฝ่ายพริตทเองก็รู้สึกคิดถึงสภาพความจริงให้กรีกฟังก่อนที่นุรจะมาขัดแย้งระหว่างพริตทและกรีก ดังนั้นสาเหตุความขัดแย้งระหว่างพริตทและกรีกนั้นคือการป้องกันตนเองตัวละครได้หาทางออกให้กับจิตใจเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่เลวร้ายดังเช่นพริตทกำลังเผชิญอยู่แต่เขาก็ต้องเป็นคนที่ยบอกล่าความจริงด้วยตัวเขาเองส่วนกรีกนั้นถึงแม้จะไม่พอใจที่พริตทไม่เก็บความลับที่เขาจับคนแควะมาซึ่งไม่ได้เจาก็ไม่ได้ไววายอะไร	ภายนอกแล้วเหมือนกันว่าพริตทจะไม่มีทางขัดแย้งกับกรีกแต่แล้วความขัดแย้งก็เกิดขึ้นเพียงเพราะพริตทบอกเล่าเรื่องราวที่กรีกจับตัวคนแควะมาทั้งไว้ในกรงเมื่อพริตทสภาพกับกรีกแล้วทำให้กรีกไม่พอใจแต่ก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมออกมาอย่างชัดเจนมากนักได้แต่เฝ้าเฝ้าครุ่นคิดแก้ปัญหาอยู่ในใจ
--	---	---	--

	หน้า 111 สัปดาห์ที่สามวันหนึ่งพี่จึงก็สารภาพกับเกริกว่า ได้บอกเล่าเรื่องราวทั้งหมดเกี่ยวกับคนแคระให้ นุชฟังแล้ว พี่จึงรู้ว่าเกริกกลัวว่าพี่กับเขาเสมอ มา และต้องการพิสูจน์ตัวเองด้วยการแสดงความ ซื่อสัตย์ต่ออีกฝ่าย เขาถามความเห็นหากนุชจะ แฉมาที่นี้ สบตาเพื่อนอย่างไหวหวั่น เกริกได้ ยืนยันแต่ทำเป็นนิ่งเฉย แน่นอนว่าเกริกไม่พอใจในการกระทำโดย พลการดังกล่าวหลังบทสนทนา เกริกลงมาที่ ครัว พยายามระงับอารมณ์ลงเสียความรู้สึก หนักอึ้งอยู่ในส่วนลึกเพราะตระหนักว่ากำลังมี บางสิ่งผิดปกติ ภาพของเจตจำนงเดิมคือการมี เพียงตัวเขากับชายคนหนึ่งในกรุงชิง-โลก เฉพาะที่เขาสร้างขึ้น เกริกก็นึกคำหิวนิมิตระเผลวของคน คำที่ถาม ใจว่าสามารถควบคุมทุกอย่างได้ หากบัดนี้เขา กำลังผลิผลาม คู่มึงเสียขยวงวังรับรู้ออกไป
---	--